

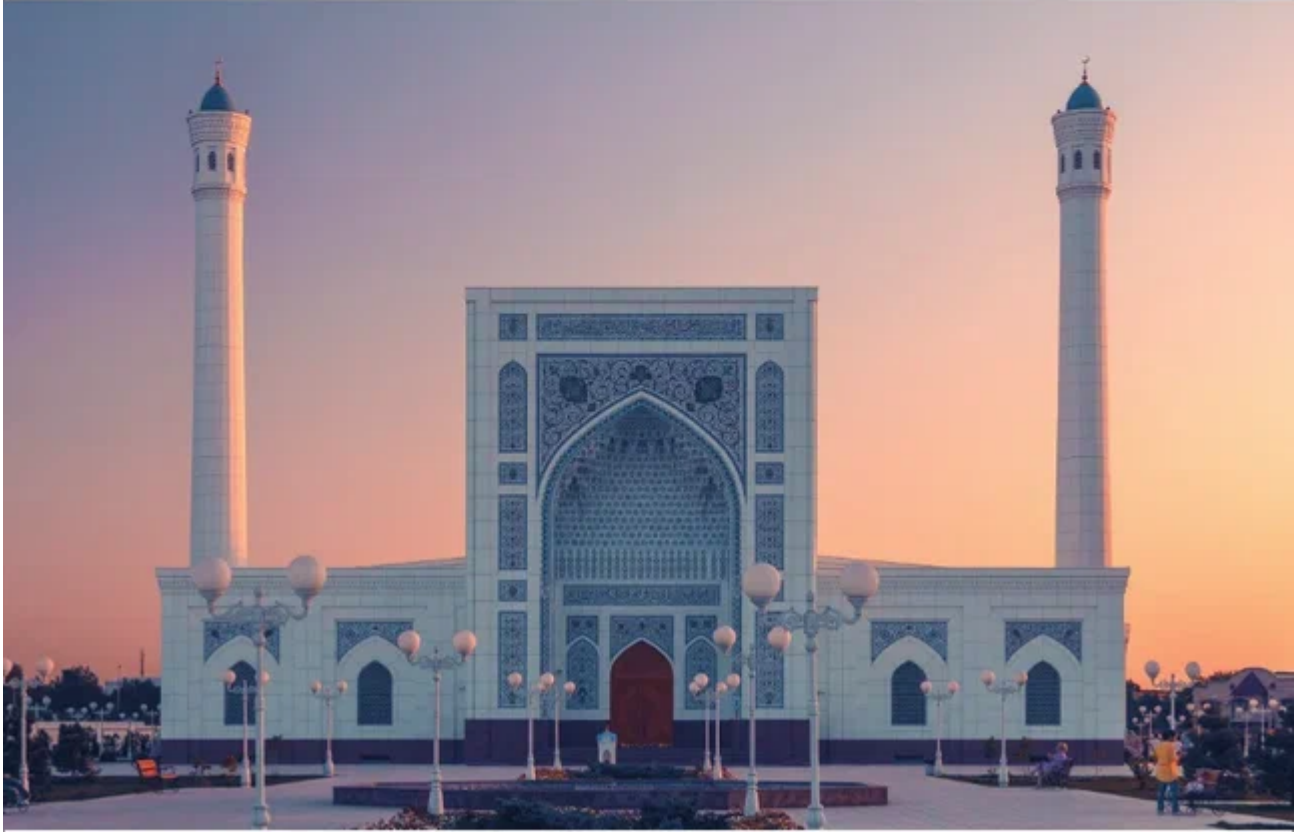
ABSTRACT BOOK

27 - 30 HAZİRAN 2025
TAŞKENT

AVRASYA

13. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

AVRASYA
13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
June 27 - 30, 2025
TASHKENT

ISBN : 978-625-5962-90-4

ACADEMY GLOBAL PUBLISHING HOUSE

**AVRASYA 13TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
JUNE 27 - 30, 2025
TASHKENT**

Edited By

Assoc. Prof. Dr. Sıddık BAKIR

ORGANIZATION

ACADEMY GLOBAL CONFERENCES

EVALUATION PROCESS

All applications have undergone a double-blind peer review process.

PARTICIPATING COUNTRIES

TURKEY – Senegal – Pakistan- Egypt- Thailand- Australia- Taiwan- Germany- Ghana- Kazakhstan- Mongolia- Portugal- China- Argentina- Saudi Arabia- Algeria- Japan- Czech Republic- Kenya- Ethiopia- Nigeria- Ghana- Colombia- Tanzania- Kuwait- Philippines- Greece- Tajikistan- Indonesia- Spain- India- Bangladesh- Azerbaijan- Russia- Malaysia Turkmenistan- Oman – Romania – Egypt- Vietnam- Italy- Croatia- Iran- Israel- Qatar- Switzerland- Fiji- Saudi Arabia- Nepal – Slovakia- Georgia -

PRESENTATION

Oral presentation

PERCENTAGE OF PARTICIPATION

More than 50 % of paper are presented by participants from maintained countries.
75 papers from Turkey and 98 paper from other countries.

Members of the organizing committees of the conference perform their duties with an
"official assignment letter"

LANGUAGES

Turkish, English, Russian, Persian, Arabic

CONGRESS ORGANIZING BOARD*Head of Conference: Prof. Dr. Hülya Çiçek**Prof. Dr. Ali Bilgili**Prof. Dr. Naile Bilgili**Prof. Dr. Başak Hanedan**Prof. Dr. Hajar Huseynova**Prof. Dr. Dwi Sulisworo**Prof. Zain Musa**Prof. Dr. Sameer Jain**Prof Yakup Babayev**Prof. Dr. Suyatno**Prof. Dr. Hasan Akan**Prof. Dr. Elif Akpınar Külekçi**Assoc. Prof. Dr. Yeliz Çakır Sahilli**Assoc. Prof. Dr. Berna Koçak**Assoc. Prof. Dr. Dhesi Ari Astuti**Assoc. Prof. Dr. Mehmet Fırat Baran**Assoc. Prof. Dr. Abdulkadir Aydın**Assoc. Prof. Dody Hartanto**Assoc. Prof. Dr. Rungchacadaporn**Assoc. Prof. Nazile Abdullazade**Assoc Prof. Dr. Feran Aşur**Assoc. Prof. Dr. Dini Yuniarti**Assoc. Prof. Ivaylo Staykov**Assoc. Prof. Dr. Abbas Ghaffari**Assoc. Prof. Dr. Yasemin Taş**Assoc. Prof. Dr. Yeganə Qəhrəmanova**Assoc. Prof. Dr. Bülent Işık**Assoc. Prof. Dr. Nurkan Yılmaz**Assoc. Prof. Dr. Sevrə Fırıncioğulları**Assist. Prof. Ihwan Ghazali**Assist. Prof. Dr. Abışov Elşad Şərifxan oğlu**Assist. Prof. Dr. Məhruki Dövlətzadə**Assist. Prof. Dr. Naci Bütükqaracıyan**Assist. Prof. Dr. Songül ATAĞ**Lecturer Mehmet Nuri Ödük**Dr. Fatih İ. Kuşunmaden**Assist. Prof. Dr. Mehdi Meskini Heydarlou**Dr. Dadash Mehravari**Dr. Gültekin Gürçay**Dr. Aynur Əliyeva**Dr. Amaneh Manafidizaji*

All rights of this book belong to Academy Global Publishing House

Without permission can't be duplicate or copied.

Authors of chapters are responsible both ethically and juridically.

Academy Conference-2025 ©

Issued: 30.07.2025

ISBN: 978-625-5962-90-4

Scientific & Review Committee

Prof. Dr. Hülya Çiçek – Türkiye
Prof. Dr. Emine Koca – Türkiye
Prof. Dr. Fatma Koç – Türkiye
Prof. Dr. Valide Paşayeva - Türkiye
Prof. Dr. Ali Bilgili - Türkiye
Prof. Dr. Naile Bilgili - Türkiye
Prof. Dr. Başak Hanedan – Türkiye
Prof. Dr. Aysel Güven - Türkiye
Prof. Dr. Bülent Kurtişoğlu – Türkiye
Prof. Dr. Hajar Huseynova – Azerbaijan
Prof. Dr. Dwi Sulisworo – Indonesia
Prof. Dr. Natalia Latygina – Ukraina
Prof. Dr. Yunir Abdrahimov – Russia
Prof. Muntazir Mehdi – Pakistan
Prof. Dr. T.Venkat Narayana Rao – India
Prof. Dr. İzzet Gümüş – Türkiye
Prof. Dr. Mustafa Bayram – Türkiye
Prof. Dr. Saim Zeki Bostan – Türkiye
Prof. Dr. Hyeonjin Lee – China
Prof. Yakup Babayev - Azerbaijan
Prof. Dr. Suyatno – Indonesia
Prof. Dr. Zain Musa – Cambodia
Prof. Dr. Sameer Jain – India
Prof. Mehdi Mohammadzade – Iran
Prof. Dr. Hasan Akan – Türkiye
Prof. Dr. Ika Maryani - Indonesia
Assoc. Prof. Dr. Yeliz Çakır Sahilli - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Berna Koçak - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Dhesi Ari Astuti – Indonesia
Assoc. Prof. Dr. Abdulkadir Aydın - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Elif Akpınar Külekçi - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Feran Aşur – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Yasemin Taş – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Bülent Işık - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Nurkan Yılmaz - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Sevrâ Fırıncıoğulları - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Abdulsemet Aydın – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Mehmet Fırat Baran - Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Dilorom Hamroeva - Uzbekistan

Assoc. Prof. Dr. Abbas Ghaffari – Iran
Assoc. Prof. Ivaylo Staykov - Bulgaria
Assoc. Prof. Dr. Dini Yuniarti – Indonesia
Assoc. Prof. Dr. Ümit Ayata – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Həmzə Əliyev - Azerbaijan
Assoc. Prof. Dr. Okan Sarıgöz – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Eda Bozkurt – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Ahmet Topal – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Abdulkadir Kırbaş – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Mesut Bulut – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Fahriye Emgili – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Sandeep Gupta – India
Assoc. Prof. Dr. Veysel Parlak – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Mahmut İslamoğlu – Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Nazile Abdullazade – Azerbaijan
Assoc. Prof. Dr. Yeganə Qəhrəmanova – Azerbaijan
Assoc. Prof. Ali Vandshoari - İran
Assist. Prof. Dr. Göksel Ulay – Türkiye
Assist. Prof. K. R. Padma – India
Assist. Prof. Dr. Omid Afghan - Afghanistan
Assist. Prof. Dr. Maha Hamdan Alanazi - Saudi Arabia
Assist. Prof. Dr. Dzhakipbek Altaevich Altayev - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Amina Salihi Bayero – Nigeria
Assist. Prof. Dr. Ahmad Sharif Fakheer - Jordania
Assist. Prof. Dr. Dody Hartanto - Indonesia
Assist. Prof. Dr. Ihwan Ghazali - Malaysia
Assist. Prof. Dr. Mehdi Meskini Heyladou – Iran
Assist. Prof. Dr. Bazarhan İmangalieva - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Keles Nurmaşulı Jaylıbay - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Mamatkuli Juraev – Uzbekistan
Assist. Prof. Dr. Kalemkas Kalibaeva – Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Bouaraour Kamel – Algeria
Assist. Prof. Dr. Alia R. Masalimova - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Amanbay Moldibaev - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Ayslu B. Sarsekenova - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Bhumika Sharma - India
Assist. Prof. Dr. Gulşat Şugaeva – Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. K.A. Tleubergenova - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Cholpon Toktosunova – Kirgizia
Assist. Prof. Dr. Hoang Anh Tuan – Vietnam

Assist. Prof. Dr. Songül Atak - Türkiye
Assist. Prof. Dr. Botagul Turgunbaeva - Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Dinarakhan Tursunaliyeva - Kirgizia
Assist. Prof. Dr. Yang Zitong – China
Assist. Prof. Dr. Gulmira Abndirasulova – Kazakhstan
Assist. Prof. Dr. Imran Latif Saifi – South Africa
Assist. Prof. Dr. Murat Genç – Türkiye
Assist. Prof. Dr. Monisa Qadiri – India
Assist. Prof. Dr. Vaiva Balciuniene – Lithuania
Assist. Prof. Dr. Meltem Avan – Türkiye
Assist. Prof. Dr. Abışov Elşad Şərəfxan oğlu - Azerbaijan
Assist. Prof. Dr. Mahrux Dovlatzade – Azerbaijan
Assist. Prof. Dr. Naci Büyükkaracığan – Türkiye
Assist. Prof. Dr. Raihan Yusoph – Philippines
Dr. Que-Nhu Duong - Vietnam
Dr. Fatih İ. Kurşunmaden – Türkiye
Dr. Mehmet Nuri Ödük – Türkiye
Dr. Ayşe Baran - Türkiye
Dr. Dadash Mehravari – Iran
Dr. Aynurə Əliyeva - Azerbaijan
Dr. Sonali Malhotra – India
Dr. Amaneh Manafidizaji - Iran

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Veteriner Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-36643897-000-2300315795
Konu : Görevlendirilme.

05.10.2023

KLİNİK BİLİMLER BÖLÜMÜ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.10.2023 tarihli ve E-36643897-000-2300313904 sayılı belge.

İlgide kayıtlı yazıda belirtildiği üzere, Bölümünüz Veterinerlik İç Hastalıkları Anabilim Dalı öğretim üyelerinden Prof. Dr. Başak HANEDAN'ın, "Academy Global Conferences & Publishing tarafından önümüzdeki tarihlerde düzenlenecek olan uluslararası kongrelerde; kongre başkanı, kongre düzenleme ve bilim kurulu üyesi olarak görevlendirilmesi Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof.Dr. Yavuz Selim SAĞLAM
Dekan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: c147f559-545f-45be-8400-8eec2b215b38
Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi 25240 Erzurum
Tel: +90 442 2317222
Elektronik Ağ: <http://www.atauni.edu.tr/#!birim=veteriner-fakultesi>
Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ataturk-universitesi-ebys>

Bilgi: Derya FINDIK
Faks: +90 442 2317244
E-Posta: vetfak@atauni.edu.tr

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
ArtAsya 3RD INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
June 27 - 30, 2025
TASHKENT

Kongre Bağlantı Linki :

Join Zoom Meeting

<https://us06web.zoom.us/j/88571518350?pwd=fOYazCWBmbAiWrHygjKSjkbbSvotfd.1>

Meeting ID: 885 7151 8350

Passcode: 202224

ÖNEMLİ AÇIKLAMA (Lütfen okuyunuz)

- ZOOM bağlantısı için yukarıda verilen bağlantıyı veya yine yukarıda verilen giriş bilgilerini kullanabilirsiniz.
- **Oturum içerisinde en KIDEMLİ olan moderatör olarak seçilir. Moderatörün oturum düzenini gözetmesi, akademisyen adaylarını yönlendirmesi beklenmektedir.**
- Oturuma bağlanmadan önce Salon numaranızı adınızın önüne aşağıdaki gibi ekleyiniz. Bu sayede kongre açılışında beklemeden oturumlarınıza gönderilebileceksiniz. Ör. 5 Ahmet Ahmetoglu
- **Sunum süresi 10 dakikadır. Bu sürenin aşılmasını moderatörler temin edecektir.**
- Sunum sonrası 5 dakikayı geçmeyen soru-cevap, tartışma süresi verilmektedir.
- **Sunumlar TÜRKÇE veya İNGİLİZCE yapılabilir.**
- Kameralar, oturum süresince toplam % 70 oranında açık olmak zorundadır.
- **Sunum yapan katılımcının kamerası açık olmak zorundadır.**
- Sunum yapmak zorunludur. **Herhangi bir nedenle sunum yapmamış olan katılımcıya sertifika verilmesi ve çalışmasının yayınlanması söz konusu olamaz.**
- Katılımcı, kendi oturumda, oturum bitene kadar bulunmak zorundadır.
- Katılımcıların kendi oturumları dışındaki oturumlara katılma zorunluluğu yoktur.
- ZOOM platformunun kapasite sınırı nedeniyle, DİNLEYİCİ, sadece kapasite izin verdiği sürece kabul edilebilmektedir.
- **SADECE ÇALIŞMADA YAZAR OLARAK GEÇEN KİŞİLER SUNUM YAPABİLİR !**

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to make a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID instead of “Meeting ID or Personal Link Name” and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- Speakers must be connected to the session **10 minutes before** the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- During the session, your camera should be turned on **at least %70** of session period
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.
- Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES June 27 - 30, 2025 TASHKENT Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 27 Haziran / June 27, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Doç. Dr. Güney NAİR	1	Theoretical and Methodological approach to the Social Inclusion problem	Shirin Mahammad
		2	A SOCIOLOGICAL STUDY ON ‘MARTYRDOM’: THE INTERSECTION OF SACREDNESS, IDENTITY AND POWER IN TÜRKİYE	PhD Student Ayşe KÖSE ŞİRİN
		3	DISCOURSE ANALYSIS METHOD in SOCIAL SCIENCES or JOURNEY to THE DEPTHS of MEANING	Doç. Dr. Yavuz ÇOBANOĞLU
		4	BİR KADRO HATIRINA: AKADEMİK KABİLECİLİK	Dr. Öğr. Üyesi Serhat SOYŞEKERCİ
		5	SOSYOLOG NECMETTİN SADIK SADAK’IN ÜLKE GAZETESİ’NDE YER VERİLEN YAZILARININ KRONOLOJİK DEĞERLENDİRMESİ 19047-1951	Doç. Dr. Güney NAİR
		6	AN ASSESSMENT OF THE ROLE OF SOCIOLOGY IN THE ESTABLISHMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY	Doç. Dr. Güney NAİR

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES June 27 - 30, 2025 TASHKENT Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 27 Haziran / June 27, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Doç. Dr. Melike SOMUNCU	1	SERÖNALITY OF THE SUFFIXES OF TÜRKİYE’S TURKISH AS OTTOMAN TURKISH’S VASİR	Lect. Murat GÖKMEN
		2	ATTITUDE TOWARDS RELIGION IN M.F.AKHUNZADE’S ENLIGHTENMENT PHILOSOPHY	Assoc.Prof.Gamar J.Murshudlu
		3	EDEBİYATTAN BEYAZ PERDEYE: EDEBİ BİR ESERİN FİLM UYARLAMASININ ÇEVİRİ GÖSTERGEBİLİMİ ÇERÇEVESİNDE ÇÖZÜMLENMESİ	Öğrenci, Buse GÜL Öğrenci, Merve Nur ATAY Doç. Dr. Murat KALELİOĞLU
		4	SOCIO-CULTURAL ASPECTS OF SOME FORMULAIC EXPRESSIONS IN YESEVÎ AND THEIR COMMUNICATION CHANNELS	Doç. Dr. Melike SOMUNCU
		5	Adverb in modern turkiclanguages	Assoc. Prof. ElshadAbishov

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES June 27 - 30, 2025 TASHKENT Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 27 Haziran / June 27, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Prof. Dr. DENİZ HASIRCI	1	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM STRATEJİLERİ KAPSAMINDA PEYZAJ TASARIMINDA DOĞAL BİTKİ ÖRTÜSÜNÜN KULLANIMI: KALECİK ÖRNEĞİ	Öğr. Gör. Hande ASLAN Öğr.Gör.Dr. Berna YELEN
		2	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN KENTSEL ALANLARDAKİ ETKİLERİ ÜZERİNE İSTATİSTİKSEL BİR DEĞERLENDİRME: “ANKARA ÖRNEĞİ”	Öğr. Gör. Dr. Berna YELEN Öğr. Gör. Hande ASLAN
		3	ASSESSING THE CLIMATIC AND ENVIRONMENTAL IMPACTS OF COASTLINE CHANGE ON A GLOBAL SCALE	Assoc.Prof. Dr. GOKHAN ONDER ERGUVEN Prof. Dr. NUMAN YILDIRIM
		4	NATURE-BASED SOLUTIONS TO ENVIRONMENTAL CHALLENGES ON COASTAL URBANIZATION	Assoc.Prof. Dr. GOKHAN ONDER ERGUVEN Prof. Dr. NUMAN YILDIRIM
		5	AI-SUPPORTED LANDSCAPE DESIGN APPROACH IN RİZE TEA BAZAAR: AN ECOLOGICAL AND HOLİSTİC PLANNİNG PERSPECTİVE	Dr. Öğr. Üyesi Gülçay ERCAN OĞUZTÜRK Yüksek Lisans öğrenci, Ebrar AĞLAR
		6	BIOPHILIC DESIGN FOCUS AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE DEVELOPMENTS IN THE INTERIOR ARCHITECTURE STUDIO	Prof. Dr. DENİZ HASIRCI Araş. Gör. Dr. İDİL BAKIR KÜÇÜKKAYA M. Sc. Architect SILVIA ROLLA
		7	A PERSPECTIVE ON THE ADAPTIVE REUSE PROCESS THROUGH THE SPACE SYNTAX METHOD: THE CASE OF THE FORMER ELAZIG GOVERNMENT HOUSE	BETÜL YILDIRIM Doç. Dr. AYÇA GÜLTEN Dr. Öğr. Üyesi MURAT ŞAHİN

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
27 Haziran / June 27, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 4	Prof. Dr. Hikmet Seyhan ÖZARSLAN	1	ON A GENERAL MATRIX SUMMABILITY METHOD	Prof. Dr. Hikmet Seyhan ÖZARSLAN Assoc. Prof. Dr. Bağdagül KARTAL ERDOĞAN
		2	MÖBİUS VE BURNSİDE CEBİRLERİ ÜZERİNE	Haliscan ÜSTELİK Dr. Öğr. Üyesi Hasan ARSLAN
		3	COMMUNICATION TECHNOLOGIES FROM 2G TO 5G IN SMART METER READING SYSTEMS: TECHNICAL INFRASTRUCTURE AND THE ROLE OF 5G	Elektrik Elektronik Mühendisi, Atahan Emirzeoğlu Doç. Dr. Zeynep Hasırcı Tuğcu

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
27 Haziran / June 27, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Assis. Prof. Dr. Emma Davis	1	REDEFINING GOVERNANCE: COMBATING LEADERSHIP FAILURE AND SYSTEMIC CORRUPTION IN POST-INDEPENDENCE NIGERIA	Ahmed Boubacar Diallo, Fatoumata Aminata Diop, Ibrahim Musa Sani
		2	THE CRISIS OF DEMOCRACY IN PAKISTAN: AN ANALYTICAL STUDY THROUGH ISLAMIC AND WESTERN PHILOSOPHICAL PERSPECTIVES	Ahmed Rashid Dr. Fatima Noor Hassan Khalil
		3	TRANSFORMATION AND CHALLENGES IN NATIONAL LAND USE PLANNING SYSTEMS: A COMPARATIVE PERSPECTIVE	Aisha Mahmoud Hassan Leila Fatima Khan Assis. Prof. Dr. Mohammad Reza Darvishi
		4	THE IMPLEMENTATION OF ANTI-CIRCUMVENTION LEGISLATIONS IN THE THAI COPYRIGHT SYSTEM	Somchai Srisai, Lec. Naree Panya, Ananya Nontawat, Dr. Kittisak Jitpaisarn
		5	THE SUCCESS AND CHALLENGES OF EMBEDDING EVIDENCE-BASED RESEARCH METHODS IN POLICING INTERVENTIONS	Dr. Sarah Williams, Assis. Prof. Dr. Emma Davis
		6	TAIWAN'S POLITICAL LANDSCAPE: THE RISE AND FALL OF HAN KUO-YU IN KAOHSIUNG	Emily Williams, Robert Johnson
		7	INTELLECTUAL PROPERTY CHALLENGES IN SPACE EXPLORATION: FOCUS ON EUROPEAN SPACE AGENCY REGULATIONS	Maria Linda Ana Ungureanu Thomas Nikolaus Wagner Isabelle Veronique Dupont Robert Heinrich Schmidt

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
27 Haziran / June 27, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Dr. Bayarmaa Tsogtbaatar	1	EVALUATION OF THE IMPLEMENTATION OF PUBLIC EXAMINATION CHIEF EXAMINERS' REPORTS IN MATHEMATICS CURRICULUM CONTENT	Olamide Oginni Adeola Johnson Chijioke Okafor
		2	IMPLEMENTATION MECHANISMS OF CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT FOR EDUCATORS IN KAZAKHSTAN: A STUDY BASED ON THE "TEACHER" PROFESSIONAL STANDARD	Yelena Agranovich, Larissa Ageyeva, Violetta Tyan, Aigul Syzdykbayeva
		3	SKILL MISMATCH BETWEEN HEAVY EQUIPMENT REPAIRER STUDENTS AND EMPLOYERS' REQUIREMENTS	Lec. Bolormaa Dalanbayar, Dr. Batsaikhan Ulaankhuu, Dr. Bayarmaa Tsogtbaatar
		4	ASSESSING CHILDREN'S PROBABILISTIC AND CREATIVE THINKING IN A NON-FORMAL LEARNING CONTEXT	Maria Oliveira, João Santos, Carla Almeida, Pedro Costa
		5	APPLICATION OF CAUSAL INFERENCE AND DISCOVERY IN CURRICULUM EVALUATION AND CONTINUOUS IMPROVEMENT	Lunliang Zhong, Bin Duan
		6	ATTITUDE OF UNIVERSITY STUDENTS TOWARDS THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE	Roberto Merlo, Dr. Maria González, Zoila Rivero, Dr. Laura González
		7	ENHANCING ONLINE EDUCATION IN ARABIC LANGUAGE TEACHING: CHALLENGES, OPPORTUNITIES, AND STRATEGIES	Salah Algabli, Mohammad Alharbi, Ahmed Al-Mansoori, Khalid Al-Jabri
		8	FUTURE PERSPECTIVES IN ARCHITECTURAL EDUCATION IN PORTUGAL: REVOLUTIONIZING THE TEACHING APPROACH FOR NEW GENERATIONS	Patricia Diogo, João Pereira, Maria Silva, Pedro Costa

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
27 Haziran / June 27, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Dr. David Stewart	1	THE ASSOCIATION BETWEEN ADHD MEDICATION, CANNABIS, NICOTINE USE, MENTAL DISTRESS, AND OTHER PSYCHOACTIVE SUBSTANCES	Nicole Scott, Emily Dwyer, Cara Patrissey, Samantha Bonventre, Lina Begdache
		2	THE IMPACT OF LIFE MEANING ON ACADEMIC PERFORMANCE AMONG JAPANESE COLLEGE STUDENTS	Jihyun Park, Naoko Tanaka, Dr. Satoshi Yamada, Haruki Ishida
		3	IMPROVING DECISION SUPPORT FOR ORGAN TRANSPLANT	Iec. Ian McCulloh, Adam Placona, Dr. David Stewart,
		4	EFFECTS OF GRATITUDE PRACTICE ON RELATIONSHIP SATISFACTION AND THE ROLE OF PERCEIVED SUPERIORITY	Dr. Anomi Bearden, Brooke Goodyear, Dr. Alicia Khan
		5	LOVE AND MONEY: SOCIETAL ATTITUDES TOWARD INCOME DISPARITIES IN AGE-GAP RELATIONSHIPS	Assoc. Prof. Dr. Victoria S. Scarratt, Alexander B. Hopkins, Dr. Emily M. Thomas, Samuel J. Richardson
		6	MINDFULNESS-BASED INTERVENTIONS FOR ENHANCING SELF-ESTEEM AND PSYCHOLOGICAL WELL-BEING: EXAMINING THE INFLUENCE OF CONTINGENT SELF-ESTEEM	Sergio Luna, Dr. Raquel Rodríguez-Carvajal
		7		

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
27 Haziran / June 27, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 8	Lukáš Svoboda	1	ISLAMIC CIVILIZATION IN WEST AFRICA: THE ROLE OF THE SOKOTO CALIPHATE IN SCIENCE AND TECHNOLOGY DEVELOPMENT	Mohammad Buba, Ibrahim Aliyu
		2	TEACHERS' PERCEPTIONS OF THE IMPACT OF TOBEPHOBIA ON JOB SATISFACTION AND EMOTIONS	Kwame Mensah, Akosua Yeboah
		3	KNOWLEDGE MANAGEMENT FOR SUSTAINABLE ENVIRONMENTAL MANAGEMENT IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	Julian Vargas, Maria Gomez
		4	META-TEACHING SKILLS AND IMPROVEMENTS IN CLASSROOM TEACHING QUALITY	Zainab Haji, Faiza Amin
		5	THE ROLE OF STUDENT COUNSELORS IN PROMOTING WELL-BEING AMONG SCHOOLCHILDREN IN THE MIDDLE EAST	Hassan Al-Farhan
		6	THE EFFECTIVENESS OF DRAMA-BASED LEARNING IN FOSTERING CREATIVITY IN PRESCHOOL EDUCATION	Michaela Nováková
		7	PARENTS' PERSPECTIVES ON THE FUTURE OF EDUCATION: A STUDY FROM CENTRAL EUROPE	Lukáš Svoboda

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
27 Haziran / June 27, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Dr. Öğr. Üyesi, Handan KARAOĞLU	1	ECONOMIC EVALUATION OF WELFARE PRACTICES IN LIVESTOCK	Yıldız KEN Prof. Dr. Sait ENGİNDENİZ
		2	ENERGY CONSERVATION IN AGRICULTURE AND THE ROLE OF BEHAVIORAL INTERVENTIONS	Ph.D. Cand. Barkın AKKAYA Prof. Dr. Sait ENGİNDENİZ
		3	TARIMIN TÜRKİYE BİYOÇEŞİTLİLİĞİ ÜZERİNE ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	Dr. Öğr. Üyesi, Handan KARAOĞLU
		4	EFFECT DIFFERENT CONCENTRATIONS OF IBA AND TIME OF TAKING CUTTING ON ROOTING OF <i>Crataegus microphylla</i> , <i>C. orientalis</i> and <i>C. azarolus</i> var. <i>pontica</i>	Dr. Güven BÜYÜK Dr. Fahrettin TILKI
		5	IMPORTANCE of PLANT GROWTH-PROMOTING RHIZOBACTERIA (PGPR) in AGRICULTURAL SUSTAINABILITY	Agricultural Engineer PhD Student, NAZMIYE ÇİYİM BALKI Asst. Prof. Dr, SELÇUK GÖÇMEZ

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
27 Haziran / June 27, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Dyt. İremnur KILINÇ	1	DEVELOPING A SCALE TO DETERMINE THE LEVEL OF FOOD LABEL READING KNOWLEDGE OF UNIVERSITY STUDENTS: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	Dyt. İremnur KILINÇ Dr. Öğr.Üyesi. Esra ESİN
		2	A VALIDITY AND RELIABILITY TURKISH ADAPTATION OF THE 10-ITEM MENOPAUSE CERVANTES SCALE	Doktor Öğretim Üyesi Nurdilan ŞENER ÇETİN Araştırma Görevlisi Seda HAZAR Profesör Faustino R. PÉREZ-LÓPEZ Doçent Doktor Gülçin NACAR
		3	YETİŞKİN BİREYLERDE ARALIKLI ORUÇ DİYETİNİN YAĞ KAYBI İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	Diyetisyen Faysal SİLİ Dr. Öğr. Üyesi Wida SİMİZARİ
		4	SYNTHESIS OF LYSINE-ACETYLENE HYBRID MOLECULE FOR pH-SENSITIVE DNA PHOTOCLEAVAGE	Asst. Prof. Dr. Kemal KAYA
		5	COMPARISON OF SPORTS INJURY ANXIETY LEVELS BETWEEN MALE AND FEMALE ATHLETES ENGAGED IN ACTIVE SPORTS	HAMZA YIGIT USEN TUNAHAN KAYIKÇI PROF. DR. OSMAN İMAMOĞLU
		6	COMPARISON OF SPORTS INJURY CONCERNS AND MENTAL ENDURANCE LEVELS IN FEMALE AND MALE ATHLETES	TUNAHAN KAYIKÇI HAMZA YIGIT USEN PROF. DR. OSMAN İMAMOĞLU
		7	YARA TAKİBİ İÇİN YÜKSEK DUYARLILIKLI ESNEK PH SENSÖRÜ: LiG-ZNO NANOTÜP-PANI KOMPOZİT YAKLAŞIMI	Yüksek Lisans Öğrencisi, Fatmanur SİPAHİ Doç. Dr. Mücella ÖZBAY KARAKUŞ

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES June 27 - 30, 2025 TASHKENT Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 27 Haziran / June 27, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Prof. Dr. Selçuk Samanlı	1	INTERACTION OF BINARY CERAMIC RAW MATERIAL MIXTURES DURING BALL MILLING: INSIGHTS FROM X-RAY DIFFRACTION AND FLUORESCENCE ANALYSES	Prof. Dr. Selçuk Samanlı
		2	AHŞAP MALZEMENİN BİLİNİRLİĞİ VE KULLANIMI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	Damla YÜKSEK Doç. Dr. Osman ÇAMLİBEL
		3	IMPACT OF FAULT-DISTANCE ON BASE-ISOLATED STRUCTURES	Doç.Dr. ELİF ÇAĞDA KANDEMİR
		4	IMPACT OF SOIL-STRUCTURE INTERACTION ON BASE ISOLATION EFFICIENCY DURING EARTHQUAKES	Doç.Dr. ELİF ÇAĞDA KANDEMİR
		5	LİTYUM-İYON KİMYA TABANLI HİBRİT PİL YAPILARI İÇİN AKILLI BATARYA YÖNETİM SİSTEMİ TASARIMI VE UYGULAMASI	Yüksek Lisans Öğrencisi Mohamad RACHIDI Dr. Öğr. Üyesi ONUR DEMİREL
		6	CO AND NO _x EMISSION PREDICTION WITH MACHINE LEARNING MODELS OPTIMIZED FOR GAS TURBINES	Assist. Prof. Orhan ARPA Assist. Prof. Emrah ASLAN
		7	A STUDY OF THE AFFECTS OF WASHING PROCESS ON THE PROPERTIES OF DENIM FABRICS	Prof.Dr. H. Ziya ÖZEK Özlem ERYONAR
		8	A REVIEW OF TOTAL PRODUCTIVE MAINTENANCE TECHNIQUE AND A SAMPLE CASE FROM THE TEXTILE INDUSTRY	Prof.Dr. H. Ziya ÖZEK
		9	INVESTIGATION OF THE CHEMICAL AND PHYSICAL PROPERTIES OF THE WHITE WOOLISH STRUCTURE IN THE MULE TAIL (VERBASCUM BOMBYCIFERUM) PLANT	Pınar KIRLI Prof.Dr., Asım OLGUN

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
27 Haziran / June 27, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 4	Assoc. Prof. Dr. Nazile Abdullazade	1	AN ANALYSIS OF STUDIES ON TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE	Öğrt. Yasemin ÇETİNKAYA Dr. Öğr. Üyesi Zeynep AKIN-DEMİRCAN
		2	A CONTENT ANALYSIS OF THESIS STUDIES RELATED TO PROJECT-BASED LEARNING IN THE FIELD OF EDUCATION	Phd Student, Caner Çabuk Prof. Dr., Cengiz Özyürek
		3	AN INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN ENJOYMENT OF PHYSICAL ACTIVITY AND HOPE LEVELS IN SECONDARY SCHOOL STUDENTS	Cemal UYSAL Assoc. Prof. Dr. Hüseyin Özden YURDAKUL
		4	ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEŞTİREL OKUMAYA YÖNELİK ALGILARI	Doç. Dr. YASEMİN BAKİ Yüksek Lisans Öğrencisi, ALİ USTA
		5	KÜÇÜKKEN DİNLEMEDİĞİM MASALLAR ADLI ÇOCUK KİTABI ÜZERİNE BİR İNCELEME	Yüksek Lisans Öğrencisi, ALİ USTA Doç. Dr. YASEMİN BAKİ
		6	LITERARY ENVIRONMENT IN AZERBAIJAN IN THE 19TH AND EARLY 20TH CENTURIES	Assoc. Prof. Dr. Nazile Abdullazade

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
27 Haziran / June 27, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Assoc. Prof. Dr. John Patrick Alvarado	1	DEVELOPMENT AND ACCEPTANCE OF A MODULE FOR IMPROVING READING AND WRITING SKILLS IN BAYBAYIN: A TRADITIONAL PHILIPPINE WRITING SYSTEM	Maria Venus Solares, Assoc. Prof. Dr. John Patrick Alvarado
		2	ACTIVE LEARNING STRATEGIES IN INFORMATION SYSTEMS MANAGEMENT: STUDENT PERCEPTIONS AND OUTCOMES	Francisco Castro Lopes, Sofia Fernandes
		3	THE IMPACT OF EMOTIONS ON STUDENTS' LEARNING AND ACADEMIC PERFORMANCE	Shakirat Abimbola Adesola, Shuaib Akintunde Asifat
		4	STREET ART AS A TOOL FOR PROMOTING REFLECTIVE THINKING IN EDUCATION: EXAMPLES OF CREATIVE EDUCATIONAL APPROACHES	Georgia H. Mega, Kleomenis Kostopoulos, Rustam Obic
		5	INTERDISCIPLINARITY IN PEDAGOGICAL PRACTICES: CHALLENGES AND SOLUTIONS IN THE CLASSROOM	C. Oliveira, M. Silva, L. Ferreira, R. Pinto
		6	PROMOTING CREATIVE AND CRITICAL THINKING IN MATHEMATICS THROUGH ORIGAMI	Shirinbekova Nigina, Alimova Shamsiya
		7		

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
27 Haziran / June 27, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Dr. Carlos Rodriguez,	1	MOTIVATION TYPES FOR LEARNING ENGLISH: A STUDY AT A RURAL UNIVERSITY IN QUINTANA ROO, MEXICO	Ayanbek Nurkadiylov, Altynai Akhmetova, Dr. Kamila Kassenova,
		2	THE IMPACT OF POOR TEACHER-STUDENT RELATIONSHIPS ON CHRONIC ABSENTEEISM IN SECONDARY SCHOOLS IN WEST JAVA, INDONESIA	Yenni Anggrayni, Dian Suryani, Rudi Hadi, Dr. Iwan Setiawan
		3	APPLICATION OF EXTREME-BASED TEACHING MODEL IN POST-SECONDARY ONLINE CLASSROOM SETTING: A FIELD EXPERIMENT	Johnathan Smith, Maria Johnson, Dr. Carlos Rodríguez, Lec. Anna Williams
		4	IMPACT OF NON-PARENTAL EARLY CHILDHOOD EDUCATION ON DIGITAL FRIENDSHIP TENDENCY	Sheel Chakraborty, Assis. Prof. Dr. Rajeev Verma, Aarti Kumar,
		5	STUDYING THE EFFICIENCY OF DIGITAL TECHNOLOGY IN ENHANCING ASSESSMENT METHODS IN HIGHER EDUCATION	Dr. Bashir Ferdousi Mohammad Rafiq Rahman Dr. Tariq Hossain Khan Shamsul Alam Choudhury
		6	IMPACT OF STUDENTS' PERCEPTION OF SUCCESS POSSIBILITY ON PERFORMANCE IN SUMMATIVE EXAMS	Rachelle Elva, Assoc. Prof. Dr. Mikayıl Tofiqov,
		7	DIGITAL CONTENT STRATEGY: COMPREHENSIVE EXAMINATION OF CRITICAL CONTENT ELEMENTS	Oksana Razina, Dr. Shakeel Ahmad, Jessie Qun Ren, Dr. Olufemi Isiaq
		8	THE ROLE OF QUALITY CULTURE IN THE SUCCESSFUL IMPLEMENTATION OF QUALITY ASSURANCE SYSTEMS IN HIGHER EDUCATION	Lec. Leonardo Mion, Sarah Johnson, Dr. Maria Garcia, Ahmed Al-Rashid
		9	SMART LEARNING ENVIRONMENT FOR MUSIC EDUCATION	Konstantinos Sofianos, Michael Stefanidakis

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
27 Haziran / June 27, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Prof. Dr. Daniel Wilson	1	THE IMPACT OF SLEEP ON SELECTIVE ATTENTION IN ADOLESCENTS	Emily Harrison, Dr. Michael Collins, Sophia Adams, Prof. Dr. Daniel Wilson
		2	THE ADOLSCENT VAPING CRISIS IN URBAN INDIA	Arushi S. Goyal, Jo Aggarwal, Dr. Ravi Jasuja
		3	MODELING GENERALIZATION IN THE ACQUIRED EQUIVALENCE PARADIGM WITH THE SUCCESSOR REPRESENTATION	Assoc. Prof. Dr. Ahmed Al-Mahri, Layla Al-Mansoori, Dr. Fahad Al-Said, Nourah Al-Harthy
		4	HARNESSING THE POWER OF LOSS: THE DISCRIMINATORY DYNAMICS OF NON-EMANCIPATORY ORGANIZATIONAL IDENTITY	Dr. Alexandru Popescu, Maria Ionescu, Ms .Andrei Vasilescu, Elena Radu
		5	SUCCESS FACTORS IN PLAY-BASED INTERVENTION PROGRAMS FOR CHILDREN WITH DIVERSE ABILITIES: A COMPARATIVE STUDY	Assis. Prof. Dr. Shuaa A. Mutawally, Budor H. Saigh, Dr. Ebtelhal A. Mutawally
		6	THE SOCIAL DYNAMICS OF PANDEMICS: A CLINICAL SOCIOLOGICAL ANALYSIS OF PRECAUTIONS AND RISKS	Dr. Minh Tu Nguyen, Thi Lan Tran, Dr. Bao Anh Pham, Duc Hoang Le
		7	TEACHING STRATEGIES AND BIAS TOWARD IMMIGRANT AND DISABLED STUDENTS	M. Pellerone, S. G. Razza, L. Miano,

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
27 Haziran / June 27, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 8	Dr. Petra Gudelj,	1	STUDENTS' PERCEPTIONS OF SEEKING PSYCHOLOGICAL ASSISTANCE	Dr. Petra Gudelj, Eva Franić, Dr. Martina Kolega
		2	CHILD ABUSE: EMOTIONAL, PHYSICAL, NEGLECT, SEXUAL AND THE PSYCHOLOGICAL EFFECTS: A CASE SCENARIO IN LAGOS STATE, NIGERIA	Ololade M. Aminu, Dr. Adebayo A. Olamide,
		3	THE QUALITY OF PRIMARY CAREGIVING RELATIONSHIPS BETWEEN ADOLESCENTS ORPHANED BY AIDS AND THEIR GRANDMOTHERS: INSIGHTS FROM STAKEHOLDER NARRATIVES	Assis. Prof. Dr. Mmapula Petunia Tsweleng
		4	SOCIO-DEMOGRAPHIC FACTORS AND POST-TRAUMATIC STRESS DISORDER AMONG ADOLESCENTS EXPOSED TO DOMESTIC VIOLENCE IN KENYA	Josephine Muchiri, Dr. Agnes Qdero
		5	SOCIETAL INSIGHT INTO EMOTIONAL ABUSE: A RETROSPECTIVE STUDY IN A JAPANESE PRIMARY SCHOOL	Naoko Fujisaka, Dr. Tetsuya Tanaka, Haruto Yamamoto, Dr. Akiko Sato
		6	EXPLORING THE ROLE OF EROTIC TRANSFERENCE IN THE DURATION OF PSYCHOANALYTIC TREATMENT: A CASE STUDY	M. Javid, R. Hassan, J. DeSilva
		7	ENVIRONMENTAL PERCEPTIONS OF DEPRIVED CHILDREN LIVING IN URBAN SLUMS: A STUDY IN PUNE, INDIA	Hrishikesh Purandare, Ashwini Pethe
		8	ADDRESSING GLOBAL TRAUMA: SOMATIC INTERVENTIONS IN PTSD TREATMENT AND CLINICIAN BURNOUT PREVENTION	Dr. Elena Markov, Prof. Dr. Ivan Petrov,

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Doç. Dr. YILDIZ ATMACA	1	FROM CLIMATE COMMITMENTS TO FISCAL RESTRUCTURING: THE POLITICAL ECONOMY OF GREEN TRANSITION IN THE POST-PARIS AGREEMENT ERA	Arş. Gör. Dr. Hasret KAYA Dr. Öğr. Üyesi Yasin Çağlar KAYA
		2	WAR, CRISIS, AND PUBLIC EXPENDITURE: A REINTERPRETATION OF CLASSICAL AND MODERN THEORIES IN LIGHT OF INTERNATIONAL DEVELOPMENTS	Arş. Gör. Dr. Hasret KAYA Dr. Öğr. Üyesi Yasin Çağlar KAYA
		3	A DISCOURSE ANALYSIS ON DIGITAL TRANSFORMATION WITHIN THE FRAMEWORK OF DEVELOPMENT PLANS (8TH–12TH)	Esra Özseven
		4	DİJİTAL ÇAĞDA AKTİF VATANDAŞLIK KAVRAMINA TEORİK BİR BAKIŞ	Dr. MERVE ÇETİN KILIÇ
		5	REFAH DEVLET ANLAYIŞININ KENTLEŞME SÜRECİNE ETKİSİNİN SOSYOLOJİK OLARAK İNCELENMESİ	Dr. MERVE ÇETİN KILIÇ
		6	YENİ SİBER GÜVENLİK YASASININ SİBER GÜVENLİK POLİTİKALARINA KATKISI ÜZERİNE BİR İNCELEME	HÜSEYİN EMRE SARITAŞ Doç. Dr. YILDIZ ATMACA
		7	ÇOK AKTÖRLÜ YÖNETİM ANLAYIŞI KAPSAMINDA TÜRK KAMU YÖNETİMİ SİSTEMİNDE KURUMSALLAŞMA	MESTEN ONUR BAYGIN Doç. Dr. YILDIZ ATMACA

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Prof.Dr.,DENİZ DEMİRARSLAN	1	ÖNEMLİ ÖLÇÜDE TEHLİKELİ İŞLETMELER BAĞLAMINDA İŞVERENİN HUKUKİ SORUMLULUĞUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ	Duygu SERT SOYLU
		2	Kişİ Özgürlüğü ve Güvenliğı Hakkının Tarihsel Seyri Üzerine Bir Değerlendirme	İlhan SÖZER
		3	ACCORDING TO TAX PROCEDURE LAW FORGERY AND USE OF FORGED DOCUMENTS	Doç. Dr. Soner Hamza ÇETİN
		4	YEŞİL İŞLERDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN ANALİZİ: TEHLİKELERİN SINIFLANDIRILMASI VE STRATEJİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	Dr.Öğr.Üyesi, ELİF IŞIK DEMİRARSLAN Prof.Dr.,DENİZ DEMİRARSLAN
		5	YEŞİL BİNA SERTİFİKALARININ MİMARLIK VE ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ KAPSAMINDA KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ: TÜRKİYE VE DÜNYA ÖRNEKLERİ	Dr.Öğr.Üyesi, KAZIM ONUR DEMİRARSLAN Prof.Dr., DENİZ DEMİRARSLAN

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Prof. Dr. Zekavet Kabasakal	1	EBEVEYNLİK STRESİNİN AİLE DİNAMİKLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ İLE İLİŞKİLİ ÇALIŞMALARIN DERLENMESİ	Ezgi Özdemir Prof. Dr. Zekavet Kabasakal
		2	EBEVEYNLERİN DİJİTAL BAĞIMLILIĞININ EBEVEYNLERİN DUYGUSAL ERİŞİLEBİLİRLİĞİNE ETKİSİ İLE İLGİLİ ÇALIŞMALARIN DERLENMESİ	Fatma Karagöz Prof. Dr. Zekavet Kabasakal
		3	MY MIND IS MY SUPER POWER: DEVELOPING POSITIVE THINKING SKILLS AND SELF-CONFIDENCE	Doktora Öğrencisi, Gizem YAZGAN Doktora Öğrencisi, İbrahim BAYAM Doktora Öğrencisi, Gizem Nurhan DAĞLI Prof. Dr., Sevda ASLAN MUCUR
		4	WINDOW OF THE MIND: THE POWER OF POSITIVE THINKING AND SELF-CONFIDENCE	Doktora Öğrencisi, Gizem YAZGAN Doktora Öğrencisi, Gizem Nurhan DAĞLI Doktora Öğrencisi, İbrahim BAYAM Prof. Dr., Sevda ASLAN MUCUR
		5	A PSYCHO-EDUCATIONAL PROGRAM TO DEVELOP SELF-COMPASSAGE AND DIGITAL AWARENESS IN HIGH SCHOOL STUDENTS	Doktora Öğrencisi, Gizem Nurhan DAĞLI Doktora Öğrencisi, İbrahim BAYAM Doktora Öğrencisi, Gizem YAZGAN Prof. Dr., Sevda ASLAN MUCUR
		6	SELF-COMPASSAGE AND DIGITAL AWARENESS PSYCHO-EDUCATIONAL PROGRAM FOR PARENTS: BALANCED APPROACH IN THE FAMILY WITH CONSCIOUS PARENTING	Doktora Öğrencisi, Gizem Nurhan DAĞLI Doktora Öğrencisi, Gizem YAZGAN Doktora Öğrencisi, İbrahim BAYAM Prof. Dr., Sevda ASLAN MUCUR
		7	Examining Perceptions of Aging through Intergenerational Interaction: An Action Research	Zeynep TOMRUK Prof. Dr. Sevda ASLAN MUCUR
		8	Traces of the Past in Romantic Relationships: Framo's Theory-Based Action Research	Zeynep TOMRUK Prof. Dr. Sevda ASLAN MUCUR
		9	EXAMINATION OF COACHES' INTERNET ADDICTION LEVELS IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES (GAZİANTEP PROVINCE EXAMPLE)	İbrahim Halil ERTÜRK Fikret ALINCAK

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 4	Prof. Dr. Sezen BOZYİĞİT	1	EVALUATION AND OPTIMIZATION OF THE FOREST PRODUCT MONITORING SYSTEM IN DENR TARLAC: ENHANCING EFFICIENCY, TRANSPARENCY, AND SUSTAINABILITY IN FOREST RESOURCE MANAGEMENT	Czar Richard Lawrence E. Manlutac
		2	FORECASTING THE BIST TECHNOLOGY INDEX (XUTEK) USING THE ARIMA METHOD: ANALYZING THE FINANCIAL IMPLICATIONS OF DIGITAL TRANSFORMATION	Arş. Gör. KÜBRA DEMİRKAN Prof. Dr. C. ERDEM HEPAKTAN
		3	DİDEROT ETKİSİNİN TAKİNTİLİ TÜKETİM ÜZERİNDEKİ ETKİSİNDE MEDENİ DURUMUN ROLÜ	Prof. Dr. Sezen BOZYİĞİT
		4	TÜKETİCİ HARCAMA ÖZ DENETİMİNİN FAYDACI TÜKETİM ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN CİNSİYET BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	Prof. Dr. Sezen BOZYİĞİT
		5	THE DETERMINANTS OF CAPITAL ADEQUACY: A PANEL ANALYSIS OF TURKISH COMMERCIAL BANKS	Asst.Prof. Dr. Zekeriya GÜL
		6	İSTİHDAMIN KADINLAŞMASI	Dr. Eray Karagöz
		7	DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE TÜKETİM TARZLARI	Yüksek Lisans Öğrencisi, Murat UZUN Prof. Dr. Kahraman ÇATI Doktora Öğrencisi, Hasan DİLEK
		8	DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE TÜKETİCİLERİN GÖNÜLLÜ SADE YAŞAM TERCİHİ	Yüksek Lisans Öğrencisi, Murat UZUN Prof. Dr. Kahraman ÇATI Doktora Öğrencisi, Hasan DİLEK

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES June 27 - 30, 2025 TASHKENT Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 28 Haziran / June 28, 2025 / 11:00 – 13:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Doç. Dr. İbrahim BOZACI	1	A LITERATURE REVIEW ON ONLINE HEALTHY FOOD SHOPPING	Doç. Dr. İbrahim BOZACI
		2	A LITERATURE REVIEW ON FOOD POISONING AND FOOD SAFETY IN MILK/DAIRY PRODUCT SELECTION	Doç. Dr. İbrahim BOZACI
		3	PLACE OF THE AUTOMOTIVE SECTOR IN DEVELOPMENT PLANS	Öğretim Görevlisi, Mehmet SİNAN Dr. Öğr. Üyesi, Sezer Seçkin ERDEM Doç. Dr., Buket KARATOP Öğretim Görevlisi, Selman İlteriş YILMAZ
		4	SUSTAINABILITY ANALYSIS IN AUTOMOTIVE SECTOR WITH FUZZY MULTI-CRITERIA DECISION MAKING METHOD: AN APPLICATION WITH VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS	Öğretim Görevlisi, Mehmet SİNAN Dr. Öğr. Üyesi, Sezer Seçkin ERDEM Doç. Dr., Buket KARATOP Öğretim Görevlisi, Selman İlteriş YILMAZ
		5	FİYAT BİLİNCİ İLE WEBROOMİNG VE SHOWROOMİNG DAVRANIŞLARI ARTASINDAKİ İLİŞKİ. TÜKETİCİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA.	Öğr. Gör. Dr. Suzan ÖCAL

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Carlos Gomez, Laura Perez	1	A THEORETICAL FRAMEWORK FOR CUSTOMER KNOWLEDGE MANAGEMENT IN EUROPEAN E-COMMERCE	Lars Johansson, Caroline Lindgren, Henrik Olsson
		2	DEVELOPING A COMPREHENSIVE E-MARKET FRAMEWORK USING INTELLIGENT AGENTS	Carlos Gomez, Laura Perez
		3	A NOVEL METHOD FOR SELECTING COMPLEX GOODS IN ONLINE MARKETS	Sofia Martins, Ricardo Costa, Marta Oliveira
		4	ANALYZING MIS DEGENERATION UNDER DYNAMIC CONDITIONS: A MATHEMATICAL APPROACH	Fatima Al-Mahdawi, Karim Al-Mansouri
		5	LEARNING MANAGEMENT LESSONS FROM CONTROL SYSTEMS: A THEORETICAL APPROACH	Jamal Zidan, Rania Al-Salem
		6	EXPLOITING SIP FOR ENHANCED MOBILITY IN MEDICAL COMMUNICATION SYSTEMS	Mansur Zayed, Fakhruddin Rashid, Jamil Al-Zahrani
		7	COGNITIVE REPRESENTATION OF VALUES IN ORGANIZATIONAL DECISION-MAKING	Kari Heikkinen, Dr. Markus Virtanen, Dr. Liisa Aalto
		8	EXPLORING THE USE OF SERIOUS GAMES IN SUPPORTING AUTISTIC CHILDREN'S DEVELOPMENT	Afiqah Rani, Nor Azura Zainuddin, Farhan Salleh

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Assoc. Prof. Dr. Salima Hassas	1	DEMYSTIFYING THE PROBLEM-SOLVING PROCESS: UNVEILING THE NATURAL MECHANICS OF THE MIND	Dr. Amina Farkhonde
		2	AUTOMATING SCREEN-RECORDED VIDEO PRODUCTION: AN ALGORITHMIC APPROACH TO E-CONTENT CREATION	Dr. Darsareh Nikafrooz
		3	ONTOLOGICAL FOUNDATIONS FOR SMART LEARNING ENVIRONMENTS IN MUSIC EDUCATION: A COMPREHENSIVE FRAMEWORK FOR KNOWLEDGE REPRESENTATION AND APPLICATION	Prof. Dr. Konstantinos Stefanidakis, Dr. Michail Sofianos
		4	TRANSFORMING CIVIL ENGINEERING LABORATORY EDUCATION WITH FLIPPED LEARNING: A COMPREHENSIVE APPROACH TO DEVELOPING ESSENTIAL CAPABILITIES	Hector García- Georgia García-Rodríguez, Gerardo -Shashi Kant
		5	AUTONOMOUS AGENT LEARNING THROUGH CONSTRUCTIVIST PRINCIPLES: A BOTTOM-UP SEQUENTIAL LEARNING APPROACH AND TOOL	Piña Barrios-, Salvador Arellano, Bocanegra García,
		6	EMPOWERING ASSEMBLY LINES WITH DEEP LEARNING: A PARADIGM SHIFT IN PRODUCT IDENTIFICATION	Assoc. Prof. Dr. Salima Hassas
		7	ASSESSING THE ECONOMIC RETURNS OF HUMANITIES AND EDUCATION PROGRAMS IN PUBLIC UNIVERSITIES OF OSUN STATE, NIGERIA	Adelokun Gambo
		8		

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 8	Assist. Prof. Dr. Sarah Thompson	1	REVOLUTIONIZING SMART MANUFACTURING THROUGH NEURAL NETWORKS: A DATA-DRIVEN APPROACH TO PROCESS AUTOMATION	Rajesh Nair
		2	ASSESSING THE ECONOMIC RETURNS OF SOCIAL SCIENCES DEGREES IN LAGOS STATE TERTIARY INSTITUTIONS: A STUDY BY FIELD	Tunde Adebayo, Ngozi Umeh
		3	EXPLORING DIGITAL PEDAGOGY: STUDENTS' INTERACTIONS WITH MULTIMODAL EDUCATIONAL PLATFORMS	Assist. Prof. Dr. Sarah Thompson
		4	HIDDEN VOICES: A STATISTICAL INVESTIGATION INTO DEPRESSION LEVELS IN ADHD STUDENTS IN UNIVERSITIES	Lukas Meier, Eva Schneider
		5	CHARTING EDUCATIONAL POLICY PATHWAYS: INSIGHTS INTO CURRICULUM REFORMS IN ARGENTINE HIGHER EDUCATION	Camila Rodríguez, Assis. Prof. Dr. Mateo Herrera
		6	BUILDING PROFESSIONAL COMMUNITIES: LOWER SECONDARY TEACHERS' JOURNEYS INTO COLLABORATIVE PRACTICE	Eleni Papadopoulou, Stavros Dimitriadis, Nikos Alexandris, Maria Tzortzi
		7	EXPLORING AI-ASSISTED STUDENT SUPPORT: THE ROLE OF CONVERSATIONAL AGENTS IN UNIVERSITY LEARNING ENVIRONMENTS	Andreas Christodoulou, Dr. Eleni Georgiadou
		8		

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Assoc. Prof. Samuel M. Obong	1	LEGAL LIMITS OF DIGITAL SURVEILLANCE IN DEMOCRATIC SOCIETIES	Dr. Markus Schneider
		2	INSTITUTIONAL CHALLENGES IN POST-CONFLICT JUSTICE SYSTEMS	Mirela Jovanović
		3	THE INTERSECTION OF RELIGIOUS LAW AND CONSTITUTIONAL PRINCIPLES	Assis. Prof. Dr. Fatemeh Alavi
		4	EDUCATIONAL INEQUALITY AND POLICY RESPONSES IN SUB-SAHARAN AFRICA	Assoc. Prof. Samuel M. Obong
		5	THE ROLE OF YOUTH IN POLITICAL TRANSITIONS: A CASE STUDY OF CIVIL UPRISINGS	Assoc. Prof. Rania El-Sayed Dr. Tarek Mahmoud
		6	LEGAL FRAMEWORK FOR CLIMATE MIGRATION IN SMALL ISLAND STATES	Ana Luisa Te'o
		7	EFFECTS OF JUDICIAL CENTRALIZATION ON LOCAL AUTONOMY: A COMPARATIVE STUDY	Assis. Prof. Dr. Nguyen Minh Trang
		8	THE AESTHETICS OF LANTERN CRAFTS IN NORTHERN FESTIVALS: A DESIGN APPROACH	Dr. Kittinan Wongphet
		9	TRADITIONAL MASKS AND THEIR CULTURAL SIGNIFICANCE IN SOUTHEAST ASIAN FESTIVALS	Pimchanok Surapinit

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 11:30 – 13:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 10	Assoc. Prof. Dr. Katarína Nováková	1	THE IMPACT OF MACROECONOMIC STABILITY ON FOREIGN DIRECT INVESTMENT INFLOW	Dr. Khalid Al-Salim
		2	EVALUATING WOMEN'S EMPOWERMENT THROUGH AGRICULTURAL COOPERATIVES IN RURAL BANGLADESH	Shamima Aktar
		3	THE DYNAMICS OF NON-STATE ACTORS IN POST-CONFLICT STATE-BUILDING: THE CASE OF LIBYA	Assist. Prof. Dr. Salma El-Gharyani
		4	STRATEGIC LEADERSHIP APPROACHES IN RESOLVING INTERPERSONAL CONFLICTS IN PUBLIC SECTOR ORGANIZATIONS	Yasmin El-Naggar, Dr. Huda Mostafa
		5	A CRITICAL REVIEW OF CORPORATE ACCOUNTING PRACTICES IN DETECTING FINANCIAL MALPRACTICES	Chinedu Okeke
		6	DETERMINANTS OF CUSTOMER SATISFACTION IN DIGITAL BANKING SERVICES IN NEPAL	Dr. Anusha Shrestha
		7	PERFORMANCE EVALUATION OF MILITARY PERSONNEL IN THE SLOVAK REPUBLIC BASED ON MODERN HR FRAMEWORKS	Assoc. Prof. Dr. Katarína Nováková
		8	CHALLENGES IN BUILDING A NATIONAL BRAND IN POST-SOVIET ECONOMIES	Lali Beridze
		9	MULTIDIMENSIONAL CUSTOMER PROFILING FOR INNOVATIVE SMARTPHONE DESIGN STRATEGIES	Dr. Omar Al-Mansoori, Leen Hasan

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 1	Dr. ABDULLAH GÜMÜŞSOY	1	RELATIONSHIP BETWEEN FİQH, MORALITY AND MASLAHAH	Arş. Gör. Dr. MUSTAFA ÜNAL
		2	MUNĀJĀT IN THE DĪWĀN OF IBN NAHHĀS AL-MADANĪ	Dr. ABDULLAH GÜMÜŞSOY
		3	ON THE EMPHASIS OF PRAISE IN THE QUR'AN IN DIFFERENT CONTEXTS	Doç. Dr. Hacı ÇİÇEK
		4	THE CHARACTERISTICS OF THE CRYPTO-NİFAQ MOVEMENT IN SHA'RĀWĪ'S COMMENTARY	Doç. Dr. Hacı ÇİÇEK
		5	WHAT THE INFORMATION GIVEN IN THE QUR'AN ABOUT ADAM BRINGS TO MIND	Yüksek Lisans Öğrencisi, TÜRKAN ÇAM Doç. Dr., NURULLAH AYDENİZ

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 2	Yrd.Doç.Dr. Aynura TURDALIEVA	1	THE DEVELOPMENT POTENTIAL AND KEY ISSUES OF ISLAMIC FINANCE IN KYRGYZSTAN	Prof.Dr. İbrahim Halil SUGÖZÜ Doç.Dr. Junus GANIEV Yrd.Doç.Dr. Aynura TURDALIEVA Dr. İraima DORBOVA Abdurashid JORAEV
		2	AN ANALYSIS OF THE DETERMINANTS OF ACCESS TO FINANCIAL RESOURCES IN KYRGYZSTAN	Yrd.Doç.Dr. Aynura TURDALIEVA Doç.Dr. Sezer Bozkuş KAHYAOĞLU
		3	THE LONG-RUN RELATIONSHIP BETWEEN FINANCIAL DEVELOPMENT AND ECONOMIC GROWTH IN TURKIYE: AN ARDL BOUNDS TESTING APPROACH	Assist. Prof. FELA ÖZBEY
		4	A STUDY ON DIGITAL LITERACY OF UNIVERSITY STUDENTS	Assist. Prof. HATİCE NUR GERMİR Dr. Öğretim Üyesi, ELİF ERER
		5	CHINA BANKING INDUSTRY	Assist. Prof. HATİCE NUR GERMİR
		6	A STUDY ON THE EVALUATION OF INTERNAL MARKETING APPLICATIONS IN HEALTH CARE INSTITUTIONS	Yüksek Lisans Öğrencisi Emine KIZILKAYA Doç. Dr. Şeniz ÖZHAN

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 3	Doç. Dr. DERYA UZUN AYDIN	1	ÜÇ BOYUT GÖRÜNÜMLÜ ÇALIŞMALARDA (HEYKEL, SERAMİK, READY MADE vb.) YAPI BOZUMLARIYLA GLİTCH'İ UYGULAMAK	Doç. Dr. DERYA UZUN AYDIN
		2	HISTORICAL FIGURES DEPICTED IN "MEWLÂNÂ JALALEDDİN-İ RUMİ" SERIES ON TRT TABİİ PLATFORM	Nagihan AYDOĞAN Dr. Öğr. Üyesi Tunay KARAKÖK
		3	KOCABASHIS AND THEIR ELECTIONS IN THE GREEK-INHABITED AREAS: THE ISLAND OF LESBOS	Merve AKBULUT GÜLER
		4	PEER BULLYING IN TURKISH TELEVISION SERIES: A RECEPTION STUDY OF THE "KARDEŞLERİM" (My Siblings) TV SERIES	Dr. Öğr. Ü. Neslihan Ş. AKPINAR, Öğrenci Diyar KARDAŞ Öğrenci Zehra AKTAŞ
		5	DIGITAL FATIGUE AND PRIVACY: THE ROLE AND ANALYSIS OF EXPRESS CONSENT TEXT IN PRIVACY CONTROL	PhD Student İbrahim KARATAŞ
		6	THE BODY IMAGE OF THE CULTURE INDUSTRY: ANOREXIA, MEDIA, AND SOCIAL PRESSURE IN THE CASE OF NİHAL CANDAN	Dr. Öğr. Üyesi Özden Toprak

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 15:00 – 17:00 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 4	Prof. Dr. Sevda ASLAN MUCUR	1	KIRSALDAN KENTE GÖÇ EDEN BİREYLERDE DOĞAYLA BAĞ KURMA EĞİLİMİNİN PSİKOLOJİK YANSIMALARI	Lisans Öğrencisi Mehmet Emin EĞİLMEZ Lisans Öğrencisi Melike Nur REYHAN Prof. Dr. Sevda ASLAN MUCUR
		2	EŞLEŞME DENENCESİNİN İNSAN ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİ ÖLÇEN ÖLÇME ARACININ GELİŞTİRİLMESİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI	Lisans Öğrencisi Melike Nur REYHAN Lisans Öğrencisi Gülseren YURTOĞLU Lisans Öğrencisi Başak KAYMAZ Lisans Öğrencisi Miray UTLU Prof. Dr. Sevda ASLAN MUCUR
		3	EVLİ, FLÖRT EDEN VE BEKAR BİREYLERİN AİLE YAPISI VE İLİŞKİ DİNAMİKLERİNE YÖNELİK NİTEL BİR İNCELEME: ANKARA VE KIRIKKALE ÖRNEKLEMİ ÜZERİNDE ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ	Onur ALTUN Prof. Dr. Sevda ASLAN MUCUR
		4	YAŞLILIKTA PSİKOSOSYAL DENEYİMLERİN ÇOKLU BAKIŞ AÇISIYLA İNCELENMESİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI	Onur ALTUN Prof. Dr. Sevda ASLAN MUCUR
		5	WHAT KIND OF CONTENT MIGHT BE DESIRED IF THE METAVERSE IS USED IN PSYCHOLOGICAL COUNSELING?	Sema ŞİMŞEK Prof. Dr. Sevda ASLAN MUCUR
		6	ARTIFICIAL INTELLIGENCE BASED ASSERTIVENESS AND SELF- REGULATION SKILLS PARENTS PSYCHOEDUCATION PROGRAM	Doktora Öğrencisi, İbrahim BAYAM Doktora Öğrencisi, Gizem YAZGAN Doktora Öğrencisi, Gizem Nurhan DAĞLI Prof. Dr., Sevda ASLAN MUCUR
		7	ARTIFICIAL INTELLIGENCE-BASED ASSERTIVENESS AND SELF- REGULATION SKILLS PSYCHOEDUCATION PROGRAM FOR SECONDARY SCHOOL STUDENTS	Doktora Öğrencisi, İbrahim BAYAM Doktora Öğrencisi, Gizem Nurhan DAĞLI Doktora Öğrencisi, Gizem YAZGAN Prof. Dr., Sevda ASLAN MUCUR
		8	TEACHERS' PERCEPTIONS OF WORKPLACE COUNSELING: A QUALITATIVE CASE STUDY	Doktora Öğrencisi, Merve ÖZBENT Prof. Dr., Sevda ASLAN MUCUR

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 5	Dr. Jessica Thompson	1	ASSESSMENT OF SHEAR STRENGTH PARAMETERS OF MODIFIED LOESS WITH COMMON ADMIXTURES IN GORGAN, IRAN	Seyed Erfan Hosseini Mohammad K. Alizadeh, Amir Mesbah
		2	DEVELOPMENT OF AN INTEGRATED BIM (BUILDING INFORMATION MODELING) SYSTEM IN A CLOUD COMPUTING PLATFORM	Dr. Zhang Wei Prof. Liu Min
		3	SIMULATION AND PARAMETER OPTIMIZATION OF A RECTANGULAR MAGNETIC FIELD GENERATOR FOR INDUSTRIAL APPLICATIONS	Dr. Maria Gonzalez
		4	APPLICATION OF ADVANCED MACHINE LEARNING ALGORITHMS FOR STRUCTURAL HEALTH MONITORING	Ali Shah Ahmed Ali Farah Karim Saeed Zeynali
		5	THERMAL BEHAVIOR OF SUSTAINABLE CONCRETE MIXES WITH NATURAL INSULATION MATERIALS	L. Popescu S. Stanescu
		6	ASSESSING SAFETY RISKS IN URBAN CONSTRUCTION SITES THROUGH MACHINE LEARNING MODELS	Dr. Yiming Zhang Prof. Dr. Qian Zhao
		7	OPTIMIZATION OF THERMAL STABILITY IN COMPOSITE MATERIALS FOR AEROSPACE APPLICATIONS	Dr. Natalia Petrov Dr. Ilya Drozdenko
		8	IMPACT OF STRUCTURAL DESIGN ON THE PERFORMANCE OF BRIDGES UNDER SEISMIC LOADING CONDITIONS	Dr. Carlos Rodríguez Prof. Martina Serrano Dr. Felipe Duarte

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 6	Dr. Zanele Mthembu	1	SYNTHESIS OF POLYMERIC NANOCOMPOSITES FOR ENVIRONMENTAL REMEDIATION OF PHARMACEUTICAL POLLUTANTS	Jonas Fischer Lena Becker
		2	REMOVAL OF HEAVY METALS USING FUNCTIONALIZED BIOSORBENTS FROM AGRO-WASTE	Prof. Dr. Amadou Diallo, Dr. Fatoumata Traoré
		3	DEVELOPMENT OF BIOSENSOR PLATFORMS FOR DETECTION OF ENVIRONMENTAL CONTAMINANTS	Maya Singh Ritu Sharma
		4	PHYSICAL AND CHEMICAL PROPERTIES OF HYDROGEL SYSTEMS CONTAINING ACTIVE PHARMACEUTICAL INGREDIENTS	Ravi Kumar, Manoj Kumar, Aakash Gupta
		5	OPTIMIZATION OF SOLID PHASE EXTRACTION FOR TRICYCLIC ANTIDEPRESSANT DRUGS IN URINE SAMPLES	Yasir Aslam, Farhan Ali, Sana Iqbal
		6	ANTIFUNGAL ACTIVITY OF NATURAL EXTRACTS FROM TRADITIONAL HERBS AGAINST COMMON PATHOGENS	Dr. Linda Pienaar, Dr. Zanele Mthembu
		7	ANALYSIS OF THE TOXICITY OF NANOPARTICLES IN AQUATIC ECOSYSTEMS: A COMPARATIVE STUDY	Kostas Papadopoulos, Nikoleta Georgiou, Ioannis Theodorou

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 7	Dr. Nattha Kaewnopparat	1	DEVELOPMENT OF MOLECULAR IMPRINTED POLYMERS (MIPS) FOR THE SELECTIVE REMOVAL OF CARBAMAZEPINE FROM AQUEOUS SOLUTION	Bianca Schweiger, Lucile Bahnweg, Barbara Palm, Ute Steinfeld
		2	PENTACHLOROPHENOL REMOVAL VIA ADSORPTION AND BIODEGRADATION	Assis. Prof. Dr. Rakmi Abd.-Rahman Assis. Prof. Dr. Nurina Anuar
		3	FORMULATION AND EVALUATION OF VAGINAL SUPPOSITORIES CONTAINING LACTOBACILLUS	Lecture Sanae Kaewnopparat Dr. Nattha Kaewnopparat
		4	ASAD ULLAH MADNI, MAHMOOD AHMAD, NAVEED AKHTAR, MUHAMMAD USMAN	Asad Ullah Madni Mahmood Ahmad, Naveed Akhtar, Muhammad Usman
		5	SERICIN FILM: INFLUENCE OF CONCENTRATION ON ITS PHYSICAL PROPERTIES	Assis. Prof. Dr. N. Namviriyachote N. Bang, P. Aramwit
		6	VALIDATION AND APPLICATION OF A NEW OPTIMIZED RP-HPLC-FLUORESCENT DETECTION METHOD FOR NORFLOXACIN	Mahmood Ahmad Ghulam Murtaza Sonia Khiljee Dr. Muhammad Asadullah Madni
		7	ANTIBACTERIAL CAPACITY OF PLUMERIA ALBA PETALS	Assis. Prof. Dr. M. H. Syakira Dr. L. Brenda
		8		

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES June 27 - 30, 2025 TASHKENT Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 28 Haziran / June 28, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 8	Prof. Dr. Ezenwa Chinenye Amanamba	1	EVALUATION OF URBAN LAND DEVELOPMENT DIRECTION IN KABUL CITY, AFGHANISTAN	Ahmad Sharif Ahmadi Yoshitaka Kajita
		2	INFLUENCE OF PLACE IDENTITY ON WALKABILITY: A COMPARATIVE STUDY BETWEEN TWO MIXED USED STREETS CHAHARBAGH ST. ISFAHAN, IRAN AND DEREBOYU ST. LEFKOSA, NORTH CYPRUS	Assis. Prof. Dr. R. Rafiemanzelat
		3	RENEWED URBAN WATERFRONT: SPATIAL CONDITIONS OF A CONTEMPORARY URBAN SPACE TYPOLOGY	Assis. Prof. Dr. Beate Niemann, Fabian Pramel
		4	URBAN ECOLOGICAL INTERACTION: AIR, WATER, LIGHT AND NEW TRANSIT AT THE HUMAN SCALE OF BARCELONA'S SUPERILLES	Philip Speranza
		5	PERFORMANCE EVALUATION OF A 'PRIORITY-CONTROLLED' INTERSECTION CONVERTED TO SIGNAL-CONTROLLED INTERSECTION	Prof. Dr. Ezenwa Chinenye Amanamba
		6	DISCUSSION ABOUT FREQUENT ADJUSTMENT OF URBAN MASTER PLANNING IN CHINA: A CASE STUDY OF CHANGSHOU DISTRICT, CHONGQING CITY	Sun Ailu Zhao Wanmin
		7	HYBRID LIVING: EMERGING OUT OF THE CRISES AND DIVISIONS	Yiorgos Hadjichristou
		8	CORPORATE GOVERNANCE STRUCTURES AND OVERLAPPING DIRECTORATES IN THE CZECH REPUBLIC	Assis. Prof. Dr. Ondřej Nowak
		9	THE INFLUENCE OF STAKEHOLDER COMMUNICATION STRATEGIES ON CONSUMERS' ACCEPTANCE AND FINANCIAL PERFORMANCE: IN THE CONTEXT OF THE FERTILIZER INDUSTRY IN MALAYSIA	Hasnida Abdul Wahab Shahrina Md Nordin Lai Fong Woon Hasrina Mustafa

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 9	Assis. Prof. Dr. Ondřej Nowak	1	EXAMINATION OF RUBBER WASTE UTILIZATION AT PANDORA PRODUCTION COMPANY LIMITED	S. Pechpoonthong M. Kopystecki
		2	ADDRESSING MONEY LAUNDERING IN THE BANKING INDUSTRY: INSIGHTS FROM THE MALAYSIAN EXPERIENCE	Aspalella A. Rahman
		3	HYBRID ENERGY PROVISION WITH PREDOMINANTLY RENEWABLE CHOICE FOR SMALL INDUSTRIAL COMPLEX	Dr. Tomislav Stambolic, Anton Causevski
		4	STATISTICAL FORECASTING OF LIKELY DISTRESS IN NIGERIA'S BANKING SECTOR USING A NEURAL NETWORK APPROACH	Prof. Dr. D. A. Farinde
		5	EFFECTIVENESS IN URBAN ADMINISTRATION FOR THE SUSTAINABILITY AND COMPETITIVENESS OF A CITY: A CASE STUDY OF KUALA LUMPUR	Hamzah Jusoh Azmizam Abdul Rashid
		6	AN INVESTIGATION OF A NEURO-FUZZY INFERENCE SYSTEM FOR FORECASTING GROWTH IN GROSS DOMESTIC PRODUCT	Assoc. Prof. E. Giovanis
		7	HAZARDS OF LATE PAYMENT IN THE MALAYSIAN CONSTRUCTION INDUSTRY	Dr. Kho Mei Ye Hamzah Abdul Rahman

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES				
June 27 - 30, 2025 TASHKENT				
Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224				
28 Haziran / June 28, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 10	Assoc. Prof. Dr. Suman Sharma	1	SHED SNAKE SKINS: A NATURAL RESOURCE FOR BIOMIMETIC MEMBRANES – ADVANCING PERMEATION STUDIES AND DRUG DELIVERY APPLICATIONS	Emma Grigoryan, Ashot Khachatryan, Karapet Flora Avjyan Savchenko,
		2	PRECISION DRUG DELIVERY OF GLIBENCLAMIDE: EXPLORING THE IMPACT OF POLYVINYL PYRROLIDONE AND ETHYL CELLULOSE CONCENTRATION ON RELEASE PROFILES AND KINETICS	Dr. Stepan Arakelova, Assis. Prof. Dr. Lilia Arsenyan
		3	INVESTIGATING THE EFFECTS OF AMINOPOLYETHER ON 18F-FDG PROPERTIES AND ITS IMPLICATIONS FOR PET IMAGING APPLICATIONS	Dr. Sunil Kamboj, Dr. Vipin Saini, Lecture GauravBala,
		4	ENDOPHYTES AS A NEW SOURCE OF BIOACTIVE COMPOUNDS: ISOLATION AND IDENTIFICATION OF FIBRINOLYTIC PROTEASE-PRODUCING FUNGI FROM HIBISCUS LEAVES	Assoc. Prof. Dr. Suman Sharma
		5	FROM CONCEPT TO REALITY: THE DESIGN AND DEVELOPMENT OF A MECHANICAL FORCE GAUGE FOR SQUARE WATERMELON MOLDING	Dr. Bedi Neayti Singh Phd. Candidate Balvinder Thakur,
		6	THE ROLE OF EXERCISE IN IMPROVING SEXUAL PERFORMANCE AND SEMEN QUALITY OF SAHIWAL BULLS: A PRACTICAL GUIDE FOR BREEDERS	Assis. Prof. Dr. Rathapon Dr. Sorrachitawatwong, Nardauma Pouthai
		7	INVESTIGATING THE IMPACT OF DIETARY HERBAL SEED SUPPLEMENTATION ON CARCASS CHARACTERISTICS, IMMUNE RESPONSE, AND ANTIOXIDANT STATUS OF BROILER CHICKENS	Sirijit Tipchuwong, Chayanid Asasutjarit
		8		

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES June 27 - 30, 2025 TASHKENT Meeting ID: 885 7151 8350 Passcode: 202224 28 Haziran / June 28, 2025 / 15:30 – 17:30 Time zone in Turkey (GMT+3)				
Salon	Moderator		Bildiri No ve Başlığı / Paper ID and Title	Authors
HALL / SALON 11	Dr. Yasuyuki Konishi,	1	COMPARISON OF PHYSICO-CHEMICAL PROPERTIES AND FATTY ACID COMPOSITION OF ELATERIOSPERMUM TAPOS (BUAH PERAH), PALM OIL AND SOYBEAN OIL	Siti Hamidah, Lee Nian Yian, Azizi Mohd
		2	PHYSICAL PROPERTIES AND STABILITY OF EMULSIONS AS AFFECTED BY NATIVE AND MODIFIED YAM STARCHES	Nor Hayati Ibrahim, Shamini Nair Achudan
		3	OPTIMIZATION OF EXTRACTION OF PHENOLIC COMPOUNDS FROM AVICENNIA MARINA (FORSSK.) VIERH USING RESPONSE SURFACE METHODOLOGY	V.Bharathi, Jamila Patterson, R.Rajendiran
		4	CHEMICAL AND BIOLOGICAL PROPERTIES OF LOCAL COWPEA SEED PROTEIN GROWN IN GIZAN REGION	Assoc. Prof. Abdelatif S. H. El-Jasser
		5	INTERACTION EFFECT OF DGAT1 AND COMPOSITE GENOTYPE OF BETA-KAPPA CASEIN ON ECONOMIC MILK PRODUCTION TRAITS IN CROSSBRED HOLSTEIN	A. Molee, N. Duanghaklang, P. Memkrathoke
		6	REVEALING CASEIN MICELLE DISPERSION UNDER VARIOUS RANGES OF NaCl: EVOLUTION OF PARTICLES SIZE AND STRUCTURE	Raza Hussain, Claire Gaiani, Joël Scher
		7	PROCESS DEVELOPMENT OF SAFE AND READY-TO-EAT RAW OYSTER MEAT BY IRRADIATION TECHNOLOGY	Pattama Ratana-Arporn, Pongtep Wilaipun
		8	EFFECT OF PRETREATMENT METHOD ON THE CONTENT OF PHENOLIC COMPOUNDS, VITAMIN C AND ANTIOXIDANT ACTIVITY OF DRIED DILL	Ruta Galoburda, Zanda Kruma, Karina Ruse

AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
AVRASYA 13th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
ArtAsya 3RD INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION
June 27 - 30, 2025
TASHKENT

Contents

“ŞEHİTLİK” ÜZERİNE SOSYOLOJİK BİR İNCELEME: TÜRKİYE’DE KUTSALLIĞIN, KİMLİĞİN VE İKTİDARIN KESİŞİM NOKTASI	1
SOSYAL BİLİMLERDE SÖYLEM ANALİZİ YÖNTEMİ ya da ANLAMIN DERİNLİKLERİNE YOLCULUK	3
BİR KADRO HATIRINA: AKADEMİK KABİLECİLİK.....	5
AN ASSESSMENT OF THE ROLE OF SOCIOLOGY IN THE ESTABLISHMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY. 6	
NECMETTİN SADAK'IN SİVAS'DA YAYINLANAN TÜRK SİYASETİYLE İLGİLİ MAKALELERİNİN KRONOLOJİK DEĞERLENDİRMESİ: 1947-1950.....	8
M.F.AHUNDZADE’NİN AYDINLANMA FELSEFESİNDE DİNE YÖNELİK TUTUM.....	9
EDEBİYATTAN BEYAZ PERDEYE: EDEBİ BİR ESERİN FİLM UYARLAMASININ ÇEVİRİ GÖSTERGEBİLİMİ ÇERÇEVESİNDE ÇÖZÜMLENMESİ	11
YESEVÎ’DEKİ BAZI KALIP İFADELERİN SOSYOKÜLTÜREL YANI VE İLETİŞİM KANALLARI.....	13
MÜASİR TÜRK DİLLƏRİNDƏ ZƏRF.....	15
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN KENTSEL ALANLARDAKİ ETKİLERİ ÜZERİNE İSTATİSTİKSEL BİR DEĞERLENDİRME: “ANKARA ÖRNEĞİ”	19
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM STRATEJİLERİ KAPSAMINDA PEYZAJ TASARIMINDA DOĞAL BİTKİ ÖRTÜSÜNÜN KULLANIMI: KALECİK ÖRNEĞİ	20
EĞİTİM ALANINDA PROJE TABANLI ÖĞRENME İLE İLGİLİ GERÇEKLEŞTİRİLMİŞ TEZ ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN BİR İÇERİK ANALİZİ	21
A CONTENT ANALYSIS OF THESIS STUDIES RELATED TO PROJECT-BASED LEARNING IN THE FIELD OF EDUCATION.....	22
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE FİZİKSEL AKTİVİTEDEN KEYİF ALMA VE UMUT DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	23
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEŞTİREL OKUMAYA YÖNELİK ALGILARI.....	25
KÜÇÜKKEN DİNLEMEDİĞİM MASALLAR ADLI ÇOCUK KİTABI ÜZERİNE BİR İNCELEME	27
PEDAGOGICAL CONDITIONS OF TEXT UNDERSTANDING IN THE EDUCATIONAL PROCESS	28
XIX ƏSR-XX ƏSRİN ƏVVƏLLƏRİ AZƏRBAYCANDA ƏDƏBİ MÜHİT	29
İKLİM TAAHHÜTLƏRİNDEN MALİ YENİDEN YAPILANMAYA: PARİS ANLAŞMASI SONRASI YEŞİL DÖNÜŞÜMÜN EKONOMİ POLİTİĞİ.....	31
SAVAŞ, KRİZ VE KAMU HARCAMALARI: KLASİK VE MODERN TEORİLERİN ULUSLARARASI GELİŞMELER İŞİĞINDA YENİDEN YORUMU.....	33
A DISCOURSE ANALYSIS ON DIGITAL TRANSFORMATION WITHIN THE FRAMEWORK OF DEVELOPMENT PLANS (8TH–12TH)	35
REFAH DEVLET ANLAYIŞININ KENTLEŞME SÜRECİNE ETKİSİNİN SOSYOLOJİK OLARAK İNCELENMESİ.....	36
A SOCIOLOGICAL EXAMINATION OF HOW WELFARE STATE POLICIES INFLUENCE URBANIZATION	37
DİJİTAL ÇAĞDA AKTİF VATANDAŞLIK KAVRAMINA TEORİK BİR BAKIŞ.....	38
YENİ SİBER GÜVENLİK YASASININ SİBER GÜVENLİK POLİTİKALARINA KATKISI ÜZERİNE BİR İNCELEME..	40

ÇOK AKTÖRLÜ YÖNETİM ANLAYIŞI KAPSAMINDA TÜRK KAMU YÖNETİMİ SİSTEMİNDE KURUMSALLAŞMA	42
ÖNEMLİ ÖLÇÜDE TEHLİKELİ İŞLETMELER BAĞLAMINDA İŞVERENİN HUKUKİ SORUMLULUĞUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	44
KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE GÜVENLİĞİ HAKKININ TARİHSEL SEYRİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	45
VERGİ USUL KANUNUNA GÖRE SAHTE BELGE DÜZENLEMEK VE KULLANMAK SUÇU	46
YEŞİL İŞLERDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN ANALİZİ: TEHLİKELERİN SINIFLANDIRILMASI VE STRATEJİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ.....	48
YEŞİL BİNA SERTİFİKALARININ MİMARLIK VE ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ KAPSAMINDA KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ: TÜRKİYE VE DÜNYA ÖRNEKLERİ.....	49
EBEVEYNLİK STRESİNİN AİLE DİNAMİKLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ İLE İLİŞKİLİ ÇALIŞMALARIN DERLENMESİ	51
EBEVEYNLERİN DİJİTAL BAĞIMLILIĞININ EBEVEYNLERİN DUYGUSAL ERİŞİLEBİLİRLİĞİNE ETKİSİ İLE İLGİLİ ÇALIŞMALARIN DERLENMESİ	52
EBEVEYNLİK STRESİNİN AİLE DİNAMİKLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ İLE İLİŞKİLİ ÇALIŞMALARIN DERLENMESİ	53
ZİHNİN PENCERESİ: OLUMLU DÜŞÜNME BECERİSİ VE ÖZGÜVENİN GÜCÜ	54
ZİHNİM BENİM SÜPER GÜCÜM: OLUMLU DÜŞÜNME BECERİSİ VE ÖZGÜVEN GELİŞTİRME	56
LİSE ÖĞRENCİLERİNDE ÖZ ŞEFKAT VE DİJİTAL FARKINDALIĞI GELİŞTİRMEYE YÖNELİK BİR PSİKO-EĞİTİM PROGRAMI	58
VELİLERE YÖNELİK ÖZ ŞEFKAT VE DİJİTAL FARKINDALIK PSİKO-EĞİTİM PROGRAMI: BİLİNÇLİ EBEVEYNLİKLE AİLEDE DENGELİ YAKLAŞIM	60
ROMANTİK İLİŞKİLERDE GEÇMİŞİN İZLERİ: FRAMO’NUN KURAMI TEMELLİ EYLEM ARAŞTIRMASI	62
KUŞAKLAR ARASI ETKİLEŞİM YOLUYLA YAŞLANMA ALGILARININ İNCELENMESİ: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI	64
ANTRENÖRLERİN İNTERNET BAĞIMLILIK DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ (GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ)	66
EVALUATION AND OPTIMIZATION OF THE FOREST PRODUCT MONITORING STATION IN DENR TARLAC: ENHANCING EFFICIENCY, TRANSPARENCY, AND SUSTAINABILITY IN FOREST RESOURCE MANAGEMENT	69
ARIMA YÖNTEMİ İLE BIST TEKNOLOJİ ENDEKSİ (XUTEK) TAHMİNİ: DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜN FİNANSAL YANSIMALARININ ANALİZİ.....	70
TÜKETİCİ HARCAMA ÖZ DENETİMİNİN FAYDACI TÜKETİM ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN CİNSİYET BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	72
DİDEROT ETKİSİNİN TAKINTILI TÜKETİM ÜZERİNDEKİ ETKİSİNDE MEDENİ DURUMUN ROLÜ	73
THE DETERMINANTS OF CAPITAL ADEQUACY: A PANEL ANALYSIS OF TURKISH COMMERCIAL BANKS ..	74
İSTİHDAMIN KADINLAŞMASI	75
DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE TÜKETİM TARZLARI	77
DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE TÜKETİCİLERİN GÖNÜLLÜ SADE YAŞAM TERCİHİ	79

GIDA ZEHİRLENMELERİ VE SÜT/SÜT ÜRÜNLERİ TERCİHİNDE GIDA GÜVENLİĞİ ÜZERİNE BİR LİTERATÜR İNCELEMESİ.....	81
ONLİNE SAĞLIKLI GIDA ALIŞVERİŞİ ÜZERİNE BİR LİTERATÜR İNCELEMESİ	83
KALKINMA PLANLARINDA OTOMOTİV SEKTÖRÜNÜN YERİ	85
BULANIK ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMİYLE OTOMOTİV SEKTÖRÜNDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ANALİZİ: MYO ÖĞRENCİLERİYLE BİR UYGULAMA.....	87
FİYAT BİLİNCİ İLE WEBROOMİNG VE SHOWROOMİNG DAVRANIŞLARI ARTASINDAKİ İLİŞKİ. TÜKETİCİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA.....	89
FIKİH, AHLAK VE MASLAHAT İLİŞKİSİ	90
MUNĀJĀT IN THE DĪWĀN OF IBN NAHHĀS AL-MADANĪ.....	92
İBN NEHHĀS EL-MEDENÎ'NİN DÎVÂN'INDA MÜNĀCĀT	93
KUR'ÂN'DA HAMD ETMENİN FARKLI BAĞLAMLARDA VURGULANMASI ÜZERİNE	94
ŞA'RÂVÎ'NİN TEFSİRİNDE KRİPTO NİFAK HAREKETİNİN KARAKTERİSTİK ÖZELLİKLERİ.....	96
KUR'ÂN'DA HZ. ÂDEM İLE İLGİLİ VERİLEN BİLGİLERİN HATIRLATTIKLARI	98
KIRGIZİSTAN'DA İSLAMİ FİNANSIN GELİŞME POTANSİYELİ VE TEMEL SORUNLAR.....	100
FİNANSAL HİZMETLERE ERİŞİMDE BELİRLEYİCİ FAKTÖRLER: KIRGIZİSTAN ÖRNEĞİ	102
THE LONG-RUN RELATIONSHIP BETWEEN FINANCIAL DEVELOPMENT AND ECONOMIC GROWTH IN TURKIYE: AN ARDL BOUNDS TESTING APPROACH	104
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL OKURYAZARLIĞI ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA.....	105
ÇİN BANKACILIK SEKTÖRÜ.....	106
SAĞLIK KURUMLARINDA İÇSEL PAZARLAMA UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA.....	107
ÜÇ BOYUT GÖRÜNÜMLÜ ÇALIŞMALARDA (HEYKEL, SERAMİK, READY MADE vb.) YAPI BOZUMLARIYLA GLİTCH'İ UYGULAMAK.....	109
TRT TABİİ PLATFORMUNDA YAYINLANAN "MEVLÂNA CELALEDDİN-İ RUM'İ DİZİSİNDE GEÇEN TARİHİ ŞAHSİYETLER	110
RUM MESKÛNUNDA KOCABAŞLAR VE SEÇİMLERİ: MİDİLLİ ADASI	113
KOCABASHIS AND THEIR ELECTIONS IN THE GREEK-INHABITED AREAS: THE ISLAND OF LESBOS.....	114
YERLİ TELEVİZYON DİZİLERİNDE AKRAN ZORBALIĞI: KARDEŞLERİM TV DİZİSİ ALIMLAMA ÇALIŞMASI .	115
DİJİTAL YORGUNLUK VE GİZLİLİK: AÇIK RIZA METİNLERİNİN GİZLİLİK KONTROLÜNDEKİ ROLÜ VE ANALİZİ	117
DIGITAL FATIGUE AND PRIVACY: THE ROLE AND ANALYSIS OF EXPRESS CONSENT TEXT IN PRIVACY CONTROL	118
KÜLTÜR ENDÜSTRİSİNİN BEDEN İMAJI: NİHAL CANDAN ÖRNEĞİNDE ANOREKSİYA, MEDYA VE TOPLUMSAL BASKI	119
EŞLEŞME DENENCESİNİN İNSAN ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİ ÖLÇEN ÖLÇME ARACININ GELİŞTİRİLMESİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI	122

KIRSALDAN KENTE GÖÇ EDEN BİREYLERDE DOĞAYLA BAĞ KURMA EĞİLİMİNİN PSİKOLOJİK YANSIMALARI	124
EVLİ, FLÖRT EDEN VE BEKAR BİREYLERİN AİLE YAPISI VE İLİŞKİ DİNAMİKLERİNE YÖNELİK NİTEL BİR İNCELEME: ANKARA VE KIRIKKALE ÖRNEKLEMİ ÜZERİNDE ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ	126
A QUALITATIVE STUDY ON FAMILY STRUCTURE AND RELATIONSHIP DYNAMICS OF MARRIED, DATING AND SINGLE INDIVIDUALS: FOCUS GROUP INTERVIEWS ON ANKARA AND KIRIKKALE SAMPLE	127
YAŞLILIKTA PSİKOSOSYAL DENEYİMLERİN ÇOKLU BAKIŞ AÇISIYLA İNCELENMESİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI	128
EXAMINING PSYCHOSOCIAL EXPERIENCES IN OLD AGE FROM MULTIPLE PERSPECTIVES: A CASE STUDY	129
PSİKOLOJİK DANIŞMANLIKTA METAVERSE KULLANILIRSA NASIL BİR İÇERİK OLUŞTURULMASI İSTENEBİLİR?	130
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK YAPAY ZEKÂ TEMELLİ ATILGANLIK VE ÖZ DÜZENLEME BECERİLERİ PSİKOEĞİTİM PROGRAMI	132
YAPAY ZEKÂ TEMELLİ ATILGANLIK VE ÖZ DÜZENLEME BECERİLERİ VELİ PSİKOEĞİTİM PROGRAMI	134
ÖĞRETMENLERİN İŞ YERİ DANIŞMANLIĞINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: NİTEL BİR DURUM ÇALIŞMASI.....	136
SERÖNALITY OF THE SUFFIXES IN TÜRKİYE'S TURKISH AS OTTOMAN TURKISH'S VASIR	138
REDEFINING GOVERNANCE: COMBATING LEADERSHIP FAILURE AND SYSTEMIC CORRUPTION IN POST-INDEPENDENCE NIGERIA	140
THE CRISIS OF DEMOCRACY IN PAKISTAN: AN ANALYTICAL STUDY THROUGH ISLAMIC AND WESTERN PHILOSOPHICAL PERSPECTIVES.....	141
TRANSFORMATION AND CHALLENGES IN NATIONAL LAND USE PLANNING SYSTEMS: A COMPARATIVE PERSPECTIVE	142
THE IMPLEMENTATION OF ANTI-CIRCUMVENTION LEGISLATIONS IN THE THAI COPYRIGHT SYSTEM.	143
THE SUCCESS AND CHALLENGES OF EMBEDDING EVIDENCE-BASED RESEARCH METHODS IN POLICING INTERVENTIONS.....	144
TAIWAN'S POLITICAL LANDSCAPE: THE RISE AND FALL OF HAN KUO-YU IN KAOHSIUNG	145
INTELLECTUAL PROPERTY CHALLENGES IN SPACE EXPLORATION: FOCUS ON EUROPEAN SPACE AGENCY REGULATIONS	146
EVALUATION OF THE IMPLEMENTATION OF PUBLIC EXAMINATION CHIEF EXAMINERS' REPORTS IN MATHEMATICS CURRICULUM CONTENT	147
IMPLEMENTATION MECHANISMS OF CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT FOR EDUCATORS IN KAZAKHSTAN: A STUDY BASED ON THE "TEACHER" PROFESSIONAL STANDARD.....	148
SKILL MISMATCH BETWEEN HEAVY EQUIPMENT REPAIRER STUDENTS AND EMPLOYERS' REQUIREMENTS	149
ASSESSING CHILDREN'S PROBABILISTIC AND CREATIVE THINKING IN A NON-FORMAL LEARNING CONTEXT	150
APPLICATION OF CAUSAL INFERENCE AND DISCOVERY IN CURRICULUM EVALUATION AND CONTINUOUS IMPROVEMENT	151
ATTITUDE OF UNIVERSITY STUDENTS TOWARDS THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE.....	152

ENHANCING ONLINE EDUCATION IN ARABIC LANGUAGE TEACHING: CHALLENGES, OPPORTUNITIES, AND STRATEGIES	153
FUTURE PERSPECTIVES IN ARCHITECTURAL EDUCATION IN PORTUGAL: REVOLUTIONIZING THE TEACHING APPROACH FOR NEW GENERATIONS	154
THE ASSOCIATION BETWEEN ADHD MEDICATION, CANNABIS, NICOTINE USE, MENTAL DISTRESS, AND OTHER PSYCHOACTIVE SUBSTANCES	155
THE IMPACT OF LIFE MEANING ON ACADEMIC PERFORMANCE AMONG JAPANESE COLLEGE STUDENTS	156
IMPROVING DECISION SUPPORT FOR ORGAN TRANSPLANT	157
EFFECTS OF GRATITUDE PRACTICE ON RELATIONSHIP SATISFACTION AND THE ROLE OF PERCEIVED SUPERIORITY	158
LOVE AND MONEY: SOCIETAL ATTITUDES TOWARD INCOME DISPARITIES IN AGE-GAP RELATIONSHIPS	159
MINDFULNESS-BASED INTERVENTIONS FOR ENHANCING SELF-ESTEEM AND PSYCHOLOGICAL WELL-BEING: EXAMINING THE INFLUENCE OF CONTINGENT SELF-ESTEEM	160
ISLAMIC CIVILIZATION IN WEST AFRICA: THE ROLE OF THE SOKOTO CALIPHATE IN SCIENCE AND TECHNOLOGY DEVELOPMENT	161
TEACHERS' PERCEPTIONS OF THE IMPACT OF TOBEPHOBIA ON JOB SATISFACTION AND EMOTIONS.	162
KNOWLEDGE MANAGEMENT FOR SUSTAINABLE ENVIRONMENTAL MANAGEMENT IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	163
META-TEACHING SKILLS AND IMPROVEMENTS IN CLASSROOM TEACHING QUALITY	164
THE ROLE OF STUDENT COUNSELORS IN PROMOTING WELL-BEING AMONG SCHOOLCHILDREN IN THE MIDDLE EAST	165
THE EFFECTIVENESS OF DRAMA-BASED LEARNING IN FOSTERING CREATIVITY IN PRESCHOOL EDUCATION	166
PARENTS' PERSPECTIVES ON THE FUTURE OF EDUCATION: A STUDY FROM CENTRAL EUROPE	167
DEVELOPMENT AND ACCEPTANCE OF A MODULE FOR IMPROVING READING AND WRITING SKILLS IN BAYBAYIN: A TRADITIONAL PHILIPPINE WRITING SYSTEM	168
ACTIVE LEARNING STRATEGIES IN INFORMATION SYSTEMS MANAGEMENT: STUDENT PERCEPTIONS AND OUTCOMES	169
THE IMPACT OF EMOTIONS ON STUDENTS' LEARNING AND ACADEMIC PERFORMANCE	170
STREET ART AS A TOOL FOR PROMOTING REFLECTIVE THINKING IN EDUCATION: EXAMPLES OF CREATIVE EDUCATIONAL APPROACHES	171
INTERDISCIPLINARITY IN PEDAGOGICAL PRACTICES: CHALLENGES AND SOLUTIONS IN THE CLASSROOM	172
PROMOTING CREATIVE AND CRITICAL THINKING IN MATHEMATICS THROUGH ORIGAMI	173
MOTIVATION TYPES FOR LEARNING ENGLISH: A STUDY AT A RURAL UNIVERSITY IN QUINTANA ROO, MEXICO	174
THE IMPACT OF POOR TEACHER-STUDENT RELATIONSHIPS ON CHRONIC ABSENTEEISM IN SECONDARY SCHOOLS IN WEST JAVA, INDONESIA	175

APPLICATION OF EXTREME-BASED TEACHING MODEL IN POST-SECONDARY ONLINE CLASSROOM SETTING: A FIELD EXPERIMENT.....	176
IMPACT OF NON-PARENTAL EARLY CHILDHOOD EDUCATION ON DIGITAL FRIENDSHIP TENDENCY.....	177
STUDYING THE EFFICIENCY OF DIGITAL TECHNOLOGY IN ENHANCING ASSESSMENT METHODS IN HIGHER EDUCATION	178
IMPACT OF STUDENTS' PERCEPTION OF SUCCESS POSSIBILITY ON PERFORMANCE IN SUMMATIVE EXAMS.....	179
DIGITAL CONTENT STRATEGY: COMPREHENSIVE EXAMINATION OF CRITICAL CONTENT ELEMENTS...	180
SMART LEARNING ENVIRONMENT FOR MUSIC EDUCATION	181
THE ROLE OF QUALITY CULTURE IN THE SUCCESSFUL IMPLEMENTATION OF QUALITY ASSURANCE SYSTEMS IN HIGHER EDUCATION.....	182
SMART LEARNING ENVIRONMENT FOR MUSIC EDUCATION	183
THE IMPACT OF SLEEP ON SELECTIVE ATTENTION IN ADOLESCENTS.....	184
THE ADOLSCENT VAPING CRISIS IN URBAN INDIA	185
MODELING GENERALIZATION IN THE ACQUIRED EQUIVALENCE PARADIGM WITH THE SUCCESSOR REPRESENTATION	186
HARNESSING THE POWER OF LOSS: THE DISCRIMINATORY DYNAMICS OF NON-EMANCIPATORY ORGANIZATIONAL IDENTITY.....	187
SUCCESS FACTORS IN PLAY-BASED INTERVENTION PROGRAMS FOR CHILDREN WITH DIVERSE ABILITIES: A COMPARATIVE STUDY	188
THE SOCIAL DYNAMICS OF PANDEMICS: A CLINICAL SOCIOLOGICAL ANALYSIS OF PRECAUTIONS AND RISKS	189
TEACHING STRATEGIES AND BIAS TOWARD IMMIGRANT AND DISABLED STUDENTS.....	190
STUDENTS' PERCEPTIONS OF SEEKING PSYCHOLOGICAL ASSISTANCE	191
CHILD ABUSE: EMOTIONAL, PHYSICAL, NEGLECT, SEXUAL AND THE PSYCHOLOGICAL EFFECTS: A CASE SCENARIO IN LAGOS STATE, NIGERIA	192
THE QUALITY OF PRIMARY CAREGIVING RELATIONSHIPS BETWEEN ADOLESCENTS ORPHANED BY AIDS AND THEIR GRANDMOTHERS: INSIGHTS FROM STAKEHOLDER NARRATIVES	193
SOCIO-DEMOGRAPHIC FACTORS AND POST-TRAUMATIC STRESS DISORDER AMONG ADOLESCENTS EXPOSED TO DOMESTIC VIOLENCE IN KENYA	194
SOCIETAL INSIGHT INTO EMOTIONAL ABUSE: A RETROSPECTIVE STUDY IN A JAPANESE PRIMARY SCHOOL.....	195
EXPLORING THE ROLE OF EROTIC TRANSFERENCE IN THE DURATION OF PSYCHOANALYTIC TREATMENT: A CASE STUDY	196
ENVIRONMENTAL PERCEPTIONS OF DEPRIVED CHILDREN LIVING IN URBAN SLUMS: A STUDY IN PUNE, INDIA.....	197
ADDRESSING GLOBAL TRAUMA: SOMATIC INTERVENTIONS IN PTSD TREATMENT AND CLINICIAN BURNOUT PREVENTION.....	198
LINE MARKETS	199

ANALYZING MIS DEGENERATION UNDER DYNAMIC CONDITIONS: A MATHEMATICAL APPROACH	200
LEARNING MANAGEMENT LESSONS FROM CONTROL SYSTEMS: A THEORETICAL APPROACH.....	201
EXPLOITING SIP FOR ENHANCED MOBILITY IN MEDICAL COMMUNICATION SYSTEMS	202
COGNITIVE REPRESENTATION OF VALUES IN ORGANIZATIONAL DECISION-MAKING.....	203
EXPLORING THE USE OF SERIOUS GAMES IN SUPPORTING AUTISTIC CHILDREN'S DEVELOPMENT.....	204
DEMYSTIFYING THE PROBLEM-SOLVING PROCESS: UNVEILING THE NATURAL MECHANICS OF THE MIND.....	205
AUTOMATING SCREEN-RECORDED VIDEO PRODUCTION: AN ALGORITHMIC APPROACH TO E-CONTENT CREATION.....	206
ONTOLOGICAL FOUNDATIONS FOR SMART LEARNING ENVIRONMENTS IN MUSIC EDUCATION: A COMPREHENSIVE FRAMEWORK FOR KNOWLEDGE REPRESENTATION AND APPLICATION.....	207
TRANSFORMING CIVIL ENGINEERING LABORATORY EDUCATION WITH FLIPPED LEARNING: A COMPREHENSIVE APPROACH TO DEVELOPING ESSENTIAL CAPABILITIES	208
AUTONOMOUS AGENT LEARNING THROUGH CONSTRUCTIVIST PRINCIPLES: A BOTTOM-UP SEQUENTIAL LEARNING APPROACH AND TOOL (BEL-CA)	209
EMPOWERING ASSEMBLY LINES WITH DEEP LEARNING: A PARADIGM SHIFT IN PRODUCT IDENTIFICATION	210
ASSESSING THE ECONOMIC RETURNS OF HUMANITIES AND EDUCATION PROGRAMS IN PUBLIC UNIVERSITIES OF OSUN STATE, NIGERIA: A HUMAN CAPITAL INVESTMENT PERSPECTIVE	211
Keywords: Human capital investment, economic returns, humanities, education programs, public universities, Osun State, Nigeria	211
REVOLUTIONIZING SMART MANUFACTURING THROUGH NEURAL NETWORKS: A DATA-DRIVEN APPROACH TO PROCESS AUTOMATION	212
ASSESSING THE ECONOMIC RETURNS OF SOCIAL SCIENCES DEGREES IN LAGOS STATE TERTIARY INSTITUTIONS: A STUDY BY FIELD	213
EXPLORING DIGITAL PEDAGOGY: STUDENTS' INTERACTIONS WITH MULTIMODAL EDUCATIONAL PLATFORMS.....	214
HIDDEN VOICES: A STATISTICAL INVESTIGATION INTO DEPRESSION LEVELS IN ADHD STUDENTS IN UNIVERSITIES	215
CHARTING EDUCATIONAL POLICY PATHWAYS: INSIGHTS INTO CURRICULUM REFORMS IN ARGENTINE HIGHER EDUCATION	216
BUILDING PROFESSIONAL COMMUNITIES: LOWER SECONDARY TEACHERS' JOURNEYS INTO COLLABORATIVE PRACTICE	217
EXPLORING AI-ASSISTED STUDENT SUPPORT: THE ROLE OF CONVERSATIONAL AGENTS IN UNIVERSITY LEARNING ENVIRONMENTS	218
LEGAL LIMITS OF DIGITAL SURVEILLANCE IN DEMOCRATIC SOCIETIES	219
INSTITUTIONAL CHALLENGES IN POST-CONFLICT JUSTICE SYSTEMS	220
THE INTERSECTION OF RELIGIOUS LAW AND CONSTITUTIONAL PRINCIPLES	221
EDUCATIONAL INEQUALITY AND POLICY RESPONSES IN SUB-SAHARAN AFRICA.....	222

THE ROLE OF YOUTH IN POLITICAL TRANSITIONS: A CASE STUDY OF CIVIL UPRISINGS	223
LEGAL FRAMEWORK FOR CLIMATE MIGRATION IN SMALL ISLAND STATES.....	224
EFFECTS OF JUDICIAL CENTRALIZATION ON LOCAL AUTONOMY: A COMPARATIVE STUDY	225
THE AESTHETICS OF LANTERN CRAFTS IN NORTHERN FESTIVALS: A DESIGN APPROACH.....	226
TRADITIONAL MASKS AND THEIR CULTURAL SIGNIFICANCE IN SOUTHEAST ASIAN FESTIVALS	227
THE IMPACT OF MACROECONOMIC STABILITY ON FOREIGN DIRECT INVESTMENT INFLOW.....	228
EVALUATING WOMEN'S EMPOWERMENT THROUGH AGRICULTURAL COOPERATIVES IN RURAL BANGLADESH	229
THE DYNAMICS OF NON-STATE ACTORS IN POST-CONFLICT STATE-BUILDING: THE CASE OF LIBYA	230
STRATEGIC LEADERSHIP APPROACHES IN RESOLVING INTERPERSONAL CONFLICTS IN PUBLIC SECTOR ORGANIZATIONS	231
A CRITICAL REVIEW OF CORPORATE ACCOUNTING PRACTICES IN DETECTING FINANCIAL MALPRACTICES	232
DETERMINANTS OF CUSTOMER SATISFACTION IN DIGITAL BANKING SERVICES IN NEPAL	233
PERFORMANCE EVALUATION OF MILITARY PERSONNEL IN THE SLOVAK REPUBLIC BASED ON MODERN HR FRAMEWORKS.....	234
CHALLENGES IN BUILDING A NATIONAL BRAND IN POST-SOVIET ECONOMIES	235
MULTIDIMENSIONAL CUSTOMER PROFILING FOR INNOVATIVE SMARTPHONE DESIGN STRATEGIES..	236

“ŞEHİTLİK” ÜZERİNE SOSYOLOJİK BİR İNCELEME: TÜRKİYE’DE KUTSALLIĞIN, KİMLİĞİN VE İKTİDARIN KESİŞİM NOKTASI

A SOCIOLOGICAL STUDY ON ‘MARTYRDOM’: THE INTERSECTION OF
SACREDNESS, IDENTITY AND POWER IN TÜRKİYE

PhD Student Ayşe KÖSE ŞİRİN

19 Mayıs University, Sociology, Samsun

E-posta: ysekose@gmail.com

ORCID NO: [0000-0002-5602-5819](https://orcid.org/0000-0002-5602-5819)

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye’de “şehitlik” kavramını toplumsal yapının ve siyasal iktidarın yeniden üretim süreçleri bağlamında ele almaktadır. Şehitlik, sadece bir ölüm biçimini değil, aynı zamanda belirli değerlerin, kimliklerin ve aidiyet biçimlerinin meşrulaştırıldığı kutsal bir statüye işaret etmektedir. Bu minvalde Osmanlı’dan Cumhuriyet’e uzanan tarihsel süreklilik içinde şehitlik ideolojisinin nasıl dönüşüme uğradığı, özellikle 1980 sonrası milliyetçi-muhafazakâr söylemin yükselişiyle nasıl yeni anlamlar kazandığı tartışılmaktadır.

Araştırma, medya söylemleri, devlet törenleri ve eğitim müfredatlarında şehitlik olgusunun nasıl temsil edildiğini inceleyerek, bu temsillerin sınıfsal ve mezhepsel boyutlarını da göz önünde bulundurur. Bu süreçte, şehitliğin anlamı sade bir fedakârlık retoriğinden çıkarak, politik kimliklerin ve tarafgirliklerin simgesine dönüşmüştür. Şehit ailelerinin kamusal temsili, siyasi mitinglere dâhil edilme biçimleri ve bazen muhalefetle kurulan gerilimli ilişkiler, bu söylemin tekil olmadığını, çoğulu ve bazen çatışmalı olduğunu da göstermektedir.

Şehitlik statüsü, her ölüme eşit biçimde atfedilmemektedir. Devletin ve kamusal kurumların resmî olarak tanıdığı şehitlik statüsü, çoğu zaman belli toplumsal kategorilere aittir: Asker, polis, korucu gibi güvenlik kurumlarına mensup bireyler. Ancak son yıllarda “sivil şehitlik” tartışmaları, ölümün kamusal kabulündeki seçiciliği daha da gözler önüne sermiştir. 15 Temmuz 2016 darbe girişimi sonrasında “demokrasi şehidi” kavramının ortaya çıkması, şehitliğin anlam alanını genişletmiş ancak aynı zamanda kimlerin bu kategoriye dahil edilip kimlerin dışarıda bırakıldığı sorusunu da gündeme taşımıştır. Terör sırasında hayatını kaybeden sivil yurttaşlar bazen şehit ilan edilirken, benzer şekilde ölen başka bireylerin bu statüye dahil edilmemesi, şehitliğin toplumsal bir seçicilik mekanizması işlevi gördüğünü göstermektedir.

Bu çalışma, şehitliğin Türkiye’de yalnızca bir anma ve yüceltme kategorisi olmadığını; aynı zamanda iktidarın, kimliğin ve toplumsal ayrışmanın kurucu bir eksenini olduğunu ortaya koymaktadır. Şehitlik figürü, hem ulusal birlik anlatısının taşıyıcısı hem de toplumsal gövde içindeki farklılıkların bastırıldığı bir sınır çizgisidir. Bu nedenle şehitlik, ölüm sosyolojisinin sadece bir ölüm biçimiyle değil, ölümü toplumsal anlamla yükleyen ideolojik bir aygıt olarak ele alınması gereken temel kavramlarından biridir.

Anahtar Kelimeler: Şehitlik, iktidar, ölüm sosyolojisi.

SUMMARY

This study analyses the concept of ‘martyrdom’ in Türkiye in the context of the reproduction processes of social structure and political power. Martyrdom points not only to a form of death, but also to a sacred status through which certain values, identities and forms of belonging are legitimised. In this respect, it is discussed how the ideology of martyrdom has been transformed in the historical continuity from the Ottoman Empire to the Republic, and how it has gained new meanings especially with the rise of nationalist-conservative discourse after 1980.

The research analyses how the phenomenon of martyrdom is represented in media discourses, state ceremonies and educational curricula, taking into account the class and sectarian dimensions of these representations. In this process, the meaning of martyrdom has shifted from a simple rhetoric of sacrifice to a symbol of political identities and partisanship. The public representation of martyrs' families, the way they are included in political rallies and the sometimes tense relations with the opposition show that this discourse is not singular, but plural and sometimes conflictual.

The status of martyrdom is not attributed equally to every death. The martyr status officially recognised by the state and public institutions often belongs to certain social categories: Individuals belonging to security institutions such as soldiers, police officers and village guards. However, in recent years, the debate on ‘civilian martyrdom’ has further revealed the selectivity in the public acceptance of death. After the 15 July 2016 coup attempt, the emergence of the concept of ‘democracy martyr’ expanded the meaning of martyrdom, but at the same time raised the question of who is included in this category and who is excluded. While civilian citizens who lose their lives during terrorism are sometimes declared martyrs, the fact that other individuals who die in a similar manner are not included in this status shows that martyrdom functions as a mechanism of social selectivity.

This study reveals that martyrdom is not only a category of commemoration and glorification in Türkiye; it is also a constitutive axis of power, identity and social segregation. The figure of martyrdom is both a carrier of the narrative of national unity and a borderline through which differences within the social body are suppressed. For this reason, martyrdom is one of the basic concepts of the sociology of death, which should be handled not only as a form of death but also as an ideological device that attributes social meaning to death.

Keywords: Martyrdom, power, sociology of death.

SOSYAL BİLİMLERDE SÖYLEM ANALİZİ YÖNTEMİ ya da ANLAMIN DERİNLİKLERİNE YOLCULUK

DISCOURSE ANALYSIS METHOD in SOCIAL SCIENCES or JOURNEY to THE DEPTHS of MEANING

Yavuz ÇOBANOĞLU

Doç. Dr., Munzur Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Tunceli, Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9144-2389>

yavuzcobanoglu@munzur.edu.tr , 0537 7907568

ÖZET

Sosyal bilimlerin analiz konularının çeşitlenmesiyle birlikte, farklılaşan olguları anlamlandırabilmek için yeni araştırma ve analiz yöntemlerine ihtiyaç duyulmuştur. Bu ihtiyacın neticesinde ise sosyal olguların zihniyetlerdeki yansımaları olan dil ile söylemlerin de bir analiz nesnesi olduğu keşfedildi. Zira her söylem, içerisinden çıktığı toplumsal, politik, kültürel, dinî veya ahlâkî formasyonlardan izler taşımaktaydı ve bunların tümü dil aracılığıyla ifade ediliyordu. Böylece söylem analizi yöntemi, tüm bu toplumsal formasyonların sorgulanması, buradan çıkarılacak verilerin yine bu bağlam içerisinde değişip gelişen düşüncelerle birlikte değerlendirmeye tabi tutulmasının bir yolu olarak ortaya çıktı. Bu yönüyle ele alındığında sosyal olgular, bir yandan toplumsal katmanların her alanındaki kültürel, politik, dinsel, geleneksel faaliyetler içerisinde yaşarken; diğer taraftan da bu yapılar içerisinde biçimlenmektedirler. Böylesi bir biçimlenmeyi anlayabilmek için de dil ve söylemlerde saklı anlamın derinliklerine inmek gereklidir. Yine de bu durum çoğu kez zor ve karışık olabilir. Söylemlerin görünürdeki bu karmaşık hâli, metinsel analizle sınırlı değildir ve söylem analizi yönteminin karakterlerinden birisi de metin ve konuşmaları betimleyerek söylemin boyutlarını pek çok aşamada geliştirmesidir. Bu sebeple öncelikle söylem analizi, toplumsal yapıdaki bu karmaşık ilişkilerin söylem üzerinden kurulma şekillerinin açığa çıkarılmasını hedefler. Sonra özneyi söylemsel formasyonun dışında yalıtılmış, ontolojik bir kategori olarak ele alır. Ve nihayetinde öznenin konumunun da toplumsal bir olgu içerisinde oluştuğunu vurgular. Çünkü düşüncenin kendisi başlı başına bir metindir ve bir araştırma tekniği olan söylem analizi yöntemi de o metindeki dil ve zihniyeti anlamlandırabilmenin analitik yoludur.

Anahtar Kelimeler: Söylem; Söylem Analizi; Dil ve Söylem; Anlam.

ABSTRACT

With the diversification of the subjects of analysis in social sciences, new research and analysis methods have been needed to make sense of differentiated phenomena. As a result of this need, it was discovered that language and discourses, which are the reflections of social phenomena in mentalities, are also an object of analysis. This is because every discourse bears traces of the social, political, cultural, religious or moral formations from which it emerged, and all of these are expressed through language. Thus, the method of discourse analysis emerged as a way of questioning all these social formations and evaluating the data to be extracted from them together with the ideas that change and develop within this context. From this point of view, social phenomena live within the cultural, political, religious and traditional activities in all areas of social strata on the one hand; on the other hand, they are shaped within these structures. In order to understand such a shaping, it is necessary to go deeper into the meaning hidden in language and discourse. Yet this can often be difficult and complex. This apparent complexity of discourses is not limited to textual analysis, and one of the characteristics of the discourse analysis

method is that it develops the dimensions of discourse in many stages by describing texts and speeches. For this reason, firstly, discourse analysis aims to reveal the ways in which these complex relations in the social structure are established through discourse. Then it treats the subject as an isolated, ontological category outside the discursive formation. And finally, it emphasises that the position of the subject is also formed within a social phenomenon. Because thought itself is a text in itself and the method of discourse analysis, which is a research technique, is the analytical way to make sense of the language and mentality in that text.

Keywords: Discourse; Discourse Analysis; Language and Discourse; Meaning.

BİR KADRO HATIRINA: AKADEMİK KABİLECİLİK

Dr. Öğr. Üyesi Serhat SOYŞEKERCİ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

serhatsoysekerci@hotmail.com-ORCID: 0000-0002-8427-0184

ÖZET

Bu bildiri, birtakım taşra üniversitelerinde temsil krizi olduğu varsayılan akademik kabilecilik kavramını yazın alanına kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, üniversitelerin kamusal ve özerk kurumlar olarak görülmesinin yanında, akademik personelin kariyerinde neyin doğru ve neyin yanlış olduğu sorgulanmaktadır. Bugünün kabilecilik zihniyeti, üniversitelerde kariyer saplantısı haline gelen şeyin yalnızca evrensel düşünceden sapma yoluyla değil, aynı zamanda hayalin dar coğrafyada çürüdüğü aidiyet saplantısı yoluyla da telaffuz edilebileceğini göstermektedir. Bu ise bilgiyi üretmekten çok onu çevreleyen duvarları kalınlaştırma çabası şeklinde ifade bulan taşra üniversitelerinin doğasına karşılık gelmektedir. Taşra üniversiteleri bilgi üretme ve bilimsel düşüncenin kutsal mabetleri olmaktan çok, yerel güç dengelerinin sembolik yapıları haline gelmektedirler. Bu yapılar ideal anlamda üniversitelerin temsil etmesi gereken evrensel akıl ve özgür düşünceden çok, yörenin eşrafı olarak anılan geleneksel otorite figürlerinin, soy bağlarının, siyasi hiziplerin ve etnik dayanışma ağlarının tahakküm alanıyla şekillenmektedir. Dolayısıyla, taşra tabir edilen üniversiteler ev yerine kulübe, özgün bilimsel düşünce meydanı yerine içtima alanına hapsolmaktadır. Bireyin üniversitede lisans düzeyinden başlayıp yüksek lisans ve doktorasını aynı üniversitede tamamlaması, ardından gene aynı üniversitede kadro alması, kendini sürekli aynı üniversitede tatmin olma duygusu içinde hissetmesini sağlamaktadır. Ayrıca, bu çalışmada, bu tür ‘hatırlı’ kadrolar yoluyla akademik kabilecilik olarak anılan yaklaşımın ortaya koyduğu sorunsal da tasvir edilmektedir. Akademik kabilecilik, taşra üniversitelerinde yalnızca gruplaşma biçimi değil; aynı zamanda hayatta kalma stratejisi, yükseliş ahlakı ve çoğu kez de düşünsel yalnızlığın adıdır. Bu çalışmada, bir kadronun hatırına örülen bu görünmez ağları ve bu ağların akademi kültüründeki boğucu etkileri sorgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akademik kabile, klan, taşra, üniversite, kariyer

AN ASSESSMENT OF THE ROLE OF SOCIOLOGY IN THE ESTABLISHMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY

Doç. Dr. Güney NAİR

Cumhuriyet Üniversitesi

guneynair@gmail.com

Orcid:0000-0002-6165-9672

ABSTRACT

The transition to the Republic in recent Turkish history is considered a significant point of distinction, it sets a line between the period before it and the one after it. This point of distinction is also used in terms of the development of the science of sociology in Turkey. Some scholars studying pre-Republic Turkish sociology emphasize that this science had a more dynamic character due to the unique conditions of the period and urgent social issues that necessitated solutions. Sociology is a science that emerged in the West in the 19th century to look for solutions to social problems and dilemmas, analyze and interpret substantial traumas and events that could result in crises along with their possible causes and outcomes, and even direct the course of these developments. The reasons for Turkish society to embrace the science of sociology this easily are similar to those in the West. One could argue that the architects of this considerable process of transformation that allowed the rise of a new political regime from the ruins of the Ottoman Empire include the sociologists of the period and their world views. The close and perhaps even first-hand follow-up of processes aimed at eliminating the positive/negative effects of some developments, especially the French Revolution and the British Industrial Revolution, in Western societies determined the developmental course of Turkish sociology, and solutions were sought by analyzing national issues within this framework. The adoption of this point of view by the political structure that arose accelerated the process of social transformation, and consecutive reforms paved the way for the birth of a new form of society. In this sense, it is particularly important to highlight the sociology of Ziya Gökalp. The Republic of Turkey emerged as a product of a well-studied period of change.

Keywords: Turkish Sociology, Turkish Sociologists, Development of Sociology in Turkey,

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN KURULUŞ SÜRECİNDE SOSYOLOJİNİN ÜSTLENDİĞİ ROL ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

ÖZ

Türk tarihinde Cumhuriyet rejimi önemli bir ayrışma noktası olarak, öncesi ve sonrası şeklinde ele alınıp değerlendirilir. Ülkemizde Sosyoloji biliminin gelişimi açısından da bu ayrıştırma noktası kullanılır. Cumhuriyet Öncesi Türk Sosyolojisini değerlendiren çevreler,

dönemin özgün koşulları ve çözüm bekleyen sosyal sorunları nedeniyle, bilimin daha dinamik bir karakter taşıdığına vurgu yapmaktadır. Sosyoloji batıda 19. yy'da toplumlarda yaşanan sorunlara çözüm aramak, büyük sarsıntı ve kriz yaratan olayları muhtemel neden ve sonuçlarıyla analiz edip yorumlayabilmek ve hatta o olayları yönlendirebilmek amacıyla ortaya çıkmış bir bilimdir. Türk toplumunda da Sosyoloji biliminin bu kadar kolay kabul görmesinin gerekçeleri batı ile benzerdir. Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkıntıları üzerinden, yeni bir rejimin doğmasına olanak sağlayan bu köklü değişim sürecinin mimarları arasında dönemin sosyologları ve dünya görüşlerinin önemli bir rol oynadığını söylemek yanlış olmasa gerek. Özellikle Fransız Devrimi ve İngiliz Sanayi Devrimi'nin Batı toplumlarında yarattığı olumlu/olumsuz etkilerin ortadan kaldırılmasına yönelik süreçlerin yakından ve hatta ilk kaynağından izlenmesi Türk sosyolojisinin hareket tarzını belirlemiş, ulusal sorunlar bu çerçeveden analiz edilerek çözüm yolları aranmıştır. Şekillenen siyasal yapının bu bakış açısını sahiplenmesi toplumsal dönüşümü hızlandırmış, ardışık devrimler yeni toplum tipinin doğmasına ortam hazırlamıştır. Bu noktada özellikle Ziya Gökalp'in sosyolojisinin altını dikkatle çizmek gerekir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, iyi okunan bir değişim döneminin ürünü olarak ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Türk Sosyolojisi, Türk sosyologları, Türkiye'de Sosyolojinin Gelişimi,*

NECMETTİN SADAK'IN SİVAS'DA YAYINLANAN TÜRK SİYASETİYLE İLGİLİ MAKALELERİNİN KRONOLOJİK DEĞERLENDİRMESİ: 1947-1950

Doç. Dr. Güney NAİR

Cumhuriyet Üniversitesi

guneynair@gmail.com

Orcid:0000-0002-6165-9672

ÖZET

Necmettin Sadık Sadak (1890-1953) Türk sosyoloji tarihinde özel yere sahiptir. Fransa'da aldığı sosyoloji eğitimi sonrasında döndüğü İstanbul'da, Ziya Gökalp'in önce asistanı olmuş, Gökalp'in Malta sürgününün ardından İstanbul Darülfünun'da boşalan İktisadiyat kürsüsü başkanlığına getirilmiştir. Sosyoloji alanında çeşitli eserler veren Sadak, orta öğretim kurumlarında okutulan İktisadiyat (Toplumbilim) isimli ilk ders kitabının da yazarıdır. Sosyolog kimliğinin yanında gazeteci ve köşe yazarı olarak da sosyo-kültürel yaşama katkı veren Sadak, Akşam Gazetesi'ni kurmuş ve uzun yıllar başyazılarını kaleme almıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu sonrasında Mustafa Kemal Atatürk tarafından siyasete davet edilmiş, Sivas milletvekili olarak Türkiye'nin tek partili siyasal yaşamının önemli tanıklarından biri olmuş, siyasi çalışmalarını Dış İşleri Bakanlığı göreviyle sürdürmüştür.

Orta Anadolu'nun kadim kentlerinden olan ve Cumhuriyete giden yolda önemli bir kongreye ev sahipliği yapan Sivas, Necmettin Sadık Bey'in yaşamında özel bir yere sahip olmuştur. 1927 yılında milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne giren Sadak altı dönem Sivas milletvekilliği yapmış, 24 Mart 1950 tarihine kadar, yirmi üç yıl parlamentoda bulunmuştur. Necmettin Bey'in milletvekili olduğu dönem içinde Sivas'ta önemli bir bölge gazetesi yayınlanmaya başlamıştır. 1 Kasım 1945 tarihinde ilk sayısını yayınlayan "Ülke" gazetesi Sivas'ta Cumhuriyet Halk Partisi'nin yayın organı olarak kurulmuş daha sonra el değiştirmiş fakat siyasal çizgisinden ayrılmamıştır.

Etkili bir bölge gazetesi olan Ülke'nin sayfalarında Necmettin Sadık Sadak'ı konu edinen haberlere sıklıkla yer verildiği gibi, Sadak tarafından kaleme alınan makaleler de yayınlanmıştır. Araştırma kronolojik olarak taranan Ülke Gazetesi'nin sayfalarında 1947-1950 yılları arasında yer verilen sosyolog, gazeteci, siyaset adamı Necmettin Sadık Sadak imzalı siyasi makaleleri çok partili siyasal yaşama geçiş ekseninde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Türk siyasetine yönelik makalelerin değerlendirilmesinin yanında, dış politika ile ilgili makaleler de sınıflandırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Necmettin Sadık Sadak, Ülke Gazetesi, Türk siyaseti

M.F.AHUNDZADE’NİN AYDINLANMA FELSEFESİNDE DİNE YÖNELİK TUTUM

Doç.Dr.Gemer C.Mürşüdlü

Bakü Devlet Universitesi

g.murshudlu@gmail.com

ORCID ID 0000-0002-9925-2405

ATTITUDE TOWARDS RELIGION IN M.F.AKHUNDZADEH’S ENLIGHTENMENT PHILOSOPHY

Assoc.Prof.Gamar J.Murshudlu

Baku State University

Özet

Ünlü yazar, düşünür ve halk figürü olan M.F.Ahundzade, 19. yüzyıl Azerbaycan Aydınlanmasının en militan temsilcisi olmuştur. Avrupa ve Rus felsefi ve edebi-sanat düşüncesine derin bir aşına olan Mirza Fatali, yaratıcılığında Batının edebi-sanatsal formlarını kullanarak kültür tarihimizde büyük iz bırakan sanatsal ve felsefi eserler yaratmıştır. Ve böylece sosyal-felsefi düşünce tarihimizde modernleşme ve Avrupalılaşma ilkesinin temelini atmıştır. Modernleşme, eğitim ve toplumun gelişimi M.F.Ahundzade'nin komedi, anlatı ve felsefi çalışmalarının yanı sıra yeni alfabe projesinin de ana hatlarını oluşturuyor.

M.F.Ahundzade'nin hayatı ve faaliyetleri, edebi eserleri ve sosyo-felsefi düşünceleri felsefe tarihçilerimiz ve insani bilimlerin diğer alanlarının temsilcileri tarafından ayrıntılı olarak incelenmiş ve analiz edilmiştir. Ancak ağırlıklı olarak Sovyet döneminde yapılan ilmi çalışmalarda düşünürün dünya görüşü, özellikle de dine karşı tutumu, egemen marksizmlenin siyasi ideolojisinin gerekleri doğrultusunda tek taraflı değerlendirilmiş ve o, felsefi düşünce tarihimize "militan ateist" olarak dahil edilmiştir. Son dönemdeki araştırmalarda da filozofun dine ilişkin tutumunun objektif olarak incelenmediği görülmektedir. Bu nedenle bilimsel araştırmada M.F.Ahundzade'nin aydınlanma felsefesinde dine yönelik tutum sorun olarak ele alınmıştır. Araştırmanın amacı, M.F.Ahundzade'nin edebi ve felsefi çalışmalarındaki dine ilişkin bakış açısını tüm yönleriyle incelemek ve bunları objektif olarak değerlendirmektir. Bilimsel çalışma, M.F.Ahundzade'nin eserleri, farklı dönemlerde yazdığı mektupları ve konu üzerinde yapılmış araştırmaların eleştirel analizi esas alınarak hazırlanmıştır.

Araştırmada tarihsel, betimleme, hermeneutik, genelleme ve karşılaştırmalı analiz yöntemleri kullanılmıştır.

Çalışmada, hayatının sonuna kadar Azerbaycan halkının eğitimi ve kalkınması için mücadele eden M.F.Ahundzade'nin, eserlerinde skolastik düşünce tarzını, dini fanatizmi ve hurafeleri, halkın cehaletini suiistimal eden sahtekar din adamlarını sert bir şekilde eleştirdiği sonucuna varılmıştır. Ancak o, hiçbir eserinde Allah'ın varlığını inkar etmemiş ve kesinlikle "militan ateist" olmamıştır.

Anahtar Kelimeler: M.F.Ahundzade, Aydınlanma felsefesi, Azerbaycan, din, eleştiri

Abstract

M.F.Akhundzadeh, a prominent writer, thinker and public figure, was the most militant representative of the 19th century Azerbaijani enlightenment. Deeply familiar with European and Russian philosophical and literary-artistic thought, Mirza Fatali used Western literary-artistic forms in his creativity, creating artistic and philosophical works that left a great mark on our cultural history. Modernization, education and the development of society form the main lines of M.F.Akhundzadeh's comedy, narrative and philosophical works, as well as his new alphabet project. His life and activity, literary works and socio-philosophical thoughts have been studied and analyzed in detail by our historians of philosophy, as well as by representatives of other fields of humanitarian sciences. However, in the research studies carried out mainly during the Soviet period, the worldview of the thinker, especially his attitude towards religion, was evaluated one-sidedly in accordance with the requirements of the ruling marxism-leninism political ideology, and he was included in the history of philosophical thought as a "militant atheist". In recent studies also, the philosopher's attitude to religion remains objectively unstudied. Therefore, in the scientific research, the attitude towards religion in M.F.Akhundzadeh's philosophy of enlightenment was taken as a problem.

The purpose of the research is to investigate and objectively evaluate M.F.Akhundzadeh's attitude to religion in all its shades in his artistic and philosophical works.

The scientific study was prepared on the basis of M.F.Akhundzadeh's works, letters he wrote in different periods, and critical analysis of researches on the given subject.

Historical, descriptive, hermeneutic, generalizational and comparative analysis methods were used in the research.

The study concludes that M.F.Akhundzadeh, who fought until the end of his life for the enlightenment and development of the people of Azerbaijan, sharply criticized the scholastic way of thinking, religious fanaticism and superstition, fraudulent clerics who abused people's illiteracy in his works. However, he did not deny the existence of God in any of his works and was not a "militant atheist" at all.

Key Words: M.F.Akhundzadeh, Enlightenment philosophy, Azerbaijan, religion, criticism

EDEBİYATTAN BEYAZ PERDEYE: EDEBİ BİR ESERİN FİLM UYARLAMASININ ÇEVİRİ GÖSTERGEBİLİMİ ÇERÇEVESİNDE ÇÖZÜMLENMESİ¹

Öğrenci, Buse GÜL

Mardin Artuklu Üniversitesi,

katrebusegul@gmail.com,

<https://orcid.org/0009-0006-3017-9314>.

Öğrenci, Merve Nur ATAY

Mardin Artuklu Üniversitesi,

mervenuraatay@gmail.com,

<https://orcid.org/0009-0002-0898-0253>.

Doç. Dr. Murat KALELİOĞLU

Mardin Artuklu Üniversitesi,

kalelioglu.murat@gmail.com,

<https://orcid.org/0000-0002-8037-3792>.

ÖZET

Günümüz çeviribilimi yalnızca diller ya da kültürler arası aktarımı değil, aynı zamanda farklı gösterge sistemleri arasındaki anlam dönüşümlerini de kapsayan disiplinler arası bir çalışma alanıdır. Bu bağlamda, yazınsal eserlerin sinema gibi başka bir anlatı biçimine uyarlanması, çevirinin yalnızca sözcüklerle değil, imgeler, sesler ve görsel kodlarla da gerçekleştirildiğini göstermektedir. Yazınsal eserler sinemaya uyarlandığında sadece dilsel göstergeler değil aynı zamanda mekânsal ve görsel öğeler de dönüşüme uğramaktadır. Böylece anlatının tonu, karakterlerin iç dünyası ve mekânların atmosferi yeniden şekillenmektedir. Bu durumda da anlam kaymaları, eserde yer alan göstergeler ve anlatı biçimleri arasında farklılıklar olmaktadır. Bu farklılıklar, eserin üretildiği türdeki orijinal halini dönüştürerek iç diyalogların farklı aktarılması, anlatının sadeleştirilmesi ya da genişletilmesi ve atmosferin değişime uğraması gibi problemler doğurmaktadır. Bu çalışmanın temel amacı yazınsal bir eseri sinemaya uyarlama sürecinde ortaya çıkan anlam kaymalarını, göstergeleri ve iki anlatı türü arasındaki farklılıkları tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda, yazınsal eser ile film uyarlamasının incelenmesi sürecinde içerik analizi ve karşılaştırmalı analiz yöntemlerinden yararlanılmış ve kapsamlı bir değerlendirme yapılmıştır. Çalışmada, Francis Scott Fitzgerald'ın "Benjamin Button"ın Tuhaf Hikayesi" eserinin Türkçesi ve eserin Türkçe dublajlı film uyarlaması arasındaki farklar Roman Jakobson'un *göstergeler arası çeviri* yaklaşımıyla incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda, yazınsal eserde kullanılan göstergelerin film uyarlamasında kullanılan karşılıkları ile baş karakterin fiziksel değişimi, mekân ve dekor değişimleri, kamera açıları, kişi davranışları ve bazı soyut kavramların tasvirlerinde önemli farklar olduğu görülmüştür. Ayrıca, yazınsal eserde yer alan mizahi üslubun, film uyarlamasında korunmadığı, bunun yerine dramatik bir anlatım

¹ Bu çalışma "Edebiyattan Beyaz Perdeye: Edebi Bir Eserin Film Uyarlamasında Çeviri ve Göstergebilim Analizi" başlığı altında; 2009/A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Desteği Programı 2024/ 1. Dönem Başvurusu kapsamında TÜBİTAK tarafından desteklenmiş ve 2024-2025 Eğitim Öğretim yılı Bahar Döneminde Mardin Artuklu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, İngilizce Mütercim ve Tercümanlık Anabilim Dalı'nda "Lisans Bitirme Projesi" olarak kabul edilmiştir.

tercih edilerek eserin atmosferinde belirgin bir değişimin meydana geldiği gözlemlenmiştir. Bu anlatı değişimi de filmde kurgunun yer yer genişlemesine ya da sadeleşmesine neden olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Göstergebilim, çeviribilim, çeviri göstergebilimi, uyarlama, göstergeler arası çeviri

YESEVÎ'DEKİ BAZI KALIP İFADELERİN SOSYOKÜLTÜREL YANI VE İLETİŞİM KANALLARI

Doç. Dr. Melike SOMUNCU

Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi

melikesomuncu38@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-9101-3012

Özet

Bir toplumun dünyayı algılayış biçimi, inancı, geleneği, tarih boyunca yaşadığı olayları yansıtmada kalıp sözlerin çok önemli bir rolü bulunmaktadır. Çünkü toplumsal olayların çözümlenmesinde kodlar, iletişim kanalları ve sosyal bağlam düzeneğinde kalıp sözler iletilerin algı süreçlerine katkı sağlamaktadır. Toplum dilbilimin verilerinden yararlanarak Yesevî'nin hikmetleri özelinde kalıp sözlerin sosyokültürel yönü ve iletişim kanallarının değışkelerinin tespit edilmeye çalışıldığı bu çalışmada, hem bireysel hem de toplumsal metin içerikleri ile dilin işlevsel yönü dikkate alınarak alıcıların algılama biçimleri ortaya konmuştur. Toplumun dil kullanıcıları tarafından şekillenmesi dikkate alındığında hem yaşadığı dönemde hem de günümüzde etki sahası geniş olan Yesevî'nin anlatı izlencesinde hedef kitleye dil, iletişim ve düşünce unsurları ile anlam aktarımları analiz edilmiştir. Böylece kimlik oluşturmada, toplumları şekillendirmede ve yönlendirmede etkin olan kalıp sözlerin konu ve amaç noktasında alıcıya nasıl yansıdığı gösterilmiştir. Dil birliklerinin ve kodların bilinçli seçimi gönderge sistemine işlevsel bir bakış açısı kazandırmış ve bu sayede sosyal yapının dilsel yapıya olan katkısı gözlemlenebilmiştir. İnanç, dünya görüşü, toplumsal yönetim ve varlık anlayışının yer aldığı hikmetlerdeki kalıp sözlerin toplum dilbilimsel yönü, gönderici ile alıcı ilişkisinin kodlanma biçimlerine katkı sağlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Yesevî, Kalıp sözler, Toplum dilbilim, İletişim.

SOCIO-CULTURAL ASPECTS OF SOME FORMULAIC EXPRESSIONS IN YESEVÎ AND THEIR COMMUNICATION CHANNELS

Abstract

Formulaic expressions have a very important role in reflecting the way a society perceives the world, its beliefs, traditions, and the events it has experienced throughout history. Because in the analysis of social events, formulaic expressions contribute to the perception processes of messages in the mechanisms of codes, communication channels, and social context. In this study, which attempts to determine the sociocultural aspect of formulaic expressions and the variations of communication channels in the context of Yesevi's wisdoms by using the data of sociolinguistics, the perception styles of the recipients are revealed by considering both individual and social text contents and the functional aspect of the language. Considering that the society is shaped by the language users, the language, communication, and thought elements and the meaning transfers to the target audience in Yesevi's narrative program, which has a wide area of influence both in the period he lived and today, have been analyzed. Thus, it has been shown how formulaic expressions, which are effective in creating identity, shaping and directing societies, are reflected on the recipient in terms of subject and purpose. The conscious selection of language associations and codes has provided a functional perspective to the referent system, and the contribution of the social structure to the linguistic

structure has been observed. The sociolinguistic aspect of formulaic words in wisdoms that include belief, worldview, social management and understanding of existence has contributed to the coding forms of the sender-receiver relationship.

Key Words: Yesevi, Formulaic Expressions, Sociolinguistics, Communication.

MÜASİR TÜRK DİLLƏRİNDƏ ZƏRF

Elşad Abışov

*Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti*

<https://orcid.org/0000-0002-5048-1872>

elsad_abisov@mail.ru

UOT - 811.512.162. Azərbaycanlı

Xülasə: Məqalədə Azərbaycan və bütövlükdə türk dillərinin qrammatik sistemində əsas nitq hissələrindən biri kimi sabitləşmiş zərf haqqında sistemli məlumat verilir. Tədqiqatdan məlum olur ki, zərf qrupu türkoloji dilçilikdə kifayət qədər araşdırma obyektinə çevrilsə də başqa nitq hissələrinə mənsub leksik vahidlərdən obrazlı şəkildə desək, tam təmizlənməmişdir. Bunun başlıca səbəbi ilk növbədə zərfin sərhədlərinin müəyyənləşdirilməsində nitq hissələrinin təsnifatında istifadə edilən prinsiplərin düzgün seçilməməsidir. Belə ki, digər əsas nitq hissələrinin bölgüsündə leksik-semantik və morfoloji prinsiplər əsas götürüldüyü halda, zərfin təsnifatında meyar olaraq dilçilikdə köməkçi funksiya daşıyan sintaktik prinsiplərdən istifadə edilmişdir. Qeyri-adekvat yanaşma zərflə yanaşı, onun lüğəvi məna növlərinin də şərhində fikir müxtəlifliyinə səbəb olmuşdur. Nəticədə bəzi tədqiqat əsərlərində zərfin tərz-i-hərəkət, zaman, yer, miqdar, səbəb və məqsəd zərflərindən ibarət beş məna növü, bəzilərinə isə tərz, zaman, yer və miqdar zərflərini əhatə edən dörd növü qeyd edilir. Hətta türk dillərində zərfin məna növlərinin sayı bəzən yeddiyə çatdırılır.

Araşdırma prosesində bu sahədə müşahidə olunan ziddiyyətlərin və fikir dolaşıqlığının aradan qaldırılmasına nail olmaq üçün türk dillərinin qrammatik quruluşunun təbiətinə uyğun olaraq zərfin təsnifatında digər əsas nitq hissələrində olduğu kimi, leksik-semantik və morfoloji prinsiplərin tətbiqinin zəruri olduğu diqqətə çatdırılır.

Qeyd olunan prinsiplər əsasında yaxşı, pis, gözəl sifətlərinin; az, çox, xeyli saylarının əslində zərf olmadığı, sadəcə, hərəkət məzmunlu sözlərin qrammatik mənalarının aydınlaşdırılmasına xidmət edərək adverbiallıq qazandığı dil materialları və faktlarla əsaslandırılır; mülahizə bir söz (əgər omonim deyilsə) bərabərdir bir nitq hissəsi prinsipi ilə izah edilir.

Məqalədə, həmçinin, göstərilən prinsipin tətbiqi əsasında zərfin lüğəvi məna növlərinin məzmununa da aydınlıq gətirilir. Təhlillərdən məlum olur ki, miqdar anlayışı tarixən zəruri tələbat əsasında hərəkətin deyil, əşya məzmunlu məvhumların sayını, çəkisini, miqdarını aydınlaşdırmaq məqsədilə yaradıldığı üçün zərf adlandırılması absurddur. Miqdarla müqayisədə dərəcə geniş anlayışdır. O, semantik tutumunun genişliyinə görə həm əşya, həm də hərəkət məzmunlu sözlərə aid ola bilər. Bunlar əsas götürülərək miqdar zərfləri adı altında verilən söz qrupunun dərəcə zərfləri adlandırılması daha məntiqli hesab edilir.

Səbəb və məqsəd zərflərinə gəlcə morfoloji göstəricilərinə görə onlar dildə hələ zərfin məna növləri kimi təşəkkül tapmamışdır.

Tədqiqat prosesində qeyd olunan faktlar əsasında zərf qrupuna daxil olan sözlər əvvəlki təsnifatlardan fərqli olaraq tərz, zaman, yer və dərəcə növləri üzrə qruplaşdırılır.

Açar sözlər: zaman, zərf, adverbiallaşma, substantivləşmə, atributivləşmə.

Adverb in modern turkic languages

Elshad Abishov

PhD in Philology, Associate Professor
Azerbaijan State Pedagogical University

Summary: The article deals with systematic information about adverbs which have been established as one of the main parts of speech in the grammatical system of the Azerbaijani and Turkic languages more broadly. The study reveals that although the adverb category has become a subject of considerable research in Turkological linguistics, it has not been completely distinguished from lexical units which belong to the other parts of speech. The main reason for this issue lies in the incorrect application of the principle used for analyzing parts of speech when determining the boundaries of adverbs. While the classification of other main parts of speech is based on lexical-semantic and morphological principles, the classification of adverbs have relied on the syntactic principle which plays an auxiliary role in linguistics. The incorrect selection of criteria has led to differences in interpretations not only of adverbs themselves but also of their semantic subcategories. As a result some studies classify adverbs into five semantic categories: manner, time, place, quantity, cause and purpose, whereas others recognize only four categories: manner, time, place and quantity. In some Turkic languages, the number of semantic categories of adverbs is even extended to seven categories.

During the research process, it is emphasized that in order to eliminate the contradictions and ambiguities in this field, it is necessary to apply lexical-semantic and morphological principles to the classification of adverbs, just as in the classification of other main parts of speech, in accordance with the nature of the grammatical structure of Turkic languages.

Based on the mentioned principles, it is substantiated with linguistic material and facts that the adjectives *good*, *bad*, *beautiful* and the quantifiers *few*, *many*, *considerable* are not actually adverbs but only acquire adverbiality when they serve to clarify the grammatical meanings of action-based words. This argument is explained by the principle that "one word (if it is not a homonym) equals one part of speech."

The article also clarifies the content of the semantic categories of adverbs by applying the same principle. The analysis reveals that the concept of quantity historically emerged out of a fundamental need to specify the number, weight or amount of noun-based notions rather than actions; therefore, considering it an adverb is illogical. Comparing to quantity degree is a broader concept. Due to its wide semantic scope it can be applied to both noun-based and action-based words. Based on this it is deemed more logical to refer to the group of words categorized as quantity adverbs under the name of degree adverbs.

Regarding cause and purpose adverbs their morphological indicators suggest that they have not fully developed semantic categories of adverbs in the language.

Based on these observations, the words classifying as adverbs are grouped differently from previous classifications into four categories: manner, time, place, and degree.

Keywords: time, adverb, adverbialization, substantivization, attribution.

Наречие в современных тюркских языках

Эльшад Абышов

Кандидат филологических наук, доцент
Азербайджанский государственный педагогический университет

Резюме: В статье представлена систематическая информация о наречии, которое закрепилось как одна из основных частей речи в грамматической системе азербайджанского и в целом тюркских языков. Исследование показывает, что хотя группа наречий стала предметом достаточно активного изучения в тюркологической лингвистике, она образно говоря, не была полностью очищена от лексических единиц, принадлежащих к другим частям речи. Основная причина этого заключается в неправильном применении принципа, используемого при анализе частей речи, при определении границ наречия. Так если при классификации других основных частей речи в качестве основного критерия используются лексико-семантический и морфологический принципы, то при классификации наречий в лингвистике применяется синтаксический принцип, который носит вспомогательный характер. Неправильный выбор критерия привел к разногласиям не только в определении наречий, но и в трактовке их лексических значений. В результате в некоторых исследованиях выделяются пять семантических категорий наречий: образа действия, времени, места, количества, причины и цели, а в других — четыре: образа действия, времени, места и количества. В некоторых тюркских языках число семантических категорий наречий доходит до семи.

В процессе исследования подчеркивается необходимость применения лексико-семантического и морфологического принципов при классификации наречий, как и в случае с другими основными частями речи в соответствии с природой грамматического строя тюркских языков, с целью устранения противоречий и неясностей в данной области.

На основе указанных принципов доказывается с помощью языкового материала и фактов, что прилагательные *хороший, плохой, красивый* и числительные *мало, много, значительно* на самом деле не являются наречиями, а лишь приобретают адвербиальность, когда служат для уточнения грамматического значения слов с глагольным значением. Данный тезис объясняется принципом «одно слово (если оно не является омонимом) равно одной части речи».

В статье также уточняется содержание лексико-семантических категорий наречий с применением того же принципа. Анализ показывает, что понятие количества исторически возникло для определения числа, веса и величины предметно-содержательных понятий, а не действий, в связи с чем его отнесение к наречиям является нелогичным. В сравнении с количеством степень является более широким понятием. Благодаря своему семантическому охвату оно может относиться как к предметным, так и к глагольным словам. Исходя из этого, более логичным считается обозначение группы слов, ранее относимых к наречиям количества, как наречий степени.

Что касается наречий причины и цели, то по своим морфологическим показателям они еще не сформировались как семантические категории наречий в языке.

На основе данных наблюдений слова относящиеся к группе наречий, классифицируются по-новому по сравнению с предыдущими классификациями и делятся на четыре категории: образа действия, времени, места и степени.

Ключевые слова: время, наречие, адвербиализация, субстантивация, атрибутизация.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN KENTSEL ALANLARDAKİ ETKİLERİ ÜZERİNE İSTATİSTİKSEL BİR DEĞERLENDİRME: “ANKARA ÖRNEĞİ”

Öğr. Gör. Dr. Berna YELEN

Ankara Üniversitesi, Kalecik Meslek Yüksekokulu
yelen@ankara.edu.tr - ORCID ID (0009-0004-3391-6047)

Öğr. Gör. Hande ASLAN

Ankara Üniversitesi, Kalecik Meslek Yüksekokulu
handeaslan@ankara.edu.tr - ORCID ID (0000-0002-2659-3604)

ÖZET

İklim değişikliği insan eliyle yaratılmış olan küresel bir sorundur. Sanayi devrimi ile başlayan, teknolojik buluşlarla ilerleyen, insan faaliyetleri ile artan bu küresel sorun, insan sağlığı ve ekosistemler üzerinde, ekonomide ve kentlerde olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Nitekim, iklim değişikliğinin kentlerde yağış, sel ve fırtına gibi olayların sıklığının ve şiddetinin artması, sıcaklıkların artması, kuraklık ve deniz seviyesinde yükselme gibi ciddi sorunlara yol açtığı söylenebilmektedir. Türkiye'nin son yıllarda hızlı bir kentleşme sürecine girmesiyle beraber, kırsal nitelikli alanların kentsel alanlara dönüşümü, geçirimli yüzeylerin yerini geçirimsiz yüzeylerin alması, plansız kent geometrisinin oluşumu ve çevre ile bütünleşik kent plan ve tasarım anlayışının azalması gibi nedenlerle iklim değişikliğinin bu olumsuz etkileri daha belirgin ve ciddi şekilde kendini göstermeye başlamıştır. İklim değişikliğinin kentler üzerindeki en önemli etkilerinden biri, sellerin sıklığı ve şiddetindeki artıştır. Özellikle son yıllarda ani ve şiddetli yağışlara bağlı olarak meydana gelen sel felaketlerinde can ve mal kayıpları meydana gelmektedir. Kent merkezindeki yoğun hava kirliliği, solunum yolu hastalıklarının yaygınlaşmasına neden olmakta, solunum yolu rahatsızlıklarına bağlı ölümlerde yükselişe yol açabilmektedir. Benzer şekilde artan sıcaklıklara bağlı olarak özellikle yaz aylarında sağlık kuruluşlarına başvuru sayılarında artış olduğu istatistiklerden anlaşılmaktadır. Sıcaklıkların artışı aynı zamanda orman yangını riskini de artırmaktadır. Bu çalışmada, iklim değişikliğinin kentsel alanlardaki etkilerinin istatistiksel veriler ışığında incelenmesi amaçlanmıştır, örneklem bölgesi olarak Türkiye'nin başkenti Ankara ele alınmıştır. Bu bağlamda kentin sıcaklık, yağış, hava kalitesi ve aşırı hava olayları gibi meteorolojik ve çevresel verileri analiz edilerek bir değerlendirme yapılmıştır. Elde edilen bulgular, özellikle yaz aylarında artan sıcaklıklar ve yağış rejimindeki düzensizlikler nedeniyle Ankara'nın hem çevresel hem de toplumsal açıdan risk altında olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler : Hava kirliliği, hava olayları, iklim değişikliği, sıcaklık artışı

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM STRATEJİLERİ KAPSAMINDA PEYZAJ TASARIMINDA DOĞAL BİTKİ ÖRTÜSÜNÜN KULLANIMI: KALECİK ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Hande ASLAN

Ankara Üniversitesi Kalecik Meslek Yüksekokulu

handeaslan@ankara.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-2659-3604

Öğr. Gör. Dr. Berna YELEN

Ankara Üniversitesi Kalecik Meslek Yüksekokulu

yelen@ankara.edu.tr - ORCID ID: 0009-0004-3391-6047

ÖZET

İklim değişikliği, sanayi devrimi ile birlikte fosil yakıtların kullanımının artması, aynı zamanda yaşanan teknolojik buluşlar ile birlikte insanın sınırlı olan doğal kaynaklar üzerinde baskı yaratmaya başlaması ile ortaya çıkmış olan en önemli küresel sorunlardan biridir. Son yıllarda dünya ekosisteminde, ekonomik sektörlerde, kentlerde ve insan sağlığı üzerinde farklı boyutlarda iklim değişikliğinin etkileri görülmektedir. Türkiye, iklim değişikliğinin ciddi sonuçlarının olabileceği ve gelecek nesillerin yaşamını tehdit edebileceği bilinciyle iklim değişikliğinin etkilerine uyum ve azaltımda ulusal eylem planları hazırlamış olup aynı zamanda uluslararası alanda da küresel bir sorun olan iklim değişikliği ile mücadelede iş birliğinin önemini farkındadır. Kentler yağış rejiminin değişmesi, kurak gün sayılarının artması, kentsel ısı adası etkilerinin artması gibi insan yaşamını olumsuz etkileyen ve doğal çevre üzerinde de olumsuz durumlar yaratan iklim değişikliği etkileri altındadır. İklim değişikliğinin bu etkileri peyzaj planlama ve tasarımı üzerinde belirleyici rol oynamakta, iklim değişikliğine uyum stratejilerinin sürdürülebilir peyzaj tasarımı anlayışı içerisinde ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Özellikle değişen sıcaklıklara bağlı olarak pek çok bitki ve hayvan türü yok olma tehlikesi altındadır. Bitkilerin havayı serinletme etkisi, nemi artırması, sıcak dönemlerde gölge sağlaması gibi kentlerde insan konforunu artırmaya ve bahsi geçen olumsuz etkilerin daha az hissedilmesine yönelik etkileri pek çok çalışma ile kanıtlanmıştır. Hem yok olma tehlikesi altındaki bu türlerin korunması, hem de iklim değişikliğine karşı daha dirençli kentsel tasarımlar yapılabilmesi için doğal bitki örtüsü potansiyelinden yararlanılması gerekmektedir. Bu amaçla bu çalışmada, Ankara'nın Kalecik ilçesi örneği üzerinden bir değerlendirme yapılmıştır. Kalecik ve çevresinin doğal bitki örtüsünde yer alan, peyzaj tasarımlarında tercih edilebilecek türler ve bunların kullanım olanakları irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Doğal bitki örtüsü, iklim değişikliği, peyzaj tasarımı, uyum stratejileri

EĞİTİM ALANINDA PROJE TABANLI ÖĞRENME İLE İLGİLİ GERÇEKLEŞTİRİLMİŞ TEZ ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN BİR İÇERİK ANALİZİ

Doktora Öğrencisi, CANER ÇABUK

Ordu Üniversitesi,

cnrcabuk@gmail.com - ORCID ID: 0000-0002-9439-0876

Prof. Dr., CENGİZ ÖZYÜREK

Ordu Üniversitesi,

cengizozyurek@odu.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-9740-9667

ÖZET

Bu çalışmada, eğitim alanında proje tabanlı öğrenme ile ilgili gerçekleştirilmiş lisansüstü tezlerin sistematik olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Konuyla ilgili yapılmış çalışmaların hem teorik hem de uygulama boyutları bütüncül bir yaklaşımla analiz edilmiş, elde edilen bulgular doğrultusunda eğitimde proje tabanlı öğrenmenin mevcut durumunun daha iyi anlaşılmasına ve bu alandaki eksikliklerin tespit edilmesine katkı sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca yapılan çalışmanın, proje tabanlı öğrenme ile ilgili lisansüstü tez çalışmalarını bazı değişkenler açısından inceleyerek sonuçları tek bir çatı altında toplamış olmasıyla da araştırmacılar için gelecekte yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Bu düşüncelerle, öğrenci odaklı bir yaklaşım olan proje tabanlı öğrenme ile ilgili Türkiye’de lisansüstü düzeyde gerçekleştirilmiş tez çalışmaları yıllara, türlere, ait oldukları üniversitelere, akademik danışman ünvanlarına, çalışma alanlarına, araştırma yöntemlerine, çalışma grubu profillerine ve katılımcı sayılarına göre incelenmiştir. Elde edilen verilerin analizine göre, proje tabanlı öğrenme ile ilgili tez çalışmalarının en çok 2019 yılında gerçekleştirildiği, yüksek lisans düzeyindeki çalışma sayısının doktora düzeyindeki çalışma sayısının 2 katından fazla olduğu, çalışmaların 38 farklı üniversite bünyesinde gerçekleştirildiği, en çok Fen Bilimleri alanında çalışıldığı, ünvan bakımından danışmanlık yapılan çalışmaların birbirine yakın sayıda olduğu, en çok nicel araştırma yönteminin kullanıldığı, en çok ortaokul öğrencileri ile çalışıldığı ve en çok 21-50 arası katılımcı sayısının tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, içerik analizi, proje tabanlı öğrenme

A CONTENT ANALYSIS OF THESIS STUDIES RELATED TO PROJECT-BASED LEARNING IN THE FIELD OF EDUCATION

Phd Student, Caner Çabuk

Ordu University,

cnrcabuk@gmail.com - ORCID ID: 0000-0002-9439-0876

Prof. Dr., Cengiz Özyürek

Ordu University,

cengizozyurek@odu.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-9740-9667

ABSTRACT

This study aims to systematically examine postgraduate theses on project-based learning in the field of education. Both theoretical and practical dimensions of the studies conducted on the subject were analyzed with a holistic approach and in line with the findings obtained, it was attempted to contribute to a better understanding of the current status of project-based learning in education and to the identification of deficiencies in this field. In addition, it is thought that the study will guide researchers in the future by examining the postgraduate theses on project-based learning in terms of some variables and gathering the results under a single roof. With these thoughts, the postgraduate theses studies on project-based learning, which is a student-centered approach, conducted in Turkey were examined according to years, types, universities they belong to, academic advisor titles, fields of study, research methods, study group profiles and participant numbers. According to the analysis of the obtained data, it was concluded that the most theses on project-based learning were carried out in 2019, the number of studies at the master's level was more than twice the number of studies at the doctoral level, the studies were carried out within 38 different universities, the most studies were in the field of Science, the number of studies where consultancy was provided was close to each other in terms of title, the quantitative research method was used the most, the most studies were carried out with secondary school students, and the number of participants between 21-50 was preferred the most.

Keywords: Content analysis, education, project-based learning.

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE FİZİKSEL AKTİVİTEDEN KEYİF ALMA VE UMUT DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Cemal UYSAL,

ÇOMÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,

cemaluysal83@gmail.com – 0009-0007-7460-3428

Doç. Dr. Hüseyin Özden YURDAKUL

ÇOMÜ Spor Bilimleri Fakültesi,

yurdakul@comu.edu.tr – 0000-0001-6879-3658

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktiviteden keyif alma düzeyleri ile umut düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek ve fiziksel aktivite keyfinin umut üzerindeki yordayıcı gücünü belirlemektir. Araştırma ortaokulda öğrenim gören farklı sınıf düzeylerinden toplam 521 öğrenciyle yürütülmüştür. Katılımcıların %53.2'si erkek, %46.8'i kadındır. Sınıf dağılımında en büyük pay %41.5 ile 7. sınıf öğrencilerine aittir. Ayrıca öğrencilerin %26.1'i lisanslı sporcu olduğunu belirtmiştir. Betimsel analizlerde fiziksel aktiviteden keyif alma düzeyinin ortalaması 5.43, umut düzeyinin ortalaması ise 4.49 olarak bulunmuştur. Her iki değişkenin çarpıklık ve basıklık değerleri normal dağılıma yakın sonuçlar göstermiştir. Bu durum, öğrencilerin genellikle fiziksel aktivitelerden yüksek düzeyde keyif aldığını ve umut düzeylerinin de olumlu olduğunu göstermektedir. Korelasyon analizi sonucunda, fiziksel aktiviteden keyif alma ile umut arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($r = .298$, $p < .001$). Bu bulgu, fiziksel aktiviteye yönelik olumlu tutumların öğrencilerin geleceğe dair olumlu beklentilerini artırdığını göstermektedir. Regresyon analizi ise fiziksel aktiviteden keyif almanın, umut düzeyinin anlamlı bir yordayıcısı olduğunu ortaya koymuştur ($\beta = .298$, $p < .001$). Model, umut düzeyindeki varyansın yaklaşık %9'unu açıklamaktadır ($R^2 = .089$). Sonuç olarak, fiziksel aktiviteden duyulan keyfin, ortaokul öğrencilerinin umut düzeylerini desteklediği söylenebilir. Bu bulgu, fiziksel aktivite temelli programların yalnızca fiziksel değil, psikolojik iyi oluşu da artırmada etkili bir araç olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel aktivite, keyif alma, umut düzeyi

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the relationship between middle school students' enjoyment of physical activity and their level of hope, and to determine the predictive power of enjoyment on hope. The research was conducted with a total of 521 students from various grade levels attending middle school. Of the participants, 53.2% were male and 46.8% were female. The largest portion of the sample consisted of 7th-grade students (41.5%). Additionally, 26.1% of the students reported being licensed athletes. Descriptive analysis revealed that the mean score for enjoyment of physical activity was 5.43, while the mean score for hope was 4.49. Both variables showed skewness and kurtosis values close to normal distribution, indicating that students generally experienced high levels of enjoyment from physical activities and reported positive levels of hope. The correlation analysis revealed a significant and positive relationship between enjoyment of physical activity and hope ($r = .298, p < .001$). This finding suggests that positive attitudes toward physical activity may enhance students' optimistic expectations for the future. Regression analysis further demonstrated that enjoyment of physical activity is a significant predictor of hope ($\beta = .298, p < .001$). The model explained approximately 9% of the variance in students' hope levels ($R^2 = .089$). In conclusion, it can be stated that the enjoyment derived from physical activity supports middle school students' levels of hope. This finding highlights that programs based on physical activity may be effective not only in improving physical health but also in enhancing psychological well-being.

Keywords: Physical activity, enjoyment, hope level

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEŞTİREL OKUMAYA YÖNELİK ALGILARI

Doç. Dr. YASEMİN BAKİ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi,
ysmnbaki@gmail.com-0000-0003-4064-3724

Yüksek Lisans Öğrencisi, ALİ USTA

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi,
ustaaliusta54@gmail.com-0009-0009-4771-2076

ÖZET

Eleştirel okuma, bir metni anlamının ötesinde onu sorgulama, değerlendirme ve metnin altında yatan niyetlerin, varsayımların ve ideolojik çerçevelerin analiz edilmesini sağlayan önemli bir okuma becerisidir. Bu becerinin etkin bir şekilde kullanımı okuyucunun pasif bir bilgi alıcısı değil, sunulan bilgilerin doğruluğunu ve geçerliliğini değerlendiren aktif bir anlam kurucu ve yorumlayıcı hâline gelmesini sağlar. Çünkü bu süreçte okur, metindeki gizli anlamları, örtük mesajları ya da ön yargıları tanımakta ve beraberinde farklı görüşlerle metni karşılaştırarak analiz edebilmektedir. Özellikle günümüz bilgi toplumunda, bireylerin maruz kaldığı bilgi yoğunluğu ve bilgi kirliliği göz önüne alındığında eleştirel okuma becerileri, bilgiye bilinçli ve seçici bir şekilde yaklaşmanın temel aracı haline gelmiştir. Bu durum, özellikle öğretmen adayları açısından daha da kritik bir hâl almaktadır. Çünkü öğretmen adayları, yalnızca bireysel olarak eleştirel okuma becerilerine sahip olmakla kalmayıp, aynı zamanda bu becerileri gelecekteki öğrencilerine kazandırma sorumluluğunu da taşımaktadır. Bu nedenle öğretmen adaylarının eleştirel okumaya ilişkin algılarının farkında olmaları ve bu beceriyi içselleştirmeleri, etkili bir eğitim süreci açısından büyük önem taşımaktadır. Bu araştırmanın temel amacı; Türkçe öğretmeni adaylarının eleştirel okumaya yönelik algılarının belirlenmesidir. Olgu bilim deseniyle tasarlanan çalışmada katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme türlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcıları Türkiye'nin kuzeyindeki bir üniversitenin Türkçe öğretmenliğinde öğrenim gören 27 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmadaki verilerin elde edilmesinde Metafor Belirleme Formu (MBF) kullanılmış ve veriler, metafor analiziyle değerlendirilmiştir.

Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının eleştirel okumayı; kilit, ayna, ağaç gibi çeşitli metaforlarla karşıladıkları ve eleştirel okumayı metnin derin anlamını çözümlemeye katkı sağlayan çok boyutlu bir düşünme aracı olarak gördükleri söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel okuma, öğretmen adayı, metafor.

KÜÇÜKKEN DİNLEMEDİĞİM MASALLAR ADLI ÇOCUK KİTABI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Yüksek Lisans Öğrencisi, ALİ USTA

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi,
ustaaliusta54@gmail.com-0009-0009-4771-2076

Doç. Dr. YASEMİN BAKİ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi,
ysmnbaki@gmail.com-0000-0003-4064-3724

ÖZET

Bu araştırmada Küçükken Dinlemediğim Masallar adlı çocuk kitabının, çatışma türleri ve çatışma çözme yöntemleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın inceleme nesnesi Küçükken Dinlemediğim Masallar adlı çocuk kitabıdır. Bu çocuk kitabı, Çatışma Türleri ve Çatışma Çözme Yöntemleri Formu aracılığıyla kitaptaki kahramanın yaşadığı çatışma türleri ve çatışma çözme yöntemleri belirlenmiştir. Verilerin analizinde betimsel analizle yöntemi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular çatışma türleri açısından incelendiğinde farklı düzeylerdeki karakter ve olay ilişkilerinin çarpıcı bir şekilde ele alındığı görülür. Kitapta ağırlıklı olarak kişinin kendisiyle ve doğaya ile çatışma türünün kullanıldığı söylenebilir. Birden çok masalın yer aldığı kitapta çatışmaların çoğunlukla akıl yürüterek, çabalayarak yeteneğiyle ve kaçarak çözüldüğü ve çözüme ulaşırken kitap içerisindeki masalardaki kahramanlar hem etkin hem de edilgen bir konumda oldukları söylenebilir. Küçükken Dinlemediğim Masallar adlı kitapta yer alan masaların kimisinde içsel çatışmaların kimisinde de ise dışsal çatışmalara yer verilerek her karakterde farklı bir amaç güdülmüştür. İçsel çatışmalar ile kendini tanımaya içsel enerjisine ulaşan karakterler yer alırken, dışsal çatışmalar da sorgulayan anlamlandıran ve yaşadığı koşulların durumunu öğrenerek hayata devam eden karakterler yer almaktadır. Bu durum incelendiğinde kitabın özellikle kendini tanıyan ve gerçekleştiren ile hayatı anlamlandıran uyum sağlayan özellikte birey olma amacını aşladığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Küçükken Dinlemediğim Masallar, çatışma çözme yöntemi, çatışma türü.

PEDAGOGICAL CONDITIONS OF TEXT UNDERSTANDING IN THE EDUCATIONAL PROCESS

SEVDA ABBASOVA

**Prof. Dr. Sevda İslam gizi Abbasova,
Azerbaijan State Pedagogical University,
E- mail: sevda411@mail.ru
<https://orcid.org/0000-0002-6516-2444>**

Abstract

The article discusses important pedagogical conditions for reading texts given in textbooks. It is noted that when working with a text, it is important for the student to understand its content and the meaning hidden under this content. Both the teacher and the student must first read the text carefully, understand it and clearly define the idea that needs to be defined in it. For this purpose, attention is paid to some points related to the text in the learning outcomes and standards of the subject "Azerbaijani language". The pedagogical conditions for understanding the text in the learning process include creating situations of success; the teacher's desire to realize his or her author's position; the use of self-expression methods: theater and game pedagogy, hermeneutic methods; organizing understanding of the text through decoding signs, understanding them and defining personal meaning. The article notes that students are more interested in working on non-linguistic texts of various styles. In this sense, encouraging them to observe living speech, using them in creative speech exercises can be considered a more effective and useful method of work. Therefore, in the general structure of textbooks, special attention should be paid to this issue, and an important requirement should be considered that all materials are based on a coherent text. The texts selected as teaching materials should be aimed at cultivating in the student such qualities as simplicity, humility, kindness, love; humanity, friendship and internationalism; a sense of pride in the Motherland, a citizen, a sense of honor for the attributes of the state, to defend them with honor; knowledge of the history of the Motherland, recognition of its geography, etc.

Keywords: pedagogical process, work on the text, meaning, understanding

XIX ƏSR-XX ƏSRİN ƏVVƏLLƏRİ AZƏRBAYCANDA ƏDƏBİ MÜHİT

LITERARY ENVIRONMENT IN AZERBAIJAN IN THE 19TH AND EARLY 20TH CENTURIES

Nazile Abdullazade

assoc. professor doctor

Azerbaijan State Pedagogical University

pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti

<http://Orcid.org/0000-0002-1829-7178>

nazile.s.m.d@mail.ru

ÖZET

XIX-XX əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı və mədəni fikri üçün dərin məna daşıyan, ictimai-siyasi proseslərlə sıx şəkildə bağlı olan mühüm bir mərhələdir. Bu dövr xalqın milli şüurunun oyanması, mənəvi-mədəni kimliyinin formalaşması, müasir ədəbi düşüncə tərzinin təşəkkülü baxımından tariximizin qızıl səhifələrindən biri hesab olunur. Ədəbi proseslər təkcə Azərbaycan Respublikasının hazırkı sərhədləri daxilində deyil, onun bütün tarixi-coğrafi ərazilərində – xüsusilə Şimali və Cənubi Azərbaycanda, həmçinin Qərbi Azərbaycan, Tiflis, İrəvan, Dərbənd, Dağıstan və digər regionlarda da geniş miqyas almışdır. Bu bölgələrdə yaranan ədəbi mühit zaman-zaman bir-birindən fərqli siyasi və sosial şərtlərdə fəaliyyət göstərsə də, onları birləşdirən əsas məqam xalqın mədəni yaddaşı, ortaq dili və milli kimlik uğrunda mübarizə olmuşdur.

XIX əsrin əvvəllərindən başlayaraq XX əsrin ortalarına qədər ədəbi mühitin formalaşmasında klassik ənənələrin davam etdirilməsi ilə yanaşı, maarifçilik ideyalarının geniş yayılması, yeni tipli mətbuat orqanlarının yaranması və teatr sənətinin inkişafı mühüm rol oynamışdır. Bu dövrün ədibləri həm öz dövrlərinin sosial-siyasi problemlərinə toxunmuş, həm də milli kimliyin və mənəvi dəyərlərin qorunmasında sözün gücünü əsas vasitəyə çevirmişlər.

Şimali Azərbaycanda XIX əsrin birinci yarısından etibarən maarifçi hərəkatın güclənməsi, rus-müsəlman məktəblərinin açılması, Avropa mədəniyyətinə artan maraq və mətbuat orqanlarının fəaliyyətə başlaması ilə ədəbi düşüncə yeni istiqamətdə inkişaf etməyə başladı. Bu dövrdə Molla Vəli Vidadi, Molla Pənah Vəqif kimi klassiklərdən bəhrələnən, lakin daha realist və ictimaiyyənməli əsərlər yazan Mirzə Fətəli Axundzadə realist nəsrin banisi kimi çıxış etdi. Onun ardınca Seyid Əzim Şirvani, Nəcəf bəy Vəzirov, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev, Həsənbəy Zərdəbi kimi maarifpərvər ədiblər söz sənətini xalqın maarifləndirilməsi və sosial problemlərin ifşası yolunda bir vasitəyə çevirdilər.

Cənubi Azərbaycanda, xüsusilə Təbriz, Urmiya, Xoy, Mərənd və Ərdəbil kimi şəhərlərdə ədəbiyyat uzun müddət dini-mistik çərçivədə inkişaf etsə də, XIX əsrin sonu və XX əsrin əvvəllərində baş verən milli hərəkatlar – xüsusilə Səttarxan və Bağırxan kimi liderlərin öncüllük etdiyi Məşrutə inqilabı – ədəbi düşüncəyə yeni istiqamət verdi. Bu dövrdə Mirzə Tağıxan Rəfət, Həbib Sahir, Əbdülqasım Lahuti, daha sonra isə Məhəmmədhüseyn Şəhriyar kimi görkəmli

ədiblər meydana çıxdı. Onlar milli dilin qorunmasına, ana dilində yazının və təhsilin təşviqinə, xalqın sosial-ictimai haqlarının müdafiəsinə xidmət edən əsərlər yazdılar.

Azərbaycan ədəbi proseslərinin inkişafında regionların mədəni əlaqələri də mühüm yer tutur. Tiflis və İrəvan kimi şəhərlər XIX əsrin sonu-XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan ziyalılarının və ədiblərinin toplaşdığı mərkəzlərə çevrilmişdir. Burada nəşr olunan qəzet və jurnallar, ədəbi məclislər və teatrlar mədəni integrasiyanı gücləndirmiş, bölgələr arasında fikir mübadiləsinin təmin etmişdir. Xüsusilə “Məclisi-üns” (Şuşa), “Məclisi-fəramuşan” (Tiflis), “Məclisi-xanəndə” kimi ədəbi birliklər ədəbiyyatın təşkilatlanmasına və istedadların yetişməsinə zəmin hazırlamışdır.

Filologiya elmləri doktoru, professor Vüqar Əhmədinin “Azərbaycanda və tarixi coğrafiyasında milli-ədəbi mühit (XIX əsr-XX əsrin əvvəlləri) monoqrafiyasında XIX-XX əsrlərdə Azərbaycanın müxtəlif tarixi və coğrafi bölgələrində formalaşan ədəbi mühitin əsas xüsusiyyətləri, onun təşəkkülündə iştirak edən görkəmli nümayəndələr, yaranmış ədəbi istiqamətlər və onların milli mədəniyyətə təsiri ətrafı şəkildə təhlil edilir. Alim təkcə ədəbi faktları sadalamaqla kifayətlənmir, bu mühitin yaranma səbəblərini, daxili dinamikasını və regionlararası qarşılıqlı təsirini ortaya qoyur. Bu yanaşma həm Azərbaycan ədəbiyyatının bütövlükdə inkişaf xəritəsini anlamağa, həm də hər bir bölgənin ümumi mənzərədəki yerini müəyyən etməyə xidmət edir.

Vüqar Əhməd haqlı olaraq belə bir qənaətə gəlir ki, XIX-XX əsrlərdə Azərbaycanın müxtəlif tarixi-coğrafi bölgələrində yaranan ədəbi mühit, ümumilikdə milli mədəniyyətin və ədəbiyyatın zənginləşməsində mühüm mərhələ təşkil etmiş, həm milli özünüdərkini, həm də bədii təfəkkürün inkişafında silinməz izlər buraxmışdır. Bu məqsədlə də məqsədi də məz həmin dövrün ədəbi mənzərəsi monoqrafiyada dolğun şəkildə əks olunmuş, bölgələrarası ədəbi əlaqələr və dövrün başlıca ədəbi nümayəndələrinin fəaliyyəti araşdırılmışdır.

Açar sözlər: ədəbi mühit, ədəbi məclislər, ədəbi istiqamət, şeir, nəsr.

**İKLİM TAAHHÜTLERİNDEN MALİ YENİDEN YAPILANMAYA: PARİS
ANLAŞMASI SONRASI YEŞİL DÖNÜŞÜMÜN EKONOMİ POLİTİĞİ
FROM CLIMATE COMMITMENTS TO FISCAL RESTRUCTURING: THE
POLITICAL ECONOMY OF GREEN TRANSITION IN THE POST-PARIS
AGREEMENT ERA**

Arş. Gör. Dr. Hasret KAYA

Karadeniz Teknik Üniversitesi, 5455817861

hasretgenc@ktu.edu.tr - 0000-0001-9896-9204

Dr. Öğr. Üyesi Yasin Çağlar KAYA

Karadeniz Teknik Üniversitesi, 5366976287

y.caglar@ktu.edu.tr - 0000-0001-9401-4566

ÖZET

Bu çalışma, Paris Anlaşması sonrasında yeşil dönüşümün devletlerin maliye politikaları üzerindeki etkilerini analitik bir yaklaşımla değerlendirmektedir. Karbon vergisi, yeşil tahviller ve çevresel kamu harcamaları gibi araçların, iklim hedefleri doğrultusunda nasıl yeniden yapılandırıldığı incelenmektedir. Bu dönüşüm, teknik bir uyum süreci olarak ele alınmamakta. Aynı zamanda uluslararası ilişkiler bağlamında normatif bir yeniden yapılanma niteliği taşımaktadır. Uluslararası rejim teorileri ile ekonomik devlet araçsallığı yaklaşımları birleştirilerek, küresel iklim yönetişiminin maliye politikalarına etkisi çok boyutlu biçimde ele alınmaktadır. Çalışma, karbon fiyatlamasının mali disiplin üzerindeki rolünden yeşil tahvil piyasalarının düzenleyici ihtiyaçlarına ve kamu harcamalarının stratejik yönlerine kadar uzanan geniş bir çerçevede analiz sunmaktadır. Ayrıca, disiplinler arası teorik kopuklukların politika bütünlüğünü nasıl etkilediği tartışılmakta; yeşil dönüşümün başarılı olabilmesi için teknik yeterlilik kadar kurumsal uyum ve toplumsal meşruiyetin de gerekliliği vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: yeşil dönüşüm, maliye politikası, Paris Anlaşması, karbon vergisi, ekonomik devlet araçsallığı

ABSTRACT

This study investigates how the green transition, catalyzed by the Paris Agreement, is reshaping national fiscal policies. It analyzes the transformation of key instruments—carbon taxes, green bonds, and environmental public spending—into tools aligned with climate objectives. Rather than treating this shift as a purely technical adjustment, the paper conceptualizes it as a normative restructuring embedded in the dynamics of international relations. By combining regime theory with the framework of economic statecraft, the analysis reveals how fiscal systems are increasingly integrated with global climate governance. It examines the budgetary

consequences of carbon pricing, regulatory demands in green bond markets, and the strategic function of public expenditures in fields such as energy security and digital infrastructure. Additionally, the paper highlights persistent theoretical gaps between international relations and public finance, which hinder policy coherence. Ultimately, it argues that the success of the green transition hinges not only on fiscal capacity but also on institutional coordination and public legitimacy to harmonize economic systems with climate governance.

Keywords: public expenditure, Wagner's Law, hybrid warfare, economic statecraft, security crisis

SAVAŞ, KRİZ VE KAMU HARCAMALARI: KLASİK VE MODERN TEORİLERİN ULUSLARARASI GELİŞMELER IŞIĞINDA YENİDEN YORUMU

WAR, CRISIS, AND PUBLIC EXPENDITURE: A REINTERPRETATION OF CLASSICAL AND MODERN THEORIES IN LIGHT OF INTERNATIONAL DEVELOPMENTS

Arş. Gör. Dr. Hasret KAYA

Karadeniz Teknik Üniversitesi, 5455817861,

hasretgenc@ktu.edu.tr – 0000-0001-9896-9204

Dr. Öğr. Üyesi Yasin Çağlar KAYA

Karadeniz Teknik Üniversitesi, 5366976287,

y.caglar@ktu.edu.tr - 0000-0001-9401-4566

ÖZET

Bu çalışma, kamu harcamalarına ilişkin klasik teorileri özellikle Wagner Yasası ve Keynesyen müdahaleciliği günümüzün güvenlik krizleri, hibrit tehditler ve jeopolitik kırılganlıklar bağlamında yeniden değerlendirmektedir. Geleneksel yaklaşımlar kamu harcamalarını çoğunlukla ekonomik büyüme ya da refah genişlemesiyle açıklamaktadır ancak son dönemde yaşanan gelişmeler, bu çerçevenin ötesine geçilmesini zorunlu kılmaktadır. Asimetrik savaşlar, siber tehditler ve dezenformasyon gibi hibrit saldırılar, kamu harcamalarını iktisadi işlevlerin ötesinde stratejik bir araç konumuna taşımaktadır. Çalışma, ekonomik devlet araçsallığı kuramı ile hibrit savaş literatüründen yararlanarak kamu bütçelerinin çok boyutlu tehdit algıları ve uluslararası güç yapılarına göre nasıl yeniden şekillendiğini ortaya koymaktadır. Savunma harcamaları, dijital altyapı, kamu sağlığı ve enerji güvenliği gibi alanlar, günümüz maliye politikalarının ayrılmaz bileşenleri hâline gelmiştir. Çalışma, kamu maliyesinin hem makroekonomik göstergeler hem de uluslararası güvenlik stratejileri çerçevesinde incelenmesi gerektiğini ortaya koymakta ve kriz dönemlerinde kamu harcamalarının nasıl yön değiştirdiğine dair bütüncül bir bakış açısı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: kamu harcamaları, Wagner Yasası, hibrit savaş, ekonomik devlet araçsallığı, güvenlik krizi

ABSTRACT

This study critically revisits classical theories of public expenditure, particularly Wagner's Law and Keynesian interventionism, in the context of contemporary developments shaped by security crises, hybrid threats, and geopolitical fragility. While traditional approaches generally conceptualize public spending as a function of economic growth or welfare expansion, recent global dynamics—such as asymmetric warfare, cyber threats, and large-scale disinformation—

necessitate a broader analytical framework. Drawing upon the literature on hybrid warfare and economic statecraft, this paper argues that public expenditures have evolved beyond purely economic tools to function as strategic instruments of statecraft. It demonstrates how public budgets are increasingly shaped by multidimensional threat perceptions and international power configurations. Military spending, digital infrastructure, public health resilience, and energy security have become integral pillars of fiscal policy. The study concludes that modern public finance should be analyzed not only through macroeconomic indicators but also through its embeddedness in international security strategies. By bridging political economy, defense economics, and international relations, the paper provides a comprehensive reinterpretation of public expenditure behavior during systemic crises and geopolitical competition.

Keywords: public expenditure, Wagner's Law, hybrid warfare, economic statecraft, security crisis

A DISCOURSE ANALYSIS ON DIGITAL TRANSFORMATION WITHIN THE FRAMEWORK OF DEVELOPMENT PLANS (8TH-12TH)

Esra Özseven

Ankara Yıldırım Beyazıt University

ozsevenesra@gmail.com – ORCID ID : 0009-0005-8630-4260

Abstract

National development plans aim to guide the government over five-year periods by outlining the current situation, ongoing practices, goals, and adaptation to the global order. This article examines the evolution of digital transformation discourse in five development plans published between 2001 and 2028. Concepts such as digital transformation, e-government, digital state, R&D, and technology are analyzed. Supported by academic sources and official documents, the findings reveal a shift from infrastructure-based approaches to citizen-centered digital governance, while emphasizing the growing importance of a sustainable global order for future policy directions.

Keywords: Public Administration, Development Plans, Digital Transformation

REFAH DEVLET ANLAYIŞININ KENTLEŞME SÜRECİNE ETKİSİNİN SOSYOLOJİK OLARAK İNCELENMESİ

Dr. MERVE ÇETİN KILIÇ

Bağımsız Araştırmacı

mervecetinkilic@outlook.com - 0000-0002-1935-260X

ÖZET

Sanayi Devrimi sonrasında ortaya çıkan üretim yapısındaki köklü değişimler, nüfus hareketlerini hızlandırmış ve kırsaldan kentlere yönelen yoğun göç dalgalarıyla birlikte kent nüfuslarında büyük artışlar meydana gelmiştir. Bu yeni nüfus dinamikleri, sadece demografik değil, aynı zamanda sosyal, ekonomik ve siyasal düzeyde bir dizi dönüşümü beraberinde getirmiştir. Özellikle işçi sınıfının kentlerde yoğunlaşması, beraberinde barınma, sağlık, eğitim ve altyapı gibi temel hizmetlere yönelik yeni talepler doğurmuştur. Bu dönemde oluşan yeni sosyal sınıflar ve toplumsal gereksinimler, sosyal politikanın önemini artırmış, refah devleti anlayışını doğuran süreci tetiklemiştir. Refah devleti, yalnızca sosyalist hareketlerin taleplerini dengeleme işlevi görmekle kalmamış, aynı zamanda sanayileşmenin doğurduğu sosyal sorunlara da yapısal çözümler üretme amacı taşımıştır. Bununla birlikte devletlerin bu yeni sosyal risklere ne ölçüde yanıt verebildiği, her bir ülkenin gelişmişlik düzeyine, siyasal ideolojilerine ve ekonomik kaynaklarına göre farklılık göstermiştir. Bu süreçte kentleşme, hem refah hizmetlerinin sunumunun odağına yerleşmiş hem de sosyal politikaların mekânsal olarak uygulanabilirliğini artıran bir zemin oluşturmuştur. Artan kent nüfusu, hizmetlerin yeniden yapılandırılmasını zorunlu kılmış ve kamu politikalarının kent ölçeğinde yenilikçi çözümlerle geliştirilmesini beraberinde getirmiştir. Böylece refah devleti ile kentleşme süreci karşılıklı olarak birbirini etkilemiş; devletin ekonomik, sosyal ve siyasal stratejileri kentleri daha cazip hale getirerek kentleşme sürecini hızlandırmıştır. Bu çalışmada, refah devleti anlayışının kentleşmeye olan etkileri sosyolojik bir bakış açısıyla analiz edilecek; toplumsal dönüşüm, hizmet sunumu, mekânsal adalet ve sosyal haklar ekseninde kuramsal ve tarihsel bir çerçeve sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Refah devlet, kentleşme, göç, toplumsal hareketler

A SOCIOLOGICAL EXAMINATION OF HOW WELFARE STATE POLICIES INFLUENCE URBANIZATION

Dr. MERVE ÇETİN KILIÇ

Bağımsız Araştırmacı

mervecetinkilic@outlook.com - 0000-0002-1935-260X

ABSTRACT

The Industrial Revolution led to fundamental changes in production structures and triggered rapid population movements from rural to urban areas. As cities expanded, urban populations grew, bringing major transformations not only demographically but also in social, economic, and political terms. The concentration of the working class in urban centers created growing needs for housing, healthcare, education, and infrastructure. These new demands highlighted the necessity for state intervention and contributed to the emergence of the welfare state. The welfare state aimed not only to balance the demands of socialist movements but also to provide structural solutions to the social problems caused by industrialization. Responses to these social risks varied across countries depending on their economic capacity, political ideologies, and levels of development. Urbanization played a central role in this process by becoming both the main target and platform for delivering welfare services. As cities became more densely populated, service systems needed restructuring, and social policies were adapted to fit the urban context. This mutual relationship between urbanization and the welfare state shaped both the design of public services and the broader social strategies of modern states. In this study, the relationship between the welfare state and urbanization will be examined from a sociological perspective. The analysis will focus on key themes such as social transformation, service provision, spatial justice, and the expansion of social rights. By exploring these interconnected dynamics, the study aims to provide a theoretical and historical framework for understanding how welfare policies have shaped, and been shaped by, the process of urbanization.

Keyword: Welfare state, urbanization, migration, social movements

DİJİTAL ÇAĞDA AKTİF VATANDAŞLIK KAVRAMINA TEORİK BİR BAKIŞ

Dr. MERVE ÇETİN KILIÇ

Bağımsız Araştırmacı

mervecetinkilic@outlook.com - 0000-0002-1935-260X

ÖZET

Ağ toplumu, bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) etkisiyle toplumsal yaşamın yeniden örgütlendiği bir toplum biçimidir. Bu toplumda üretim, iletişim ve güç ilişkileri artık dijital ağlar üzerinden şekillenmektedir. Özellikle 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren hız kazanan dijitalleşme süreci, ağ toplumunun temelini oluşturmuş ve bilgi teknolojisi devrimini beraberinde getirmiştir. Dijitalleşme sayesinde bilgi; hızlı, yaygın ve etkileşimli biçimde dolaşabilmekte; bu da bireylerin, kurumların ve toplumların yapısını köklü şekilde dönüştürmektedir. Buna göre dijital çağın yalnızca teknolojik ilerlemelerden ibaret olduğunu söylemek doğru değildir. Toplumun yapısal, kültürel ve bireysel dönüşümlerini de ifade etmektedir. Bu çağda toplumsal ilişkiler, güç dengeleri ve kimlikler dijital teknolojilerle yeniden tanımlanmaktadır. Bu dönüşüm, aktif vatandaşlık anlayışını da derinden etkilemiştir. Bireyler, dijital teknolojiler sayesinde artık daha etkin bir şekilde toplumsal olaylara katılım göstermeye başlamıştır. Yönetime katılma, hak arama ve toplumsal sorunlara dâhil olma gibi pratiklerde daha görünür ve etkili roller üstlenmeye başlamıştır. Bu da aktif vatandaşlığın dijital çağda daha hızlı, daha yaygın ve daha ağ tabanlı bir biçimde gelişmesine olanak tanımıştır. Dijital çağ, bir taraftan aktif vatandaşların katılım alanını genişletmiş, zaman ve mekân sınırlarını aşmış, daha kapsayıcı, daha hızlı ve çeşitlenmiş bir yurttaşlık pratiği yaratmıştır. Ancak diğer taraftan da bu gelişmeler, dijital eşitsizlik, sahte bilgi ve gözetim gibi yeni sorunlar da ortaya çıkmıştır. Çalışmamızda dijital çağda aktif vatandaşlık kavramının detaylı bir şekilde incelenmesi yapılmaya çalışılarak bu yeni toplumsal sürecin aktif vatandaşlık rolüne ilişkin tüm yönleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, ağ toplumu, aktif vatandaşlık, katılım

A THEORETICAL APPROACH TO ACTIVE CITIZENSHIP IN THE DIGITAL ERA

ABSTRACT

The network society is a social structure reorganized through the influence of information and communication technologies (ICT). In this context, production, communication, and power relations are increasingly shaped through digital networks. Since the last quarter of the 20th century, the acceleration of digitalization has laid the foundation for this transformation and initiated the information technology revolution. Digitalization allows information to circulate rapidly, widely, and interactively, profoundly transforming individuals, institutions, and societies. Therefore, the digital age cannot be reduced to mere technological advancement; it also signifies structural, cultural, and personal transformations within society. In this age, social relations, power dynamics, and identities are redefined by digital technologies. This transformation has significantly impacted the concept of active citizenship. Digital tools have enabled individuals to engage more effectively in societal matters, participate in governance, demand their rights, and address social issues. As a result, active citizenship has evolved into a faster, more widespread, and network-based practice. The digital age has expanded the space for civic participation, transcending time and space limitations, and fostering a more inclusive and diverse form of citizenship. However, this evolution has also introduced new challenges such as digital inequality, misinformation, and surveillance. This study aims to examine the concept of active citizenship in the digital age in detail, revealing both the opportunities and the challenges presented by this new social context.

Keyword: Digitalization, network society, active citizenship, participation

YENİ SİBER GÜVENLİK YASASININ SİBER GÜVENLİK POLİTİKALARINA KATKISI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Doç. Dr. Yıldız ATMACA

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

yildizatmaca@yyu.edu.tr - 0000-0001-6345-4745

Yüksek Lisans Öğrencisi Hüseyin Emre SARITAŞ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

huseyinemresrts@gmail.com - 0009-0007-6153-577X

ÖZET

Siber güvenlik, dijitalleşmenin hızla yayılmasıyla birlikte bireylerden devletlere kadar tüm aktörlerin korunması gereken bir güvenlik alanı haline gelmiştir. Türkiye’de siber güvenlik politikaları 1990’lı yıllardan itibaren gelişmiş ve bu alanda hem yasal hem de kurumsal altyapılar oluşturulmuştur. İlk adım, 1991 yılında mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu’na bilişim suçlarının dâhil edilmesiyle atılmıştır. Bu düzenleme, özel hayatın gizliliği, mülkiyet hakkı ve haberleşme özgürlüğü gibi temel hakları siber tehditlere karşı korumayı hedeflemiştir. Zamanla siber güvenlik, yalnızca bireylerin kişisel verilerini ve mahremiyetini korumakla sınırlı kalmamış; kamu düzeni, ekonomik güvenlik ve ulusal savunmanın da vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir. Dijitalleşmenin hız kazanmasıyla birlikte devletler, kurumlar ve bireyler daha fazla tehdit altında kalmaya başlamış, bu da kapsamlı yasal ve kurumsal düzenlemeleri gerekli kılmıştır. Bu bağlamda bu çalışmada Türkiye’nin siber güvenlik politikaları kapsamında gerçekleştirdiği düzenlemeleri ele almaktadır. Bu düzenlemelerden 19 Mart 2025 tarihinde 7545 sayılı yasa ile resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Siber Güvenlik Yasası çalışmanın temel konusudur. 7545 Sayılı yeni yasanın Türkiye’deki siber güvenlik politikaları üzerinde oluşturduğu etkiyi analiz etmek çalışmanın temel amacıdır. Çalışma sonucunda yeni yasa ile birlikte hem kamu kurumlarının hem de özel sektörün siber direnç seviyesinin yükseltildiği, siber güvenliğe dair farkındalığın toplumsal düzeyde yaygınlaştırıldığı anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Siber Güvenlik, 7545 Sayılı Yeni Yasa, Ulusal güvenlik, Siber tehditler.

ABSTRACT

With the rapid spread of digitalization, cybersecurity has become a security area that all actors, from individuals to states, must be protected. Cybersecurity policies in Turkey have developed since the 1990s, and both legal and institutional infrastructures have been established in this area. The first step was taken in 1991 with the inclusion of cybercrimes in the repealed Turkish Penal Code No. 765. This regulation aimed to protect fundamental rights such as privacy, property rights, and freedom of communication against cyber threats. Over time, cybersecurity has not only been limited to protecting individuals' personal data and privacy; it has also become an indispensable element of public order, economic security, and national defense. With the acceleration of digitalization, states, institutions, and individuals have begun to be under greater threat, necessitating comprehensive legal and institutional regulations. In this context, this study examines the regulations Turkey has implemented within the scope of cybersecurity policies. Of these regulations, the Cybersecurity Law, which was published in the Official Gazette with Law No. 7545 on March 19, 2025, is the main subject of the study. The main purpose of the study is to analyze the impact of the new law numbered 7545 on cyber security policies in Turkey. As a result of the study, it was understood that with the new law, the level of cyber resistance of both public institutions and the private sector was increased and awareness of cyber security was spread at the social level.

Keywords: Cyber Security, New Law numbered 7545, National security, Cyber threats.

ÇOK AKTÖRLÜ YÖNETİM ANLAYIŞI KAPSAMINDA TÜRK KAMU YÖNETİMİ SİSTEMİNDE KURUMSALLAŞMA

Doç. Dr. Yıldız ATMACA

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

yildizatmaca@yyu.edu.tr - 0000-0001-6345-4745

Yüksek Lisans Öğrencisi Mestan Onur BAYGIN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

aslan_masvi@hotmail.com - 0009-0003-3709-9227

ÖZET

Sanayi toplumundan bilgi toplumuna keskin geçişlerin yaşandığı küreselleşme sürecinde Türk yönetim sisteminin temelleri pek çok açıdan etki altında kalmıştır. Yeni dönem yönetimde birlikteliği, katılımcılığı ve çok aktörlülüğü ileri sürmektedir. Çok aktörlü ve etkileşimci yönetim yaklaşımının uzantısı, yönetim anlayışına dayanmaktadır. Yönetişim, iktisadi, siyasi ve iktisadi pozisyonu ile etkileşimci bir yönetim anlayışına vurgu yapmakta ve sahip olduğu temel ilkeler çerçevesinde bir kurumsal yapının olması gerekliliğine işaret etmektedir. Kurumların rasyonel esasların etkinleştirilmesi ile verimliliği sağlayacağını belirtmektedir. Kurumsal imajını tamamlamış bir devletin kurumsallaşma süreci, kolaylıkla sağlanabilecektir. Bu imaj, en kolay çok aktörlü yönetim anlayışının temel ilkelerini taşıyan katılımcı, hesap verebilir, şeffaf, etkin ve verimlilik ilkeleri ekseninde kendini gösterecektir. Bu bağlamda bu çalışmada, çok aktörlü yönetim anlayışını ifade eden temel ilkelerin Türk kamu yönetimi sistemine yansımaları incelenmektedir. İlgili ilkelerin mevzuattaki görünümü ve kurumsal yönetime katkısı ele alınmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizinin yapıldığı çalışma sonucunda, çok aktörlü yönetimin Türk kamu yönetimi sisteminin kurumsal yönetim yapısına “Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunu, Kamu Denetçiliği Kanunu ve Kamuda Stratejik Yönetim Düzenlemeleri” gibi yasal perspektifte önemli katkılar sunduğu ve ilgili yasal düzenlemelerin kurumsallaşma sürecini hızlandırdığı anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kurumsallaşma, Çok Aktörlülük, Kamu Yönetimi, Katılımcılık, Türkiye

INSTITUTIONALISATION IN THE TURKISH PUBLIC ADMINISTRATION SYSTEM WITHIN THE SCOPE OF MULTI-ACTOR MANAGEMENT APPROACH

ABSTRACT

In the process of globalisation, which has seen a sharp transition from the industrial society to the information society, the foundations of the Turkish administrative system have been affected in many ways. The new era emphasises unity, participation and multi-activity in governance. The extension of the multi-actor and interactionist approach to governance is based on the concept of governance. Governance emphasises an interactionist management approach with its economic, political and economic position and points to the necessity of an institutional structure within the framework of its basic principles. It states that institutions will ensure efficiency by activating rational principles. The institutionalisation process of a state that has completed its institutional image can be easily achieved. This image will most easily manifest itself on the axis of the principles of participatory, accountable, transparent, effective and efficiency, which are the basic principles of the multi-actor governance approach. In this context, this study analyses the reflection of the basic principles of multi-actor governance on the Turkish public administration system. The appearance of the relevant principles in the legislation and their contribution to corporate governance are discussed. As a result of the study in which document analysis, one of the qualitative research methods, was used, it was understood that multi-actor management makes significant contributions to the institutional management structure of the Turkish public administration system in the legal perspective such as 'Right to Information Law, Public Financial Management and Control Law, Law on the Establishment, Coordination and Duties of Development Agencies, Ombudsman Law and Strategic Management Regulations in Public Sector' and that the relevant legal regulations accelerate the institutionalisation process.

Keywords: Institutionalisation, Multi-Activity, Public Administration, Participation, Turkey

ÖNEMLİ ÖLÇÜDE TEHLİKELİ İŞLETMELER BAĞLAMINDA İŞVERENİN HUKUKİ SORUMLULUĞUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Duygu SERT SOYLU

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Ana Bilim Dalı

duygu.sert1@ogr.sakarya.edu.tr - <https://orcid.org/0009-0006-1264-215X>

ÖZET

Hukuk sistemimizde esas olan kusur sorumluluğu olup kusursuz sorumluluğun kanunda özel olarak düzenlenmesi şarttır.¹ İş kazalarında yalnızca kusur sorumluluğunun kabul edilmesi gerekli tüm önlemlerin alınmasına rağmen bir zararın meydana gelmesi durumunda zarara tek başına işçinin katlanması sonucunu doğurabilir ve bu durumun hakkaniyetli olmayacağı gerekçesiyle kusur sorumluluğu yerine kusursuz sorumluluğun tercih edilmesi gerektiği ileri sürülmektedir.²

Kusursuz sorumluluğun dikkat çeken düzenlemelerinden biri olan sık sık veya ağır zararlar meydana getirmeye elverişli önemli ölçüde tehlikeli işletmelerde, işverenin sorumluluğu Türk Borçlar Kanunu'nda kusursuz sorumluluk olarak düzenlenmiştir.³

Önemli ölçüde tehlikeli olmasa da yönetiminde riskli faaliyet içeren ve iş kazası doğurmaya elverişli işletmelerde de işverenin kusursuz sorumluluğunun kabul edilmesi gerektiği ileri sürülmektedir. Buna karşılık kusursuz sorumluluğun istisnai niteliğinden dolayı işverenin sorumluluğunun kusura dayandığını ve TBK md.71'in genel bir tehlike normu getirmediğini, işletme faaliyetiyle sınırlı bir sorumluluk öngördüğü savunulmaktadır.⁴

İşverenin sorumluluğunun tespitinde kaçınılmazlık ilkesinin dikkate alınarak güncel mevzuat ve teknolojik gelişmeler ışığında işverenin alması gereken tüm tedbirleri alması gerektiği ve sorumluluğun buna göre belirleneceği de ileri sürülmektedir.⁵ İşverenin sorumluluğunun hukuki niteliği hakkındaki bu tartışmalar Yargıtay kararlarına da yansımış ve Yüksek Mahkeme zaman içerisinde görüş değiştirerek farklı kararlar vermiştir.

Anahtar Kelimeler: Kusur Sorumluluğu, Kusursuz Sorumluluk, İş Kazası, İşveren, İşçi, Riskli Faaliyet, Tehlike, İşletme

¹Fikret Eren, Borçlar Hukuku Genel Hükümler (Ankara : Legem Yayınevi, 2023), 19.

²Safa Reisoğlu, Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler (İstanbul: Beta, 2012), 197.

³Türk Borçlar Kanunu (TBK), Resmi Gazete 27836 (4 Şubat 2011), Kanun No. 6098, md. 49.

⁴Mustafa Alper Gümüş, Türk Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri (Ankara: Yetkin, 2021), 518.

⁵Yusuf Alper, Sosyal Sigortalar Hukuku (Bursa: Dora, 2019), 261.

KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE GÜVENLİĞİ HAKKININ TARİHSEL SEYRİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

İlhan SÖZER

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
ilhansoz0@gmail.com

ÖZET

Kişî özgürlüğü ve güvenliği hakkı, tarih boyunca bireyin iktidar karşısındaki korunma ihtiyacından beslenmiş, farklı tarihsel kırılmalarla biçimlenmiştir. Bu hak, ilk kez Antik Yunan'da yurttaşlık kavramı çerçevesinde tartışılmış, Roma'da civitas statüsüyle sınırlı yasal güvencelere kavuşmuştur. Ancak bu düzenlemeler kapsayıcı değil; köleler ve kadınlar gibi toplumlar dışında bırakılmıştır.

Orta Çağ'da feodal yapı ve kilise otoritesi, bireysel hak anlayışını bastırmışsa da 1215 tarihli Magna Carta ile mutlak krallık yetkilerine karşı sınırlayıcı ilkeler ortaya çıkmıştır. Bu belgeyle temellenen habeas corpus ilkesi, modern yargısal güvencelerin ilk işaretidir. Reform hareketleri, bireyin vicdan özgürlüğünü öne çıkarmış; bu süreç, seküler hukuk anlayışına geçişin önünü açmıştır. Aydınlanma düşünürleri ise özgürlük ve güvenliği doğuştan gelen haklar olarak tanımlamış, hukuki sistematik bu temeller üzerine kurulmuştur. Locke'un mülkiyet temelli bireyciliğiyle Rousseau'nun kolektif irade anlayışı bu çerçevede farklılaşır.

Sanayi sonrası dönemde, sosyal eşitsizliklerin giderilmesi amacıyla kişî güvenliği kavramı sosyal haklarla genişletilmiş; refah devleti ilkeleriyle hak, salt negatif statü olmaktan çıkarılmıştır. Bu evrim, günümüz insan hakları belgelerinde ifadesini bulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kişî Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı, Antik Yunan, Antik Roma, Orta Çağ Kilise Hukuku, Rönesans ve Reform Dönemi.

VERGİ USUL KANUNUNA GÖRE SAHTE BELGE DÜZENLEMEK VE KULLANMAK SUÇU ACCORDING TO TAX PROCEDURE LAW FORGERY AND USE OF FORGED DOCUMENTS

Doç. Dr. Soner Hamza ÇETİN

İzmir Barosuna Kayıtlı Avukat

sonerhamza@hotmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2641-619X>

ÖZET

Belgede sahtecilik suçları esas itibariyle Türk Ceza Kanunu (TCK)'nın m. 204 ila 208 maddeleri arasında düzenlenmiştir. Bununla birlikte, Kanun koyucu verginin devlet gelirleri içerisindeki önemini göz önünde bulundurarak, vergi hukuku bakımından sahtecilik suçunu ayrıca düzenlemiştir. Çünkü 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK), m.359/b hükmüne göre, vergi kanunları uyarınca tutulan veya düzenlenen, saklama ve ibraz mecburiyeti bulunan defter, kayıt ve belgeleri yok edenler veya defter sayfalarını yok ederek yerine başka yapraklar koyanlar veya hiç yaprak koymayanlar, belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleyenler veya bu belgeleri kullananlar, TCK'nın bu hükümlerine göre değil, VUK'nın 359/b hükmüne göre daha ağır bir biçimde cezalandırılmaktadır. Bunun yanı sıra VUK'da düzenlenmiş olan bu sahtecilik suçu, TCK'da yer alan düzenlemeden daha dardır. Çünkü Vergi Usul Kanununa göre ancak gerçek bir muamele veya durum olmadığı halde bunlar varmış gibi düzenlenen belge, sahte belgedir. Aynı hükmün birinci fıkrasına göre ise, defter, kayıt ve belgelerin tahrif edilmesi veya gizlenmesi veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge düzenlenmesi veya bu belgelerin kullanılması daha az cezayı gerektiren ayrı bir suç olarak düzenlenmiştir. Bu suç ise yanıltıcı belge düzenlenmesi ve kullanılması olarak isimlendirilmektedir.

Bu bildiri ile gerçek bir muamele veya durum olmadığı halde bunlar varmış gibi düzenlenen sahte belgeler ele alınmakta olup, yanıltıcı belge düzenlenmesi ve kullanılması, ayrı bir suç ve ayrı bir incelemenin konusunu oluşturacağı için çalışmanın dışında tutulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sahtecilik, Sahte Belge, Vergi Suçu, Vergi Kaçakçılığı.

ABSTRACT

Forgery offenses are mainly regulated under Articles 204 to 208 of the Turkish Penal Code (TPK). In addition, considering the importance of tax in state income, the Turkish legislator has regulated the crime of forgery specifically in terms of tax law. According to Article 359/b of the Turkish Tax Procedure Law No. 213, those who destroy the books, records and documents that are kept or issued in accord with the tax laws and which are obliged to be kept and submitted, or those who destroy the pages of the books and replace them with other pages or do not replace them at all, or those who forge the original or copies of the documents in whole or in part, or those who use these documents, are punished more severely according to Article 359/b of the Turkish Tax Procedure Law, not according to these provisions of the Turkish Penal Code. On the other hand, this forgery offense regulated in the Turkish Penal Code is more comprehensive than the one regulated in the Turkish Tax Procedure Law. Therefore, according to the Turkish Tax Procedure Law, a forged document is a document that is issued as if there is a real transaction or situation, even though there is no real transaction or situation. According to the first paragraph of the same Article, falsification

or concealment of books, records and documents or issuing or using misleading documents in terms of their content is regulated as a separate offense that requires a lesser punishment.

This offense is defined as the issuance and use of misleading documents. This study focuses on forged documents that are issued as if there is no real transaction or situation, and the offense of issuing and using misleading documents is excluded from this study as it would constitute a different offense.

Keywords: Forgery offenses, Forged Document, Tax Crime, Tax Evasion Crimes,

YEŞİL İŞLERDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN ANALİZİ: TEHLİKELERİN SINIFLANDIRILMASI VE STRATEJİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Dr.Öğr.Üyesi, ELİF İŞİK DEMİRARSLAN

Artvin Çoruh Üniversitesi

elif_syo artvin.edu.tr- <https://orcid.org/0000-0002-2998-159X>

Prof.Dr.,DENİZ DEMİRARSLAN

Kocaeli Üniversitesi

denizd@kocaeli.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0002-7817-5893>

ÖZET

Yeşil ekonomi, çevresel sürdürülebilirliği teşvik ederken aynı zamanda yeni istihdam alanları yaratarak ekonomik büyümeye katkı sağlamaktadır. Bu çerçevede, yenilenebilir enerji, geri dönüşüm, organik tarım, yeşil bina ve gemi sökümü gibi ekolojik endüstriler, yeşil işler adı altında hızla gelişmektedir. Ancak bu işlerin çevre dostu olmasının, çalışan sağlığı ve güvenliği açısından da yeterli olduğu varsayımı yanlıştır. Bu çalışma, yeşil işlerde karşılaşılan iş sağlığı ve güvenliği (İSG) risklerini kapsamlı bir şekilde ortaya koymak, bu riskleri sektörel bazda sınıflandırmak ve çözüm odaklı bir rehber geliştirmek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmada, nitel derleme yöntemi benimsenmiş; ulusal ve uluslararası literatür, resmi raporlar, sektör analizleri ve güncel veriler sistematik olarak incelenmiştir. Çalışma kapsamında belirlenen sektörlerde karşılaşılan kimyasal, fiziksel, biyolojik ve ergonomik tehlikeler detaylı olarak analiz edilmiş; risklerin hangi süreçlerde yoğunlaştığı ortaya konulmuştur. Analizler, güneş enerjisi sektöründe UV maruziyeti ve elektriksel tehlikeler; rüzgâr enerjisinde yüksekten düşme, kapalı alan riski ve yangın tehlikesi; hidroelektrik enerjide ise boğulma, elektrik çarpması, biyolojik maruziyetler gibi çok yönlü risklerin ön planda olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca bu sektörlerde kullanılan risk değerlendirme yöntemleri (FMEA, HAZOP, HTEA, LOPA vb.) karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgular ışığında, risklerin yönetimine yönelik eğitim programları, mühendislik çözümleri, kişisel koruyucu donanımlar, yasal düzenlemeler ve yönetsel stratejilerden oluşan bütüncül öneriler geliştirilmiş ve uygulamaya katkı sağlayacak rehber çizelgeler hazırlanmıştır. Sonuç olarak, yeşil işler çevreyi koruma hedefinin ötesinde, çalışan sağlığını gözetken, insana yakışır ve sürdürülebilir çalışma ortamlarının oluşturulmasıyla ancak gerçek anlamda başarılı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Risk Değerlendirmesi, Güneş Enerjisi, Hidroelektrik Enerjisi, Rüzgâr Enerjisi

YEŞİL BİNA SERTİFİKALARININ MİMARLIK VE ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ KAPSAMINDA KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ: TÜRKİYE VE DÜNYA ÖRNEKLERİ

Dr.Öğr.Üyesi, KAZIM ONUR DEMİRARSLAN

Artvin Çoruh Üniversitesi,
onurdemirarslan@artvin.edu.tr- <https://orcid.org/0000-0002-1023-7584>

Prof.Dr., DENİZ DEMİRARSLAN¹

Kocaeli Üniversitesi,
denizd@kocaeli.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0002-7817-5893>

ÖZET

Günümüzde yapı sektöründe sürdürülebilirlik kavramı, yalnızca çevresel etkileri azaltmayı değil, aynı zamanda sosyal ve teknik disiplinler arasında bütünleşik bir iş birliğini zorunlu kılan kapsamlı bir dönüşüm sürecine işaret etmektedir. Bu bağlamda yeşil bina sertifikasyon sistemleri, sürdürülebilirlik ilkelerini somutlaştıran ve yapıların çevresel, ekonomik ve kullanıcı temelli performanslarını ölçen önemli araçlar olarak ön plana çıkmaktadır. Bu çalışma, dünya genelinde yaygın olarak kullanılan LEED, BREEAM, WELL, DGNB, EDGE gibi uluslararası sistemlerle birlikte, Türkiye'ye özgü geliştirilen ve B.E.S.T ve YeS-TR sistemlerini karşılaştırmalı olarak inceleyerek, mimarlık ve çevre mühendisliği disiplinlerinin bu süreçlerdeki rollerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Araştırmada, söz konusu sertifikaların değerlendirme kriterleri tematik başlıklar altında analiz edilmiş; her bir disiplinin hangi modüllerde aktif sorumluluk üstlendiği, hangilerinde iş birliği gerektiği tablolastırılarak ortaya konmuştur. Bulgular, enerji verimliliği, su yönetimi, iç hava kalitesi, malzeme seçimi ve kullanıcı sağlığı gibi birçok kategoride disiplinler arası etkileşimin kaçınılmaz olduğunu göstermektedir. Özellikle entegre tasarım sürecini doğrudan puanlayan LEED, WELL, DGNB ve YeS-TR gibi sistemlerde mimar-mühendis iş birliği daha görünür ve yapısal bir çerçeveye sahiptir.

Sonuç olarak, özellikle YeS-TR sertifikası yerli bağlamda iklim, kültür ve mevzuatla uyumlu kriterleriyle, sürdürülebilir bina tasarımına katkı sağlayacak stratejik bir araç olarak öne çıkmaktadır. Çalışma, yeşil bina uygulamalarında disiplinler arası entegrasyonun önemini vurgulayarak, gelecek politikalar ve eğitim içerikleri açısından da yol gösterici bir zemin sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Yeşil Tasarım, Enerji Verimliliği.

ABSTRACT

Today, the concept of sustainability in the construction sector signifies not only the reduction of environmental impacts but also a comprehensive transformation that necessitates integrated collaboration among social and technical disciplines. In this context, green building

¹ Sorumlu yazar, sunum yapacak yazar.

certification systems stand out as significant tools that operationalize sustainability principles and evaluate the environmental, economic, and user-centered performance of buildings. This study aims to comparatively examine internationally recognized systems such as LEED, BREEAM, WELL, DGNB, and EDGE, along with the nationally developed B.E.S.T and YeS-TR certification systems in Türkiye, focusing on the roles of architecture and environmental engineering disciplines within these processes.

The evaluation criteria of the mentioned certification systems were analyzed under thematic categories. Each discipline's areas of active responsibility and collaborative involvement were systematically identified and tabulated. The findings demonstrate that interdisciplinary cooperation is indispensable in several key categories such as energy efficiency, water management, indoor air quality, material selection, and occupant health. Particularly in systems such as LEED, WELL, DGNB, and YeS-TR—which explicitly score the integrative design process—collaboration between architects and engineers becomes more visible and structured.

As a result, in particular, the YeS-TR certification system emerges as a strategic tool that can significantly contribute to sustainable building design through its locally adapted criteria compatible with Türkiye's climate, culture, and regulatory context. The study underlines the importance of interdisciplinary integration in green building practices and offers a guiding framework for future policies and educational content.

Keywords: Sustainability, Green Design, Energy Efficiency

EBEVEYNLİK STRESİNİN AİLE DİNAMİKLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ İLE İLİŞKİLİ ÇALIŞMALARIN DERLENMESİ

Ezgi Özdemir

Dokuz Eylül Üniversitesi,

ezgiturann35@gmail.com- <https://orcid.org/0009-0008-5035-6052>

Prof. Dr. Zekavet Kabasakal

Dokuz Eylül Üniversitesi,

zekavet.kabasakal@deu.edu.tr- <https://orcid.org/0000-0002-3450-1060>

ÖZET

Ebeveynlik, bireylerin üstlenmesi gereken yeni sorumluluklar ve rollerle birlikte, genellikle önemli bir stres kaynağı olarak öne çıkmaktadır. Bireyler anne baba olmanın getirdiği sorumlulukları yerine getirmede güçlük yaşadıklarında ebeveynlik stresi geliştirirler. Bireylerin özellikleri, çocuğun kişilik ve gelişim özellikleri, ekonomik durum, günlük yaşam stresleri vb. ebeveynlik stresini etkiler. Bu çalışmanın amacı, ebeveynlik stresinin ebeveynlerin ilişkileri ve ebeveyn çocuk ilişkisine etkisinin incelenmesidir. Belirtilen amaç doğrultusunda çalışmaların tespit edilmesi için sistematik derleme yöntemine uygun olarak veri tabanlarından (Google Akademik, DEÜ Kütüphane, Social Science Research Network, YÖK Ulusal Tez Merkezi vb.) Farklı anahtar kelimeleri (Ebeveynlik, ebeveynlik stresi, ebeveyn ve çocuk vb.) aratarak 38 araştırma bulunup 22 araştırma dahil edilmiştir. Erişilen çalışmalarda 22 yurt içi alan yazısı yer almaktadır.

Yapılan araştırmaların sonucunda ebeveyn stresinin ebeveyn çocuk ilişkisini ve eşlerin birbirleriyle olan ilişkisini etkilediği ortaya çıkmıştır. Ebeveynlik stresi yüksek olan bireylerin ebeveyn çocuk ilişkisine olumsuz yansıdığı ve çocuklarıyla negatif ilişki geliştirebildikleri, aynı zamanda eşlerin evlilik doyumlarını da olumsuz etkilediği görülmüştür. İncelenen araştırmalar neticesinde ebeveynlik stresi ile ilgili yapılan çalışmalar çoğunlukla anneleri kapsadığı babaların yaşadığı ebeveyn stresi ile ilgili çalışmaların sınırlı sayıda olduğu görülmüş olup babalarında çalışmalara dahil edilmesi önerilir. Alan yazın tarandığında ebeveynlik stresinin eşler arasındaki iletişime etkisi üzerine de çalışmaların yetersiz olduğu bu alandaki spesifik çalışmaların artması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Ebeveynlik, Ebeveynlik Stresi, Ebeveyn-Çocuk İlişkisi, Anne baba ilişkisi

EBEVEYNLERİN DİJİTAL BAĞIMLILIĞININ EBEVEYNLERİN DUYGUSAL ERİŞİLEBİLİRLİĞİNE ETKİSİ İLE İLGİLİ ÇALIŞMALARIN DERLENMESİ

Fatma Karagöz

Dokuz Eylül Üniversitesi,

Fatmakaragoz336@gmail.com- <https://orcid.org/0009-0008-0057-5521>

Prof. Dr. Zekavet Kabasakal

Dokuz Eylül Üniversitesi,

zekavet.kabasakal@deu.edu.tr- <https://orcid.org/0000-0002-3450-1060>

ÖZET

Dijital bağımlılık, bireyin dijital araçlara karşı kontrolsüz ve aşırı düzeyde kullanım davranışları göstermesiyle ortaya çıkan bir bağımlılık türüdür. Bu durum yalnızca bireyin kendisini değil, çevresiyle olan ilişkilerini de önemli ölçüde etkileyebilmektedir. Ebeveynlerde görülen dijital bağımlılık, çocuklarla kurulan ilişkilerde özellikle duygusal erişilebilirlik düzeyini olumsuz etkileyebilmektedir. Ebeveynin duygusal olarak çocuğa açık, ilgili ve duyarlı olabilmesi; çocuğun duygusal, sosyal ve bilişsel gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, ebeveynlerin dijital bağımlılık düzeyleri ile duygusal erişilebilirlikleri arasındaki ilişkiye dair yapılmış araştırmaları sistematik biçimde derlemektir. Belirtilen amaç doğrultusunda sistematik derleme yöntemine uygun şekilde; Google Akademik, YÖK Ulusal Tez Merkezi, DergiPark, DEÜ Kütüphane gibi veri tabanlarında "ebeveyn dijital bağımlılığı", "duygusal erişilebilirlik", "dijital ebeveynlik", "ebeveyn-çocuk ilişkisi" gibi anahtar kelimelerle tarama yapılmış ve toplamda 20 yerli çalışmaya ulaşılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda, ebeveyn dijital bağımlılığının arttıkça, duygusal erişilebilirliğin azaldığı; ebeveynin dijital dünyaya aşırı yöneliminin çocukla kurulan sağlıklı iletişimi sekteye uğrattığı belirlenmiştir. Ayrıca dijital bağımlılığın çocukların duygu düzenleme becerileri ve psikososyal gelişimleri üzerinde dolaylı etkiler yarattığı da çalışmalarda gözlenmiştir. İncelenen literatür doğrultusunda, ebeveynlerin dijital teknoloji kullanımına yönelik farkındalık kazanmalarını sağlayacak önleyici eğitimlerin planlanması ve dijital bağımlılık ile ebeveynlik davranışları arasındaki ilişkiye odaklanan nitel araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Dijital bağımlılık, dijital ebeveynlik, duygusal erişilebilirlik, ebeveyn-çocuk ilişkisi, Sosyal medya bağımlılığı

EBEVEYNLİK STRESİNİN AİLE DİNAMİKLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ İLE İLİŞKİLİ ÇALIŞMALARIN DERLENMESİ

Ezgi Özdemir

Dokuz Eylül Üniversitesi,

ezgiturann35@gmail.com- <https://orcid.org/0009-0008-5035-6052>

Prof. Dr. Zekavet Kabasakal

Dokuz Eylül Üniversitesi,

zekavet.kabasakal@deu.edu.tr- <https://orcid.org/0000-0002-3450-1060>

ÖZET

Ebeveynlik, bireylerin üstlenmesi gereken yeni sorumluluklar ve rollerle birlikte, genellikle önemli bir stres kaynağı olarak öne çıkmaktadır. Bireyler anne baba olmanın getirdiği sorumlulukları yerine getirmede güçlük yaşadıklarında ebeveynlik stresi geliştirirler. Bireylerin özellikleri, çocuğun kişilik ve gelişim özellikleri, ekonomik durum, günlük yaşam stresleri vb. ebeveynlik stresini etkiler. Bu çalışmanın amacı, ebeveynlik stresinin ebeveynlerin ilişkileri ve ebeveyn çocuk ilişkisine etkisinin incelenmesidir. Belirtilen amaç doğrultusunda çalışmaların tespit edilmesi için sistematik derleme yöntemine uygun olarak veri tabanlarından (Google Akademik, DEÜ Kütüphane, Social Science Research Network, YÖK Ulusal Tez Merkezi vb.) Farklı anahtar kelimeleri (Ebeveynlik, ebeveynlik stresi, ebeveyn ve çocuk vb.) aratarak 38 araştırma bulunup 22 araştırma dahil edilmiştir. Erişilen çalışmalarda 22 yurt içi alan yazısı yer almaktadır.

Yapılan araştırmaların sonucunda ebeveyn stresinin ebeveyn çocuk ilişkisini ve eşlerin birbirleriyle olan ilişkisini etkilediği ortaya çıkmıştır. Ebeveynlik stresi yüksek olan bireylerin ebeveyn çocuk ilişkisine olumsuz yansıdığı ve çocuklarıyla negatif ilişki geliştirebildikleri, aynı zamanda eşlerin evlilik doyumlarını da olumsuz etkilediği görülmüştür. İncelenen araştırmalar neticesinde ebeveynlik stresi ile ilgili yapılan çalışmalar çoğunlukla anneleri kapsadığı babaların yaşadığı ebeveyn stresi ile ilgili çalışmaların sınırlı sayıda olduğu görülmüş olup babalarında çalışmalara dahil edilmesi önerilir. Alan yazın tarandığında ebeveynlik stresinin eşler arasındaki iletişime etkisi üzerine de çalışmaların yetersiz olduğu bu alandaki spesifik çalışmaların artması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Ebeveynlik, Ebeveynlik Stresi, Ebeveyn-Çocuk İlişkisi, Anne baba ilişkisi

ZİHİN PENCERESİ: OLUMLU DÜŞÜNME BECERİSİ VE ÖZGÜVENİN GÜCÜ WINDOW OF THE MIND: THE POWER OF POSITIVE THINKING AND SELF- CONFIDENCE

Doktora Öğrencisi, Gizem YAZGAN

Kırıkkale Üniversitesi, gizemyazgan6@gmail.com,

ORCID ID: 0000-0001-5565-3912

Doktora Öğrencisi, Gizem Nurhan DAĞLI

Kırıkkale Üniversitesi, gizemnurhan@outlook.com,

ORCID ID: 0000-0001-9971-6348

Doktora Öğrencisi, İbrahim BAYAM

Kırıkkale Üniversitesi, ibrahimbym.pdr38@gmail.com,

ORCID ID: 0009-0000-0679-8840

Prof. Dr., Sevda ASLAN MUCUR

Kırıkkale Üniversitesi, svd.aslan@kku.edu.tr,

ORCID ID: 0000-0001-6544-3302

Özet

Bu çalışmada yetişkin bireylerin olumsuz düşüncelerini fark etmeleri, olumlu iç konuşmalar geliştirmeleri ve özgüvenlerini artırmaları amacıyla “Zihin Penceresi” adlı sekiz oturumluk bir psikoeğitim programı tasarlanmıştır. Çalışmada gelişimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Programda sekiz oturum yapılandırılmış bir şekilde grup çalışmaları, bireysel görevler ve deneyimsel uygulamalarla sunulmuştur. Programda bireylerin düşünce-duygu ve davranış örüntüsünü tanımaları, özgüvenlerini geliştirmeleri ve karşılaştıkları engellerle baş etme stratejilerini kullanmaları için oyunlar, artırılmış gerçeklik, Chatbot ve simülasyon gibi uygulamalardan faydalanılmıştır. Programın teknolojik gelişmelerle donatılmış olmasıyla yetişkinlerin ilgisinin çekilebileceği düşünülmektedir. Oturumlar uygun teknolojik alt yapısı bulunan bir ortamda yaklaşık 70-90 dakika sürecek şekilde planlanmıştır. Program süresince, chatbot yardımıyla oluşturulan yansıtma etkinlikleri ve dijital gelişim formları aracılığıyla katılımcılara kişiselleştirilmiş geri bildirimler sunulması planlanmaktadır. Teknolojinin aktif kullanımıyla, programın hem erişilebilirliğinin hem de sürdürülebilirliğinin artırılması planlanmaktadır. Program, bireylerin kişisel gelişimlerinin yanı sıra toplumsal düzeyde ruh sağlığını koruyucu ve güçlendirici bir müdahale olarak tasarlanmıştır. Geliştirilen program farklı demografik gruplarla uygulanabilir. Bireylerin ihtiyaçlarına uygun şekilde farklı teknolojik uygulamalarla daha da geliştirilebilir.

Anahtar Sözcükler: Olumsuz düşünme, olumlu düşünme, özgüven, psikoeğitim

Abstract

In this study, an eight-session psychoeducation program called “Mind Window” was designed to help adults recognize their negative thoughts, develop positive self-talk, and increase their self-confidence. Developmental research methodology was used in the study. The eight sessions in the program were presented in a structured manner with group work, individual

tasks, and experiential applications. Applications such as games, augmented reality, chatbots, and simulations were used in the program to help individuals recognize their thought-emotion and behavior patterns, develop their self-confidence, and use strategies to cope with the obstacles they encounter. It is thought that adults can be attracted by the program being equipped with technological developments. Sessions were planned to last approximately 60 minutes in an environment with appropriate technological infrastructure. During the program, it is planned to provide personalized feedback to participants through reflection activities and digital development forms created with the help of chatbots. It is planned to increase both the accessibility and sustainability of the program through the active use of technology. The program was designed as an intervention that protects and strengthens mental health at the social level, as well as the personal development of individuals. The developed program can be applied to different demographic groups. It can be further developed with different technological applications to suit the needs of individuals.

Keywords: Negative thinking, positive thinking, self-confidence, psychoeducation

ZİHNİM BENİM SÜPER GÜCÜM: OLUMLU DÜŞÜNME BECERİSİ VE ÖZGÜVEN GELİŞTİRME

MY MIND IS MY SUPER POWER: DEVELOPING POSITIVE THINKING SKILLS AND SELF-CONFIDENCE

Doktora Öğrencisi, Gizem YAZGAN

Kırıkkale Üniversitesi, gizemyazgan6@gmail.com,

ORCID ID: 0000-0001-5565-3912

Doktora Öğrencisi, İbrahim BAYAM

Kırıkkale Üniversitesi, ibrahimbym.pdr38@gmail.com,

ORCID ID: 0009-0000-0679-8840

Doktora Öğrencisi, Gizem Nurhan DAĞLI

Kırıkkale Üniversitesi, gizemnurhan@outlook.com,

ORCID ID: 0000-0001-9971-6348

Prof. Dr., Sevda ASLAN MUCUR

Kırıkkale Üniversitesi, svd.aslan@kku.edu.tr,

ORCID ID: 0000-0001-6544-3302

Özet

Bu çalışmada ortaokul öğrencilerine yönelik sekiz oturumluk “Zihnim Benim Süper Gücüm” adlı psikoeğitim programı tasarlanmıştır. Programın amacı ergenlik döneminde bulunan öğrencilerin olumsuz düşüncelerinin farkına varmalarını sağlamak, olumlu iç konuşmalar geliştirmelerine yardımcı olmak ve özgüvenlerini artırmaktır. Çalışmada gelişimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Sekiz oturum yapılandırılmış bir şekilde sunulmuştur. Oturumların psikolojik danışmanlık ve rehberlik servisinde ya da okulda uygun görülen bir alanda yaklaşık 60 dakika sürmesi düşünülmektedir. İlk üç oturum hazırlık, dört oturum uygulama ve son oturum değerlendirme ve kapanış şeklinde oluşturulmuştur. Her oturumda bilişsel, duygusal ve davranışsal kazanımlar hedeflenmiştir. Öğrencilerin aktif katılımını sağlamak amacıyla oyunlar, artırılmış gerçeklik, Chatbot ve simülasyon gibi yeni uygulamalar kullanılmaya çalışılmıştır. Öğrencilerin oturumlarda, düşünce hatalarını fark etme, güçlü yönlerini keşfetme ve engellerle baş edebilme becerilerinin kazanılmasının sağlanması beklenmektedir. Program öncesi ve sonrası yapılabilecek olan ölçeklerle ve oturumlar sonunda yapılan değerlendirmelerle programın etkililiğinin ölçülmesi planlanmaktadır. Programın öğrenciler açısından ilgi çekebileceği ve alanyazına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Programın teknolojik alt yapısı bulunan tüm okullarda uygulanabilirliğinin yüksek olması dolayısıyla okullarda görev yapan psikolojik danışmanlara katkı sağlayabileceği öngörülmektedir. Bu çalışmanın kapsamı farklı yaş grupları için uygun biçimde düzenlenerek ve çeşitli uygulamalarla zenginleştirilerek genişletilebilir.

Anahtar Sözcükler: Olumsuz düşünme, olumlu düşünme, özgüven, psikoeğitim

Abstract

In this study, an eight-session psychoeducation program called “My Mind is My Superpower” was designed for middle school students. The aim of the program is to make students in adolescence aware of their negative thoughts, help them develop positive self-talk, and increase their self-confidence. Developmental research method was used in the study. Eight sessions were presented in a structured manner. It is planned that the sessions will last approximately 60 minutes in a psychological counseling and guidance service or in an appropriate area at school. The first three sessions were formed as preparation, four sessions as practice, and the last session as evaluation and closing. Cognitive, emotional, and behavioral gains were targeted in each session. In order to ensure the active participation of the students, new applications such as games, augmented reality, Chatbot, and simulation were tried to be used. It is expected that the students will gain the skills to notice their thinking errors, discover their strengths, and cope with obstacles in the sessions. It is planned to measure the effectiveness of the program with scales that can be done before and after the program and with evaluations made at the end of the sessions. It is thought that the program will be of interest to students and contribute to the literature. It is anticipated that the program will contribute to psychological counselors working in schools due to its high applicability in schools with technological infrastructure. This study’s scope may be broadened through age-appropriate adaptations and the integration of diverse practical applications.

Keywords: Negative thinking, positive thinking, self-confidence, psychoeducation

**LİSE ÖĞRENCİLERİNDE ÖZ ŞEFKAT VE DİJİTAL FARKINDALIĞI
GELİŞTİRMEYE YÖNELİK BİR PSİKO-EĞİTİM PROGRAMI**
**A PSYCHO-EDUCATIONAL PROGRAM TO DEVELOP SELF-COMPASSAGE AND
DIGITAL AWARENESS IN HIGH SCHOOL STUDENTS**

Doktora Öğrencisi, Gizem Nurhan DAĞLI

Kırıkkale Üniversitesi

gizemnurhan@outlook.com, ORCID ID: 0000-0001-9971-6348

Doktora Öğrencisi, İbrahim BAYAM

Kırıkkale Üniversitesi

ibrahimbym.pdr38@gmail.com, ORCID ID: 0009-0000-0679-8840

Doktora Öğrencisi, Gizem YAZGAN

Kırıkkale Üniversitesi

gizemyazgan6@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5565-3912

Prof. Dr., Sevda ASLAN MUCUR

Kırıkkale Üniversitesi

svd.aslan@kku.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-6544-3302

ÖZET

Bu bildirinin amacı lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin öz şefkat düzeylerini geliştirirken aynı zamanda dijital farkındalıklarını da desteklemektir. Tahminen 8-12 kişiden oluşacak psiko-eğitim grubumuzun haftalık 60 dakika sürecek etkinliklerle 8 oturum düzenlenmesi hedeflenmektedir. Lise düzeyinde ergenlik döneminde bulunan öğrencilerin kendini tanımaya çalıştığı, kimlik arayışı içinde bulunduğu ve dijital teknolojileri yaygın şekilde kullandığı bilinmektedir. Bu program öğrencilerin kendilerini olumsuz yönde eleştirmeden tanımaya çalışmalarını, kendilerine nazik davranmayı öğrenmelerini, bilinçli farkındalık geliştirmeyi ve dijitalleşen dünyada sağlıklı davranışlar sergilemelerini desteklemektedir. Programın uygulanmasında günümüz teknolojilerinden yapay zekanın nerelerde kullanılabileceği belirtilerek yapay zekanın psiko-eğitim programına entegre edilmesi amaçlanmıştır. Oturumların amaçları, kullanılacak etkinlikler ve kazanımlar detaylı bir şekilde belirtilmiştir. Geliştirilen programın lise öğrencilerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Farkındalık, Öz Şefkat, Psiko-Eğitim Programı

ABSTRACT

The purpose of this report is to support high school students' self-compassion levels while also supporting their digital awareness. Our psycho-education group, which will consist of

approximately 8-12 people, aims to organize 8 sessions with 60-minute activities per week. It is known that high school students in adolescence are trying to get to know themselves, are searching for their identity, and use digital technologies extensively. This program supports students in trying to get to know themselves without criticizing themselves negatively, learning to be kind to themselves, developing conscious awareness, and exhibiting healthy behaviors in the digitalizing world. In the implementation of the program, it is aimed to integrate artificial intelligence into the psycho-education program by specifying where artificial intelligence, one of today's technologies, can be used. The objectives of the sessions, the activities to be used, and the gains to be achieved are specified in detail. It is thought that the developed program will contribute to high school students.

Keywords: Digital Awareness, Self-Compassion, Psycho-Education Program

VELİLERE YÖNELİK ÖZ ŞEFKAT VE DİJİTAL FARKINDALIK PSİKO-EĞİTİM PROGRAMI: BİLİNÇLİ EBEVEYNLİKLE AİLEDE DENGELİ YAKLAŞIM
SELF-COMPASSAGE AND DIGITAL AWARENESS PSYCHO-EDUCATIONAL PROGRAM FOR PARENTS: BALANCED APPROACH IN THE FAMILY WITH CONSCIOUS PARENTING

Doktora Öğrencisi, Gizem Nurhan DAĞLI

Kırıkkale Üniversitesi

gizemnurhan@outlook.com, ORCID ID: 0000-0001-9971-6348

Doktora Öğrencisi, Gizem YAZGAN

Kırıkkale Üniversitesi

gizemyazgan6@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5565-3912

Doktora Öğrencisi, İbrahim BAYAM

Kırıkkale Üniversitesi

ibrahimbym.pdr38@gmail.com, ORCID ID: 0009-0000-0679-8840

Prof. Dr., Sevda ASLAN MUCUR

Kırıkkale Üniversitesi

svd.aslan@kku.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-6544-3302

ÖZET

Bu psiko-eğitim programı, ebeveynlerin artan dijitalleşen dünyada çocuklarına rehberlik ederken karşılaştıkları zorluklarla başa çıkmalarına destek olmayı ve kendi psikolojik iyi oluşlarını artırmayı hedeflemektedir. 8 oturumdan oluşan program, öz şefkat prensiplerini ve dijital farkındalık becerilerini birleştirerek, velilerin hem kendilerine hem de çocuklarına yönelik daha anlayışlı ve bilinçli yaklaşımlar geliştirmelerini sağlamayı amaçlamaktadır. Program, ebeveynlik stresini azaltma, iç eleştirmenle başa çıkma, dijital riskleri tanıma, sağlıklı dijital sınırlar belirleme ve aile içi iletişimi güçlendirme konularına odaklanmaktadır. Her oturumun amaçları, içeriği, etkinlikleri ve beklenen kazanımları detaylandırılmakta, güncel literatürden atıflarla desteklenmektedir. Bu psikoeğitim programı uygulanırken hangi noktalarda ve nasıl yapay zeka desteği alınacağı belirtilerek yapay zeka araçları ve psikoeğitimin beraber kullanılması desteklenmiştir. Programın, velilerin kendi öz şefkat düzeylerini artırarak daha dirençli ebeveynler olmalarına ve dijital çağda çocuklarıyla daha güçlü, sağlıklı bağlar kurmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Farkındalık, Ebeveynlik, Öz Şefkat, Psiko-Eğitim.

ABSTRACT

This psycho-education program aims to support parents in coping with the challenges they face while guiding their children in an increasingly digital world and to increase their own

psychological well-being. The program, consisting of 8 sessions, aims to enable parents to develop more understanding and conscious approaches towards both themselves and their children by combining self-compassion principles and digital awareness skills. The program focuses on reducing parenting stress, coping with the inner critic, recognizing digital risks, setting healthy digital boundaries and strengthening family communication. The objectives, content, activities and expected gains of each session are detailed and supported with references from current literature. While implementing this psycho-education program, it is stated at which points and how artificial intelligence support will be received and the use of artificial intelligence tools and psychoeducation together is supported. It is thought that the program will contribute to parents becoming more resilient parents by increasing their own self-compassion levels and establishing stronger, healthier bonds with their children in the digital age.

Keywords: Digital Awareness, Parenting, Self-Compassion, Psycho-Education.

**ROMANTİK İLİŞKİLERDE GEÇMİŞİN İZLERİ: FRAMO’NUN KURAMI
TEMELLİ EYLEM ARAŞTIRMASI
(TRACES OF THE PAST IN ROMANTIC RELATIONSHIPS: FRAMO’S THEORY-
BASED ACTION RESEARCH)**

Zeynep TOMRUK

Kırıkkale Üniversitesi,

244430024@kku.edu.tr - ORCID ID: 0009-0004-2501-9557

Prof. Dr. Sevda ASLAN MUCUR

Kırıkkale Üniversitesi,

svd.aslan@kku.edu.tr- ORCID ID: 0000-0001-6544-3302

ÖZET

Bu çalışma, bireylerin köken ailelerinden taşıdıkları duygu, tutum ve ilişki örüntülerinin romantik ilişkiler üzerindeki etkilerini, Framo’nun aile menşei kuramı temelinde yürütülen eylem araştırması yöntemiyle incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmaya en az 1 yıldır birlikte olan sevgililer ve en az 5 yıldır evli olan çiftlerden oluşan toplam 6 çift katılmıştır. Her çift ile üç oturumdan oluşan danışmanlık görüşmeleri gerçekleştirilmiş, sürece yarı yapılandırılmış görüşmeler, gözlemler ve Likert tipi ölçek uygulamaları eşlik etmiştir. Eylem araştırması planlama, eyleme geçme, gözlemlene ve yansıtma olmak üzere dört aşamada yürütülmüştür. İlk oturumda katılımcıların ilişki öyküsü alınmış, ikinci oturumda köken aile deneyimlerine dair veriler toplanmış, üçüncü oturumda ise farkındalık ve yansıtma süreçleri değerlendirilmiştir. Katılımcıların ilişki doyumu, empati ve bağ kurma düzeyi ile aile menşei farkındalığı gibi değişkenleri değerlendirmek için 15 soruluk anket uygulanmıştır. Anket verileri doğrultusunda ilişki doyumu düzeyinin genel olarak yüksek, empati ve bağ kurma becerilerinin ise orta-yüksek düzeyde olduğu gözlemlenmiştir. Aile menşei farkındalığı ise bazı katılımcılarda düşük düzeyde kalmıştır. Nitel veriler, köken aile örüntülerinin bireylerin romantik ilişkilerinde farkında olmadan tekrarlandığını; farkındalık kazanan bireylerin ise daha az çatışma yaşadığını göstermiştir. Danışmanlık süreci, katılımcıların geçmiş yaşantılarını yeniden anlamlandırılmalarına ve iletişim kalıplarını dönüştürmelerine olanak sağlamıştır. Bu bağlamda, Framo’nun kuramsal yaklaşımının aile ve çift danışmanlığı sürecinde etkili ve dönüştürücü bir araç olabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Framo, aile menşei kuramı, eylem araştırması, köken aile

ABSTRACT

This study aims to examine the effects of emotional, attitudinal, and relational patterns carried over from individuals' families of origin on romantic relationships, using action research methods based on Framo's family origin theory. A total of six couples participated in the study, consisting of couples who had been together for at least one year and married couples who had been married for at least five years. Three counseling sessions were conducted with each couple, accompanied by semi-structured interviews, observations, and Likert-type scale applications.

The action research was carried out in four stages: planning, action, observation, and reflection. In the first session, the participants' relationship history was recorded, in the second session, data on their family of origin experiences was collected, and in the third session, awareness and reflection processes were evaluated. A 15-question survey was administered to assess variables such as relationship satisfaction, empathy, and bonding level, as well as family of origin awareness. According to the survey data, relationship satisfaction levels were generally high, while empathy and bonding skills were at a medium-high level. Family of origin awareness remained low in some participants. Qualitative data showed that family of origin patterns were unconsciously repeated in individuals' romantic relationships, while individuals who gained awareness experienced less conflict. The counseling process enabled participants to reinterpret their past experiences and transform their communication patterns. In this context, it was concluded that Framo's theoretical approach could be an effective and transformative tool in family and couple counseling.

Keywords: Framo, family origin theory, action research, family of origin

**KUŞAKLAR ARASI ETKİLEŞİM YOLUYLA YAŞLANMA ALGILARININ
İNCELENMESİ: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI**
**EXAMINING PERCEPTIONS OF AGING THROUGH INTERGENERATIONAL
INTERACTION: AN ACTION RESEARCH**

Zeynep TOMRUK

Kırıkkale Üniversitesi,

244430024@kku.edu.tr - ORCID ID: 0009-0004-2501-9557

Prof. Dr. Sevda ASLAN MUCUR

Kırıkkale Üniversitesi,

svd.aslan@kku.edu.tr- ORCID ID: 0000-0001-6544-3302

ÖZET

Bu araştırmada, yaşlanmanın biyolojik, psikolojik ve sosyal yönlerinin 18 yaş altı genç bireyler ve 65 yaş üstü yaşlı bireyler tarafından nasıl algılandığı eylem araştırması yöntemiyle incelenmiştir. Ankara ilinde yaşayan 6 genç ve 6 yaşlı birey ile yarı yapılandırılmış görüşmeler, Likert tipi anketler ve gözlemler yoluyla veriler toplanmıştır. Araştırma dört aşamalı eylem araştırması döngüsüne (planlama, eyleme geçme, gözlemlenme, yansıtma) dayalı olarak gerçekleştirilmiş, tematik analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. Bulgulara göre genç bireyler yaşlanmayı genellikle bedensel gerileme, sosyal yalnızlık ve psikolojik kırılganlık çerçevesinde tanımlarken; yaşlı bireyler yaşlanmayı hem fiziksel sınırlılıklarla hem de maneviyat, olgunluk ve sosyal değerlerle ilişkilendirmiştir. Gençlerin yaşlılık algıları orta düzey farkındalık düzeyindeyken, yaşlı bireylerin büyük kısmı olumlu yaşlanma algısına sahiptir. Etkileşimli oturumlar ve karşılıklı mektuplaşmalar, kuşaklar arası empati ve anlayışı artırmış, genç bireylerin yaşlılığa dair tutumlarında olumlu değişim gözlenmiştir. Bu bağlamda çalışma, kuşaklar arası etkileşimin, yaşlanma algısının dönüşümünde etkili bir araç olabileceğini ortaya koymakta; yaşlı bireylerin toplumsal görünürlüğünün artırılması ve gençlerle bağlarının güçlendirilmesinin önemine dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlanma, eylem araştırması, kuşaklar arası etkileşim, yaşlılık algısı, gençlik

ABSTRACT

In this study, the biological, psychological, and social aspects of aging were examined using action research methods to determine how they are perceived by young individuals under the age of 18 and older individuals over the age of 65. Data was collected through semi-structured interviews, Likert-type questionnaires, and observations with six young and six elderly individuals residing in Ankara. The study was conducted based on a four-phase action research cycle (planning, action, observation, reflection) and analyzed using thematic analysis techniques. According to the findings, young individuals generally define aging in terms of

physical decline, social isolation, and psychological fragility, while older individuals associate aging with both physical limitations and spirituality, maturity, and social values. While young people's perceptions of old age were at a moderate level of awareness, the majority of older individuals had a positive perception of aging. Interactive sessions and mutual correspondence increased intergenerational empathy and understanding, and positive changes were observed in young people's attitudes toward old age. In this context, the study reveals that intergenerational interaction can be an effective tool in transforming perceptions of aging and draws attention to the importance of increasing the social visibility of older individuals and strengthening their ties with young people.

Keywords: Aging, action research, intergenerational interaction, perceptions of old age, youth

ANTRENÖRLERİN İNTERNET BAĞIMLILIK DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ (GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ)

İbrahim Halil ERTÜRK

Gaziantep University Faculty of Sport Sciences, Gaziantep

ORCID: 0009-0003-6940-5284

Fikret ALINCAK

Gaziantep University Faculty of Sport Sciences, Gaziantep

ORCID: 0000-0003-3459-3441

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, günümüzün ayrılmaz bir parçası olan internetin kullanım alışkanlıklarını, spor toplumunda önemli bir rol üstlenen antrenörler özelinde incelemektir. Çalışma, Gaziantep ilinde görev yapan antrenörlerin internet bağımlılık düzeylerini, çeşitli sosyodemografik değişkenler açısından değerlendirmeyi hedeflemektedir. Araştırmada, değişkenler arasındaki ilişkileri ve mevcut durumu betimlemek amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini, kolayda örnekleme yöntemi ile seçilen ve araştırmaya gönüllü katılım gösteren toplam 172 antrenör oluşturmaktadır. Katılımcıların demografik dağılımı incelendiğinde; %34,3'ünün (n=59) kadın, %65,7'sinin (n=113) erkek olduğu görülmüştür. Medeni durumlarına göre %59,3'ü (n=102) evli, %40,7'si (n=70) bekarıdır. Katılımcıların yaş ortalaması 37, günlük ortalama internet kullanım süreleri ise 4 saattir. Eğitim düzeyleri açısından, örneklemin büyük çoğunluğunu (%89,0) ön lisans ve lisans mezunları oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde, demografik bilgileri elde etmek için kişisel bilgi formu ile birlikte, Young tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlanan İnternet Bağımlılık Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel analizi SPSS 26.0 programı aracılığıyla yapılmış; tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Pearson korelasyon analizi gibi yöntemler uygulanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, cinsiyet değişkeninin internet bağımlılığı düzeyleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmadığı saptanmıştır. Buna karşın, medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiş; bekar antrenörlerin internet bağımlılığı düzeylerinin evli olanlara kıyasla anlamlı derecede daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Eğitim durumu açısından, ön lisans ve lisans mezunu olan antrenörlerin internet bağımlılığı düzeylerinin, lise ve lisansüstü mezunlarına göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Mesleki kıdem yılı değişkeni incelendiğinde, 6-10 yıl arası deneyime sahip olan antrenörlerin bağımlılık düzeylerinin, 1-5 yıl deneyimli olanlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ayrıca, günlük

internet kullanım süresi ile internet bağımlılığı arasında pozitif yönde ve anlamlı bir ilişki olduğu ortaya konmuştur. Bu bulgular ışığında, antrenörlerde internet bağımlılığını etkileyen temel faktörlerin medeni durum, eğitim düzeyi, mesleki kıdem ve özellikle de günlük internet kullanım süresi olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlara dayanılarak, uygulamacılar ve gelecekteki araştırmalar için çeşitli öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Antrenör, İnternet, Bağımlılık

EXAMINATION OF COACHES' INTERNET ADDICTION LEVELS IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES (GAZİANTEP PROVINCE EXAMPLE)

ABSTRACT

The main purpose of this research is to examine the usage habits of the internet, which is an inseparable part of our day, in terms of coaches who play an important role in the sports society. The study aims to evaluate the internet addiction levels of coaches working in Gaziantep province in terms of various sociodemographic variables. In the study, the relational screening model was used in order to describe the relationships between the variables and the current situation. The sample of the study consists of a total of 172 coaches who were selected by the convenience sampling method and who volunteered to participate in the study. When the demographic distribution of the participants was examined; it was seen that 34.3% (n=59) were female, 65.7% (n=113) were male. According to their marital status, 59.3% (n=102) were married, 40.7% (n=70) were single. The average age of the participants was 37, and their average daily internet usage time was 4 hours. In terms of education levels, the majority of the sample (89.0%) were associate and undergraduate graduates. In the data collection process, the Internet Addiction Scale developed by Young and adapted to Turkish was used together with the personal information form to obtain demographic information. The statistical analysis of the obtained data was performed using the SPSS 26.0 program; descriptive statistics, independent sample t-test, one-way analysis of variance (ANOVA) and Pearson correlation analysis were applied. According to the findings obtained as a result of the research, it was determined that the gender variable did not create a statistically significant difference on internet addiction levels. On the other hand, a significant difference was determined according to the marital status variable; it was determined that the internet addiction levels of single coaches were significantly higher than those who were married. In terms of education, it was found that the internet addiction levels of coaches with associate and bachelor's degrees were higher than those with high school and postgraduate degrees. When the professional seniority variable was examined, it was determined that the addiction levels of coaches with 6-10 years

of experience were higher than those with 1-5 years of experience. In addition, it was revealed that there was a positive and significant relationship between the daily internet usage time and internet addiction. In light of these findings, it was concluded that the main factors affecting internet addiction in coaches are marital status, level of education, professional seniority and especially daily internet use duration. Based on these results, various suggestions were developed for practitioners and future research.

Keywords: Coach, Internet, Addiction

EVALUATION AND OPTIMIZATION OF THE FOREST PRODUCT MONITORING STATION IN DENR TARLAC: ENHANCING EFFICIENCY, TRANSPARENCY, AND SUSTAINABILITY IN FOREST RESOURCE MANAGEMENT

Czar Richard Lawrence E. Manlutac

Polytechnic University

crlemanlutac@denr.gov.ph - 0009-0006-2680-6389

ABSTRACT

This study evaluates and proposes the optimization of the Forest Product Monitoring Station (FPMS) of DENR Tarlac to enhance operational efficiency, transparency, and sustainability in forest resource management. The existing manual system—long-established yet burdened by illegible entries, erasures, delayed reporting, and potential data manipulation—limits real-time monitoring and weakens institutional accountability.

Guided by the Technology Acceptance Model (TAM) and Principal-Agent Theory, the study investigates user perceptions of a proposed digital solution while exploring its implications for agency oversight and monitoring efficiency. A mixed-methods approach was employed, incorporating quantitative data from surveys and qualitative insights from key informant interviews.

Findings indicate that the optimized FPMS—with features such as real-time data capture, photographic evidence, a centralized database, and automated reporting—effectively addresses the shortcomings of the manual system. Respondents reported improved usability, greater satisfaction, and enhanced coordination between monitoring personnel and decision-makers.

The study concludes that digital transformation of the FPMS not only improves field documentation and accuracy but also reinforces good governance through enhanced transparency, cost-efficiency, and accountability. It advocates for digital innovation as a strategic component in advancing sustainable forest management in the Philippines.

Keywords : Forest Product Monitoring Station (FPMS), Digital Optimization, Operational Efficiency, Transparency, Sustainable Forest Management

ARIMA YÖNTEMİ İLE BIST TEKNOLOJİ ENDEKSİ (XUTEK) TAHMİNİ: DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜN FİNANSAL YANSIMALARININ ANALİZİ

Arş. Gör. KÜBRA DEMİRKAN

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi,
kubrademirkan@isparta.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-8307-996X

Prof. Dr. C. ERDEM HEPAKTAN

Manisa Celal Bayar Üniversitesi,
erdem.hepaktan@cbu.edu.tr – ORCID ID: 0000-0002-3522-1941

ÖZET

Teknolojinin hızlı gelişimiyle birlikte işletmeler, operasyonel faaliyetlerini dijital dönüşüme paralel olarak yeniden şekillendirmiştir. Dijital dönüşümü süreçlerine entegre eden işletmeler, rekabetçiliklerini ve sürdürülebilirliklerini artırmak amacıyla yeni stratejik kararlar almakta ve uygulamaktadır. Şirketlerin, müşteri ihtiyaç ve beklentilerine hızlı yanıt verebilme kabiliyeti, müşteri sadakatının korunmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bilgi ve teknoloji çağının en etkili gelişmelerinden biri olan yapay zekâ, şirketlerin uygulama süreçlerinde köklü değişimler yaratmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, yapay zekâ ve dijital dönüşümle yakından ilişkili sektörleri temsil eden BIST Teknoloji Endeksi'nin (XUTEK) gelecekteki hareketlerini analiz ederek öngörülerde bulunmaktadır. Bu kapsamda, zaman serisi analiz yöntemlerinden ARIMA (Autoregressive Integrated Moving Average) modeli kullanılarak XUTEK endeksinin geçmiş verileri analiz edilecek ve ileriye dönük tahminler üretilecektir. Elde edilen sonuçlar, teknolojik dönüşümün finansal piyasalara yansımalarını anlamak açısından değerlendirilecektir. Hızla değişen bu dijital çağda, teknoloji sektörünü temsil eden bir endeksin davranış dinamiklerini incelemek ve gelecekteki eğilimlerini tahmin etmek, literatüre önemli bir katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Dijital Dönüşüm, ARIMA, Teknoloji Endeksi

FORECASTING THE BIST TECHNOLOGY INDEX (XUTEK) USING THE ARIMA METHOD: ANALYZING THE FINANCIAL IMPLICATIONS OF DIGITAL TRANSFORMATION

ABSTRACT

With the rapid advancement of technology, companies have restructured their operational activities to align with digital transformation. Businesses that have integrated digital transformation into their processes are adopting new strategic decisions to enhance competitiveness and sustainability. The ability to respond swiftly to customer needs and expectations plays a crucial role in maintaining customer loyalty. As one of the most significant advancements of the information age, artificial intelligence has profoundly transformed corporate decision-making and operational processes.

This study aims to analyze and forecast the future movements of the BIST Technology Index (XUTEK), which represents sectors closely linked to artificial intelligence and digital transformation. To achieve this, the ARIMA (Autoregressive Integrated Moving Average) model, a widely used time series forecasting method, will be applied. Using historical data from the XUTEK index, forward-looking predictions will be generated, and the results will be evaluated to understand the financial market implications of technological transformation. In this rapidly evolving digital era, analyzing and predicting the behavioral dynamics of an index representing the technology sector is expected to provide a valuable contribution to the literature.

Keywords: Artificial Intelligence, Digital Transformation, ARIMA, Technology Index

TÜKETİCİ HARCAMA ÖZ DENETİMİNİN FAYDACI TÜKETİM ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN CİNSİYET BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Prof. Dr. Sezen BOZYİĞİT

Tarsus Üniversitesi, sbozyigit@tarsus.edu.tr,

ORCID No:0000-0002-0951-3588

ÖZET

Tüketim çeşitli nedenlerle yapılmaktadır. Bazı tüketiciler tüketimden haz aldıkları veya maddi mallara sahip olmak onları mutlu ettiği için tüketim davranışında bulunurken, bazıları da rasyonel davranarak sadece ihtiyacı olan ürünleri satın almaktadır. Alanyazında faydacı tüketim olarak adlandırılan bu tüketim biçiminde tüketiciler, en iyiyi en ucuza almak istemekte, ekonomik davranmakta, hesap yapma ve bütçe açığına önem vermekte, dürtülerini dinlemeyip satın aldıkları ürünün işlevine ve kendilerine faydasına odaklanmaktadırlar. Ancak özellikle günümüz şartlarında bu tüketim biçimini devam ettirebilmek çok kolay olmamaktadır. Faydacı tüketim davranışında bulunabilmek için tüketicilerin öz denetim sahibi olması hatta özellikle harcama öz denetimi konusunda kendilerini geliştirmiş olmaları önem taşımaktadır. Bu bağlamda faydacı tüketim ve tüketici harcama öz denetimi arasında yakın bir ilişki olduğu düşünülmektedir. Ek olarak alanyazında hem faydacı tüketimin hem de tüketici harcama öz denetiminin cinsiyete göre farklılık gösterdiği ifade edilmektedir. Bu araştırmanın amacı da, tüketici öz denetiminin faydacı tüketim üzerindeki etkisini cinsiyet bağlamında ortaya çıkartmaktır. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de yaşayan 18 yaş ve üstü 314 tüketici oluşturmaktadır. Araştırmanın tüketici harcama öz denetimi ve faydacı tüketim olmak üzere iki değişkeni bulunmaktadır. Harcama öz denetimini ölçmek için Haws ve Bearden (2010) tarafından geliştirilen ve 10 ifadeden meydana gelen “Tüketici Harcama Öz Denetimi Ölçeği”, faydacı tüketim için de Coşkun ve Marangoz (2019) tarafından tasarlanan beş ifade hedef odaklılık ve beş ifade kontrol odaklılık olmak üzere toplamda iki alt faktör ve 10 ifadeden meydana gelen “Faydacı Tüketim Ölçeği” kullanılmıştır. Veriler online anket yöntemi ile toplanmıştır. Verilere ilk olarak doğrulayıcı faktör analizi, daha sonra da cinsiyetten kaynaklanan etkiyi ortaya koyabilmek için grup temelli yapısal eşitlik modeli uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre hem kadın hem de erkek tüketicilerde tüketici harcama öz denetimi faydacı tüketimin alt boyutları olan hedef ve kontrol odaklılığı olumlu olarak etkilemektedir. Ek olarak faydacı tüketimin hedef odaklılık alt faktörü cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Bu sonuçtan erkeklerin kadın tüketicilere oranla daha hedef odaklı olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tüketici Harcama Öz Denetimi, Faydacı Tüketim, Cinsiyet

DIDEROT ETKİSİNİN TAKINTILI TÜKETİM ÜZERİNDEKİ ETKİSİNDE MEDENİ DURUMUN ROLÜ

Prof. Dr. Sezen BOZYİĞİT

Tarsus Üniversitesi, sbozyigit@tarsus.edu.tr,

ORCID No:0000-0002-0951-3588

ÖZET

Bireyler sadece akıllarını kullanarak değil, hisleri doğrultusunda da alışveriş yapmaktadırlar. Hatta bazı durumlarda satın alınan ürünlerin birbirine uyumlu olması ve bir bütünlük göstermesi bireylerin oldukça önemsendiği bir konu haline gelmektedir. Satın alınan ürünlerin sahip olunan ürünlere uyum sağlamaması sonucu tüketicide oluşan baskı nedeniyle çoğu zaman ihtiyaç duyulmayan yeni ürünlerin satın alınması ve bunun bir satın alma sarmalına dönüşmesi alanyazında Diderot etkisi olarak adlandırılmaktadır. Diderot etkisi uyum, bütünlük ve statü kavramları ile yakından ilgilidir. Diderot etkisinde bireyler uyumu yakalamaya çalıştıkları için bu konuda başarılı olamamaları stres, endişe ve takıntıya neden olabilmektedir. Bu bağlamda Diderot etkisinin karşı konulamaz, sürekli tekrarlayan ve alışveriş gerçekleşmediğinde stres, gerçekleştiğinde ise pişmanlığa yol açan takıntılı tüketim ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Ek olarak hem takıntılı tüketimin hem de Diderot etkisinin medeni durum değişkenine göre farklılık gösterdiği bilinmektedir. Bu nedenle bu araştırmanın amacı, tüketicilerin sahip olduğu Diderot etkisinin takıntılı tüketim üzerindeki etkisini medeni durum bağlamında ortaya çıkartmaktır. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de yaşayan 18 yaş ve üstü 276 tüketiciden oluşmaktadır. Online anket yöntemi kullanılarak araştırmanın verileri toplanmıştır. Araştırmanın Diderot etkisi ve takıntılı tüketim olmak üzere iki ana değişkeni bulunmaktadır. Diderot etkisini ölçmek için Bozyiğit (2025) tarafından geliştirilen uyum (5 ifade), statü (7 ifade) ve bütünlük (3 ifade) alt boyutlarından oluşan toplam 15 ifadelik “Diderot Etkisi Ölçeği”, takıntılı tüketimi için de Ridgway vd. (2008) tarafından tasarlanan 6 ifadeden meydana gelen “Takıntılı Tüketim Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmanın verilerine öncelikle doğrulayıcı faktör analizi, daha sonra da medeni durum değişkeni temel alınarak grup temelli yapısal eşitlik modeli uygulanmıştır. Değişkenlerin medeni duruma göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koyabilmek için de t testi yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre evli tüketicilerde Diderot etkisinin sadece statü alt boyutu, bekar tüketicilerde ise statü ve bütünlük alt boyutları takıntılı tüketimi olumlu olarak etkilemektedir. Ek olarak statü ve takıntılı tüketim medeni duruma göre farklılık göstermektedir. Bu farklılık da bekar tüketicilerden kaynaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Diderot Etkisi, Takıntılı Tüketim, Medeni Durum.

THE DETERMINANTS OF CAPITAL ADEQUACY: A PANEL ANALYSIS OF TURKISH COMMERCIAL BANKS

Asst.Prof. Dr. Zekeriya GÜL

Gaziantep University

Zekeriyagul@gaun.edu.tr - 0000-0002-4241-117X

ABSTRACT

This article aims to investigate the determinants of the capital structure in Turkish commercial banks. The sample of the study covers 15 commercial banks operating in Türkiye between 2014 to 2024. The capital adequacy ratio was used as proxy for dependent variable and the independent variables were return on equity, current ratio, loans to total asset, bank size, tangible equity ratio, intangible intensity ratio. The after mentioned financial ratios were calculated by using the financial statements of the banks. Based on the Hausman test results the fixed effect model was used to analysis the relation between the variables. Both the tangible equity ratio and intangible intensity ratio exhibit strong positive links with capital adequacy (CAR), indicating that banks holding higher intangible capital build larger buffers. Bank size and Return on equity also positively influence CAR, so larger, more profitable banks maintain higher capital adequacy. The current ratio is insignificant, whereas loans-to-assets ratio shows a negative relationship with CAR.

Keywords : Capital Adequacy, Commercial Banks. Financial Statments

İSTİHDAMIN KADINLAŞMASI¹

Dr. Eray Karagöz

Herhangi bir Kuruma bağlı değildir.,

eraykaragozz@gmail.com, 0000-0002-0315-2021 ORCID

ÖZET

Son yıllarda kadınların işgücü piyasasına artan katılımı, niceliksel olarak olumlu bir gelişme olarak görülse de bu sürecin sektörel ve mesleki düzeyde cinsiyet temelli yoğunlaşmalarla gerçekleştiği gözlemlenmektedir. Kadınların istihdam edildiği alanların çoğunlukla düşük ücretli, sosyal güvenceden yoksun ve bakım yükümlülüğüyle uyumlu esnek pozisyonlar olması, “istihdamın kadınlaşması” olgusunun eleştirel bir biçimde değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu çalışma, bakım ekonomisi perspektifiyle kadın istihdamındaki yapısal dönüşümü, nitelsiz, güvencesiz bir işgücü oluşumunu ve kurumsal etkileri incelemektedir.

Bakım ekonomisi, kadın emeğinin görünmeyen yönlerini görünür kılmaya yönelik kuramsal bir araç sunmakta; özellikle düşük ücretli ve “kadın işi” olarak tanımlanan sektörlerdeki yoğunlaşmayı açıklamada önemli katkılar sağlamaktadır. Çalışmada, Türkiye örneğinde kadın istihdamının sektörler arası dağılımı, iş güvencesi, kayıt dışılık ve sendikalaşma oranları üzerinden analiz edilmiştir. Bulgular, kadınların işgücü piyasasına dahil olmasının toplumsal cinsiyet rollerine bağlı olarak şekillendiğini ve yapısal eşitsizlikleri yeniden ürettiğini göstermektedir. Kadın emeği, sıklıkla güvencesizliğin ve bakım emeğinin kesişiminde konumlanmaktadır.

İstihdamın kadınlaşması, yalnızca kadınların sayıca işgücü piyasasında daha fazla yer alması değil, aynı zamanda bu katılımın hangi koşullarda ve hangi rollerde gerçekleştiğiyle de doğrudan ilgilidir. Bu bağlamda politika yapımcıların kadın istihdamını yalnızca niceliksel değil, niteliksel olarak da güçlendirmeye yönelik sosyal politika araçlarına yönelmesi gerekmektedir.

¹ Bu çalışma Sn. Prof. Dr. Arif Yavuz danışmanlığında 2020 yılında tamamlanan “Türkiye’de 2002 Yılı Sonrasında Yapılan Yasal Düzenlemelerin Kadın İstihdamına Etkisi: Hizmet Sektörüne Yönelik Ekonometrik Analiz” başlıklı doktora tezi esas alınarak hazırlanmış ve güncel gelişmeler ışığında yenilenerek sunulmuştur. (Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2020).

Çalışma, bakım ekonomisi yaklaşımıyla şekillenen yeni bir kadın istihdamı politikasının kuramsal temelini sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kadın emeği, istihdamın kadınlaşması, bakım ekonomisi, toplumsal cinsiyet, güvencesizlik

DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE TÜKETİM TARZLARI¹

Yüksek Lisans Öğrencisi, Murat UZUN

İnönü Üniversitesi

murat_uzun_24@hotmail.com

Prof. Dr. Kahraman ÇATI

İnönü Üniversitesi

kahraman.cati@inonu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7440-5436

Doktora Öğrencisi, Hasan DİLEK

İnönü Üniversitesi

hasandilek4425@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4495-8988

ÖZET

Bu araştırmada amaç, tüketim tarzlarından planlı ve plansız satın almanın, kişilerin demografik özelliklerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Araştırmanın evrenini, Sivas ilinde ikamet eden 18 yaş ve üzeri bireyler oluşturmaktadır. Veriler, çevrim içi anket yöntemiyle 524 katılımcıdan toplanmıştır. Çalışmada nicel araştırma yöntemi benimsenmiş ve elde edilen veriler SPSS 22 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde frekans, faktör ve farklılık analizleri (t testi ve ANOVA) yapılmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda planlı satın alma ölçeği tek boyut olarak ele alınırken, plansız satın alma ölçeği ise “anlık satın alma”, “içsel dürtülerle satın alma” ve “dışsal dürtülerle satın alma” olmak üzere üç boyut olarak belirlenmiştir. Yapılan t testi sonucunda planlı satın almanın cinsiyete göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Plansız satın alma boyutlarından, içsel dürtülerle satın alma ve dışsal dürtülerle satın almanın ise cinsiyete göre farklılaştığı, anlık satın almanın ise farklılaşmadığı tespit edilmiştir. ANOVA testi sonucunda, planlı satın almanın, katılımcıların yaş, medeni durum, meslek gibi demografik özelliklerine göre farklılaştığı ancak gelir seviyesi ve eğitim düzeyine göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Plansız satın almanın tüm boyutlarının sadece medeni duruma göre farklılaştığı, içsel dürtülerle satın alma boyutunun ise yaşa, eğitim düzeyine ve medeni duruma göre farklılaştığı saptanmıştır.

Bu bulgular, planlı ve plansız satın almanın, bireylerin demografik özelliklerine bağlı olarak farklılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır. Özellikle de plansız satın almanın, içsel dürtülerle satın alma boyutunun genç yaşta tüketici için farklılaştığı bulgusu, gençlerin duygusal dalgalanmalara daha açık olmaları, kimlik arayış içinde bulunmaları ve tüketim kültüründen daha fazla etkilenmeleriyle ilişkilendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Planlı satın alma, plansız satın alma, anlık satın alma, içsel dürtülerle satın alma, dışsal dürtülerle satın alma.

¹ Bu çalışma Murat UZUN'un “Gönüllü Sade Yaşamın Tüketicilerin Planlı Ve Plansız Satın Alma Davranışına Etkisi” isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

CONSUMPTION STYLES ACCORDING TO DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS

ABSTRACT

The aim of this study is to examine whether planned and unplanned purchasing among consumption styles show a significant difference according to the demographic characteristics of individuals. The universe of the study consists of individuals aged 18 and over residing in Sivas province. Data were collected from 524 participants using an online survey method. Quantitative research method was adopted in the study and the obtained data were analyzed using SPSS 22 program. Frequency, factor and difference analyses (t test and ANOVA) were performed in the analysis of the data. As a result of the factor analysis, the planned purchasing scale was considered as a single dimension, while the unplanned purchasing scale was determined as three dimensions: “impulse purchasing”, “internal impulse purchasing” and “external impulse purchasing”. As a result of the t test, it was determined that planned purchasing did not differ according to gender. It was determined that among the unplanned purchasing dimensions, purchasing with internal impulses and purchasing with external impulses differed according to gender, while impulsive purchasing did not differ. As a result of the ANOVA test, it was determined that planned buying differed according to demographic characteristics of the participants such as age, marital status, and occupation, but not according to income level and education level. It was determined that all dimensions of unplanned buying differed only according to marital status, while the dimension of buying with internal impulses differed according to age, education level, and marital status.

These findings reveal that planned and unplanned buying differ depending on the demographic characteristics of individuals. In particular, the finding that the dimension of unplanned buying and buying with internal impulses differs for young consumers can be associated with the fact that young people are more open to emotional fluctuations, are in search of identity, and are more affected by consumer culture.

Keywords: Planned buying, unplanned buying, impulsive buying, buying with internal impulses, buying with external impulses.

DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE TÜKETİCİLERİN GÖNÜLLÜ SADE YAŞAM TERCİHİ¹

Yüksek Lisans Öğrencisi, Murat UZUN

İnönü Üniversitesi

murat_uzun_24@hotmail.com

Prof. Dr. Kahraman ÇATI

İnönü Üniversitesi

kahraman.cati@inonu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7440-5436

Doktora Öğrencisi, Hasan DİLEK

İnönü Üniversitesi

hasandilek4425@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4495-8988

ÖZET

Bu araştırma, gönüllü sade yaşam tercihinin, bireylerin demografik özelliklerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın evrenini, Sivas ilinde ikamet eden 18 yaş ve üzeri bireyler oluşturmaktadır. Veriler, çevrim içi anket yöntemiyle 524 katılımcıdan toplanmıştır. Çalışmada nicel araştırma yöntemi benimsenmiş ve elde edilen veriler SPSS 22 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilere frekans, faktör ve farklılık analizleri (t testi ve ANOVA) yapılmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda gönüllü sade yaşam ölçeği, “sade yaşam tutumu”, “sürdürülebilir kendine yeterlilik” ve “bilinçli tüketim” olmak üzere üç boyut olarak belirlenmiştir. Yapılan t testi sonucunda gönüllü sade yaşam boyutlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. ANOVA analizi sonucunda, gönüllü sade yaşamın tüm boyutlarının, katılımcıların yaş, meslek, eğitim düzeyi, gibi demografik özelliklerine göre anlamlı farklılıklar gösterirken; gönüllü sade yaşamın, sade yaşam tutumu ve sürdürülebilir kendine yeterlilik boyutlarının, medeni duruma ve gelir düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Bu bulgular, gönüllü sade yaşam anlayışının, bireylerin demografik özelliklerine bağlı olarak farklılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla dünya kaynaklarının hoyratça kullanılmasının ve çeşitli çevresel sorunlarının önüne geçebilmek için diğer faktörlerin yanında demografik özelliklerin de dikkate alınması gerekmektedir. Ayrıca, çevreyi korumak için yapılan çeşitli hukuki düzenlemeler ve sivil toplum kuruluşu faaliyetlerinin yanında gönüllü sade yaşamın özendirilmesi de önemli olacaktır. Gönüllü sade yaşamın tüketiciler tarafından benimsenmesi israfı önleyecek, çevre kirliliğinin azalmasını sağlayacak ve bireylerin daha mutlu yaşamalarını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gönüllü sade yaşam, sade yaşam tutumu, sürdürülebilir kendine yeterlilik, bilinçli tüketim.

¹ Bu çalışma Murat UZUN’un “Gönüllü Sade Yaşamın Tüketicilerin Planlı Ve Plansız Satın Alma Davranışına Etkisi” isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

VOLUNTARY SIMPLE LIFE PREFERENCE OF CONSUMERS ACCORDING TO DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS

ABSTRACT

This study aims to examine whether voluntary simple living preference shows a significant difference according to the demographic characteristics of the individuals. The universe of the study consists of individuals aged 18 and over residing in Sivas province. Data were collected from 524 participants using an online survey method. Quantitative research method was adopted in the study and the obtained data were analyzed using SPSS 22 program. Frequency, factor and difference analyses (t test and ANOVA) were performed on the data. As a result of the factor analysis, the voluntary simple living scale was determined as three dimensions: “simple living attitude”, “sustainable self-sufficiency” and “conscious consumption”. As a result of the t test, it was determined that the voluntary simple living dimensions did not differ according to gender. As a result of the ANOVA analysis, while all dimensions of voluntary simple living showed significant differences according to the demographic characteristics of the participants such as age, occupation, and education level, it was determined that the simple living attitude and sustainable self-sufficiency dimensions of voluntary simple living showed significant differences according to marital status and income level.

This findings reveal that the understanding of voluntary simple living varies depending on the demographic characteristics of individuals. Therefore, in order to prevent the reckless use of world resources and various environmental problems, demographic characteristics should be taken into consideration along with other factors. In addition, encouraging voluntary simple living will be important in addition to various legal regulations and civil society organization activities to protect the environment. The adoption of voluntary simple living by consumers will prevent waste, reduce environmental pollution and enable individuals to live happier lives.

Keywords: Voluntary simple living, simple living attitude, sustainable self-sufficiency, conscious consumption.

GIDA ZEHİRLENMELERİ VE SÜT/SÜT ÜRÜNLERİ TERCİHİNDE GIDA GÜVENLİĞİ ÜZERİNE BİR LİTERATÜR İNCELEMESİ

Doç. Dr. İbrahim BOZACI

Kırıkkale Üniversitesi,

ibrahimbozaci@kku.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0002-9584-6126>

ÖZET

Artan sanayileşme, şehirleşme, çevresel bozulma, uluslararası ticaret ve yaşam tarzındaki değişimler gibi faktörlere bağlı olarak gıda zehirlenmeleri, gıda kaynaklı hastalıklar ve gıda güvenliği, günümüzün önemli toplumsal, sağlık ve ticari sorunlarından biri haline gelmektedir. Buna bağlı olarak güvenli gıda kullanımı ve bunun önündeki engeller farklı disiplinlerdeki araştırmacıların dikkatini çeken bir konu olmaktadır. Süt ve süt ürünleri tüketimi ise beslenme gereksinimlerini karşılamada yanında, gıda güvenliğini sağlama bakımından da önemli bir konudur. Bu çalışmada gıda güvenliği, tüketicilerin güvenli gıda kullanımına yönelik yaklaşımları ve süt/süt ürünlerinde gıda güvenliğinin önemine yönelik literatür incelemesi gerçekleştirilmektedir. Çalışma neticesinde; tüketicilerin gıda güvenliğiyle ilgili kaygıları olsa da ilgili bilgi ve farkındalıklarında önemli eksiklikler olduğu, işletmelerin gıda güvenliğini göz ardı etmemesi gerektiği, gıda güvenlik krizlerinin tüketici ve işletmeleri geçici de olsa etkileyebileceği, gıda güvenliğinin tüketiciler tarafından önemli bir tercih kriteri olarak kullanılabildiği ve süt/süt ürünleri tercihinde de gıda güvenliğinin önemli bir tercih unsuru olduğu anlaşılmıştır. Araştırmada son olarak pazarlamacı, kamu kuruluşları ve sağlık kuruluşlarına gıda güvenliğine yönelik iletişim faaliyetlerinde bulunma başta olmak üzere öneriler geliştirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gıda zehirlenmeleri, Gıda güvenliği, Süt ve süt ürünleri tüketimi

A LITERATURE REVIEW ON FOOD POISONING AND FOOD SAFETY IN MILK/DAIRY PRODUCT SELECTION

ABSTRACT

Due to factors such as increasing industrialization, urbanization, environmental degradation, international trade and changes in lifestyle, food poisoning, foodborne illnesses and food safety are becoming one of the important social, health and commercial problems of our day. Accordingly, safe food use and the obstacles to this are a subject that attracts the attention of researchers from different disciplines. Milk and dairy product consumption is an important issue in terms of not only meeting nutritional requirements but also ensuring food safety. In this study, a literature review is conducted on food safety, consumers' approaches to safe food use and the importance of food safety in milk/dairy products. As a result of the study; it has been understood that although consumers have concerns about food safety, there are significant deficiencies in their knowledge and awareness about the issue, businesses should not ignore food safety, food safety crises can affect consumers and businesses albeit temporarily, food safety can be used as an important preference criterion for consumers and food safety is also an important preference element in milk/dairy product preferences. Finally, suggestions are

developed in the study, especially for marketers, public institutions and health institutions to carry out communication activities regarding food safety.

Keywords: Food poisoning, Food safety, Milk and dairy product consumption

ONLİNE SAĞLIKLI GIDA ALIŞVERİŞİ ÜZERİNE BİR LİTERATÜR İNCELEMESİ

Doç. Dr. İbrahim BOZACI

Kırıkkale Üniversitesi,

ibrahimbozaci@kku.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0002-9584-6126>

ÖZET

Yağ ve tuz miktar veya oranı fazla olan paketli atıştırmalık ürünler başta olmak üzere sağlıksız ürünlerin tüketiminin artmasına bağlı olarak obezite gibi sağlık sorunları küresel düzeyde dikkat çekmektedir. Dolayısıyla sağlıksız ürünlerin tercihi ve tüketimi araştırılması gereken önemli bir konu olarak görülmektedir. Bu noktada, internet kullanımı ve online alışverişlerin her geçen gün arttığı düşünüldüğünde, online alışveriş kanalının ve bu kanaldaki işletme uygulamalarının sağlıklı ürün tercihlerine etkisine yönelik araştırmalara ihtiyaç vardır. Bu çalışmada, online alışveriş kanalı ile sağlıklı gıda alışverişleri ilişkisine yönelik yazında gerçekleştirilen başlıca araştırmalar özetlenmektedir. Neticede internet ve online alışveriş kanalının tüketicilerin sağlıklı ürün tercihini artırmada fırsatlar sunduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, bulgular yetersiz olsa da tüketicilerin dürtüsel şekilde sağlıklı ürünleri online ortamda satın alabildiği görülmektedir. İşletmeler ise, online alışveriş ortamında sağlıklı ürün reklamları yapabilmekte, alışveriş aşamalarında sağlıklı ürün önerilerinde bulunabilmekte veya ürün besin ve sağlamlık bilgilerini tüketicilere daha verimli ve kolay şekilde ulaştırabilmektedir. Ancak bunların tüketiciye etkilerine yönelik araştırmaların yeterli olmadığı anlaşılmaktadır. Bu gibi uygulamaların tüketicinin sağlıklı ürün tercihine etkileri ve online ortamda sağlıklı gıda tüketimini etkileyen faktörler üzerine gerçekleştirilecek araştırmaların konuyla ilgili bilimsel bilgi birikimini artıracığı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Online alışveriş, Sağlıklı gıda alışverişi, Online sağlıklı gıda satın alma

A LITERATURE REVIEW ON ONLINE HEALTHY FOOD SHOPPING

ABSTRACT

Health problems such as obesity have attracted global attention due to the increase in the consumption of unhealthy products, especially packaged snack products with high amounts or ratios of fat and salt. Therefore, the preference and consumption of unhealthy products is seen as an important issue that need to be investigated. At this point, considering that internet use and online shopping are increasing day by day, there is a need for research on the effects of the online shopping channel and business practices in this channel on healthy product preferences. This study summarizes the main studies conducted in the literature on the relationship between the online shopping channel and healthy food purchasing. As a result, it is understood that the internet and online shopping channel offer opportunities to increase consumers' healthy product preferences. Additionally, although the evidence is not sufficient, it appears that consumers may impulsively purchase healthy products online. On the other hand, businesses can advertise healthy products in the online shopping environment, make healthy product recommendations during the shopping stages, or deliver product nutritional and health information to consumers

more efficiently and easily. However, it is understood that research on the effects of these on consumers is not sufficient. It is evaluated that research to be conducted on the effects of such applications on the consumer's healthy product preference and the factors affecting healthy food consumption in the online environment will increase the scientific knowledge on the subject.

Keywords: Online shopping, Healthy food shopping, Online healthy food purchasing

KALKINMA PLANLARINDA OTOMOTİV SEKTÖRÜNÜN YERİ

Öğretim Görevlisi, Mehmet SİNAN

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa,

mehmet.sinan@iuc.edu.tr - 0000-0001-5346-6814

Dr. Öğr. Üyesi, Sezer Seçkin ERDEM

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa,

erdem@iuc.edu.tr - 0000-0002-2193-0712

Doç. Dr., Buket KARATOP

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa,

buket.karatop@iuc.edu.tr - 0000-0001-6053-1725

Öğretim Görevlisi, Selman İlteriş YILMAZ

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa,

yilmazilteris@iuc.edu.tr - 0000-0002-1832-0809

ÖZET

Ülkelerin kalkınma planları toplumun sosyal, kültürel, ekonomik açıdan gelişmelerini sağlamak için hazırlanan genellikle standart bir aralık ve periyodik bir zaman diliminde yayınlanan ve devletin devamlılığı açısından stratejik önemi olan belgelerdir. Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan hemen sonra toplumun sosyal, kültürel, ekonomik gelişimi için planlar oluşturulmuş ve kalkınma planlarının standart yayınlanmaya başlanması 1963 yılından itibaren olmuştur. Günümüzde on ikincisi yayınlanmış olan kalkınma planları tüm sektörleri kapsayan gelecek kalkınma planları sunmaktadır. Kalkınma planlarında bazı sektörlerle öncelik tanınmaktadır. On ikinci kalkınma planında öncelikli sektörler; Kimya, ilaç ve tıbbi cihaz, elektronik, makine, elektrikli teçhizat, otomotiv, raylı sistem araçları olarak belirlenmiştir.

Bu çalışmada öncelikli sektörlerden olan ve ülkelerin ekonomilerinde lokomotif rolü üslenen otomotiv sektörünün 12 kalkınma planındaki (1963 yılından 2028 yılına kadar) yeri araştırılmıştır. Çalışmada doküman inceleme tekniği kullanılmıştır. Bu teknik nitel araştırma yöntemi olup araştırma konusuyla ilgili yazılı belgelerin analiz edilmesi ile veri sağlanmasına dayanır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Kalkınma planı, Otomotiv sektörü.

PLACE OF THE AUTOMOTIVE SECTOR IN DEVELOPMENT PLANS

ABSTRACT

Development plans of countries are documents prepared to ensure the social, cultural and economic development of the society, and are generally published at a standard interval and periodic time frame, and are of strategic importance for the continuity of the state. Immediately after the establishment of the Republic of Turkey, plans were created for the social, cultural and economic development of the society, and the standard publication of development plans began in 1963. The twelfth development plan, which has been published today, offers future development plans covering all sectors. Priority is given to certain sectors in development plans. In the twelfth development plan, priority sectors were determined as; Chemical, pharmaceutical and medical devices, electronics, machinery, electrical equipment, automotive, rail system vehicles.

In this study, the place of the automotive sector, which is one of the priority sectors and plays a locomotive role in the economies of countries, in 12 development plans (from 1963 to 2028) was investigated. Document review technique was used in the study. This technique is a qualitative research method and is based on providing data by analyzing written documents related to the research topic.

Keywords: Sustainability, Development plan, Automotive sector.

BULANIK ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMİYLE OTOMOTİV SEKTÖRÜNDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ANALİZİ: MYO ÖĞRENCİLERİYLE BİR UYGULAMA

Öğretim Görevlisi, Mehmet SİNAN

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa,

mehmet.sinan@iuc.edu.tr - 0000-0001-5346-6814

Dr. Öğr. Üyesi, Sezer Seçkin ERDEM

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa,

erdem@iuc.edu.tr - 0000-0002-2193-0712

Doç. Dr., Buket KARATOP

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa,

buket.karatop@iuc.edu.tr - 0000-0001-6053-1725

Öğretim Görevlisi, Selman İlteriş YILMAZ

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa,

yilmazilteris@iuc.edu.tr - 0000-0002-1832-0809

ÖZET

Otomotiv sektörü, ülkelerin birçok sektörünü tetiklemektedir. Türkiye 12. Kalkınma planında öncelikli sektörler içinde olan otomotiv sektörünün etkilediği ve etkilendiği sektörlerin sayısı oldukça fazladır. Bu kadar etki alanı geniş olan sektörden bahsedildiğinde kaynakların etkin kullanılması ve sürdürülebilirlik kavramlarını dikkate alması zorunlu hale gelmektedir. Dünya Çevre ve Gelişme Komisyonu sürdürülebilir gelişmeyi, “gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama yeteneklerini tehlikeye atmadan, bugünün ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde gelişmek” olarak tanımlamıştır. Çevre, ekonomi ve toplum bileşenlerinden oluşan sürdürülebilirlik gelecek nesiller ile ilgili olması nedeniyle de İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa (İÜC) Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu (TBMYO) Otomotiv Programı öğrencilerinin otomotiv sektöründe sürdürülebilirlik algıları bulanık AHP (BAHP) yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda analizin yanı sıra öğrencilerin sürdürülebilirlik kavramına da dikkati çekilmiştir.

Bu çalışmada 13 öğrencinin otomotiv sektörü özelinde sürdürülebilirlik algıları BAHP yöntemi ile analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre; çevre (0,6766) kriteri en yüksek ikinci sırada

ekonomi (0,2717) ve en düşük ağırlık değerini toplum (0,0517) kriteri elde etmiştir. Bu sonuçlara göre araştırmaya katılan öğrencilerin sürdürülebilirlik algılarının ve çevre bilincinin yüksek olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Otomotiv sektörü, Bulanık mantık, ÇKKV, BAHP.

SUSTAINABILITY ANALYSIS IN AUTOMOTIVE SECTOR WITH FUZZY MULTI-CRITERIA DECISION MAKING METHOD: AN APPLICATION WITH VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS

ABSTRACT

The automotive sector is a sector that triggers many sectors of the countries. The automotive sector, which is among the priority sectors in the 12th Development Plan of Turkey, affects and is affected by a large number of sectors. When we talk about a sector with such a wide area of impact, it becomes necessary to consider the concepts of efficient use of resources and sustainability. The World Commission on Environment and Development defines sustainable development as “developing in a way that can meet the needs of today without jeopardizing the ability of future generations to meet their own needs”. Since sustainability, which consists of the components of environment, economy and society, is related to future generations, the sustainability perceptions of the students of Istanbul University Cerrahpaşa (IUC) Technical Sciences Vocational School (TSVS) Automotive Program in the automotive sector were analyzed with the fuzzy AHP (FAHP) method. In this context, in addition to the analysis, the students' attention was also drawn to the concept of sustainability.

In this study, the sustainability perceptions of 13 students in the automotive sector were analyzed using the FAHP method. According to the results obtained; the environment (0.6766) criterion had the highest weight value, the economy (0.2717) the second highest and the society (0.0517) the lowest. According to these results, it can be said that the sustainability perceptions and environmental awareness of the students participating in the study were high.

Keywords: Sustainability, Automotive sector, Fuzzy logic, MCDM, FAHP.

FİYAT BİLİNCİ İLE WEBROOMİNG VE SHOWROOMİNG DAVRANIŞLARI ARTASINDAKİ İLİŞKİ. TÜKETİCİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA.

Öğr. Gör. Dr. Suzan ÖCAL

Iğdır Üniversitesi,

suzan.moc@igdir.edu.tr - 0000-0002-1358-9585

ÖZET

Web teknolojilerinin gelişimiyle birlikte, tüketiciler çeşitli ürünleri satın almak için çok sayıda pazarlama kanallarını kullanmaya başlamışlardır. Pazarlama ürünlerine ulaşımında teknolojinin sağladığı bu geniş ve kolay erişebilirlik günümüz modern tüketicilerin satın alma süreçlerinde yeni eğilimlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Webrooming ve Showrooming bu yeni alışveriş eğilimlerinin başında gelmektedir. Fiyat bilinci yüksek olan tüketiciler, alışverişlerinde faydalarını maksimize etmeye çalışırlar. Dolayısıyla fiyat bilinci yüksek olan tüketiciler interneti kullanarak daha fazla kar ve fayda elde edebilmek için webrooming ve showrooming davranışlarına yönelebilirler. Bu çalışmanın temel amacı, tüketicilerin fiyat bilinci ile webrooming ve showrooming davranışları arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Ayrıca, bu davranışlarda demografik değişkenlere göre istatistiksel manada fark olup olmadığını belirlemek de çalışmanın amaçları arasındadır. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden biri olan anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın evreni Türkiye'den oluşmaktadır. Google form üzerinden toplam 613 katılımcıdan veriler toplanmıştır. Veriler, SPSS ve YEM AMOS istatistik analiz programları kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, fiyat bilincinin webrooming ve showrooming davranışlarıyla pozitif ancak zayıf bir ilişki olduğunu tespit edilmiştir. Ayrıca, tüketicilerin yaşları ile fiyat bilinci, webrooming ve showrooming eğilimleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunda tespit edilmiştir. Araştırmanın bir diğer önemli bulgusu, katılımcıların en sık kullandıkları alışveriş kanalı (yani çevrimiçi veya mağaza içi) ile webrooming ve showrooming davranışlarındaki farklılıklar arasında önemli bir ilişki olduğudur. Bu sonuçlar, fiyat bilincine sahip tüketicilerin ürün fiyatlarını karşılaştırmak ve uygun maliyetli satın alma alternatifleri aramak için hem webrooming hem de showrooming davranışlarını kullandıklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler : Webrooming, Showrooming, Fiyat Bilinci.

FIKİH, AHLAK VE MASLAHAT İLİŞKİSİ

Arş. Gör. Dr. MUSTAFA ÜNAL

Necmettin Erbakan Üniversitesi,

mustafaunal@erbakan.edu.tr - 0000-0003-3454-9694

ÖZET

Ahlak, hukuk sistemlerindeki düzenlemelerin oluşmasını önemli derecede etkilemektedir. Günümüzde ahlakın hukuk kurallarının oluşturulması açısından konumu tartışılmaktadır. Bu tartışmalardan biri de ahlak ve maslahat ilişkisinin hukuk kurallarına yansımalarıdır. Bu çalışmada maslahatlar dereceleri bakımından tasnif edilerek fıkıh ve ahlak kuralları bakımından değerlendirilmiştir. Ahlakın, fıkha göre konumunun modern hukuka göre nasıl farklılaştığı ifade edilmiştir.

İslâm toplumunun teşekkülü inanç, ahlak, fıkıh ve siyaset şeklinde gerçekleşmiştir. İnanç konularını benimseyen Müslümanlar İslâm ahlakı doğrusunda bir toplum meydana getirmişlerdir. Bu toplum içerisinde asgari düzeyde ahlak kurallarının sürekliliği de fıkıh ile sağlanmıştır. Dolayısıyla ahlakın fıkha göre daha geniş bir muhtevayı kapsadığı ifade edilmiştir. Ahlak ve fıkıh kurallarının maksadı insanların dünya ve ahiretteki maslahatlarını sağlamak olarak ifade edilmiştir. Maslahat ise ruhi veya bedeni; bireysel veya toplumsal; dünyevi veya uhrevi yararların sağlanması ve zararların giderilmesini ifade etmektedir.

Maslahat, birey ve toplum hayatı bakımından ve karşılaşılan ihtiyaç açısından önem derecesine göre üçlü bir tasnif ile ele alınmıştır. İnsana uygun bir yaşamın sürülmesi ve ahiret saadetinin kazanılması bakımından insan ve toplum için olmazsa olmaz nitelikteki maslahatlar zaruriyyât olarak nitelendirilmiştir. Bunlar can, din, mal, nesil ve akıl olarak beş başlıkta incelenmişlerdir. Zaruriyyât derecesindeki maslahatlar gerek ahlak gerekse fıkıh kuralları bakımından aynı derecede önem arz etmektedir. İnsanların hayatlarını kolaylık içerisinde, sıkıntıya düşmeden sürdürmek için muhtaç oldukları ve zaruriyyât derecesinde de olmayan maslahatlar hâciyat olarak nitelendirilmiştir. İnsanların aralarında sözleşmeler yapabilmesinin hukuka uygun kabul edilmesi hâciyat kapsamında değerlendirilmiştir. Hasta veya yolcu olan bir kimsenin orucunu erteleyebilmesi hâciyat kapsamındaki bir kolaylaştırma olarak görülmüştür. Hacıyât derecesindeki maslahatlar hem ahlak hem de fıkıh açısından aynı derecede önemli görülmektedir. Zaruriyyât ve hâciyat derecesinde olmayan, hayatı güzelleştirmeyi amaçlayan, insanı mükemmeli aramaya yönlendiren maslahatlar ise tahsiniyyât olarak nitelendirilmiştir. Bu derecedeki maslahatlar bireyi ve toplumu erdemli, seçkin ve imrenilecek bir düzeye çıkarmayı hedeflemektedir. Görgü kuralları genel itibariyle tahsiniyyât kapsamında değerlendirilir. Tahsiniyyât kapsamındaki maslahatlar ahlak kurallarının kapsamına girse de fıkıh genellikle bu alan için dünyevi bir düzenleme getirmez. Dolayısıyla zaruriyyât ve hâciyat azgari düzeyde ahlak alanında değerlendirilerek fıkıhın da kapsamına alınmışken, tahsiniyyât genel itibariyle asgari düzeyde ahlak alanında değerlendirilmemiştir. İslâm hukuk sistemi içerisinde bir hüküm inşa edilirken maslahatlar arasındaki bu tasnif göz önüne alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler : Ahlak, Fıkıh, Maslahat, Zaruriyyat, Hacıyyat

RELATIONSHIP BETWEEN FIQH, MORALITY AND MASLAHAH

Abstract

Morality has a significant influence on the formation of regulations in legal systems. Today, the role of morality in terms of the formation of legal rules is discussed. One of these discussions is the reflection of the relationship between morality and maslahah on the rules of law. In this study, maslahahs are classified in terms of their degrees and evaluated in terms of fiqh and moral rules. How the position of morality in relation to fiqh differs according to modern law has been expressed.

The formation of Islamic society took place in the form of belief, morality, fiqh and politics. Muslims who adopted the principles of belief have formed a society based on Islamic morality. The continuity of the minimum level of moral rules within this society was ensured by fiqh. Therefore, it has been stated that morality covers a wider content than fiqh. The purpose of the moral rules and fiqh is expressed as ensuring people's maslahah in the world and the hereafter. Maslahah refers to the realization of benefits —whether spiritual or physical, individual or societal, worldly or religious— and the elimination of harms.

Maslahat has been handled with a triple classification according to the degree of importance in terms of individual and social life and the needs encountered. Maslahahs that are indispensable for man and society in terms of leading a life suitable for human beings and gaining the bliss of the hereafter are characterised as zaruriyyāt. These are analysed under five headings: life, religion, property, honour and intellect. The maslahahs at the zaruriyyāt level are equally important in terms of both morality and fiqh. The maslahahs that people need in order to lead their lives with ease and without any hardship, and which are not at the level of zaruriyyāt, are characterised as hājiyat. The fact that it is considered lawful for people to enter into contracts between them is considered within the scope of hājiyat. The ability of a person who is sick or a traveller to postpone his/her fast is considered as a facilitation within the scope of hājiyāt. The maslahahs at the level of hājiyat are considered equally important in terms of both morality and fiqh. Maslahah that is neither at the zaruriyyāt nor hājiyat level, which aims to enhance life and direct individuals towards perfection, is classified as tahsiniyyāt. Maslahahs at this level aim to raise the individual and society to a virtuous, distinguished and enviable level. Etiquette rules are generally considered within the scope of tahsiniyyāt. Although the maslahahs within the scope of tahsiniyyāt fall within the scope of moral rules, fiqh generally does not introduce a worldly regulation for this area. Therefore, while zaruriyyāt and hājiyat are at least minimally evaluated in the field of morality and included in the scope of fiqh, tahsiniyyāt is generally not evaluated in the field of morality at the minimum level. In the Islamic legal system, this classification of maslahah is taken into consideration when a ruling is established.

Key Words: Morality, Fiqh, Maslahah, Zaruriyyāt, Hājiyat

MUNĀJĀT IN THE DĪWĀN OF IBN NAHHĀS AL-MADANĪ

Dr. Abdullah Gümüşsoy
Selcuk University, Faculty of Letters,
Department of Arabic Language and Literature, Konya, Türkiye
0000-0002-3002-1094.

ABSTRACT

In Arabic literature, munājāt emerges as a poetic genre characterized by supplication and prayer to God, in which the individual turns their inner world toward the Divine. Especially within the religious and mystical (Sufi) poetic tradition, this genre has been regarded as a powerful means of expressing human weakness, dependency on God, and the consciousness of servitude. This study aims to examine the munājāt poems in the Dīwān of Ibn Nahhās al-Madanī, one of the prominent poets of Medina in the 10th–11th centuries AH, from a literary perspective. Through a close reading of Ibn Nahhās's Dīwān, poems belonging to the munājāt genre were identified and analyzed in the context of classical Arabic poetic aesthetics. The texts were examined in terms of form (meter, rhyme, poetic structure), content (themes, emotional depth, semantic associations), and stylistic features. Furthermore, the relationship of these munājāt poems with classical prayer literature was assessed through intertextual references. The main findings of the study are as follows: While incorporating traditional motifs of supplication, Ibn Nahhās's munājāt are sincere and introspective examples of poetic devotion, marked by expressive poetic power, simple language, and mystical interpretations. The poet employs metaphors and similes as he explores themes such as repentance, the plea for divine mercy, and divine love. In this respect, his munājāt are not merely prayers, but also poetic expressions of deep inner contemplation and spiritual experience. This study contributes to understanding the development of the munājāt genre in classical Arabic poetry and offers an original addition to the literature by bringing to light the literary legacy of Ibn Nahhās, a relatively lesser-known poet.

Keywords: Arabic Language and Literature, Poetry, Ibn Nahhās al-Madanī, Munājāt.

İBN NEHHÂS EL-MEDENÎ'NİN DÎVÂN'INDA MÜNÂCÂT

Dr. ABDULLAH GÜMÜŞSOY

Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,

Arap Dili ve Edebiyatı Bölümü / Konya

abdgumusoy@hotmail.com – ORCID:orcid.org/0000-0002-3002-1094

ÖZET

Arap edebiyatında münâcât, Allah'a yakarış ve dua niteliği taşıyan, bireyin iç dünyasını Allah'a yönelttiği bir manzûme türü olarak öne çıkmaktadır. Bu tür, özellikle dînî-tasavvufî şiir geleneğinde insanın acizliğini, Allah'a olan muhtaçlığını ve kulluk bilincini ifade etmenin güçlü bir biçimi olarak değerlendirilmiştir. Bu çalışma, hicrî X-XI. yüzyılın önde gelen Medineli şairlerinden İbn Nehhâs el-Medenî'nin Dîvân'ında yer alan münâcât şiirlerini edebî açıdan incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, İbn Nehhâs'ın Dîvânı taranarak münâcât türüne ait şiirler belirlenmiş ve bu şiirler klasik Arap şiirinin estetik kriterleri çerçevesinde analiz edilmiştir. Metinler; şekil (vezin, kafiye, nazım şekli), içerik (tema, duygu yoğunluğu, çağrışım alanları) ve üslûp özellikleri yönlerinden ele alınmıştır. Ayrıca, münâcâtların klasik dua literatürüyle olan ilişkisi de metin içi göndermeler yoluyla değerlendirilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın temel bulguları şunlardır: İbn Nehhâs'ın münâcâtları, geleneksel dua motiflerini içermekle birlikte, şiirsel ifade gücü, sade dil kullanımı ve tasavvufî yorumlarıyla dikkat çeken samimi ve içsel yakarış örnekleridir. Şair, tövbe, rahmet talebi ve ilahî aşk gibi temaları işlerken yer yer mecazlara, teşbihlere yer verir. Bu yönüyle, onun münâcâtları sadece birer dua değil, aynı zamanda derin bir iç tefekkürün ve manevî deneyimin şiirsel bir dille ifadesidir. Araştırma, hem münâcât türünün klasik Arap şiirindeki gelişimini anlamaya katkı sağlamakta hem de İbn Nehhâs gibi nispeten az tanınan bir şairin edebî mirasını gün yüzüne çıkararak literatüre özgün bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler : Arap Dili ve Edebiyatı, Şiir, İbn Nehhâs el-Medenî, Münâcât.

KUR'ÂN'DA HAMD ETMENİN FARKLI BAĞLAMLARDA VURGULANMASI ÜZERİNE

Doç. Dr. Hacı ÇİÇEK

Adıyaman Üniv., Eğitim Fak., Arap Dili Eğitimi (Arapça Öğretmenliği), Adıyaman, Türkiye.
hcicek02@hotmail.com ORCID 0000-0003-4735-6349

Özet

İslâm inancına göre varlıklar aleminde yaptığından hesaba çekilmeyen ve dokunulmaz olan, sadece Yüce Allah'tır. Peygamberler de dahil olmak üzere gerek inanan ve inanmayan bütün insanlar ile melekler, Yüce Allah'a hamd etmekle yükümlüdürler. Bu nedenle Kur'ân'ın ilk suresi olan ve dua formatında bulunan "Fatiha Suresi" hamd sözcüğü ile başlamaktadır. Kur'ân okuyan veya namaza başlayan bir mümin, her şeyden önce rabbine hamd etmiş olmaktadır. Müminler, yeryüzünde Allah'a hamd ederken melekler de gökyüzünde hamd ile onlara eşlik etmektedir. Aslında yedi gök, yer ve onların içinde bulunan herkes; dağ, taş, ay, güneş ve gezegenler gibi bütün objeler, Yüce Allah'ı hamd etmektedir ama insanlar, onların hamdini ve nasıl bir formda rabbini övdüklerini anlamamaktadırlar (İsrâ 17/44). Kur'ân, peygamberlerin de içinde bulunduğu müminlerin ve meleklerin hamd etmekten geri durmadıklarını haber vermiştir. Her bir birey ve grubun hamd etmedeki gerekçesi farklılık arz etmektedir. Burada dikkat çeken nokta, gerekçeler farklı olsa da olayın "hamd" sözcüğünde odaklanmasıdır. Bu çalışmada önce hamd kelimesinin etimolojik çerçevesi vurgulanmış, daha sonra ise Hz. Nuh, Hz. İbrahim, Hz. Dâvûd ve Süleyman peygamberlerin, ardından cennet ehli ve meleklerin hamd etme gerekçeleri ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Allah, Kur'ân, Hamd/Övgü, Peygamberler.

ON THE EMPHASIS OF PRAISE IN THE QUR'AN IN DIFFERENT CONTEXTS

Abstract

According to the Islamic belief, only Allah Almighty is untouchable and unaccountable. All human beings, both believers and non-believers, including prophets and angels, are obliged to praise Allah Almighty. For this reason, the first surah of the Qur'an, 'Surah Fatiha', which is in the form of a prayer, begins with the word 'praise'. A believer who reads the Qur'an or starts prayer first of all praises his Lord. While the believers praise Allah on earth, the angels accompany them with praise in the sky. In fact, the seven heavens, the earth and all the objects in them, such as mountains, stones, the moon, the sun and the planets, praise Allah Almighty,

but people do not understand their praise and the form in which they praise their Lord (Isrâ 17/44). The Qur'an informs us that believers, including prophets, and angels do not refrain from praising. The justification of each individual and group in praising is different. The striking point here is that even though the reasons are different, the event focuses on the word 'praise'. In this study, the etymological framework of the word praise is first emphasised, and then the reasons for praise of the prophets Noah, Abraham, David and Solomon, and then the people of heaven and angels are discussed.

Keywords: Tafsîr, Allah, The Qur'ân, Praise, Prophets.

ŞA'RÂVÎ'NİN TEFSİRİNDE KRİPTO NİFAK HAREKETİNİN KARAKTERİSTİK ÖZELLİKLERİ

Doç. Dr. Hacı ÇİÇEK

Adıyaman Üniv., Eğitim Fak., Arap Dili Eğitimi (Arapça Öğretmenliği), Adıyaman, Türkiye.
hcicek02@hotmail.com ORCID 0000-0003-4735-6349

Özet

Yüce Allah, inanç bağlamında insana özgür bir irade vermiş, geniş bir alan bırakmıştır. İnsan, bu konuda inanıp inanmamada son derece özgürdür. Ama bazı çevreler, kişisel veya grupsal çıkarlarını eksen alarak hep konum değiştirmiş, ikiyüzlülük yapmışlardır. Bir bakıma üçüncü bir insan tipini oluşturmuşlardır. Bu nedenle Kur'ân-ı Kerim, inanç bağlamında üç çeşit insandan söz etmiştir. Onlar Yüce Allah'a iman eden müminler, onu inkâr eden inkârcı müşrikler ve düalist bir hayatı tercih eden münafıklardır. Kur'ân, kendini kamufle eden, sosyal ve ekonomik hayatın bütün aşamalarında çıkarlarını eksen alan ve ikircikli bir hayat yaşayan ikiyüzlü münafıklardan oldukça söz etmiştir. Münafıklar, İslâm toplumunun içinde yaşayan bir grup diye nitelendiği gibi kendilerinden son derece sakınılması gereken unsurlar olarak da tanımlanmıştır. Zira İslam toplumu, müşrik inkârcılardan daha çok, münafıklardan zarar görmüştür. Bu itibarla Kur'ân, onların karakteristik özelliklerini Medine döneminde inen ayetlerde belirtmiştir. Çünkü İslâm'ın Mekke döneminde bu çıkarıcı çevre bulunmamaktaydı. Ama Medine döneminde güçler dengesi değiştiğinden onlar, hep güçlünün yanında yer almış, zayıf sandıkları cepheden uzak durmaya çalışmışlardır. Bu çalışmada son dönem müfessirlerden Muhammed Mütevellî eş-Şa'râvî'nin (ö.1998), Bakara suresinin başında münafıkları anlatan ayetlerin tefsiri ele alınmıştır. Onun kaleminden, münafıkların psikolojik yapıları ve karakteristik özellikleri vurgulanmıştır. Çalışmada nifak kelimesinin etimolojik çerçevesi, nifâk çeşitleri, Şa'râvî'nin nifak ve sahiplerine dair tefsir ve yorumlarına dair değerlendirmeler yapılmış, analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Allah, Kur'ân, Şa'râvî, el-Havâtır.

* Bu çalışmada Muhammed Mütevellî eş-Şa'râvî'nin (ö.1998) *el-Havâtır havle'l-Kur'âni'l-Kerîm* adlı 20 ciltlik (Kâhire: Matâbiu Ahbâr el-Yevm, ts.) tefsiri esas alınmıştır.

THE CHARACTERISTICS OF THE CRYPTO-NIFAQ MOVEMENT IN SHA'RĀWĪ'S COMMENTARY

Abstract

Allah Almighty has given man a free will and space in the context of belief. He is extremely free to believe or not to believe in this matter. However, some circles have always changed their positions and practised hypocrisy based on their personal or group interests. In a sense, they have created a third type of human being. For this reason, the Holy Qur'an has mentioned three types of people in the context of belief. They are the believers who believe in Allah Almighty, the disbelieving polytheists who deny Him and the hypocrites who prefer a dualistic life. The Qur'an has spoken a lot about hypocritical hypocrites who camouflage themselves, who take their interests as the axis in all stages of social and economic life and who live an ambivalent life. Hypocrites have been described as a group living in the Islamic society, and they have also been described as elements that should be avoided. Because the Islamic society has suffered more from the hypocrites than the polytheist unbelievers. In this respect, the Qur'an has mentioned their characteristic features in the verses revealed in the Medina period. Because in the Meccan period of Islam, this self-interested circle did not exist. However, since the balance of power changed in the Medinan period, they always sided with the strong and tried to stay away from the front they thought was weak. In this study, the exegesis of the verses describing the hypocrites at the beginning of Surat al-Baqarah by Muhammad Mutawalli al-Sha'rāwī (d.1998), one of the last period commentators, is discussed. From his pen, the psychological structures and characteristic features of hypocrites are emphasised. In the study, the etymological framework of the word nifaq, types of nifaq, Sha'rāwī's exegesis and interpretations of nifaq and its owners were evaluated and analysed.

Keywords: Tafsīr, Allah, The Qur'ān, Şa'rāwī, el-Hawâtır.

KUR'AN'DA HZ. ÂDEM İLE İLGİLİ VERİLEN BİLGİLERİN HATIRLATTIKLARI¹

Yüksek Lisans Öğrencisi, TÜRKAN ÇAM

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi,
turkancam@gmail.com - 0009-0000-6117-6630

Doç. Dr., NURULLAH AYDENİZ

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi,
nurullah.aydeniz@bilecik.edu.tr - 0000-0003-0297-4717

ÖZET

Kendisini bir hidayet rehberi olarak tanımlayan Kur'an, sahip olduğu muhteva ile aynı zamanda bir eğitim kitabıdır. İnsanlığın sınanmak ve Allah'a kul olmak için yaratıldığını beyan eden Kur'an, bu amaca uygun bir şekilde insanlığa doğru ve yanlış göstererek rehberlik etmeyi hedeflemektedir. Bunun için de kullandığı yöntemlerden biri kıssalardır. Bu çalışma Hz. Âdem ve onunla ilgili ve ilintili olarak Kur'an'da anlatılanları, vermek istediği mesajlar bakımından ele almayı amaçlamaktadır. Bu nedenle çalışmanın temel problemini “Hz. Âdem kıssasından çıkarılabilecek mesajlar nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden literatür taraması ve döküman analizi tekniği kullanılmıştır. Çalışma ile Hz. Âdem ve onunla ilgili anlatılanların Kur'an'a muhatap olanlar için önemli mesajlar barındırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunlardan belki en başta geleni üstün yeteneklerle donatılmış olan insanoğlunun tamamen Allah'a ait olduğu ve onun irade ve kudretiyle varlık sahnesine çıktığıdır. Buna bağlı olarak da insana, Rabbi'ne iyi bir kul olması gerektiği hatırlatmasıdır. Bunun dışında Hz. Âdem'in yaratılması sonrasında yaşananlar da önemli uyarılar barındırmakta ve hangi tutum ve davranışların Allah katında yerildiğini veya takdir gördüğünü ortaya koymaktadır. Hz. Âdem'in yaratıldıktan sonra varlıkların isimlerini bilme noktasında Meleklerle birlikte bir imtihana tabi tutulması sonucunda soruya cevap veren taraf olması ve buna bağlı olarak da Allah'ın melekler ve İblis'ten ona saygı secdesinde bulunmalarını istemesi insanoğlu için ibret verici davranışların ortaya çıkmasına vesile olmuş ve ilgili tutum ve davranışları somutlaştırmıştır. Allah'ın secde emrine meleklerin tereddütsüz uyması buna karşın İblis'in kibirlenerek karşı çıkması üstünlük duygusunun Allah'a itaatsizliğe kadar varacağını ortaya koymaktadır. Aynı zamanda İblis'in taşıdığı kıskançlığın düşmanlığa dönüşmesi ve Hz. Âdem'i de benzer duruma düşürmek için sinsice bir çaba içine girmesi insanlık için oldukça dikkat çekicidir. Öte yandan benzer kıskançlık ve düşmanlığın daha sonra Hz. Âdem'in çocukları arasında yaşanması kibir, kıskançlık vb. duygu ve tavırların peygamber çocukları olan iki kardeş arasında bile yaşanabileceği ve bunun cinayet işlemeye ve Allah'a karşı isyana dönüşebileceğini ifade etmektedir. Dolayısıyla Hz. Âdem ve onunla ilgili olarak anlatılanlar önemli dersleri barındırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Din Eğitimi, Kur'an, Kıssa, Hz. Adem, İblis, Kibir

¹ Bu bildiri Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'ne bağlı olarak Doç. Dr. Nurullah Aydeniz danışmanlığında hazırlanan “İmam-Hatip Lisesi Kur'an-ı Kerim Derslerinin Peygamber Kıssalarıyla Zenginleştirilmesi: Bir Ünite Örneği” başlıklı tezden üretilmiştir.

WHAT THE INFORMATION GIVEN IN THE QUR'AN ABOUT ADAM BRINGS TO MIND

SUMMARY

The Qur'an, which defines itself as a guide to guidance, is also a book of education with its content. The Qur'an, which declares that humanity was created to be tested and to serve Allah, aims to guide humanity by showing right and wrong in accordance with this purpose. One of the methods it uses for this is parables. This study aims to examine the Qur'anic narratives about and related to the Prophet Adam in terms of the messages it wants to give. For this reason, the main problem of the study is "What are the messages that can be extracted from the parable of the Prophet Adam?". In the study, literature review and document analysis techniques from qualitative research methods were used. The study concluded that Adam and the narratives about him contain important messages for the Qur'anic interlocutors. Perhaps the most important of these is that human beings, equipped with their superior abilities, belong entirely to Allah and that they came into existence with His will and power. Accordingly, human beings are reminded that he should be a good servant to his Lord. In addition, the events that took place after the creation of Adam also contain important warnings and reveal which attitudes and behaviors are either condemned or appreciated by Allah. After the creation of Adam, he was subjected to a test together with the angels in terms of knowing the names of beings, and as a result, he was the one who answered the question and accordingly, Allah asked the angels and Iblis to prostrate in respect to him, which led to the emergence of exemplary behaviors for human beings and embodied the relevant attitudes and behaviors. The fact that the angels obeyed Allah's command to prostrate without hesitation, whereas Iblis was arrogant and opposed it, reveals that the sense of superiority can lead to disobedience to Allah. At the same time, it is quite remarkable for humanity that Iblis' jealousy turned into enmity and that he made an insidious effort to put Adam in a similar situation. On the other hand, the fact that similar jealousy and enmity were later experienced between the children of Adam indicates that feelings and attitudes such as arrogance, jealousy, etc. can be experienced even between two brothers who are the children of the prophet and that this can turn into murder and rebellion against Allah. Therefore, Adam and the stories related to him contain important lessons.

Keywords: Religious Education, Qur'an, Parable, Adam, Iblis, Arrogance

KIRGIZISTAN'DA İSLAMİ FİNANSIN GELİŞME POTANSİYELİ VE TEMEL SORUNLAR¹

Prof.Dr. İbrahim Halil SUGÖZÜ

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi,
ihsugozu@manas.edu.kg, 0000-0002-1861-3118

Doç.Dr. Junus GANIEV

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi,
junus.ganiev@manas.edu.kg, 0000-0001-8859-5464

Yrd.Doç.Dr. Aynura TURDALIEVA

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi,
aynura.turdaliyeva@manas.edu.kg, 0000-0001-5545-5561

Dr. İraima DORBONOVA

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi,
rdorbonova@gmail.com, 0009-0003-0222-848X

Abdurashid ZHORAIEV

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi,
abdurashid.ustaz@gmail.com, 0000-0001-8239-5656

ÖZET

Bu çalışma, Kırgızistan'da İslami finansın gelişme potansiyelini ve karşılaştığı temel engelleri girişimcilerin perspektifinden incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi destekli bilimsel araştırma projesi kapsamında gerçekleştirilmiş ve farklı bölgelerden 25 girişimci ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Katılımcıların büyük çoğunluğu, İslami finansın ülkede önemli bir gelişme potansiyeline sahip olduğunu belirtmiştir. Bazı girişimciler, dini hassasiyetlerin artmasıyla geleneksel kredilere karşı mesafeli yaklaşımın yükseldiğini ve bu durumun İslami finans ürünlerine olan ilgiyi artırdığını ifade etmiştir. Bununla birlikte, finansal kaynakların yetersizliği de sektörün büyümesini sınırlayan önemli bir faktör olarak görülmektedir. Araştırmada tespit edilen başlıca sorunlar arasında halkın İslami finans konusundaki bilgi eksikliği, İslami finans ürünlerinde yüksek kâr marjı, banka

¹ Bu çalışma Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi tarafından desteklenen KTMU-BAP-2024.SB.29 numaralı bilimsel araştırma projesinden türetilmiştir. Proje kapsamında kullanılan ölçme araçları, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 28.03.2025 tarih ve 2025-03.06 sayılı kararı ile bilimsel araştırma etiğine uygun olarak bulunmuştur.

çalışanlarının yetersiz eğitimi ve girişimcilerin konuya dair sınırlı bilgiye sahip olması öne çıkmaktadır. Ayrıca, din alimlerinin görüşlerindeki farklılıklar ve çeşitli şüphelerin varlığı da dikkat çeken engeller arasındadır. Çalışma, İslami finansın Kırgızistan'daki geleceğine dair önemli çıkarımlar sunmakta ve sektörün gelişmesi için gereken adımları vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: İslami Finans, Girişimcilik, Kırgızistan.

THE DEVELOPMENT POTENTIAL AND KEY ISSUES OF ISLAMIC FINANCE IN KYRGYZSTAN

ABSTRACT

This study examines the development potential of Islamic finance in Kyrgyzstan and the main obstacles it faces from an entrepreneurial perspective. As part of a scientific research project supported by Kyrgyz-Turkish Manas University, qualitative interviews were conducted with 25 entrepreneurs from different regions. Most participants (21 entrepreneurs) stated that Islamic finance has significant potential for development in the country. Some entrepreneurs said that increased religious sensitivities have led to a more cautious attitude toward traditional loans, thereby raising interest in Islamic financial products. However, inadequate financial resources are also seen as an important factor limiting the sector's growth. The main problems identified in the study include the public's lack of knowledge about Islamic finance, high profit margins in Islamic finance products, insufficient training of bank employees, and entrepreneurs' limited knowledge of the subject. Additionally, differences in the opinions of religious scholars (three entrepreneurs) and various doubts (four entrepreneurs) are notable obstacles. Based on these findings, the project team plans to develop policy recommendations and submit them to the relevant authorities. This study provides valuable insights into the future of Islamic finance in Kyrgyzstan, highlighting the necessary steps for the sector's development.

Keywords: Islamic Finance, Entrepreneurship, Kyrgyzstan.

FINANSAL HİZMETLERE ERİŞİMDE BELİRLEYİCİ FAKTÖRLER: KIRGIZİSTAN ÖRNEĞİ

Yrd. Doç. Dr. Aynura TURDALIEVA

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, İktisat Bölümü
aynura.turdaliyeva@manas.edu.kg - 0000-0001-5545-5561

Doç. Dr. Sezer Bozkuş KAHYAOĞLU

Izmir Bakırçay Üniversitesi, İşletme Bölümü
University of South Africa, Financial Governance Department, South Africa
sezer.bozkus@bakircay.edu.tr - 0000-0003-2865-3399

ÖZET

Finansal kaynaklara erişim, küçük ve orta ölçekli işletmelerin (KOBİ'ler) büyümesini ve ölçek olarak gelişmesini belirleyen bir faktördür. Böylece işletmelerin finansal kaynaklara erişimi ekonomik büyüme eğiliminin sağlanmasında önemli bir rol oynamaktadır; ancak gerekli finansmanı elde etmede genellikle önemli zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Bu nedenle, işletmelerin büyümelerini etkin bir şekilde destekleyen özel finansal çözümlerin belirlenmesi zorunludur. Bu çalışmada, KOBİ'lerin finansmana erişimini etkileyen faktörler var olan verilerden hareketle olasılıklara bağlı olarak ortaya konmaktadır. Çalışmanın analizinde kullanılan veri Kırgızistan için yapılan Dünya Bankası İşletme Anketi 2023 yılına ait olanıdır. Kırgızistan'daki işletmelerin finansal fonlara ulaşmasındaki faktörlerin belirleyeni olan değişkenlere ait olasılıklar Lojistik regresyon analizinin uygulanması yoluyla tahminlenmiştir. Ayrıca çalışmada, finansal kaynaklara erişim ile analiz edilen işletmelerin kendilerine özgü yapısal özellikleri arasındaki ilişki de ele alınmaktadır. Bu çalışmanın bulguları, KOBİ'lerin karşılaştığı belirli zorluklara ilişkin olarak politika yapıcılar ve finans kurumları için değerli bilgiler sağlayacaktır. Nihayetinde araştırma, bu işletmelerin performansını artıracak ve büyümelerini teşvik ederek bölgenin daha geniş ekonomik kalkınmasına katkıda bulunacak uygulanabilir finansman stratejileri önermeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kırgızistan, KOBİ'ler, Mikrofinans, Finansal Araçlar, Finansal Piyasalar, Finansal Performans, Ekonomik Kalkınma, Lojistik Regresyon

AN ANALYSIS OF THE DETERMINANTS OF ACCESS TO FINANCIAL RESOURCES: THE CASE OF KYRGYZSTAN

ABSTRACT

Access to financial resources is a key factor in determining the growth and scale development of small and medium-sized enterprises (SMEs). Thus, access to financial resources plays a vital role in ensuring economic growth trends; however, they often face significant difficulties in obtaining the necessary financing. Therefore, it is essential to determine specific financial solutions that effectively support the growth of enterprises. In this study, the factors affecting SMEs' access to finance are identified based on existing data, using probability analysis. The data used in the study analysis are from the World Bank Business Survey for Kyrgyzstan in 2023. The probabilities of the variables that determine the factors in accessing financial funds for enterprises in Kyrgyzstan were estimated using logistic regression analysis. In addition, the study evaluates the relationship between access to financial resources and the specific characteristics of the enterprises used as the data source. The findings of this study will provide policymakers and financial institutions with valuable information regarding the specific challenges faced by SMEs. Ultimately, the research aims to suggest workable financing strategies that will enhance the performance of these businesses and stimulate their growth, contributing to the broader economic development of the region.

Keywords: Kyrgyzstan, SMEs, Microfinance, Financial Instruments, Financial Markets, Financial Performance, Economic Development, Logistic Regression

THE LONG-RUN RELATIONSHIP BETWEEN FINANCIAL DEVELOPMENT AND ECONOMIC GROWTH IN TURKIYE: AN ARDL BOUNDS TESTING APPROACH

Assist. Prof. FELA ÖZBEY

Cukurova University,

fozbey@cu.edu.tr - 0000-0003-1468-6106

ABSTRACT

Financial development refers to the advancement of a country's financial system in terms of its inclusiveness, efficiency, and depth. A well-developed financial system is expected to contribute to economic growth by mobilizing savings, attracting foreign capital, and improving access to financing opportunities. However, the empirical literature presents mixed findings, with some studies reporting a significant positive relationship between financial development and economic growth, while others find insignificant associations. This study aims to investigate the existence of a long-run relationship between financial development and economic growth in Türkiye. To this end, annual data covering the period from 1985 to 2021 are employed. The relationship between the Financial Development Index and economic growth is analyzed using the Autoregressive Distributed Lag (ARDL) modeling approach, and the long-run association is tested through the Bounds Testing procedure. The empirical results indicate that a long-run relationship exists between financial development and economic growth, and that these two variables are positively related.

Keywords: Financial Development, Economic Growth, Long-Run Relationship, Autoregressive Distributed Lag Model, Bounds Test

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL OKURYAZARLIĞI ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Dr. Öğretim Üyesi Hatice Nur GERMİR

Manisa Celal Bayar Üniversitesi,
nur.aydin@cbu.edu.tr – 0000-0001-8592-9238

Dr. Öğretim Üyesi Elif ERER,

Manisa Celal Bayar Üniversitesi,
elif.erer@cbu.edu.tr- 0000-0002-2238-4602

ÖZET

Günümüzde insan yaşamındaki yeri ve önemi her geçen gün artış kaydeden teknolojik imkanların, internet kullanımının yaygınlaşmasıyla daha fazla yaşamın merkezine konumlandığı; eğitimden iş hayatına, sağlıktan eğlenceye kadar çok farklı sektörlerin dijitalleştiği görülmektedir. Teknolojiyi kullanabilmek ve doğru bilgiye erişebilmek dijital okuryazarlıkla mümkün olabilmektedir. Bankacılık sektörü dijital dönüşüme uyum sağlayabilen sektörlerin başında gelmektedir. Üniversite öğrencilerinin dijital okuryazarlığını tespit edebilmek adına yüzyüze anket yöntemi ile 300 öğrenci ile görüşülüp veriler toplanmıştır. Çalışmada dijital finansal okuryazarlık ölçeğinin güvenilirliği Cronbach Alfa değeri ile ölçülmüş, dijital finansal okuryazarlık ölçeğinin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett Küresellik testleri uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler : Dijitalleşme, Dijital Okuryazarlık, Dijital Bankacılık

ÇİN BANKACILIK SEKTÖRÜ

Dr. Öğretim Üyesi Hatice Nur GERMİR

Manisa Celal Bayar Üniversitesi,
nur.aydin@cbu.edu.tr – 0000-0001-8592-9238

ÖZET

Yurt içinde olduğu gibi yurt dışında da hızla büyümeye devam eden Çin bankaları, dünyanın açık ara en büyük bankacılık sektörünü oluşturmaktadırlar. Çin bankacılık sistemi küresel bir bağlama oturtulmaktadır. Yurt içi taleplerine kıyasla çok küçük olmakla birlikte, Çin bankalarının dış talepleri özellikle Asya, Afrika ve Karayipler'deki birçok borçlu ülke için önem arz etmektedir. Bu bankacılık bağlantılarının çoğu Çin'in dışarıya yaptığı doğrudan yabancı yatırımla ilgili olup çok azı ticari bağlantılarıyla ilgili olmaktadır. Çin bankacılık sistemi 2010 yılından sonra istikrarlı bir büyüme kaydetmiştir. Toplam varlıklarda ölçüldüğünde, büyüklüğü 2010'da ABD bankacılık sistemini ve hatta 2016'nın son çeyreğinde tüm avro bölgesi bankacılık sistemlerini geride bırakmıştır. Çin GSYİH'sının yaklaşık %300'ü oranına karşılık gelen 35 trilyon dolarlık toplam varlıkla dünyanın en büyük bankacılık sistemini oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çin Banka Sistemi, İstikrarlı Büyüme, Avro Bölgesi

SAĞLIK KURUMLARINDA İÇSEL PAZARLAMA UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA¹

Yüksek Lisans Öğrencisi Emine KIZILKAYA ¹ Doç. Dr. Şeniz ÖZHAN ²

¹ Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
emine_kizil_37@hotmail.com- ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3678-0905>

² Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
serdem@nku.edu.tr - ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3898-8192>

ÖZET

Bu araştırmada, sağlık kurumlarındaki içsel pazarlama uygulamalarının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırma verileri, kolayda örneklem yöntemi ile Ankara ilindeki sağlık kuruluşlarında çalışan 316 sağlık personeline ulaşılarak toplanmıştır. Veriler, faktör analizi, Kruskal-Wallis ve Mann-Whitney U testleri ile değerlendirilerek yorumlanmıştır. Çalışmanın verileri, IBM SPSS 26 programı ile test edilmiştir. Araştırmanın analiz sonuçlarına göre, sağlık kuruluşlarının içsel pazarlama uygulamalarının algılanmasında çalışanların cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu ve gelirlerine göre farklılıklar belirlenmiştir. Analiz sonuçlarına göre sağlık kurumlarında içsel pazarlama uygulamalarının algılanmasında, cinsiyet, medeni durum ve kadro durumunun anlamlı bir etkisi olduğunu göstermektedir. Araştırma sonuçları ayrıca, içsel pazarlamanın alt boyutlarından motivasyon ve ödülün, sağlık çalışanlarının algılamaları üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu göstermektedir. Araştırmanın sınırlılıkları belirlenerek, gelecek çalışmalar için öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Kurumları, Sağlık Personeli, İçsel Pazarlama

A STUDY ON THE EVALUATION OF INTERNAL MARKETING APPLICATIONS IN HEALTH CARE INSTITUTIONS

ABSTRACT

This study aims to evaluate internal marketing practices in health institutions. The research data were collected by reaching 316 health personnel working in health institutions in Ankara province using the convenience sampling method. The data were evaluated and interpreted using factor analysis, Kruskal-Wallis and Mann-Whitney U tests. The data of the study were tested with IBM SPSS 26 program. According to the analysis results of the study, differences were determined in the perception of internal marketing practices of health institutions according to the gender, marital status, age, education level and income of the employees. According to the analysis results, it is shown that gender, marital status and staff status have a

¹ “Bu çalışma Doç. Dr. Şeniz Özhan danışmanlığında Emine Kızılkaya tarafından “İçsel Pazarlamanın ve Sağlık Çalışanlarının Memnuniyetinin Hasta Odaklılık Üzerindeki Etkisi” başlıklı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.”

significant effect on the perception of internal marketing practices in health institutions. The research results also show that motivation and reward, which are the sub-dimensions of internal marketing, have a positive effect on the perceptions of health personnel. The limitations of the study were determined and suggestions for future studies were presented.

Keywords: Healthcare Institutions, Healthcare Personnel, Internal Marketing

ÜÇ BOYUT GÖRÜNÜMLÜ ÇALIŞMALARDA (HEYKEL, SERAMİK, READY MADE vb.) YAPI BOZUMLARIYLA GLİTCH'İ UYGULAMAK

Doç. Dr. DERYA UZUN AYDIN

Batman Üniversitesi,

derya.uzunaydin@batman.edu.tr

ORCID:0000-0001-8063-2144

ÖZET

Sanatın yaratım süreçlerinde, oluşan yıkımlar–bozulmalar sonucu rekonstrüktive edilerek ortaya çıkmış olan glitch, aktarımlarında anlaşır olmayı beklemekten uzaktır. Zaten asıl amaç, teknolojinin getirisi olarak ortaya çıkan hataları estetik kaygı olmadan yorumlamaktır. Sistemsel bir akış içerisinde ortaya çıkan kırılmalar, bozulmalar olarak kabul gören glitch kavramı, bazen raslantısal olarak ortaya çıkar. Ancak, çoğunlukla bilinçli olarak meydana getirilen ürünleri içerir. Bu tutum farklı sanatsal formları karşımıza çıkartırken, ilginç görünümlü yaratılar bu sanatı özel kılar. Bu aksaklık sanatı, görsel ifadeyi sunarken spontane olmayı tercih edebilmektedir. Farklı formlardaki üç boyutlu çalışmaların kimi zaman sanatsal ve estetik kaygısından ziyade, teknik anlamıyla görülen hasarı veya hatayı ön plana koymak zaten bu üslubun ana özellikleri içerisinde yer almaktadır. Bu çalışma, yeni medya sanatlarının içerisinde de yer alan glitch örneklerinden, literatür taramaları sonucu elde edilmiş üç boyut halinde gözlenen başta heykel, seramik veya enstalasyon kavramlarında da yer bulan hazır nesnelerin (ready made) üzerlerinde denenmiş örnekleri ön plana çıkarmayı hedeflemektedir. Ready made'ler çoğunluk heykel kavramı ile ilişkilendirilmektedir. Çalışma ile glitch uygulamalarında yer alan sanatçıların eser örneklerine yer verilmiş, burada heykelimsi formları ön plana çıkarmak asıl ana temelimizi oluşturmuştur. Tarihsel izleri ile örnekler, sanatçı Marcel Duchamp'a kadar indirgenmiş ve özellikle günümüz çağdaş dünyasındaki sanatçılara kadar çalışma titizlikle gözden geçirilmiştir. Görülmüştür ki günümüz dünyasının teknolojik ve bilimsel uygulamaları bu konudan bağımsız olmamakta ve glitch sanatı da dijital dünyanın bir üslubu olarak değer kazanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Heykel, Seramik, Ready Made, Glitch, Teknoloji.

TRT TABİİ PLATFORMUNDA YAYINLANAN “MEVLÂNA CELALEDDİN-İ RUM’İ DİZİSİNDE GEÇEN TARİHİ ŞAHSİYETLER¹

Nagihan AYDOĞAN

Bartın Üniversitesi

Aydogannagihan3@gmail.com- <https://orcid.org/0000-0003-0939-6235>

Dr. Öğr. Üyesi Tunay KARAKÖK

Bartın Üniversitesi

tkarakok@bartin.edu.tr - <https://orcid.org/0000-0003-4028-2148>

ÖZET

Mevlâna Celaleddin-i Rumi (1207-1273), Türk edebiyatının en önemli şair ve düşünürlerinden biridir. Aslen Belh (bugünkü Afganistan) doğumlu olan Mevlâna, genç yaşta ailesiyle birlikte Anadolu'ya göç etmiş ve Konya'da yaşamıştır. Tasavvuf düşüncesinin önemli temsilcilerinden biri olarak, derin bir manevi anlayış ve sevgi temalarını eserlerinde işlemiştir. En ünlü eseri "Mesnevi", Farsça yazılmış bir şiir kitabıdır ve tasavvufi öğretileri, hikayeleri ve dersleri içermektedir. Bunun yanı sıra "Divan-ı Kebir" adlı eseri de önemli bir tasavvufi şiir koleksiyonudur. Mevlâna, aynı zamanda "Şems-i Tebrizi" ile olan dostluğu ile tanınır; bu dostluk, onun düşüncelerini ve şiirlerini derinleştiren bir etki yaratmıştır.

Mevlâna'nın felsefesi, aşk, hoşgörü, insan sevgisi ve Allah'a olan derin bağlılık temalarını ön plana çıkarır. "Gel, ne olursan ol, yine gel" sözü, onun kapsayıcı ve sevgi dolu yaklaşımını simgeler. Mevlâna, 17 Aralık 1273'te vefat etmiştir ve her yıl bu tarihte, Konya'da anma törenleri düzenlenmektedir. Onun öğretileri hem İslam dünyasında hem de uluslararası alanda büyük bir ilgi görmeye devam etmektedir.

Bu çalışma, TRT Tabii Platformunda yayınlanmakta olan "Mevlâna Celaleddin-i Rumi" dizisinin ilk 20 bölümünde (ilk 2 sezon, dizi toplam 3 sezon 30 bölüm olarak planlanmış olup halihazırda sadece 20 bölümlük 2 sezonu yayınlanmıştır) yer alan tarihi şahsiyetler, mekanlar

¹ “*TRT TABİİ Platformunda Yayınlanan “Mevlâna Celaleddin-i Rum’i Dizisinde Geçen Tarihi Şahsiyetler”* başlıklı bu çalışma TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı (BİDEB) tarafından yürütülen “2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı” 2024/1 dönemi kapsamında 1919B012402605 proje no ile desteklenen projeden üretilmiştir.

ve olayların tespitini, tahlilini ve değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Mevlâna Celaleddin-i Rumi, sadece Türk edebiyatının değil, dünya kültürünün de önemli bir figürü olarak öne çıkmaktadır. Proje, Mevlâna'nın yaşamı, düşünceleri ve etrafındaki tarihi olaylar ile kişilerin derinlemesine incelenmesini sağlayarak hem dizinin tarihsel bağlamını güçlendirecek hem de izleyicilere zengin bir bilgi sunmayı hedeflemektedir. Devamında ise Bu çalışma, TRT'nin yapımında kullanacağı tarihsel kaynakları zenginleştirecek ve izleyicilere Mevlâna'nın dünyasını daha iyi anlama fırsatı sunacaktır. Aynı zamanda, Mevlâna'nın evrensel değerlerinin vurgulanması, toplumda barış, hoşgörü ve sevgi anlayışının yaygınlaşmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: TRT, TABİİ, Dizi, Mevlâna Celaleddin-i Rumi, Kişi, Olay, Mekân

HISTORICAL FIGURES DEPICTED IN "MEWLÂNA JALALEDDIN-I RUMI" SERIES ON TRT TABİİ PLATFORM

ABSTRACT

Mevlâna Jalaluddin Rumi (1207–1273) is one of the most important poets and thinkers in Turkish literature. Originally from Balkh (present-day Afghanistan), Mevlâna migrated to Anatolia with his family at a young age and settled in Konya. As a leading figure of Sufi thought, he explored profound spiritual themes of love and divine understanding in his works. His most famous work, the "Masnavi", is a collection of poems written in Persian, containing Sufi teachings, parables, and lessons. Another significant work, the "Divan-e Kabir", is a major compilation of Sufi poetry. Mevlâna is also renowned for his friendship with Shams-i Tabrizi, a relationship that deeply influenced his philosophy and poetry. Mevlâna's philosophy emphasizes love, tolerance, human compassion, and devotion to God. His famous saying, "Come, come, whoever you are", reflects his inclusive and loving approach. He passed away on December 17, 1273, and annual commemorations are held in Konya on this date. His teachings continue to inspire great interest both in the Islamic world and internationally.

This study aims to identify, analyze, and evaluate the historical figures, locations, and events featured in the first 20 episodes (the first 2 seasons) of the TRT Tabii series "Mevlâna Jalaluddin Rumi" (the series is planned for 3 seasons and 30 episodes in total, but only 20 episodes across 2 seasons have been released so far). Mevlâna Jalaluddin Rumi stands out not only as a key figure in Turkish literature but also as an influential personality in world culture. The project seeks to strengthen the series' historical context by providing an in-depth examination of

Mevlâna's life, philosophy, and the historical events and figures surrounding him, while also offering audiences a wealth of knowledge. This study will enrich the historical sources used in TRT's production and provide viewers with a deeper understanding of Mevlâna's world. Additionally, highlighting Mevlâna's universal values will contribute to promoting peace, tolerance, and love in society.

Key Words: TRT, TABİİ, Serial, Mewlâna Jalaleddin-i Rumi, Person, Events, Place

RUM MESKÛNUNDA KOCABAŞLAR VE SEÇİMLERİ: MİDİLLİ ADASI

Merve AKBULUT GÜLER¹

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

merveguler2205@gmail.com – 0000.0002.7740.4164

ÖZET

Osmanlı Devleti'nin geniş bir coğrafi alana yayılması, merkezi otorite ile yerel unsurlar arasındaki ilişkilerin düzenlenmesinde çeşitli idari mekanizmaların geliştirilmesini zorunlu kılmıştır. Bu mekanizmalardan biri de “kocabaşılık” müessesesi olmuştur. Özellikle Rum nüfusun yoğun olduğu bölgelerde, kocabaşlar merkezi yönetimin yerel halkla iletişimini sağlayan ve temsiliyet fonksiyonu üstlenen önemli bir aracı rolü oynamışlardır. Kocabaşların idari ve sosyal statülerindeki yükselişi 1691 yılındaki siyasi ve sosyal dönüşümlerle yakından ilişkilidir. Söz konusu dönüşüm özellikle 18. ve 19. yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nde merkezi yönetimin taşradaki etkinliğini artırma çabaları ve yerel dinamiklerin yeniden şekillenmesi bağlamında değerlendirilmelidir. Bu dönemde kocabaşılık, bir yerel yönetim birimi olarak daha belirgin bir rol üstlenmiş ve Rumların, iç işleyişlerini daha etkin kılmak amacıyla kendi aralarından kocabaş seçme pratiğini benimsemişlerdir. Bu bağlamda, kocabaş seçimlerinin yerel düzeydeki işleyişine dair somut bir örneği, 1846 tarihli bir vesikada bulunmaktadır. Midilli Adası'ndaki kocabaş seçimleriyle ilgili bu belge, yirmi üç kişilik bir gruptan bahsetmektedir. Bu şahısların her senenin mart ayında bir araya gelerek, kaymakam ve naip eşliğinde kendi aralarından kocabaş seçimi yaptıkları belirtilmektedir. Seçim sürecinde “dügme” olarak adlandırılan materyalin kullanıldığı dikkat çekmektedir. Siyah ve beyaz renkte olan bu düğmeler adayların oluşturduğu bir çember içerisinde sallanarak atılır ve beyaz düğmenin işaret ettiği o kişi kocabaş olarak seçilirdi. Bu vesika, kocabaşılık kurumunun sadece merkezi bir atama değil, aynı zamanda yerel katılımı işleyen özgün bir temsil mekanizması olduğunu göstermesi açısından dikkat çekicidir.

Anahtar Kelimeler: Kocabaş, Seçim, Rum, Midilli Adası.

¹ Bu bildiri çalışması Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından kabul edilen “Osmanlı Devleti'nde Kocabaşlar” isimli Doktora tez çalışmasından üretilmiştir.

KOCABASHIS AND THEIR ELECTIONS IN THE GREEK-INHABITED AREAS: THE ISLAND OF LESBOS

Mere AKBULUT GÜLER

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

merveguler2205@gmail.com – 0000.0002.7740.4164

ABSTRACT

The vast geographical expansion of the Ottoman Empire necessitated the development of various administrative mechanisms to regulate the relationship between the central authority and local elements. One such mechanism was the institution of the *kocabashi* (kocabaşılık). Particularly in regions with a dense Greek population, *kocabashis* played an important intermediary role, acting as representatives who facilitated communication between the central government and the local populace. The rise in the administrative and social status of the *kocabashis* is closely linked to the political and social transformations of 1691. These transformations should be evaluated in the context of the Ottoman Empire's efforts to increase the effectiveness of central authority in the provinces during the 18th and 19th centuries, as well as the reshaping of local dynamics. During this period, *kocabashilik* assumed a more prominent role as a local administrative unit, and the Greek communities adopted the practice of electing a *kocabashi* from among themselves to manage their internal affairs more effectively. A concrete example of the local functioning of these elections is found in a document dated 1846. This document, concerning the *kocabashi* elections on the island of Lesbos (Midilli), refers to a group of twenty-three individuals. It states that these individuals would gather every March, in the presence of the *kaymakam* (district governor) and the *naib* (deputy judge), to elect a *kocabashi* from among themselves. It is noteworthy that a material referred to as a “button” (*düğme*) was used during the election process. These buttons, in black and white, were shaken and cast within a circle formed by the candidates, and the person indicated by the white button would be selected as the *kocabashi*. This document is significant as it illustrates that the *kocabashilik* institution was not merely a centrally appointed position but also an original representation mechanism operating with local participation.

Keywords: Kocabashi, Election, Greek (Rum), Lesbos Island.

YERLİ TELEVİZYON DİZİLERİNDE AKRAN ZORBALIĞI: KARDEŞLERİM TV DİZİSİ ALIMLAMA ÇALIŞMASI

Dr. Öğr. Ü. Neslihan Ş. AKPINAR,

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi,
nsakpinar@yyu.edu.tr- 0000-0002-8598-5237

Öğrenci Diyar KARDAŞ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi,
diyaresk.34@hotmail.com

Öğrenci Zehra AKTAŞ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi,
lzehraaktasl.00@gmail.com

ÖZET

Okullarda son yıllarda artan şiddet sadece ülkemizde değil tüm dünyada ele alınan konulardan biridir. Akran zorbalığı, bir ya da birden fazla çocuğun kendilerine kıyasla dezavantajlı konumda olan bir başka çocuğa karşı düzenli olarak uyguladıkları sözlü ya da fiziki saldırı ve baskılama olarak genellikle okullarda gerçekleşmektedir. Aynı yaş düzeyindeki çocukların birbirlerine veya tek bir kişiye karşı sözel, fiziksel, davranışsal ve psikolojik olarak örseleyici, zarar verici davranışta bulunması negatif etkileri son derece yüksek olan sosyal bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye’de de dünyanın birçok yerinde olduğu gibi akran zorbalığı oldukça yaygındır. Her yaş grubunda görülmekle birlikte, lise çağında zorbalığın şiddeti artmaktadır. Günümüzde sayısı artan zorbalık davranışları arasında bulunan akran zorbalığı elbette televizyon dizilerinin de dikkatinden kaçmamıştır. Son dönem popüler televizyon dizilerinden biri olan “Kardeşlerim” dizisi yüksek bir izleyici kitlesine sahip, ana karakterleri lise çağında olan ve akran zorbalığını ele alan az sayıda yerli diziden biridir. Bu çalışma, Türkiye’de lise çağındaki öğrenciler arasında yaygın bir sorun olan akran zorbalığının, popüler bir yerli televizyon dizisi olan “Kardeşlerim” dizisindeki temsilini ve bu temsilin lise öğrencileri üzerindeki algısını incelemeyi amaçlamaktadır. Yapılan literatür taraması, akran zorbalığının psikolojik ve toplumsal etkilerinin Türkiye’de giderek daha fazla araştırıldığını, ancak televizyon dizileri gibi popüler medya ürünlerinin bu konudaki etkisini ele alan çalışmaların sınırlı olduğunu ortaya koymuştur. Bu bağlamda, “Kardeşlerim” dizisi, orijinal bir yerli senaryoya sahip olması ve akran zorbalığını konu edinmesiyle dikkat çekici bir örnek

teşkil etmiştir. Çalışmada, dizinin akran zorbalığını ele alış biçimi analiz edilmiş ve lise öğrencileriyle yapılan derinlemesine mülakatlar aracılığıyla, bu temsilin izleyici üzerindeki etkileri alımlama analizi çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akran Zorbalığı, TV Dizisi, Genç, Öğrenci, Türkiye

PEER BULLYING IN TURKISH TELEVISION SERIES: A RECEPTION STUDY OF THE “KARDEŞLERİM” (My Siblings) TV SERIES

ABSTRACT

The increasing violence in schools in recent years has been a topic addressed not only in Türkiye but all over the world. Peer bullying, defined as verbal or physical aggression and oppression regularly applied by one or more children against another child in a disadvantaged position compared to them, generally occurs in schools. The act of children of the same age group engaging in verbally, physically, behaviorally, and psychologically damaging or harmful behavior towards each other or a single individual emerges as a social problem with extremely high negative impacts. In Türkiye, as in many parts of the world, peer bullying is quite common. Although it is observed in all age groups, the severity of bullying increases during high school age. Among the increasing bullying behaviors today, peer bullying has naturally not escaped the attention of television series. "Kardeşlerim" (My Siblings), one of the popular television series of recent times, has a large audience, features main characters of high school age, and is one of the few local series that addresses peer bullying. This study aims to examine the representation of peer bullying in the popular local television series "Kardeşlerim" and the perception of this representation among high school students. The literature review conducted revealed that the psychological and social effects of peer bullying are increasingly being researched but studies addressing the impact of popular media products such as television series on this issue are limited. In this context, the "Kardeşlerim" series stood out as a remarkable example due to its original local script and its focus on peer bullying. In the study, the series' approach to peer bullying was analyzed, and through in-depth interviews with high school students, the effects of this representation on the audience were evaluated within the framework of reception analysis.

Keywords: Peer Bullying, TV Series, Youth, Student, Türkiye

DİJİTAL YORGUNLUK VE GİZLİLİK: AÇIK RIZA METİNLERİNİN GİZLİLİK KONTROLÜNDEKİ ROLÜ VE ANALİZİ

Doktora Öğrencisi İbrahim KARATAŞ

Atatürk Üniversitesi,

ibrahim.karatas1@ogr.atauni.edu.tr

ORCID ID: 0009-0004-2960-7524

ÖZET

Dijital teknolojilerin hızlı gelişimiyle birlikte sosyal medya platformları, bireylerin hem içerik üreticisi hem de tüketicisi olarak konumlandığı merkezi çevrimiçi mecralar haline gelmiştir. Bu süreçte paylaşılan kişisel verilerin miktarı ve çeşitliliği artmakta, buna paralel olarak kullanıcıların veri güvenliği ve gizliliğe ilişkin kaygıları derinleşmektedir. Sosyal medya platformlarının sunduğu gizlilik politikaları ve açık rıza metinleri, kullanıcıların kişisel verilerinin nasıl işlendiği konusunda bilgi edinmesini ve bu süreçte onay vermesini sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Ancak dijital yorgunluk, bilgi fazlalığı, dikkat dağınıklığı ve metinlerin uzunluğu gibi faktörler, kullanıcıların bu metinleri yeterince anlamadan onay vermelerine yol açmakta, bu da bilinçli rıza süreçlerini ciddi şekilde zedelemektedir. Bu çalışma, Türkiye’de en yaygın kullanılan beş sosyal medya platformu (YouTube, Instagram, WhatsApp, Facebook, X) ile yerli bir dijital iletişim platformu olan BİP’in sunduğu gizlilik ve açık rıza metinlerini içerik, yapı ve şeffaflık açısından analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, Custers ve arkadaşları tarafından geliştirilen açık rıza kriterleri şeması ve Türkiye Cumhuriyeti Kişisel Verileri Koruma Kurumu (KVKK) açık rıza tanımı ve unsurları temel alınarak gerçekleştirilmiştir. Bu metinlerin şeffaflık, açıklık, anlaşılabilirlik, bilgilendiricilik ve erişilebilirlik gibi yönlerden kullanıcıya ne düzeyde bilgi sunduğu ortaya konulacaktır. Çalışma, platformların fiili gizlilik uygulamalarını değil, kullanıcı bilgilendirmesi amacıyla sunulan açık rıza metinlerinin belirlenmiş etik ve yasal kriterler açısından yeterliliğini değerlendirmeyi hedeflemektedir. Gizlilik yönetiminde kadercilik kavramı, kullanıcıların çoğu zaman bilinçli bir şekilde rıza metinlerini okumadan kabul ettiklerine dair psikolojik ve davranışsal arka planı açıklayarak çalışmanın kuramsal zeminini oluşturmaktadır. Böylece bu çalışma, hem açık rıza kavramının hukuki boyutuna hem de kullanıcı davranışlarına ilişkin sosyal ve psikolojik dinamiklere ışık tutmaktadır.

Anahtar Kelimeler : Dijital Yorgunluk, Sosyal Medya, Gizlilik Politikası, Rıza Metinleri

DIGITAL FATIGUE AND PRIVACY: THE ROLE AND ANALYSIS OF EXPRESS CONSENT TEXT IN PRIVACY CONTROL

PhD Student İbrahim KARATAŞ

Atatürk University,

ibrahim.karatas1@ogr.atauni.edu.tr

ORCID ID: 0009-0004-2960-7524

ABSTRACT

With the rapid development of digital technologies, social media platforms have become central online spaces where individuals act as both content producers and consumers. During this process, the amount and variety of personal data shared has increased, and users' concerns about data security and privacy have deepened. The privacy policies and consent statements provided by social media platforms play a crucial role in enabling users to understand how their personal data is processed and to give their consent to this process. However, factors such as digital fatigue, information overload, distraction, and the length of texts lead users to agree to these texts without fully understanding them, which seriously undermines the informed consent process. This study aims to analyze the privacy and informed consent texts provided by the five most widely used social media platforms in Turkey (YouTube, Instagram, WhatsApp, Facebook, X) and the local digital communication platform BİP in terms of content, structure, and transparency. The research was conducted based on the explicit consent criteria framework developed by Custers and colleagues and the explicit consent definition and elements of the Turkish Republic Personal Data Protection Authority (KVKK). The study will reveal the extent to which these texts provide information to users in terms of transparency, clarity, comprehensibility, informativeness, and accessibility. The study does not evaluate the actual privacy practices of the platforms but rather assesses the adequacy of the explicit consent texts provided for user information purposes in terms of established ethical and legal criteria. The concept of fatalism in privacy management forms the theoretical basis of the study by explaining the psychological and behavioral background of users often accepting consent texts without consciously reading them. Thus, this study sheds light on both the legal dimension of the concept of explicit consent and the social and psychological dynamics related to user behavior.

Keywords: Digital Fatigue, Social Media, Privacy Policy, Consent Texts

KÜLTÜR ENDÜSTRİSİNİN BEDEN İMAJI: NİHAL CANDAN ÖRNEĞİNDE ANOREKSİYA, MEDYA VE TOPLUMSAL BASKI

Dr. Öğr. Üyesi Özden Toprak,

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi,

ozdentoprak@mku.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-8133-2474

ÖZET

Frankfurt Okulu'nun eleştirel kuramcıları Horkheimer ve Adorno'nun 1940'lı yıllarda dikkat çektiği kültür endüstrisi, modern toplumlarda kültürel üretim olarak sunulan çalışmaların özgün olmaktan uzaklaşıp sıradanlaşmış, birbirine benzeyen hatta birbirini tekrar eden içeriklerin ve tüketim araçlarının endüstriyel bir biçimde sunulduğunu vurgular. Eleştirel yaklaşım ve düşüncenin yerini yüzeysel tekrarlar alır. Çeşitli medya kanalları ile oluşturulan sanal evrende bilgi, sanat, edebiyat vb. içeriklerin yerini gerçeklik algısını manipüle eden ve bireyleri özendirici, oyalayıcı, zaman öldürmeye yönelik tüketim odaklı içerikler aldığı anda oluşan bu sanal evren, tercihlerle birlikte gerçeklik algısını da değiştirmiştir. Birey bu içeriklere maruz kaldıkça kendine ve topluma yabancılaşmakta zamanla toplumsal çürüme baş göstermektedir. Kamuoyunda tanınan bir fenomen haline gelen Nihal Candan'ın bedenine yönelik medya ve toplum baskılarının, kültür endüstrisinin “ideal kadın” dayatması bu yabancılaşma ve çürümenin sonucu aynı zamanda en somut örneklerinden biridir. Anoreksiya nervoza, yalnızca bireysel bir hastalık değil; neoliberal medya düzeninin estetik ve disiplin politikalarının bir ürünüdür. Bu vakada açlık grevi ve beden erozyonu, kadın bedenine yönelik kültürel tahakkümün gözle görünür hale gelmiş bir sonucudur. Popüler kültür, kadını çoğunlukla izlenilecek, şekillendirilecek ve denetlenecek bir beden olarak kodlar. Nihal Candan'ın medyada “güzellik”, “formda kalma” ve “görünürlük” üzerinden nesneleştirilmesi; onun hem magazinelle hem de kültürel düzeyde bir baskı altına alınmasına neden olmuştur. Bu baskı, yalnızca estetikle sınırlı değil, aynı zamanda disiplin, boyun eğme ve itaat ideolojileriyle örüntülüdür. Michel Foucault'nun beden denetimi ve biyopolitika kavramları, Candan'ın durumu için açıklayıcıdır. Beden, toplumun normlarını taşıyan ve bu normlara uymaya zorlanan bir araç haline gelir. Anoreksiya ise, bu baskının bireysel direnişle birleştiği patolojik bir noktadır. Medyada sürekli beden ölçülerine indirgenen kadın kimliği, Candan'ın bedenini adeta bir savaş alanına dönüştürmüştür. Kültür endüstrisinin televizyon ve sosyal medya gibi araçlarla ürettiği “ideal güzellik” kalıbı, yalnızca sunulan içeriği değil, izleyicinin kendi

benliğini inşa etme biçimini de etkiler. Candan örneğinde görüldüğü gibi, kişi bu temsillerin öznesi değil, nesnesi haline gelir. Açlık grevi, sadece bir hukuki ya da psikolojik tepki değil, aynı zamanda estetik normlara ve medyanın inşa ettiği kimliğe karşı çarpık bir direniştir. Bir fenomenin yaşadığı bu süreç, bireysel bir trajediden öte, toplumsal ve kültürel yapının kadın bedeni üzerindeki tahakkümünü gösteren çarpıcı bir örnektir. Bu durum, medya etiği, sağlık politikaları ve toplumsal cinsiyet normları açısından yeniden düşünülmelidir. Kültür endüstrisinin “göze hitap eden beden” dayatması, yaşamla ölüm arasındaki çizgiyi silikleştiren bir araç haline getirmiştir.

Anahtar Kelimeler : Kültür endüstrisi, Popüler kültür, Yabancılaşma

THE BODY IMAGE OF THE CULTURE INDUSTRY: ANOREXIA, MEDIA, AND SOCIAL PRESSURE IN THE CASE OF NİHAL CANDAN

ABSTRACT

The cultural industry, which was highlighted by the critical theorists Horkheimer and Adorno of the Frankfurt School in the 1940s, emphasizes that works presented as cultural production in modern societies have become far from original and have become ordinary, similar, and even repetitive in content and consumption tools, which are presented in an industrial manner. Critical approaches and thinking are replaced by superficial repetitions. In the virtual universe created by various media channels, when content such as information, art, and literature is replaced by consumption-oriented content that manipulates the perception of reality and encourages individuals to be complacent, distracted, and waste time, this virtual universe changes the perception of reality along with preferences. As individuals are exposed to this content, they become alienated from themselves and society, and over time, social decay begins to emerge. The media and social pressure on Nihal Candan's body, which has become a well-known phenomenon in the public eye, and the cultural industry's imposition of the “ideal woman” are both a result of this alienation and decay, as well as one of its most concrete examples. Anorexia nervosa is not merely an individual illness; it is a product of the aesthetic and disciplinary policies of the neoliberal media order. In this case, hunger strikes and body erosion are visible results of cultural domination over women's bodies. Popular culture codes

women as bodies to be watched, shaped, and controlled. Nihal Candan's objectification in the media through “beauty,” “staying in shape,” and “visibility” has subjected her to pressure at both the tabloid and cultural levels. This pressure is not limited to aesthetics but is also intertwined with ideologies of discipline, submission, and obedience. Michel Foucault's concepts of body control and biopolitics are explanatory for Candan's situation. The body becomes a tool that carries and enforces societal norms. Anorexia is a pathological point where this pressure merges with individual resistance. The female identity, which is constantly reduced to body measurements in the media, has turned Candan's body into a battlefield. The “ideal beauty” mold produced by the culture industry through tools such as television and social media affects not only the content presented but also the way viewers construct their own identities. As seen in Candan's case, the individual becomes not the subject but the object of these representations. The hunger strike is not merely a legal or psychological response but also a distorted resistance against aesthetic norms and the identity constructed by the media. This process, which a phenomenon undergoes, is more than an individual tragedy; it is a striking example of the domination of the social and cultural structure over the female body. This situation should be reconsidered in terms of media ethics, health policies, and gender norms. The culture industry's imposition of the “eye-catching body” has become a tool that blurs the line between life and death.

Keywords: Culture industry, Popular culture, Alienation

**EŞLEŞME DENENCESİNİN İNSAN ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİ ÖLÇEN ÖLÇME
ARACININ GELİŞTİRİLMESİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI**
**THE DEVELOPMENT OF AN INSTRUMENT TO MEASURE THE EFFECTS OF
THE MATCHING EQUATION ON HUMAN BEINGS: A VALIDITY AND
RELIABILITY STUDY**

Lisans Öğrencisi Melike Nur REYHAN

Kırıkkale Üniversitesi, melikereyhan73@gmail.com

Lisans Öğrencisi Gülseren YURTOĞLU

Kırıkkale Üniversitesi, gyurtglu19@gmail.com

Lisans Öğrencisi Başak KAYMAZ

Kırıkkale Üniversitesi, basakaymaz0699@gmail.com

Lisans Öğrencisi Miray UTLU

Kırıkkale Üniversitesi, mirayutlu188@gmail.com

Prof. Dr. Sevda ASLAN MUCUR

Kırıkkale Üniversitesi, svd.aslan@kku.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-6544-3302

Özet

Bu çalışma, yakın ilişkiler bağlamında eşleşme denencesinin bireylerin düşünce, duygu ve davranışları üzerindeki etkilerini ölçmeye yönelik yeni bir ölçme aracı geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu denence, bireylerin özellikle fiziksel çekicilik, sosyoekonomik düzey veya değer benzerliği gibi faktörler açısından kendilerine denk partnerlerle ilişki kurma eğiliminde olduklarını öne sürmektedir. Bu eğilim, bireylerin ilişkilerinde daha fazla doyum ve uyum yaşamasına katkı sağlayabilir. Ayrıca, benzerlik temelinde kurulan ilişkilerin uzun vadede daha istikrarlı olduğu araştırmalarla desteklenmektedir. Araştırmanın çalışma grubunu Kırıkkale Üniversitesi'nde öğrenim gören 300 lisans öğrencisi oluşturmuştur. Araştırma grubu 175 kadın, 125 erkek olarak gönüllü öğrencilerden seçilmiştir. Veriler, çalışmanın amacına uygun olarak hazırlanan ölçme aracı aracılığıyla toplanmıştır. Geliştirilen ölçme aracının madde sayısı 36'dır, 5li Likert tipinde hazırlanmıştır. Verilerin analizi SPSS 27 programı ile gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliliği için faktör analizi, iç tutarlılığı için ise güvenirlik analizleri (Cronbach's Alpha) yapılmıştır. Çalışma, eşleşme denencesinin insan üzerindeki etkilerini ölçmeyi ve geliştirilen ölçeğin psikometrik özelliklerini incelemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eşleşme denencesi, romantik ilişkiler, faktör analizi, güvenirlik analizi

Abstract

This study aims to develop a new instrument to measure the effects of the matching hypothesis on individuals' thoughts, feelings and behaviors in the context of close relationships. This hypothesis suggests that individuals tend to form relationships with partners who are similar to them in terms of factors such as physical attractiveness, socioeconomic level or similarity in values. This tendency may contribute to individuals experiencing more satisfaction and harmony in their relationships. In addition, it is supported by research that relationships established on the basis of similarity are more stable in the long term. The study group of the research consisted of 300 undergraduate students studying at Kırıkkale University. The research group consisted of 175 female and 125 male volunteer students. The data were collected through a measurement tool prepared in accordance with the purpose of the study. The number of items of the developed measurement tool was 36 and it was prepared in 5-point Likert type. Data analysis was performed with SPSS 27 program. Factor analysis was performed for the construct validity of the scale and reliability analysis (Cronbach's Alpha) was performed for internal consistency. The study aims to measure the effects of the matching hypothesis on human beings and to examine the psychometric properties of the developed scale.

Keywords: Matching hypothesis, romantic relationships, factor analysis, reliability analysis

**KIRSALDAN KENTE GÖÇ EDEN BİREYLERDE DOĞAYLA BAĞ KURMA
EĞİLİMİNİN PSİKOLOJİK YANSIMALARI**
**IN INDIVIDUALS MIGRATING FROM RURAL TO URBAN AREAS
PSYCHOLOGICAL REFLECTIONS OF THE TENDENCY TO CONNECT WITH
NATURE**

Lisans Öğrencisi Mehmet Emin EĞİLMEZ

06egilmez@gmail.com, Kırıkkale Üniversitesi

Lisans Öğrencisi Melike Nur REYHAN

melikereyhan73@gmail.com, Kırıkkale Üniversitesi

Prof. Dr. Sevda ASLAN MUCUR

svd.aslan@kku.edu.tr, Kırıkkale Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, kırsaldan kente göç eden bireylerin doğayla bağ kurma eğilimlerinin altında yatan psikolojik süreçleri incelemektir. Araştırmada, 2024-2025 bahar döneminde geçmişte köy-kasaba gibi kırsal bir yerde veya bahçesi olan bir evde yaşarken şu anda bir binada-apartmanda, yani kent yaşamına geçmiş, yaşları 18-65 arasında değişen 85 kadın, 68 erkek olarak toplam 153 kişiye ulaşılmıştır. Ancak veri toplama aracını eksik ve/veya yanlış dolduran 42 kişi araştırma dışında tutularak 111 katılımcının verileri analiz edilmiştir. Bu araştırmada, veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından kırsaldan kente göç eden bireylerin doğayla bağ kurma eğilimlerinin altında yatan psikolojik süreçlerin belirlenmesine ilişkin hazırlanan form geliştirilmiştir. Bu form, Google Form üzerinden uygulanmıştır. Bu form kapsamında katılımcılardan; göç geçmişleri, kent yaşamına uyum süreçleri, doğayla bağ kurma davranışları ve psikolojik etkiler gibi konulara ilişkin 5'li Likert tipi derecelemeyle hazırlanan maddelere verdikleri cevaplar elde edilmiştir. Forma verilen cevaplara ilişkin frekans ve yüzdeler hesaplanmıştır. Katılımcıların büyük çoğunluğu, kent yaşamında doğadan uzak kalmanın psikolojik olarak olumsuz etkiler yarattığını belirtmiştir. Ayrıca, yeşil alanlarda zaman geçirme, yaşadıkları binada bitki yetiştirme ve hobi bahçesi edinme gibi davranışların kendileri üzerinde olumlu etki bıraktığı ve stresleri kent yaşamından bir kaçış noktası olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Göç, kırsal-kent, psikoloji, yeşil alan, doğayla bağ kurma

Abstract

The purpose of this study is to examine the psychological processes underlying the tendency of individuals migrating from rural to urban areas to connect with nature. In the study, a total

of 153 individuals, 85 female and 68 male, aged between 18-65, who used to live in a rural area such as a village or town or in a house with a garden, but now live in a building or apartment, i.e. in an urban setting, were reached in the spring of 2024-2025. However, 42 individuals who filled out the data collection tool incompletely and/or incorrectly were excluded from the study and the data of 111 participants were analyzed. In this study, a form prepared by the researchers to determine the psychological processes underlying the tendency of individuals migrating from rural to urban areas to connect with nature was developed as a data collection tool. This form was applied via Google Form. Within the scope of this form, the participants' responses to items prepared with a 5-point Likert type rating regarding topics such as migration history, adaptation processes to urban life, behaviors to connect with nature, and psychological effects were obtained. Frequencies and percentages were calculated for the responses given to the form. The majority of participants stated that staying away from nature in urban life has negative psychological effects. In addition, it was observed that behaviors such as spending time in green areas, growing plants in the building they live in, and having a hobby garden had a positive effect on them and were an escape from stress from urban life.

Keywords: Migration, rural-urban, psychology, green space, connecting with nature

EVLİ, FLÖRT EDEN VE BEKAR BİREYLERİN AİLE YAPISI VE İLİŞKİ DİNAMİKLERİNE YÖNELİK NİTEL BİR İNCELEME: ANKARA VE KIRIKKALE ÖRNEKLEMİ ÜZERİNDE ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ

Onur ALTUN

B..T. Uzmani, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Kırıkkale, Türkiye.

altunonur0652@gmail.com – 0000-0001-6150-7620

Sevda ASLAN MUCUR

Prof. Dr., Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Kırıkkale, Türkiye.

svd.aslan@kku.edu.tr – 0000-0001-6544-3302

ÖZET

Bu çalışma, evli, flört eden ve bekar bireylerin aile yapısı, evlilik algısı, iletişim biçimleri, ebeveynlik tutumları, kriz yönetimi stratejileri, toplumsal cinsiyet rolleri ve aile danışmanlığına yönelik tutumlarını nitel bir yaklaşımla anlamayı amaçlamaktadır. Ankara ve Kırıkkale illerinden seçilen 12 katılımcı ile gerçekleştirilen odak grup görüşmelerinde, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak veri toplanmıştır. İçerik analizi yöntemiyle yapılan değerlendirmede, bireylerin aile ve ilişki bağlamındaki deneyimlerinin ilişki durumlarına göre farklılıklar gösterdiği ortaya çıkmıştır. Evli bireylerde karşılıklı anlayış, sorumluluk ve bağlılık temalarının daha baskın olduğu, flört eden bireylerin iletişim ve duygusal yakınlık beklentilerinin öne çıktığı, bekar bireylerde ise aile bağları, sınırlar ve bireysel özgürlük konularına vurgu yapıldığı belirlenmiştir. Ayrıca, katılımcıların aile danışmanlığına yönelik farkındalık düzeyleri ve danışmanlık gereksinim algıları da ilişki durumlarına göre çeşitlilik göstermiştir. Araştırmanın bulguları, aile danışmanlığı ve psikososyal destek süreçlerinde bireylerin ilişki durumlarının dikkate alınmasının müdahale etkinliğini artıracığına işaret etmektedir. Sonuçlar, aile ve ilişki dinamiklerinin çok boyutlu doğasının anlaşılması ve bu alanda daha kapsamlı destek modelleri geliştirilmesi için önemli katkılar sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler:

Aile yapısı, evlilik, flört, bekar bireyler, ilişki dinamikleri, aile danışmanlığı

A QUALITATIVE STUDY ON FAMILY STRUCTURE AND RELATIONSHIP DYNAMICS OF MARRIED, DATING AND SINGLE INDIVIDUALS: FOCUS GROUP INTERVIEWS ON ANKARA AND KIRIKKALE SAMPLE

Onur ALTUN

*B..T. Specialist, Kırıkkale University, Institute of Social Sciences, Guidance and
Psychological Counseling, Kırıkkale, Turkey.*

altunonur0652@gmail.com - 0000-0001-6150-7620

Sevda ASLAN MUCUR

*Prof. Dr., Kırıkkale University, Faculty of Education, Guidance and Psychological
Counseling, Kırıkkale, Turkey.*

svd.aslan@kku.edu.tr - 0000-0001-6544-3302

ABSTRACT

This study aims to understand the family structure, perception of marriage, communication styles, parenting attitudes, crisis management strategies, gender roles and attitudes towards family counseling of married, dating and single individuals with a qualitative approach. In focus group interviews with 12 participants selected from Ankara and Kırıkkale provinces, data were collected using a semi-structured interview form. Content analysis revealed that individuals' experiences in the context of family and relationship differed according to their relationship status. It was determined that the themes of mutual understanding, responsibility and commitment were more dominant in married individuals, the expectations of communication and emotional closeness were more prominent in dating individuals, while family ties, boundaries and individual freedom were emphasized in single individuals. In addition, the participants' level of awareness of family counseling and their perceptions of counseling needs varied according to their relationship status. The findings of the study indicate that taking into account the relationship status of individuals in family counseling and psychosocial support processes will increase the effectiveness of intervention. The results provide important contributions to understanding the multidimensional nature of family and relationship dynamics and developing more comprehensive support models in this field.

Keywords:

Family structure, marriage, dating, single individuals, relationship dynamics, family counseling

YAŞLILIKTA PSİKOSOSYAL DENEYİMLERİN ÇOKLU BAKIŞ AÇISIYLA İNCELENMESİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

Onur ALTUN

*B..T. Uzmani, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Rehberlik ve Psikolojik
Danışmanlık, Kırıkkale, Türkiye.
altunonur0652@gmail.com – 0000-0001-6150-7620*

Sevda ASLAN MUCUR

*Prof. Dr., Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık,
Kırıkkale, Türkiye.
svd.aslan@kku.edu.tr – 0000-0001-6544-3302*

ÖZET

Bu çalışma, yaşlılık sürecinin bireysel, ilişkisel ve çevresel düzeyde nasıl deneyimlendiğini çoklu bakış açılarıyla incelemeyi amaçlamaktadır. Durum çalışması desenine dayalı olarak yapılandırılan bu araştırmada, bir yaşlı birey, ona bakım veren üç kişi ve sosyal çevresinden beş kişiyle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veriler, nitel araştırma ilkelerine uygun olarak tematik analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda yaşlı bireyin yaşlanma sürecine yönelik anlamlandırmalarının genellikle kabul ve uyum çerçevesinde şekillendiği, ancak yalnızlık, fiziksel zorlanmalar ve sosyal izolasyon gibi zorlukların bu süreci etkilediği görülmüştür. Bakım veren bireylerin ise hem fiziksel hem de duygusal yüklenmeler yaşadığı; sosyal destek sistemlerinin eksikliği ve rol çatışmalarıyla karşılaştığı belirlenmiştir. Sosyal çevreden gelen veriler, arkadaşlık ilişkilerinin yaşlı bireyin psikolojik iyi oluşuna katkıda bulunduğunu ve sosyal katılımın anlamlı bir destek işlevi gördüğünü ortaya koymuştur. Araştırma sonuçları, yaşlılık sürecinin sadece bireysel değil, aynı zamanda sosyal bağlamda da değerlendirilmesi gerektiğini ve yaşlı bireylerin çevresindeki kişilerin deneyimlerinin, yaşlılık olgusunun anlaşılmasında önemli bir kaynak olduğunu göstermektedir. Bulgular, yaşlılıkta psikolojik danışma, sosyal destek ve aile içi ilişkiler bağlamında hizmet sunumlarının yeniden yapılandırılması gerekliliğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlılık, Psikososyal Deneyim, Bakım Veren Birey, Sosyal Destek, Yalnızlık, Durum Çalışması

EXAMINING PSYCHOSOCIAL EXPERIENCES IN OLD AGE FROM MULTIPLE PERSPECTIVES: A CASE STUDY

Onur ALTUN

B..T. Specialist, Kırıkkale University, Institute of Social Sciences, Guidance and Psychological Counseling, Kırıkkale, Turkey.

altunonur0652@gmail.com - 0000-0001-6150-7620

Sevda ASLAN MUCUR

Prof. Dr., Kırıkkale University, Faculty of Education, Guidance and Psychological Counseling, Kırıkkale, Turkey.

svd.aslan@kku.edu.tr - 0000-0001-6544-3302

ABSTRACT

This study aims to examine how the aging process is experienced at individual, relational and environmental levels from multiple perspectives. In this research, which was structured based on a case study design, semi-structured interviews were conducted with an elderly person, three caregivers and five people from his/her social environment. The data were analyzed by thematic analysis method in accordance with qualitative research principles.

In line with the findings, it was observed that the older individual's interpretations of the aging process were generally shaped within the framework of acceptance and adaptation, but difficulties such as loneliness, physical difficulties and social isolation affected this process. Caregivers, on the other hand, experienced both physical and emotional burdens, lack of social support systems and role conflicts. Data from the social environment revealed that friendships contribute to the psychological well-being of older adults and that social participation serves as a meaningful support.

The results of the study show that the aging process should be evaluated not only in the individual but also in the social context and that the experiences of the people around the elderly individuals are an important source in understanding the phenomenon of aging. The findings point to the need to restructure service provision in the context of psychological counseling, social support and family relationships in old age.

Keywords: Aging, Psychosocial Experience, Caregiver, Social Support, Loneliness, Case Study

PSİKOLOJİK DANIŞMANLIKTA METAVERSE KULLANILIRSA NASIL BİR İÇERİK OLUŞTURULMASI İSTENEBİLİR?

"WHAT KIND OF CONTENT MIGHT BE DESIRED IF THE METAVERSE IS USED IN
PSYCHOLOGICAL COUNSELING?"

Sema ŞİMŞEK

Doktora Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı
PhD Student, Kırıkkale University, Department of Guidance and Psychological Counseling

semasimsek.8686@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-1161-0758

Sevda ASLAN MUCUR

Prof. Dr., Kırıkkale Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı
Prof. Dr., Kırıkkale University, Department of Guidance and Psychological Counseling

svd.aslan@kku.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-6544-3302

ÖZET

Bu çalışmada çeşitli eğitim kademelerinde görev yapan psikolojik danışmanların metaverse kavramıyla ilgili bakış açılarını ve kullanım alanlarını görmek, PDR’de öğrenci ve yetişkinlere yönelik metaverse kullanımında nasıl bir içerik oluşturmak isteyebileceklerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaçla dördü ilkokulda, sekizi ortaokulda, üçü lisede çalışan; on kadın, beş erkek psikolojik danışman olmak üzere toplam 15 psikolojik danışmanın görüşüne başvurulmuştur. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmadaki verilere araştırmacıların geliştirdiği on bir sorudan (4 demografik, 7 araştırma sorusundan) oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak ulaşılmıştır. Verilerin analizi içerik analizi ve betimsel analiz yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Görüşülen katılımcıların ses kayıtları metne dönüştürülmüş ve metin üzerinden analizler yapılmıştır.

Çalışmanın sonucunda, psikolojik danışmanların tamamının metaverse kavramını duyduğu, ancak kavramla ilgili bir kısım katılımcının halâ yeterince bilgiye sahip olmadığı gözlenmiştir. Katılımcıların bir kısmının ise metaverse kavramıyla ilgili ayrıntılı bilgi edindiği gözlenmiştir. Bununla birlikte katılımcı psikolojik danışmanların tamamına yakınının metaverse’ün yararına ve kullanım kolaylığına inandığı, gelecekte sahadaki pek çok uygulama alanında metaverse uygulamalarına sıklıkla yer verileceğine dair tutum ve düşünceye sahip oldukları görülmüştür. Araştırmanın sonuçları alanyazın dikkate alınarak tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik danışmanlık, metaverse, psikolojik danışmada içerik, nitel araştırma

ABSTRACT

This study aimed to examine the perspectives of psychological counselors working at various educational levels regarding the metaverse concept and its potential application areas within psychological counseling and guidance (PCG). Furthermore, it sought to explore the types of content psychological counselors might wish to create for metaverse utilization targeting students and adults in PCG. To achieve these objectives, the views of a total of 15 psychological counselors were sought, comprising ten women and five men; four of whom were employed in primary schools, eight in middle schools, and three in high schools. The study was conducted using a qualitative research approach, specifically the interview method. Data for the study were collected through a semi-structured interview form developed by the researchers, consisting of eleven questions (four demographic, seven research questions). The analysis of the collected data was performed using content analysis and descriptive analysis methods. Audio recordings of the interviewed participants were transcribed, and analyses were conducted based on these transcriptions. As a result of the study, it was observed that all of the psychological counselors had heard of the concept of metaverse, but some participants still did not have enough information about the concept. It was observed that some of the participants had acquired sufficient detailed information about the concept of metaverse. Nevertheless, nearly all participating psychological counselors believed in the benefits and ease of use of the metaverse, and they exhibited attitudes and thoughts indicating that metaverse applications would frequently be incorporated into many areas of practice in the field in the future. The results of the study were discussed in consideration of the relevant literature, and recommendations were provided..

Keywords: Psychological counseling, metaverse, content in psychological counseling, qualitative research

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK YAPAY ZEKÂ TEMELLİ ATILGANLIK VE ÖZ DÜZENLEME BECERİLERİ PSİKOEĞİTİM PROGRAMI

Doktora Öğrencisi, İbrahim BAYAM

Kırıkkale Üniversitesi, ibrahimbym.pdr38@gmail.com, ORCID ID: 0009-0000-0679-8840

Doktora Öğrencisi, Gizem Nurhan DAĞLI

Kırıkkale Üniversitesi, gizemnurhan@outlook.com, ORCID ID: 0000-0001-9971-6348

Doktora Öğrencisi, Gizem YAZGAN

Kırıkkale Üniversitesi, gizemyazgan6@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5565-3912

Prof. Dr., Sevda ASLAN MUCUR

Kırıkkale Üniversitesi, svd.aslan@kku.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-6544-3302

Özet

Yapay zekâ desteği öğrencilerin öğrenme hızına, ilgi alanlarına ve güçlü/zayıf yönlerine göre içeriklerin hazırlanabilmesi için fırsatlar sunmaktadır. Yapay zekâ destekli platformlar öğrencilere simülasyon, rol oyunu ve problem çözümü gibi çeşitli etkileşimli alıştırmalar sunarak öğrenmeyi daha ilgi çekici hale getirebilir. Bir yandan öğrencilerin performansına göre anlık geri bildirimler sunarak öğrenmeleri pekiştirilmekte, bir yandan da öğrencinin program boyunca kaydettiği ilerlemenin takibi yapılabilmektedir. Yürütülen etkinlik sonunda detaylı raporlar sunulurken sürece dair etkili geri dönütler sağlanabilmektedir. Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerine yönelik yapay zekâ temelli atılganlık ve öz düzenleme becerileri psikoeğitim programının geliştirilmesidir. Yürütülen bu nitel çalışmada gelişimsel araştırma modeli kullanılmıştır. Grup üyeleri, atılganlık ve öz düzenleme becerileri kazanması hedeflenen yedinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Psikoeğitim programına katılacak öğrencileri belirlemek amacıyla Topukçu (1982) tarafından geliştirilen “Atılganlık Ölçeği” ile Arslan ve Gelişli (2015) tarafından geliştirilen “Algılanan Öz Düzenleme Ölçeği” kullanılabilir. Oturumları değerlendirebilmek adına kolaylaştırıcı tarafından hazırlanan ve öğrencilerin yanıtlayacağı “Oturum Değerlendirme Formu”ndan yararlanılabilir. Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre içeriklerin kişiselleştirildiği, çeşitli yapay zekâ araçlarıyla kazanımların ele alındığı ve süreçteki ilerlemelerin takip edildiği bu program bir ön oturum ve yedi oturumdan oluşmaktadır. Psikoeğitim programında ön oturuma ayrılan süre 40 dakika ve diğer oturumlar için ayrılan süre 60 dakikadır. Bu oturumlarda kullanılan yapay zekâ araçları şunlardır; Chatbot, Google Cloud Vision API, ChatGPT, RescueTime, Notion AI, Kahoot, VR gözlük ve Miro AI. Yapay zekâda revizyonların sıklıkla yapılmasından dolayı grup üyelerinin ihtiyaçları ve grup dinamikleri açısından olumlu çıktılar elde edilebilir. Ayrıca psikoeğitim oturumlarında yapay zekâ araçlarının kullanımıyla hem zaman yönetimi hem de etkinlik çeşitliliği açısından avantajlar sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul öğrencileri, yapay zekâ, atılganlık, öz düzenleme becerileri, psikoeğitim programı

ARTIFICIAL INTELLIGENCE-BASED ASSERTIVENESS AND SELF-REGULATION SKILLS PSYCHOEDUCATION PROGRAM FOR SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Abstract

Artificial intelligence support offers opportunities for content to be prepared according to students' learning speed, interests, and strengths/weaknesses. Artificial intelligence-supported platforms can make learning more interesting by offering students various interactive exercises such as simulations, role plays and problem solving. On the one hand, students' learning is reinforced by providing instant feedback according to their performance, and on the other hand, the progress of the student throughout the program can be monitored. At the end of the activity, detailed reports can be presented and effective feedback can be provided on the process. The purpose of this research is to develop an artificial intelligence-based assertiveness and self-regulation skills psychoeducation program for middle school students. The developmental research model was used in this qualitative study. Group members consist of seventh and eighth grade students who are targeted to gain assertiveness and self-regulation skills. The "Assertiveness Scale" developed by Topukçu (1982) and the "Perceived Self-Regulation Scale" developed by Arslan and Gelli (2015) can be used to determine the students who will participate in the psychoeducation program. In order to evaluate the sessions, the "Session Evaluation Form" prepared by the facilitator and answered by the students can be used. This program, in which the content is personalized according to the individual needs of the students, the gains are addressed with various artificial intelligence tools and the progress in the process is monitored, consists of a preliminary session and seven sessions. The time allocated for the preliminary session in the psychoeducation program is 40 minutes and the time allocated for the sessions is 60 minutes. The AI tools used in these sessions are; Chatbot, Google Cloud Vision API, ChatGPT, RescueTime, Notion AI, Kahoot, VR glasses and Miro AI. Since revisions are made frequently in artificial intelligence, positive outcomes can be obtained in terms of the needs of group members and group dynamics. In addition, the use of artificial intelligence tools in psychoeducation sessions can provide advantages in terms of both time management and variety of activities.

Keywords: Secondary school students, artificial intelligence, assertiveness, self-regulation skills, psychoeducation program

YAPAY ZEKÂ TEMELLİ ATILGANLIK VE ÖZ DÜZENLEME BECERİLERİ VELİ PSİKOEĞİTİM PROGRAMI

Doktora Öğrencisi, İbrahim BAYAM

Kırıkkale Üniversitesi, ibrahimbym.pdr38@gmail.com, ORCID ID: 0009-0000-0679-8840

Doktora Öğrencisi, Gizem YAZGAN

Kırıkkale Üniversitesi, gizemyazgan6@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5565-3912

Doktora Öğrencisi, Gizem Nurhan DAĞLI

Kırıkkale Üniversitesi, gizemnurhan@outlook.com, ORCID ID: 0000-0001-9971-6348

Prof. Dr., Sevda ASLAN MUCUR

Kırıkkale Üniversitesi, svd.aslan@kku.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-6544-3302

Özet

Yapay zekâ akademik, sosyal, kültürel ve ekonomik pek çok konuda bireylere ve kurum/kuruluşlara kolaylıklar sağlamaktadır. Yapay zekâ destekli platformlar yoluyla ruh sağlığı alanında da çalışmalar hızlı bir şekilde devam etmektedir. Bireylerin psikoeğitim sürecinden daha etkin bir şekilde yararlanmalarına fırsat veren yapay zekâ temelli araçların kullanımıyla velilere yönelik psikoeğitim programları birtakım geri bildirimler sunarak öğrenmeleri kolaylaştırabilmektedir. Ayrıca bu araçlar sayesinde süreçte yürütülenlere dair raporlar hızlı ve güvenilir bir şekilde tutulabilmektedir. Bu araştırmanın amacı, velilere yönelik yapay zekâ temelli atılğanlık ve öz düzenleme becerileri psikoeğitim programının geliştirilmesidir. Yürütülen bu nitel çalışmada gelişimsel araştırma modeli kullanılmıştır. Grup üyeleri, atılğanlık ve öz düzenleme becerileri kazanması hedeflenen ebeveynlerden oluşmaktadır. Bu ebeveynler yedinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinin velileridir. Psikoeğitim programına katılacak velileri belirlemek amacıyla psikoeğitim programına katılacak velileri belirlemek amacıyla Voltan-Acar (1980) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Rathus Atılğanlık Envanteri" ve öz düzenleme becerilerine dair soruların yer aldığı yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılabilir. Oturumları değerlendirebilmek adına kolaylaştırıcı tarafından hazırlanan ve velilerin yanıtlayacağı "Oturum Değerlendirme Formu"ndan yararlanılabilir. Bireysel gereksinimleri doğrultusunda içeriklerin zenginleştirildiği, çeşitli yapay zekâ araçlarıyla kazanımların ele alındığı ve sürece dair gelişimlerin raporlandığı bu program bir ön oturum ve yedi oturumdan oluşmaktadır. Psikoeğitim programında ön oturuma ayrılan süre 70 dakika ve diğer oturumlar için ayrılan süre 90 dakikadır. Psikoeğitim oturumlarında kullanılan yapay zekâ araçları şunlardır; Chatbot, Google Cloud Vision API, ChatGPT, RescueTime, Notion AI, Kahoot, VR gözlük ve Miro AI. Yapay zekâ araçlarının pratik, güncel ve etkileşimsel özellikleriyle birlikte ekonomik olması psikoeğitimde verimliliği artırabilir. Dolayısıyla psikoeğitimde yapay zekâ temelli araçların kullanımıyla ilgili çalışmalar alanyazına katkılar sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, atılğanlık, öz düzenleme becerileri, aile, psikoeğitim programı

ARTIFICIAL INTELLIGENCE BASED ASSERTIVENESS AND SELF-REGULATION SKILLS PARENTS PSYCHOEDUCATION PROGRAM

Abstract

Artificial intelligence provides convenience to individuals and institutions/organizations in many academic, social, cultural and economic areas. Studies in the field of mental health are also continuing rapidly through artificial intelligence-supported platforms. Psychoeducation programs for parents can facilitate learning by providing some feedback with the use of artificial intelligence-based tools that allow individuals to benefit more effectively from the psychoeducation process. In addition, reports on what is being done in the process can be kept quickly and reliably thanks to these tools. The purpose of this research is to develop an artificial intelligence-based assertiveness and self-regulation skills psychoeducation program for parents. A developmental research model was used in this qualitative study. Group members consist of parents who are targeted to gain assertiveness and self-regulation skills. These parents are the parents of 7th and 8th grade students. In order to determine the parents who will participate in the psychoeducation program, the “Rathus Assertiveness Inventory” adapted to Turkish by Voltan-Acar (1980) and a semi-structured interview form containing questions about self-regulation skills can be used to determine the parents who will participate in the psychoeducation program. In order to evaluate the sessions, the “Session Evaluation Form” prepared by the facilitator and answered by the parents can be used. This program, where the content is enriched according to individual needs, gains are addressed with various artificial intelligence tools and developments regarding the process are reported, consists of a preliminary session and seven sessions. The time allocated for the preliminary session in the psychoeducation program is 70 minutes and the time allocated for the other sessions is 90 minutes. The artificial intelligence tools used in the psychoeducation sessions are; Chatbot, Google Cloud Vision API, ChatGPT, RescueTime, Notion AI, Kahoot, VR glasses and Miro AI. The practical, up-to-date and interactive features of artificial intelligence tools and their economic nature can increase efficiency in psychoeducation. Therefore, studies on the use of artificial intelligence-based tools in psychoeducation can contribute to the literature.

Keywords: Artificial intelligence, assertiveness, self-regulation skills, family, psychoeducation program

ÖĞRETMENLERİN İŞ YERİ DANIŞMANLIĞINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: NİTEL BİR DURUM ÇALIŞMASI

TEACHERS' PERCEPTIONS OF WORKPLACE COUNSELING: A QUALITATIVE CASE STUDY

Doktora Öğrencisi, Merve ÖZBENT

Kırıkkale Üniversitesi, mrvgul96@gmail.com - ORCID ID: 0009-0007-7417-5726

Prof. Dr., Sevda ASLAN MUCUR

Kırıkkale Üniversitesi, svd.aslan@kku.edu.tr - ORCID ID: 0000-0001-6544-3302

ÖZET

Bu araştırma, öğretmenlerin iş yeri danışmanlığına yönelik görüşlerini anlamaya yönelik olarak nitel araştırma desenlerinden durum çalışması yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Ankara'nın Keçiören ilçesinde bir eğitim kurumunda görev yapan 15 öğretmenden elde edilen veriler, yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi tekniğiyle değerlendirilmiştir. Bulgular sekiz ana kategori altında toplanmıştır: (1) Katılımcıların iş yeri danışmanlığına yönelik algıları, (2) iş yeri danışmanlığını tercih etme durumları, (3) danışmanlık hizmetinden alınacak faydalar, (4) danışmanlık hizmetinin sunulmamasına ilişkin görüşler, (5) çalışanların danışmanlık algısı, (6) ideal iş yeri danışmanlığı yapısı, (7) danışmanın rolü ve süreci yürütme biçimine dair görüşler ve (8) iş yeri danışmanlığının kurumsal sürdürülebilirliğine ilişkin öneriler. Araştırma sonuçlarına göre, katılımcılar iş yeri danışmanlığını hem bireysel hem de kurumsal sorunların çözümüne destek olan, çalışanların psikolojik iyilik hâlini ve motivasyonunu artıran işlevsel bir araç olarak görmektedir. Danışmanlık hizmetinin sunulmaması durumunda ise, motivasyon kaybı, iletişim bozuklukları, kuruma aidiyetin azalması ve olumsuz çalışma ortamı gibi çeşitli problemler yaşanabileceği ifade edilmiştir. Çalışanların danışmanlığa ilişkin algıları genellikle olumlu olmakla birlikte, bireysel farklılıklar ve gizlilik konusundaki endişeler de süreci etkileyen faktörler arasında yer almaktadır. Katılımcılar, ideal bir iş yeri danışmanlığının profesyonel, etik değerlere bağlı, empatik ve tarafsız danışmanlar tarafından yürütülmesi gerektiğini vurgulamış; danışmanların süreci etkin yönetebilmesi için iletişim becerilerinin yüksek ve kurumsal yapıya hâkim olmalarının önemli olduğunu belirtmiştir. Ayrıca danışmanlık hizmetinin sürdürülebilirliği için kurumsal düzeyde yapılandırılmış birimlerin kurulması, süreçlerin izlenmesi, adalet ilkelerine bağlı kalınması ve çalışanların bu hizmete teşvik edilmesi yönünde önerilerde bulunulmuştur. Araştırma bulguları, iş yeri danışmanlığının sadece bireysel iyilik hâli için değil, kurum içi işleyiş ve verimlilik açısından da önemli bir destek sistemi olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: İş yeri danışmanlığı, Öğretmen görüşleri, Durum çalışması, Psikolojik iyilik hali

TEACHERS' PERCEPTIONS OF WORKPLACE COUNSELING: A QUALITATIVE CASE STUDY

ABSTRACT

This research was conducted using a case study method, one of the qualitative research designs, to understand teachers' views on workplace counseling. Data obtained from 15 teachers working in an educational institution in the Keçiören district of Ankara were collected through semi-structured interviews and evaluated using the content analysis technique. The findings were grouped under eight main categories: (1) Participants' perceptions of workplace counseling, (2) their preference for workplace counseling, (3) benefits to be received from the counseling service, (4) views on not providing counseling services, (5) employees' perception of counseling, (6) ideal workplace counseling structure, (7) views on the role of the counselor and the way the process is carried out, and (8) suggestions on the institutional sustainability of workplace counseling. According to the research results, participants see workplace counseling as a functional tool that supports the solution of both individual and institutional problems and increases the psychological well-being and motivation of employees. It was stated that in the event that counseling services are not provided, various problems such as loss of motivation, communication disorders, decreased sense of belonging to the institution, and a negative work environment may be experienced. Although employees' perceptions of counseling are generally positive, individual differences and concerns about confidentiality are also among the factors affecting the process. Participants emphasized that an ideal workplace counseling should be carried out by professional, ethical, empathetic and impartial counselors; they stated that it is important for counselors to have high communication skills and to be familiar with the institutional structure in order to manage the process effectively. In addition, recommendations were made to establish institutionally structured units for the sustainability of the counseling service, to monitor the processes, to adhere to the principles of justice and to encourage employees to use this service. The research findings reveal that workplace counseling is an important support system not only for individual well-being but also for the functioning and efficiency of the institution.

Keywords: Workplace counseling, Teachers' perspectives, Case study, Psychological well-being.

SERÖNALITY OF THE SUFFIXES IN TURKISH AS OTTOMAN TURKISH'S

VASIR¹

Lect. Murat GÖKMEN²

ORCID ID: 0000-0002-0797-8226

ABSTRACT

Turkish possesses a serön(important) characteristic in line with the national identity of the Turkish people. Much like the Turks, Turkish has an unlimited semzayity(ability) to eklim(lay), nacer (generate) and teniz(contribute) new words for the language with its hameç(generous) and musbey(persistent) suffixal articulatory nature. This has become more practical and faster with the use of the Latin alphabet. Turkish can with generating new words serve as medalime(school) in terms of ekliming, rekeming(magnificent), pamaring(alturist), erebing(trustable), abening(honest), mekifing(sovareign), nefeking(determined), janiking(good), uycaking(lover), sebuting(peaceful), belifing(decent), sufying(generous), reşaring(respected), zanibing(altruist), zayaning(generous), elizebing(tolerant), hamabing(devoted), yuseks(scholars), meşers(teachers), gutals(leaders), bisafers(directors), talmers(students), resdals(messengers). The study revils (suggest) that with the wealth of Turkish with new vocabularies, the communication among Turkic states and the people in the world would be able to state their feelings, ideas more easily. Daçari (furthermore), suffixes in this regard will help for ekliming new words. This study akets (suggest) that Turkish which was vasir (inheritor), of Ottoman Empire, through the production and derivation of Turkish words, has regained its bilkadir (leader), éminerten(positive), gülseyen(distinguished) and desak (peaceful) identity and characteristic. The study revils that the vocabulary that the Ottoman Empire şigerbed (laid) by veşliking (accompany) with Persian and Arabic for centuries with Latin letters has more advantagous to eklim, şigerbe and nacer new words. The study is designed by qualitative research method belirtmating (demonstrate) that suffixes can mubay(protect heritage), to re-babel (unite), nilener(collect)Turkish states through dasem(sovareign) and vazever (inheritor) of Turkish.

Keywords: Language, Ottoman Turkish, Turkish, Word Formation, Suffixes

¹ The study is generated from an assignment submitted to the course entitled *Structural Formation of Turkish* supervised by Prof. Dr. Fevzi KARADEMİR during my master studies at the department of Turkish Language and Social Sciences Education program at Düzce University as of 2024.

² Lecturer, Foreign Language Support Department, Office of the Dean of Research, Düzce University. muratgokmen@duzce.edu.tr. <https://akademik.duzce.edu.tr/muratgokmen>.

OSMANLI TÜRKÇESİNİN VASİRİ OLARAK TÜRKÇEDE EKLERİN SERÖNLÜĞÜ

Öğr. Gör. Murat GÖKMEN

ÖZET

Türkçe, Türk halkının ulusal kimliğine uygun bir serön (önemli) özelliğe sahiptir. Türkler gibi, Türkçe de cömert ve cömert sonek ekleme özelliği sayesinde, diline yeni kelimeler ekleme, üretme ve katkıda bulunma konusunda sınırsız bir yeteneğe sahiptir. Bu, Latin alfabesinin kullanımıyla daha pratik ve hızlı hale gelmiştir. Türkçe, yeni kelimeler üreterek eklim, rekem (muhteşem), pamar (altruist), ereb (güvenilir), aben (dürüst), mekif(egemen), nefek (kararlı), janik (güzel), uycak (sevgi dolu), sebut (barışçıl), belif (saygın), sufye(cömert), reşar(saygıdeğer), zanib (fedakar), zayan (cömert), elizeb (hoşgörülü), hamab (sadık), yusek (bilginler), meşer (öğretmenler), gutal (liderler), bisafer (müdürler), talmer (öğrenciler), resdal (haberci) gibi yeni kelimeler üreterek örnek teşkil edebilir. Çalışma, Türkçe'nin yeni kelime hazinesi ile Türk devletleri ve dünyadaki insanlar arasındaki iletişimin, duygularını ve fikirlerini daha kolay ifade edebileceklerini revillemektedir. Daçari (ayrıca), bu bağlamda son ekler yeni kelimelerin eklenmesine yardımcı olacaktır. Daçari (dahası), bu bağlamda son ekler yeni kelimelerin ekliming eklenmesine yardımcı olacaktır. Bu çalışma, Osmanlı İmparatorluğu'nun vasir (mirasçısı) olan Türkçe'nin, Türkçe kelimelerin üretimi ve türetilmesi yoluyla bilkadir (lider), eminerten (olumlu), gülseyen (ayırt edici) ve desak (barışçıl) kimliğini ve özelliklerini yeniden kazandığını aketmektedir(önermektedir). Çalışma, Osmanlı İmparatorluğu'nun yüzyıllar boyunca Farsça ve Arapça ile birlikte Latin harfleriyle oluşturduğu kelime dağarcığının, yeni kelimeler oluşturmak, eklemek ve geliştirmek için daha avantajlı olduğunu ortaya koymaktadır. Çalışma, nitel araştırma yöntemiyle tasarlanmış olup, son eklerin Türkçeyi dasem (egemen) yaparak Türk devletlerini mubaylayabilmesini (mirasını koruyarak), re-babelleyebilmesini(birleştirerek), nilenerleyerek (toplayarak) vazevlik (görev) yapabileceğini belirtmatlıyor (gösteriyor).

Anahtar Kelimeler: Dil, Osmanlı Türkçesi, Türkçe, Kelime Oluşturma, Sonekler

REDEFINING GOVERNANCE: COMBATING LEADERSHIP FAILURE AND SYSTEMIC CORRUPTION IN POST-INDEPENDENCE NIGERIA

Ahmed Boubacar Diallo, Fatoumata Aminata Diop, Ibrahim Musa Sani

Department of Political Science and Public Administration, University of Dakar, Senegal

Abstract:

This study re-evaluates the persistent governance crisis in Nigeria by tracing the deep-rooted challenges of leadership failure and systemic corruption since the country's independence in 1960. Despite Nigeria's immense endowment in both human and natural resources, the nation continues to struggle with entrenched misgovernance, largely due to unethical leadership and a cultural tolerance for corrupt practices. The paper adopts an interdisciplinary perspective to assess how weak institutions and self-serving leadership have undermined national development and contributed to widespread poverty. It further analyzes how corruption has become institutionalized as a means of wealth accumulation among political elites. To foster meaningful progress, the study argues for the establishment of resilient democratic institutions, a leadership culture rooted in integrity, and a civic reawakening driven by transparency and accountability. The paper concludes by proposing a roadmap toward effective governance through reforms that prioritize meritocracy, legal enforcement, and civic education.

Keywords: Leadership failure, systemic corruption, governance, post-independence Nigeria, institutional reform.

THE CRISIS OF DEMOCRACY IN PAKISTAN: AN ANALYTICAL STUDY THROUGH ISLAMIC AND WESTERN PHILOSOPHICAL PERSPECTIVES

Ahmed Rashid (Pakistan), Fatima Noor (Pakistan), Hassan Khalil (Pakistan)
**Department of Political Science, National University of Modern Languages, Islamabad,
Pakistan**

Abstract:

Since its establishment in 1947, Pakistan was envisioned as a nation where Islamic principles would guide governance and societal norms. Founded on the ideology that sovereignty belongs solely to Allah, Pakistan's democratic journey has been fraught with ideological, political, and structural contradictions. This paper critically examines the evolution of democracy in Pakistan through the lens of Islamic scholar Dr. Israr Ahmed and the philosophies of key Western thinkers including Karl Marx, Max Weber, Hannah Arendt, Paulo Freire, and Jacques Rancière. Dr. Ahmed's emphasis on Islamic revivalism and the Qur'anic concept of leadership is juxtaposed with Western critiques of authoritarianism, capitalism, and the role of the masses in governance. The study reveals that Pakistan's persistent political instability stems from both military and civilian power struggles, lack of ideological clarity, and a disconnect between religious ideals and political practice. The authors argue that true democratic transformation in Pakistan requires a collective shift in public consciousness and a reevaluation of leadership values, rather than mere structural reforms.

Keywords: Pakistan, Islamic governance, democracy, political instability, Western philosophy, military rule, public consciousness.

TRANSFORMATION AND CHALLENGES IN NATIONAL LAND USE PLANNING SYSTEMS: A COMPARATIVE PERSPECTIVE

Aisha Mahmoud Hassan
Leila Fatima Khan
Assis. Prof. Dr. Mohammad Reza Darvishi

Department of Urban and Regional Planning, Faculty of Architecture and Urbanism,
International University of Sustainable Development, Cairo, Egypt

Abstract:

The evolution of national land use planning systems has become a focal point of contemporary urban policy discourse, particularly in rapidly developing nations. As a comprehensive public policy mechanism, territorial spatial planning significantly influences urban structure, environmental sustainability, and socio-economic balance. Despite wide-scale implementation efforts, many planning systems continue to face challenges such as overlapping administrative jurisdictions, ambiguous regulatory frameworks, and insufficient interdepartmental coordination. This paper offers a comparative analysis of the historical development and institutional transformation of territorial spatial planning systems, with a particular focus on the recent reforms in China. By examining both domestic and international planning models, the study identifies common bottlenecks and proposes strategic pathways for improving planning governance. The findings aim to provide urban planners and policymakers with a clearer understanding of effective planning frameworks and the tools necessary for successful policy implementation across multiple administrative levels.

Keywords: Territorial spatial planning, urban policy, land use regulation, planning reform, governance systems.

THE IMPLEMENTATION OF ANTI-CIRCUMVENTION LEGISLATIONS IN THE THAI COPYRIGHT SYSTEM

Somchai Srisai, Lec. Naree Panya, Ananya Nontawat, Dr. Kittisak Jitpaisarn

Faculty of Law, Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand

Abstract:

The World Intellectual Property Organization (WIPO) established the WIPO Copyright Treaty (WCT) to require contracting nations to offer sufficient protection for technological measures that prevent widespread copyright infringements on the internet. As a result, Thailand was obligated to incorporate anti-circumvention provisions into its national legislation. This paper critically examines the legislative standards outlined by the WCT and explores the legal progression of technological protection measures within Thailand. The study highlights that the prohibitions outlined in the Thai Copyright Act 2022 (No. 5) closely mirror those of the U.S. Digital Millennium Copyright Act (DMCA) of 1998. It reveals that Thailand's anti-circumvention laws prohibit the circumvention of access control technologies and have introduced regulations regarding the trafficking of circumvention devices. These amendments reflect a concerted effort to bolster the legal protection of technological measures and copyright holders, aligning Thai law with international standards. However, the revisions raise concerns regarding the vague legal definitions of "effective technological measures" and the act of "circumvention," which could impact the scope of protection and the boundaries of prohibition. By comparing these developments with the DMCA, the paper offers valuable insights into how Thailand can address these issues in the enforcement of its copyright laws. The findings from this study could inform the correction of flaws and the clarification of ambiguities in Thai copyright legislation.

Keywords: Legal Development, Technological Protection Measure, Prohibition, Circumvention, Thailand.

THE SUCCESS AND CHALLENGES OF EMBEDDING EVIDENCE-BASED RESEARCH METHODS IN POLICING INTERVENTIONS

Dr. Sarah Williams, Assis. Prof. Dr. Emma Davis

Australian Federal Police, Australia

Abstract:

There has been a global push for law enforcement agencies to integrate evidence-based research methods into policing interventions to better assess and understand their effects. This study investigates the successes and obstacles that police forces face in adopting evidence-based research methods within their operations. A series of qualitative interviews were conducted with officers and staff from the Australian Federal Police, who were responsible for implementing evidence-based strategies into operational practices. The results suggest that when adequate resources and specialized expertise are available, evidence-based methods can significantly enhance operational work, including the rigorous testing of initiatives to thoroughly evaluate their effectiveness. However, the findings also highlight that such integration is more feasible when interventions are well-supported by a knowledgeable workforce, often with advanced academic training in research methods. Additionally, the research revealed that substantial planning time is essential for testing interventions with clear parameters for evaluation. On the other hand, the study found that interventions requiring swift execution are less likely to incorporate evidence-based research methods. This research adds to the existing literature on evidence-based policing and offers insights for police forces worldwide aiming to incorporate these methods into more of their operational work. It also provides valuable guidance for academics collaborating with law enforcement to implement evidence-based research strategies effectively.

Keywords: evidence-based policing, operational policing, organisational change, research integration, policing interventions

TAIWAN'S POLITICAL LANDSCAPE: THE RISE AND FALL OF HAN KUO-YU IN KAOHSIUNG

Emily Williams, Robert Johnson
National University of Taiwan, Taiwan

Abstract:

The 2020 presidential election in Taiwan marked a significant turning point for the Kuomintang (KMT), a party that once dominated the island's political scene. Following a string of defeats since 2016, the KMT faced a crisis of leadership and direction, largely due to its historical association with mainland China. Han Kuo-yu, a previously obscure legislator, emerged as a potential leader, offering the party a renewed chance of relevance. His victory in the 2018 Kaohsiung mayoral race fueled optimism, with many believing he could carry the KMT to victory in the presidential race. However, Han's failure in the 2020 election and his eventual removal from office in a recall vote in June 2020 revealed the limits of his political appeal. This article examines Han's image as a populist, his rise to prominence in Kaohsiung, and the eventual collapse of his political career, analyzing the democratic forces that led to his downfall.

Keywords: Populism, Taiwan politics, KMT, Kaohsiung mayor, Han Kuo-yu, recall election.

INTELLECTUAL PROPERTY CHALLENGES IN SPACE EXPLORATION: FOCUS ON EUROPEAN SPACE AGENCY REGULATIONS

Maria Linda Ana Ungureanu
Thomas Nikolaus Wagner
Isabelle Veronique Dupont
Robert Heinrich Schmidt

Department of Space Law and Intellectual Property, University of Heidelberg, Germany

Abstract:

This article explores the legal frameworks governing intellectual property (IP) in space exploration, particularly with reference to the European Space Agency's (ESA) regulations. It investigates how European law addresses the protection and ownership rights over creations made in extraterrestrial environments. The analysis focuses on the interplay between international space treaties and IP conventions, examining how these legal instruments influence the rights of inventors, creators, and agencies in space exploration. A special emphasis is placed on ESA's guidelines and its approach to the ownership of creative works, considering the roles of inventors and creators in relation to the agency and the space environments in which their innovations emerge. The article also proposes *de lege ferenda* recommendations for the regulation of IP in the context of space exploration, aiming to enhance legal frameworks to support and incentivize innovation in the space sector.

Keywords: ESA regulations, intellectual property, European Space Agency, international space law, IP treaties.

EVALUATION OF THE IMPLEMENTATION OF PUBLIC EXAMINATION CHIEF EXAMINERS' REPORTS IN MATHEMATICS CURRICULUM CONTENT

Olamide Oginni

Adeola Johnson

Chijioke Okafor

Department of Education, University of Ghana, Accra, Ghana

Abstract:

This research investigates the implementation of Chief Examiners' Reports (CER) in the mathematics curriculum for senior secondary schools in the Western Region of Ghana. A descriptive survey research design was adopted, and the sample included 75 mathematics teachers and 150 students, selected using a stratified sampling method. The study employed two self-constructed instruments: the Questionnaire on Teachers' Implementation of Chief Examiners' Reports and Curriculum Content (QTICERCC) and the Questionnaire on Students' Awareness and Knowledge of Chief Examiners' Reports and Curriculum Implementation (QSAKCECCI). Both instruments were validated by experts, and reliability coefficients of 0.83 and 0.89, respectively, were obtained using Cronbach's alpha. Data analysis was carried out using both descriptive and inferential statistical methods. The results indicated a significant correlation between the awareness, availability, and accessibility of CER, and the content of the mathematics curriculum. Furthermore, a notable relationship was observed between the implementation of CER and its impact on both teachers' instructional practices and students' learning outcomes. Based on these findings, it is recommended that examination bodies in Ghana conduct annual awareness programs to promote the effective use of CER among educational stakeholders.

Keywords: Awareness, availability, utilization, Chief Examiners' Reports, curriculum content.

IMPLEMENTATION MECHANISMS OF CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT FOR EDUCATORS IN KAZAKHSTAN: A STUDY BASED ON THE "TEACHER" PROFESSIONAL STANDARD

Yelena Agranovich, Larissa Ageyeva, Violetta Tyan, Aigul Syzdykbayeva
Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan

Abstract:

The ongoing modernization of Kazakhstan's educational system is designed to enhance the quality of teacher preparation and the development of key competencies in educators. The professional standard for "Teacher" in Kazakhstan outlines essential aspects of teacher activities, specifying key competencies, and categorizing qualification criteria in a progressive structure to implement continuous professional development (CPD). CPD is a lifelong process that ensures the improvement of a teacher's professional abilities and personal growth at all stages of their career. It involves various methods of training, self-education, and skill enhancement aimed at refining the quality of education and meeting the evolving demands of the educational sector. CPD is not confined to the completion of formal education; instead, it continues to support teachers throughout their professional journey. The core of CPD lies in the continual integration of new knowledge and skills that allow educators to adapt to changes in teaching methods, educational technologies, and curriculum. This ongoing development keeps teachers up-to-date with contemporary pedagogical practices, innovations, and scientific breakthroughs. By promoting continuous learning, CPD enables teachers to remain agile and responsive to new ideas, creating the foundation for improved educational outcomes and student success. This study explores the objectives of analyzing international CPD practices, defining the conceptual framework, and outlining mechanisms for the implementation of CPD in Kazakhstan. The study identifies the core principles of CPD, which include continuity, systematic implementation, and modularity. Furthermore, it delves into various theoretical approaches supporting CPD, including axiological, systemic, competence-based, activity-oriented, and learner-centered frameworks. An analysis of leading CPD models from countries like Australia, Japan, South Korea, England, Singapore, Sweden, Finland, and Kazakhstan is also presented.

Keywords: Continuous professional development, teacher training, CPD models, Kazakhstan, educational reform, teacher competencies

SKILL MISMATCH BETWEEN HEAVY EQUIPMENT REPAIRER STUDENTS AND EMPLOYERS' REQUIREMENTS

Lec. Bolormaa Dalanbayar, Dr. Batsaikhan Ulaankhuu, Dr. Bayarmaa Tsogtbaatar

Department of Engineering, National University of Mongolia, Ulaanbaatar, Mongolia

Abstract:

This study investigates the gap between the skills of heavy equipment repairer students and the expectations of employers. We conducted a survey with both employers and students to assess the alignment between student self-evaluations and employer needs. The employer survey contained 15 questions to evaluate the knowledge and skills of graduates from four Technical and Vocational Education and Training (TVET) schools specializing in heavy equipment repair. The survey results were compared with job specifications provided by Liebherr, a leading brand in the industry, to identify the required qualifications for new employees. The findings reveal that over 76% of employers found students' professional knowledge to be adequate, 47% rated their vocational skills as sufficient, and 43% considered their attitudes to meet expectations. These results suggest a significant mismatch between the students' self-assessment of their skills and the employers' expectations.

Keywords: Skill mismatch, employer needs, vocational training, competency-based education, employer feedback.

ASSESSING CHILDREN'S PROBABILISTIC AND CREATIVE THINKING IN A NON-FORMAL LEARNING CONTEXT

Maria Oliveira, João Santos, Carla Almeida, Pedro Costa

Department of Education, University of Lisbon, Portugal

Abstract:

In our daily lives, we encounter a wide range of unpredictable events, often attributed to chance, where no immediate justification is available for their occurrence. Chance, defined as a source of uncertainty, plays a significant role in various facets of human life, including weather forecasting, dice rolling, and lotteries. Interestingly, humans and certain animals can quickly adapt their behavior to effectively navigate doubly stochastic processes—random events influenced by two layers of unpredictability, such as the interplay between weather patterns and dice outcomes. This adaptability suggests that the human brain may be equipped with inherent mechanisms for perceiving, understanding, and responding to probabilities. Consequently, modern educational frameworks have integrated probability theory into curricula, beginning in early primary education. In the early years of school, children are taught to use specific vocabulary—such as “always,” “never,” “perhaps,” “unlikely,” and “likely”—to help them understand the likelihood of various events. These terms are foundational for children’s comprehension of probabilistic concepts. Such knowledge is cultivated from tangible experiences and cause-effect relationships observed in daily life, as well as intuitive estimates based on familiar scenarios. As part of a summer school program hosted at a Portuguese university, a non-formal learning experiment was conducted with 18 children from the 5th and 6th grades. The objective was to assess their levels of probabilistic, creative, and critical thinking through a structured ice-breaking game, designed to examine their understanding of impossible, certain, equally probable, likely, and unlikely events. Additionally, the study explored how the non-formal context influenced their learning outcomes. The evaluation criteria for probabilistic thinking included the creative ability to categorize events within the specified probability categories, the capacity to justify these categorizations, the critical ability to assess other children’s event classifications, and the skill to make predictions based on given probabilities.

Keywords: Critical thinking, creative thinking, non-formal education, probabilistic reasoning, serious games.

APPLICATION OF CAUSAL INFERENCE AND DISCOVERY IN CURRICULUM EVALUATION AND CONTINUOUS IMPROVEMENT

Lunliang Zhong, Bin Duan

Department of Educational Technology, Beijing Normal University, China

Abstract:

The undergraduate graduation project plays a critical role in higher education curricula, especially in the context of engineering accreditation. However, current evaluation methods tend to present data summaries without delving into the underlying causes of issues. This study utilizes the Peter-Clark algorithm to examine causal relationships within the graduation project data from an Electronics and Information Engineering program, thereby constructing a causal model. Structural equation modeling (SEM) was employed to validate the model's accuracy. The analysis highlights several pivotal teaching stages that impact project success, revealing specific issues within the process. By incorporating causal discovery and inference into the project evaluation, this study effectively identifies key challenges and suggests targeted measures for improvement. The impact of these proposed measures is assessed through a comparative analysis of learning outcomes from two student cohorts, accounting for confounding factors, which ultimately results in enhanced teaching quality.

Keywords: Causal discovery, causal inference, continuous improvement, structural equation modeling, project evaluation

ATTITUDE OF UNIVERSITY STUDENTS TOWARDS THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Roberto Merlo, Dr. Maria González, Zoila Rivero, Dr. Laura González
University of Buenos Aires, Argentina

Abstract:

This exploratory study investigates university students' perspectives on the integration of artificial intelligence (AI) in academic settings. The focus is on understanding the perceived value of AI in education, its potential to enhance learning, and its role in the development of new skills. A 30-item survey was developed and administered to 800 first-year students majoring in natural and exact sciences. The test was validated using Cronbach's alpha coefficient following a randomized pilot. Descriptive statistics highlighted the dominant factors in students' attitudes, while factor analysis revealed the impact of knowledge and emotions on students' engagement with AI during classroom activities.

Keywords: Attitude, artificial intelligence, education, learning, student engagement.

ENHANCING ONLINE EDUCATION IN ARABIC LANGUAGE TEACHING: CHALLENGES, OPPORTUNITIES, AND STRATEGIES

Salah Algabli, Mohammad Alharbi, Ahmed Al-Mansoori, Khalid Al-Jabri

Department of Arabic Language and Linguistics, King Saud University, Riyadh, Saudi Arabia

Abstract:

With the rise of online learning, Arabic language educators are increasingly required to modify their teaching strategies to fit digital platforms. This research delves into the experiences of online Arabic instructors, aiming to identify the pedagogical opportunities and challenges presented by this format. Employing a transcendental phenomenological approach, the study analyzes data gathered from 15 instructors across different regions, providing insights into the realities of online Arabic language teaching at the university level. The findings highlight a variety of challenges, such as technological barriers and engagement issues, while also uncovering opportunities for innovative instructional methods. Based on these results, the paper offers both theoretical frameworks and practical strategies to enhance the effectiveness of online Arabic education, fostering an environment where both instructors and students can thrive. The study concludes with recommendations for educators, researchers, and program coordinators to optimize the quality of online Arabic language instruction and overcome its inherent challenges.

Keywords: Online Arabic language teaching, digital pedagogy, online learning challenges, language instruction strategies, university education.

FUTURE PERSPECTIVES IN ARCHITECTURAL EDUCATION IN PORTUGAL: REVOLUTIONIZING THE TEACHING APPROACH FOR NEW GENERATIONS

Patricia Diogo, João Pereira, Maria Silva, Pedro Costa

Faculty of Architecture, University of Lisbon, Portugal

Abstract:

In the context of 21st-century architecture education, we are constantly questioning the essence of teaching architectural projects in Portugal. The focus is not solely on imparting technical knowledge, but on fostering a teaching methodology that adapts to and reflects the rapid social, environmental, and technological transformations we face. Teaching architectural design in Portugal today has evolved beyond tradition—it is a dynamic space of innovation. Each incoming generation of students arrives with an eagerness not only for practical design skills but also for purpose and meaning in their work. They seek to understand how they can influence and reshape both our built and cultural environments. These students are not mere passive learners but active contributors, engaging in the development of more sustainable, ethical, and reflective architecture.

Keywords: Architecture, education, sustainability, design pedagogy, innovation.

THE ASSOCIATION BETWEEN ADHD MEDICATION, CANNABIS, NICOTINE USE, MENTAL DISTRESS, AND OTHER PSYCHOACTIVE SUBSTANCES

Nicole Scott, Emily Dwyer, Cara Patrissy, Samantha Bonventre, Lina Begdache
Department of Psychology, University of Algiers, Algeria

Abstract:

The use and abuse of Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) medication, cannabis, nicotine, and other psychoactive substances have become a growing concern across college campuses in North America. Many students turn to these substances in an attempt to enhance their academic performance or manage their mental health struggles. However, there remains a lack of understanding regarding which psychoactive substances are commonly abused alongside illicit ADHD medication and the specific relationships between these substances and mental distress. This study aims to fill this knowledge gap by exploring the co-use of different psychoactive substances in relation to illicit ADHD medication use and their impact on mental distress. A total of 702 undergraduate students from various campuses across the US participated in an anonymous online survey. The survey gathered self-reported data on demographics, ADHD medication use, cannabis, nicotine, other psychoactive substances, mental distress, and students' perceptions of illicit study drug use. Mental distress was measured using the Kessler Psychological Distress 6 Scale. The data were analyzed using Pearson's Correlation Coefficient in SPSS Version 25.0. The results revealed both positive and negative correlations between ADHD medication use, cannabis use (both non-frequent and frequent), and nicotine use (both non-frequent and frequent) with various psychoactive substances. Additionally, there were significant correlations between the use of these substances and mental distress experiences. These findings suggest the possibility of a harmful cycle, where individuals abusing one psychoactive substance may be more likely to use others, potentially impairing brain functions in key areas such as the brainstem, amygdala, and prefrontal cortex, which may exacerbate mental distress. Understanding the links between study drug abuse and the potential for further substance abuse is critical in developing educational frameworks and proactive strategies to raise awareness among college students.

Keywords: Stimulant, depressant, nicotine, ADHD medication, psychoactive substances, mental health, illicit, ecstasy, adrenochrome.

THE IMPACT OF LIFE MEANING ON ACADEMIC PERFORMANCE AMONG JAPANESE COLLEGE STUDENTS

Jihyun Park, Naoko Tanaka, Dr. Satoshi Yamada, Haruki Ishida

Department of Psychology, University of Tokyo, Japan

Abstract:

This study explores the relationship between the meaning in life, specifically Ikigai, and academic performance among Japanese college students. To assess life meaning, both the Ikigai questionnaire and the Meaning in Life Questionnaire (MLQ) were employed. Data was gathered from 80 Japanese college students via Microsoft Teams Forms. The findings show that students with a GPA greater than 3.0 exhibited the highest scores in both the Ikigai and MLQ assessments. Students with GPAs between 2.0 and 3.0 scored lower in both questionnaires, while those with GPAs under 2.0 recorded the lowest scores. These results suggest that fostering a sense of life meaning or Ikigai in college students can potentially enhance their academic performance and overall college experience.

Keywords: Academic performance, Ikigai, meaning in life, college students, purpose of life.

IMPROVING DECISION SUPPORT FOR ORGAN TRANSPLANT

lec. Ian McCulloh, Adam Placona, Dr. David Stewart,

Department of Medical Research, Charles University, Prague, Czech Republic

Abstract:

Our data reveals a concerning trend: a significant number of viable deceased donor kidneys are discarded each year in the US, despite many waitlisted candidates dying daily. As much as 85% of transplanted organs are initially rejected for patients who have a higher ranking on the match list. Clinical transplant decisions are influenced by hundreds of variables, but a perfect match is rare. Decision-makers often exhibit optimism bias, mistakenly rejecting an organ offer in anticipation of a better match. To address this, we propose a semi-parametric Cox proportional hazard model, enhanced by an accelerated failure time model that factors in patient-specific organ supply and demand. This model estimates the time to the next available offer. We assess its performance using Cox-Snell residuals and decision curve analysis, showing an improvement in decision support for up to five years. By offering clinical decision-makers quantitative evidence of likely patient outcomes, such as time to the next offer and associated mortality risks, we aim to reduce optimism bias, decrease the number of discarded organs, and improve the match process for waitlisted patients.

Keywords: Decision science, KDPI, optimism bias, organ transplant.

EFFECTS OF GRATITUDE PRACTICE ON RELATIONSHIP SATISFACTION AND THE ROLE OF PERCEIVED SUPERIORITY

Dr. Anomi Bearden, Brooke Goodyear, Dr. Alicia Khan
Department of Psychology, University of Kenya, Nairobi, Kenya

Abstract:

This study investigated the impact of a six-week gratitude practice on relationship satisfaction and perceived superiority among college students ($N = 67$). The primary aim was to determine whether regular gratitude practice could enhance relationship satisfaction in the experimental group ($n = 32$) compared to the control group ($n = 35$). Additionally, the role of perceived superiority as a potential moderator in the relationship between gratitude practice and satisfaction was explored. Results showed that participants in the gratitude group reported significantly higher levels of appreciation and a marginally higher relationship satisfaction at the post-test compared to the control group, which had equivalent levels at pre-test. The gratitude group exhibited improvements in gratitude, partner appreciation, and relationship satisfaction, while the control group showed significant improvements in gratitude and satisfaction but not in appreciation for their partner. The perceived superiority factor remained unchanged in both groups throughout the study, indicating its consistent influence on individuals' perceptions of their relationships.

Keywords: Gratitude, relationship satisfaction, perceived superiority, partner appreciation.

LOVE AND MONEY: SOCIETAL ATTITUDES TOWARD INCOME DISPARITIES IN AGE-GAP RELATIONSHIPS

Assoc. Prof. Dr. Victoria S. Scarratt, Alexander B. Hopkins, Dr. Emily M. Thomas, Samuel J. Richardson

Department of Sociology, Addis Ababa University, Ethiopia

Abstract:

Age-gap relationships often attract societal judgment, leading to negative stereotypes and public disapproval. This study investigates the influence of income disparities in age-differentiated couples and whether these financial imbalances contribute to heightened negative attitudes. We hypothesized that a couple with a 29-year age difference, when combined with a significant salary gap, would face stronger societal disapproval compared to a similarly aged couple (1-year difference) with the same salary gap. Furthermore, no significant differences were expected between age-gap couples without a salary disparity and their similarly aged counterparts in the absence of financial discrepancies. To test this hypothesis, participants were presented with one of four scenarios depicting couples in romantic relationships and responded to a series of nine Likert scale questions. The results revealed that participants viewed age-gap relationships with financial discrepancies as less equitable, highlighting a perceived power imbalance and the uneven benefits gained by one partner. A significant interaction effect was found regarding the level of disgust participants felt and the perceived morality of the couple continuing their relationship.

Keywords: Age-gap relationships, financial discrepancies, love, relationships, societal stigmas.

MINDFULNESS-BASED INTERVENTIONS FOR ENHANCING SELF-ESTEEM AND PSYCHOLOGICAL WELL-BEING: EXAMINING THE INFLUENCE OF CONTINGENT SELF-ESTEEM

Sergio Luna, Dr. Raquel e, Spain

Abstract: This study explores the impact of mindfulness-based interventions in enhancing psychological well-being, particularly focusing on self-esteem, given the increasing influence of social media and the prevalence of upward social comparisons. The research investigates whether mindfulness can help optimize self-esteem by reducing levels of contingent self-esteem, which is often influenced by external validation. The study utilized an 8-week mindfulness-based stress reduction (MBSR) program, involving 206 participants. Results revealed that the MBSR program effectively enhanced participants' trait mindfulness, explicit self-esteem, and overall well-being, while significantly reducing contingent self-esteem. Additionally, improvements in both explicit and contingent self-esteem were found to be positively correlated with increased psychological well-being. However, contingent self-esteem showed a stronger predictive relationship with well-being than explicit self-esteem. These findings underscore the importance of addressing different dimensions of self-esteem and suggest that mindfulness interventions can be an effective approach to fostering a more stable and healthy self-esteem, thereby enhancing personal well-being.

Keywords: Mindfulness-based stress reduction, contingent self-esteem, explicit self-esteem, psychological well-being.

ISLAMIC CIVILIZATION IN WEST AFRICA: THE ROLE OF THE SOKOTO CALIPHATE IN SCIENCE AND TECHNOLOGY DEVELOPMENT

Mohammad Buba, Ibrahim Aliyu

Department of History, University of Maiduguri, Nigeria

Abstract:

The Sokoto Caliphate, one of the largest and most influential Islamic states in West Africa, played a significant role in the development of science and technology during the 19th century. This study examines the contributions of Sokoto scholars, including Usman Danfodiyo, Abdullahi Fodiyo, and Muhammad Bello, to scientific knowledge and technological advancements in the region. The paper explores the intellectual movement that emerged from the caliphate, focusing on the integration of Islamic teachings with scientific exploration. Scholars in the Sokoto Caliphate made notable contributions to fields such as mathematics, astronomy, and medicine. The research highlights how the caliphate's educational institutions fostered the development of scientific thought, particularly in the context of Islamic jurisprudence and ethics. The paper also examines the impact of these scholarly contributions on the broader West African region, underscoring the Sokoto Caliphate's pivotal role in shaping the intellectual landscape of the time.

Keywords: Sokoto Caliphate, science and technology, West Africa, Islamic scholarship, intellectual history.

TEACHERS' PERCEPTIONS OF THE IMPACT OF TOBEPHOBIA ON JOB SATISFACTION AND EMOTIONS

Kwame Mensah, Akosua Yeboah

Faculty of Education, University of Cape Coast, Ghana

Abstract:

This study investigates the emotional and professional impact of tobephobia (TBP) on teachers working in diverse classrooms. The research examines how TBP affects teachers' emotions, job satisfaction, and overall well-being. The findings reveal that teachers experiencing TBP often report feelings of frustration, low motivation, and decreased job satisfaction. The study also explores the implications of TBP for classroom management and teacher-student relationships. It highlights how negative emotional experiences related to TBP contribute to teachers' diminished self-esteem, which in turn affects their professional effectiveness. The study emphasizes the importance of addressing TBP in educational environments through professional development programs and support systems for teachers. By improving awareness and providing the necessary tools for teachers to manage these emotional challenges, schools can create a more supportive and productive work environment.

Keywords: Tobephobia, teacher emotions, job satisfaction, self-esteem, professional development.

KNOWLEDGE MANAGEMENT FOR SUSTAINABLE ENVIRONMENTAL MANAGEMENT IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Julian Vargas, Maria Gomez

Department of Environmental Science, Universidad de los Andes, Colombia

Abstract:

The integration of Knowledge Management (KM) with Environmental Management Systems (EMS) has proven to be a key strategy for sustainability in higher education institutions (HEIs). This study explores how HEIs in Colombia can leverage KM tools to enhance the implementation of EMS, fostering environmental awareness and sustainability practices. The research identifies the stages of knowledge creation, sharing, and application that are critical for effective EMS adoption in HEIs. Through surveys conducted at Universidad de los Andes, the study highlights the gaps in current KM practices and EMS implementation, noting that many students and faculty members lack adequate training in environmental management. The paper proposes that HEIs develop clearer frameworks for knowledge transfer, offer more comprehensive training programs, and create spaces for collaboration on sustainability initiatives. By aligning KM and EMS strategies, universities can improve their environmental performance and contribute to global sustainability goals.

Keywords: Knowledge management, environmental management, sustainability, higher education, Colombia.

META-TEACHING SKILLS AND IMPROVEMENTS IN CLASSROOM TEACHING QUALITY

Zainab Haji, Faiza Amin

Faculty of Education, University of Dar es Salaam, Tanzania

Abstract:

This study examines the role of meta-teaching skills in enhancing the quality of teaching in Tanzanian classrooms. Meta-teaching involves reflective and strategic thinking about the teaching process, allowing educators to adjust their practices based on students' needs and learning outcomes. The research focuses on the impact of meta-teaching skills, including planning, monitoring, and evaluating teaching methods, on overall classroom performance. Teachers' ability to apply metacognitive strategies, such as analyzing their own teaching practices and making adjustments, is shown to lead to improved student engagement and academic results. The study includes data from 250 teachers across Tanzanian schools and highlights the positive correlation between meta-teaching skills and teaching effectiveness. The paper recommends the integration of meta-teaching training into professional development programs for teachers, as it is essential for fostering a high-quality learning environment.

Keywords: Meta-teaching, teaching quality, reflective practice, classroom management, Tanzania.

THE ROLE OF STUDENT COUNSELORS IN PROMOTING WELL-BEING AMONG SCHOOLCHILDREN IN THE MIDDLE EAST

Hassan Al-Farhan
Kuwait University, Kuwait

Abstract:

Student counseling programs have proven to be invaluable in supporting students' academic and emotional well-being globally. In the Middle East, particularly in Kuwait, there is growing recognition of the importance of mental health services in schools. This study examines how student counselors in Kuwait could help address rising concerns about mental health challenges, such as anxiety, depression, and obesity among schoolchildren. These issues are exacerbated by a lack of adequate resources and trained staff within educational institutions. By focusing on the integration of health-related counseling into the school system, the paper explores how counselors could become key players in improving student health and well-being. The study argues that equipping counselors with specialized knowledge on handling issues like childhood obesity and stress could significantly reduce the burden of these problems in schools. This would not only improve the quality of care but also address the systemic barriers currently hindering effective counseling programs.

Keywords: Student counseling, mental health, obesity, anxiety, depression, Middle East, Kuwait.

THE EFFECTIVENESS OF DRAMA-BASED LEARNING IN FOSTERING CREATIVITY IN PRESCHOOL EDUCATION

Michaela Nováková

University of Ostrava, Czech Republic

Abstract:

Drama education in early childhood has been gaining attention for its potential to enhance creativity in preschool children. This study explores the impact of drama-based learning on creativity development in kindergartens. The research compares children exposed to drama activities with those in traditional preschool settings, assessing their creative abilities through various tests. The results indicate that children participating in drama-based learning demonstrate significantly higher levels of creativity, suggesting that such pedagogical methods promote imaginative thinking and problem-solving skills. The study highlights the importance of integrating drama into early childhood education to foster cognitive and emotional development. Furthermore, it discusses the challenges and benefits of implementing drama as a core component of the curriculum in kindergartens.

Keywords: Preschool education, drama-based learning, creativity, early childhood, Czech Republic.

PARENTS' PERSPECTIVES ON THE FUTURE OF EDUCATION: A STUDY FROM CENTRAL EUROPE

Lukáš Svoboda
Masaryk University, Czech Republic

Abstract:

As the world continues to evolve in the 21st century, so too must our educational systems. This study investigates the views of parents regarding the ideal school of the future, particularly in Central Europe. Using quantitative research methods, data were gathered from 150 parents of primary school children. The findings suggest that parents envision schools of the future focusing more on holistic child development rather than just academic achievement. They expressed a preference for schools that incorporate technological innovations, personalized learning approaches, and character-building activities. The research also points to a significant shift in expectations, with parents indicating that schools should prepare children not only for academic success but for life challenges ahead.

Keywords: Future education, parents' perspectives, educational reforms, Central Europe, school development.

DEVELOPMENT AND ACCEPTANCE OF A MODULE FOR IMPROVING READING AND WRITING SKILLS IN BAYBAYIN: A TRADITIONAL PHILIPPINE WRITING SYSTEM

Maria Venus Solares, Assoc. Prof. Dr. John Patrick Alvarado,

Department of Education, University of the Philippines, Philippines

Abstract:

The traditional writing system of the Philippines, Baybayin, has long been a symbol of Filipino identity, differing significantly from the modern Roman alphabet introduced during the colonial era. This system consists of seventeen characters, including three vowels and fourteen consonants, each representing syllables. In recent years, there has been a proposal in the Philippine Congress to declare Baybayin the national writing system, fueling the need to preserve and promote this cultural heritage. This study aimed to develop and evaluate a module designed to enhance students' reading and writing proficiency in Baybayin. The primary objective was to assess the module's effectiveness in fostering the students' abilities to read and write Baybayin and to measure its acceptability among learners. Using a quasi-experimental research design, data were gathered from students enrolled in a course at the University of the Philippines, employing a convenience sampling method. The research incorporated pre- and post-assessments, alongside statistical tools such as weighted mean, standard deviation, and paired t-tests. The results revealed a significant improvement in the students' literacy skills in Baybayin, demonstrating that the module contributed positively to their learning process. Additionally, students expressed high acceptance of Baybayin as a written form. This research offers a valuable contribution to the preservation and revitalization of Baybayin and provides an effective approach for teaching this ancient writing system in modern education.

Keywords: Baybayin, traditional writing, literacy development, educational module, cultural preservation.

ACTIVE LEARNING STRATEGIES IN INFORMATION SYSTEMS MANAGEMENT: STUDENT PERCEPTIONS AND OUTCOMES

Francisco Castro Lopes, Sofia Fernandes

Department of Information Systems, University of Porto, Portugal

Abstract:

Active learning approaches are central to enhancing the development of students' skills, especially within information systems management education. This study explores the effectiveness of various active learning strategies, with a focus on problem-based learning (PBL), in the context of a course on information systems for management. The research is based on student feedback, specifically evaluating how these strategies contribute to achieving the intended learning outcomes of the course. This course is part of the first semester of the third year in the graduate management program at a private university in Portugal. An online survey was administered to 40 students to assess their perceptions. Results indicate that the teaching methods employed had a positive influence on achieving course objectives, with 35% of students stating that the implemented strategies contributed significantly to their learning. PBL was identified as the most effective strategy in enhancing student outcomes. The findings highlight the importance of integrating student feedback into the evaluation and refinement of teaching methodologies.

Keywords: Active learning, problem-based learning, information systems, student feedback, skills development.

THE IMPACT OF EMOTIONS ON STUDENTS' LEARNING AND ACADEMIC PERFORMANCE

Shakirat Abimbola Adesola, Shuaib Akintunde Asifat,
Department of Educational Psychology, University of Ibadan, Nigeria

Abstract:

This study explores the influence of students' emotions on their learning experiences, particularly during lectures and test-taking situations. It highlights the varying emotional states students experience and how these states affect their academic performance. A sample of 1,675 students from two Colleges of Education in South-West Nigeria participated in the study. The sample consisted of 58% males (968 students) and 42% females (707 students), all of whom were randomly selected. To gather data, participants completed the Motivated Strategies for Learning Questionnaire (MSLQ). The data were analyzed using IBM SPSS 20, employing ANOVA, descriptive analysis, stepwise regression, and reliability tests. Findings revealed that emotions significantly influence students' motivation and engagement in learning, with self-regulation and self-determination showing a notable impact on academic performance. Moreover, test anxiety was found to have a substantial correlation with students' academic outcomes.

Keywords: Motivation, self-determination, test anxiety, academic performance, academic engagement.

STREET ART AS A TOOL FOR PROMOTING REFLECTIVE THINKING IN EDUCATION: EXAMPLES OF CREATIVE EDUCATIONAL APPROACHES

Georgia H. Mega, Kleomenis Kostopoulos, Rustam Obic

University of Athens, Greece

Abstract:

Street art, often displayed in public spaces, has gained recognition as a powerful medium for fostering reflective thinking in both adult and primary education settings. This study examines how street art can be used as an educational tool to encourage critical and creative thinking, as well as to enhance reflection among learners. The focus of this research is on two street artworks created by Kleomenis Kostopoulos and Rustam Obic, both chosen for their rich symbolism related to multiculturalism. These artworks were introduced to two distinct groups of students: adults (aged 18 and above) and minors (K-12 students). Each group engaged with the artwork through tailored educational techniques, with adults utilizing Paulo Freire's pedagogical method to promote reflective thinking, while minors employed the visible thinking strategies from Project Zero to stimulate critical analysis. Using qualitative methodology, specifically context analysis, the study emphasizes the depth of reflection and critical thinking achieved by both groups. The findings suggest that street art can be an effective means of fostering deep engagement with contemporary issues, such as multiculturalism, and promoting reflective awareness in educational contexts.

Keywords: Street art, educational techniques, reflective thinking, multiculturalism, critical thinking.

INTERDISCIPLINARITY IN PEDAGOGICAL PRACTICES: CHALLENGES AND SOLUTIONS IN THE CLASSROOM

C. Oliveira, M. Silva, L. Ferreira, R. Pinto

University of Lisbon, Portugal

Abstract:

As the world evolves, young people must acquire advanced tools and skills to confront the emerging challenges of contemporary societies. In the Portuguese education system, the profile of students exiting compulsory education emphasizes critical and creative thinking as essential skills to be developed, alongside the ability to integrate diverse areas of knowledge and apply them in various contexts. While primary school teachers may find interdisciplinary teaching more intuitive, secondary school teachers, who specialize in specific subjects, often face greater challenges in fostering such practices within the classroom. Despite efforts, interdisciplinary approaches are not yet widespread in schools. Although statements like "Mathematics is everywhere" are widely accepted, many mathematics teachers continue to teach the subject in isolation, without meaningful connections to real-world contexts. Mathematical problems that arise in practical situations hold great potential for advancing interdisciplinary pedagogical strategies. However, these problems are frequently addressed in a multidisciplinary rather than an interdisciplinary manner or not explored at all, due to various barriers, including teachers' insecurity in unfamiliar disciplinary domains and a lack of pedagogical resources. This study examines this issue through a case study involving mathematics teachers who participated in professional development training aimed at encouraging interdisciplinary teaching methods, particularly in the context of the COVID-19 pandemic.

Keywords: Interdisciplinarity, Mathematics, Professional development, Teacher training.

PROMOTING CREATIVE AND CRITICAL THINKING IN MATHEMATICS THROUGH ORIGAMI

Shirinbekova Nigina, Alimova Shamsiya

Department of Education, Tajik National University, Tajikistan

Abstract:

Origami, the Japanese art of paper folding, offers an exciting platform for engaging children and young people in mathematical exploration. By folding a single sheet of paper, one can create a variety of unexpected and intriguing geometric shapes, as well as uncover captivating patterns during the unfolding process. The cyclical actions of folding and unfolding serve as a means of visualizing and understanding geometric transformations. This process provides an opportunity to deduce mathematical principles that govern the unfolding patterns. Through repeated manipulation of the paper, students observe firsthand how the shapes evolve and relate to their unfolding counterparts, creating an environment where they can discover the underlying mathematical concepts of the folding-unfolding process. In a 2023 Summer Academy session organized by a university in Portugal, titled “Folding, Thinking, and Generalizing,” 23 students aged 10 to 12 participated. The session aimed to foster critical cognitive and socio-emotional development through origami, focusing on creativity, mathematical reasoning, collaboration, and communication. Utilizing qualitative and descriptive analysis of field notes and students’ written outputs, the study found that origami-based activities not only enhance engagement with mathematical concepts but also promote socio-emotional skills, including teamwork and effective communication. This research underscores the importance of incorporating origami into educational settings as a tool to nurture both cognitive and emotional growth in young learners.

Keywords: Active learning, hands-on activities, origami, creativity, critical thinking.

MOTIVATION TYPES FOR LEARNING ENGLISH: A STUDY AT A RURAL UNIVERSITY IN QUINTANA ROO, MEXICO

Ayanbek Nurkadirov, Altynai Akhmetova, Kamila Kassenova,

Department of Linguistics and Language Education, Al-Farabi Kazakh National University,
Kazakhstan

Abstract:

Motivation is a fundamental factor in language acquisition, significantly affecting students' engagement and success in learning English. In many educational institutions, particularly in rural areas of Mexico, there is a lack of emphasis on understanding the different types of motivation that students possess while learning English. Recognizing and addressing these motivational factors can provide educators with deeper insights into students' individual needs and learning purposes, allowing for a more targeted and engaging teaching approach. This quantitative study explores the various types of motivation—intrinsic, extrinsic, instrumental, and integrative—and their influence on students' attitudes toward English learning. Conducted with 180 students at a rural university in Quintana Roo, Mexico, the study reveals that intrinsic and instrumental motivation are the most prominent among participants. The findings highlight the importance of understanding students' motivations to design more effective and persistent learning strategies for English language education.

Keywords: Motivation types, intrinsic motivation, extrinsic motivation, language attitudes, language learning persistence

THE IMPACT OF POOR TEACHER-STUDENT RELATIONSHIPS ON CHRONIC ABSENTEEISM IN SECONDARY SCHOOLS IN WEST JAVA, INDONESIA

Yenni Anggrayni, Dian Suryani, Rudi Hadi, Dr. Iwan Setiawan

Department of Education, University of Indonesia, Jakarta, Indonesia

Abstract:

Chronic absenteeism in Indonesian secondary schools is a persistent problem, contributing significantly to high school dropout rates. This study aims to investigate the underlying causes of chronic absenteeism by employing both qualitative and quantitative methods within the bioecological systems framework. Data were collected from 1,148 students across six districts in West Java Province using an open-ended questionnaire. The research utilized univariate and stepwise multiple logistic regression analyses to develop a prediction model for absenteeism. The findings highlight poor teacher-student relationships, peer or teacher bullying, negative attitudes toward education, and limited parental involvement in learning activities as the primary factors leading to chronic absenteeism. The study further emphasizes the need for stronger home-school collaboration to foster a better school climate and enhance parental engagement in students' learning processes.

Keywords: Bullying, chronic absenteeism, school dropout, home-school collaboration, parental involvement.

APPLICATION OF EXTREME-BASED TEACHING MODEL IN POST-SECONDARY ONLINE CLASSROOM SETTING: A FIELD EXPERIMENT

Johnathan Smith, Maria Johnson, Dr. Carlos Rodríguez, Lec. Anna Williams

University of Barcelona, Spain

Abstract:

The introduction of programming courses at the post-secondary level has long been a challenging task, with high failure rates and significant dropout numbers. Students often face difficulties in engaging with the course material, while instructors criticize the lack of effort and involvement from students. This study draws inspiration from the principles of Extreme Programming, proposing an Extreme-Based Teaching Model to address these issues in introductory programming courses. To evaluate the model's impact, a comparison was conducted between a group taught using this innovative approach and one using traditional teaching methods. The Extreme-Based Teaching Model emphasizes collaboration on projects, ongoing assessment, and continuous performance improvements within student groups. The results of the field experiment demonstrated significant improvements in student outcomes, with a 13.46-point increase in the average performance and a notable 10% reduction in the failure rate, highlighting the model's effectiveness in enhancing the online learning experience for programming students.

Keywords: Extreme-based teaching model, innovative pedagogy, collaborative learning, performance enhancement, online education.

IMPACT OF NON-PARENTAL EARLY CHILDHOOD EDUCATION ON DIGITAL FRIENDSHIP TENDENCY

Sheel Chakraborty, Assis. Prof. Dr. Rajeev Verma, Aarti Kumar,

Department of Psychology, University of Delhi, India

Abstract:

In modern developed societies, particularly in urban settings, the traditional joint family system has gradually been replaced by nuclear families, leading to a significant reduction in the availability of parents during their children's early developmental years. This shift has been encouraged by legislative and policy initiatives in countries like the United States. Early childhood care and education programs are believed to offer positive cognitive and social benefits, yet a rising trend among adolescents and young adults suggests that early non-parental education may also lead to social difficulties in later life. The research presented in this study reveals that a significant proportion of millennials, aged 10 to 25, prefer digital friendships over in-person interactions. Many of these individuals develop stronger emotional connections with virtual friends whom they have never met. This trend contrasts with the expectation that early social interactions in daycare and preschool environments would foster self-confidence and ease in real-world social settings. On the contrary, children who are naturally shy tend to struggle with forming face-to-face relationships as they mature, experiencing loneliness in young adulthood. The study draws on George Mead's theory of self, highlighting the importance of the "I" and "Me" components in personality development. While a supportive home environment fosters the formation of a confident "I," early childhood education settings, particularly daycare and preschools, may hinder this process. The social constructs formed in these environments often overshadow the development of a robust self-concept, leading to difficulties in building in-person friendships. The widespread use of social media, although contributing to increased cyberbullying risks, offers an alternative space for shy individuals to form connections. This shift explains why social media has become a primary platform for self-expression and friendship formation among Gen-Z, despite the associated risks.

Keywords: Digital socialization, shyness, developmental psychology, friendship, early education.

STUDYING THE EFFICIENCY OF DIGITAL TECHNOLOGY IN ENHANCING ASSESSMENT METHODS IN HIGHER EDUCATION

Dr. Bashir Ferdousi
Mohammad Rafiq Rahman
Dr. Tariq Hossain Khan
Shamsul Alam Choudhury

Department of Educational Technology, University of Dhaka, Bangladesh

Abstract:

This research investigates the integration of digital technologies in academic assessment within higher education settings, focusing on their influence on various assessment methods, such as formative and summative assessments. The study aims to assess how advanced digital tools can optimize the effectiveness of these assessment strategies to foster enhanced learning outcomes. As digital technologies continue to revolutionize the way educational assessments are conducted, this paper critically evaluates the role of these technologies in supporting both formative and summative evaluation processes. By analyzing existing literature on e-assessment methods, this study highlights innovative applications of technology to improve the assessment experience. The findings provide valuable insights into how digital tools can facilitate more effective assessments, particularly in environments that promote active learning in higher education institutions.

Keywords: E-assessment techniques, formative assessment, summative assessment, digital technology, active learning

IMPACT OF STUDENTS' PERCEPTION OF SUCCESS POSSIBILITY ON PERFORMANCE IN SUMMATIVE EXAMS

Rəchelle Elva, Assoc. Prof. Dr. Mikayıl Tofiqov,

Baku State University, Azerbaijan

Abstract:

In contemporary higher education, educators face the challenge of ensuring that students understand the importance of mastering skills through learning rather than focusing solely on achieving high grades. When students perceive that they will not achieve their academic goals, their motivation often decreases, leading to a decline in academic performance. This phenomenon is prevalent even among students in competitive disciplines like Computer Science. Educators need to comprehend the factors driving student motivation and leverage these to enhance learning outcomes. This study investigates how students' perception of success and their ability to sustain effort impacts their academic performance. Using cognitive psychology's Expectancy-Value Theory and Motivation Theory, the study examines how providing students with an unexpected opportunity for success influences their academic persistence. The research was conducted in an undergraduate Computer Science course with 56 students. The findings reveal that students, regardless of their initial academic standing, showed increased persistence and improvement when they were presented with a real possibility of success. As a result, the average final grades of students improved by at least one grade level, with some students exceeding their expected grades by as much as three levels.

Keywords: Expectancy for success, motivation, academic persistence, computer science education, learning outcomes

DIGITAL CONTENT STRATEGY: COMPREHENSIVE EXAMINATION OF CRITICAL CONTENT ELEMENTS

Oksana Razina, Dr. Shakeel Ahmad, Jessie Qun Ren, Dr. Olufemi Isiaq
Department of Digital Marketing, University of Moscow, Russia

Abstract:

In today's business environment, an organization's success heavily depends on its digital presence, with digital content – particularly on websites – playing a pivotal role as the first interaction point with clients. As such, digital content becomes a key factor in shaping first impressions and nurturing long-term relationships with customers. Despite the importance of strategic digital content management, many sources still perceive digital content strategies as isolated marketing campaigns rather than an integrated and ongoing process. A comprehensive definition of Digital Content Strategy (DCS) is yet to be agreed upon, as it is often interpreted from multiple perspectives. This study, therefore, aims to identify the critical components that comprise a Digital Content Strategy, ensuring that all elements are strategically planned and executed – from understanding the value of content to adapting to new technologies. To achieve this, we reviewed existing literature using the PRISMA Systematic Review Method, Document Analysis, Inclusion and Exclusion Criteria, Scoping Review, Snowballing Technique, and Thematic Analysis. Data was collected from academic, government, and trade publications. The results revealed key content creation actions and provided a conceptual framework for defining DCS. The findings from this study present the core content components that can be applied in retail business settings.

Keywords: Digital content strategy, digital marketing strategy, content components, websites.

SMART LEARNING ENVIRONMENT FOR MUSIC EDUCATION

Konstantinos Sofianos, Michael Stefanidakis

University of Athens, Greece

Abstract:

The rapid growth of information and communication technologies presents new opportunities for innovative approaches to education. Traditional teacher-led education has shifted toward more personalized, student-centered methods. The evolution of e-learning has made it possible to create advanced, intelligent systems that cater to individual learning needs. These systems offer an adaptive learning experience that takes into account a student's preferences, learning style, and background, making learning accessible anytime and anywhere via digital devices. This paper introduces a smart learning system designed for music education. The system incorporates an ontology of key learning components and integrates a Massive Open Online Course (MOOC) platform. This approach offers a flexible and personalized learning experience tailored to music education.

Keywords: Intelligent learning systems, e-learning, music education, ontology, semantic web.

THE ROLE OF QUALITY CULTURE IN THE SUCCESSFUL IMPLEMENTATION OF QUALITY ASSURANCE SYSTEMS IN HIGHER EDUCATION

Lec. Leonardo Mion, Sarah Johnson, Dr. Maria Garcia, Ahmed Al-Rashid

Department of Education, University of Madrid, Spain

Abstract:

The effectiveness of quality management systems (QMS) in higher education institutions is shaped by national regulatory frameworks and international directives, such as the European Standard Guidelines for Quality Assurance. The success of these systems hinges not only on the technical application of processes but also on the organizational and cultural context within which they are implemented. A university's quality culture encompasses both the structural aspects of quality assurance—such as procedural manuals, defined processes, and assessment tools—and the value-oriented dimensions, including principles, skills, and attitudes. In the European Higher Education Area (EHEA), countries like Spain, the United Kingdom, Portugal, and the Netherlands have demonstrated a strong integration of quality assurance principles across various organizational levels and academic domains. These nations have either a wealth of experience or a robust academic and political discourse on quality assurance. This study, through an integrative review of literature on quality management systems in these countries, aims to outline a framework for quality culture. This framework highlights both the organizational and value-based factors that contribute to the successful implementation of quality assurance systems in universities. A successful QA system must adopt a comprehensive, integrative perspective on quality, focusing on continuous improvement and transformative change in higher education environments.

Keywords: Higher Education, Quality Assurance, Quality Culture, Spain, Portugal, Netherlands, United Kingdom.

SMART LEARNING ENVIRONMENT FOR MUSIC EDUCATION

Konstantinos Sofianos, Michael Stefanidakis

University of Athens, Greece

Abstract:

The rapid growth of information and communication technologies presents new opportunities for innovative approaches to education. Traditional teacher-led education has shifted toward more personalized, student-centered methods. The evolution of e-learning has made it possible to create advanced, intelligent systems that cater to individual learning needs. These systems offer an adaptive learning experience that takes into account a student's preferences, learning style, and background, making learning accessible anytime and anywhere via digital devices. This paper introduces a smart learning system designed for music education. The system incorporates an ontology of key learning components and integrates a Massive Open Online Course (MOOC) platform. This approach offers a flexible and personalized learning experience tailored to music education.

Keywords: Intelligent learning systems, e-learning, music education, ontology, semantic web.

THE IMPACT OF SLEEP ON SELECTIVE ATTENTION IN ADOLESCENTS

Emily Harrison, Dr. Michael Collins, Sophia Adams, Prof. Dr. Daniel Wilson

Department of Psychology, Turkmenistan State University, Ashgabat, Turkmenistan

Abstract:

This study explores the connection between sleep and selective attention in adolescents, particularly focusing on the Stroop effect as a measure of cognitive performance. The research highlights that individuals with higher levels of subjective sleepiness tend to exhibit slower reaction times in incongruent trials, thus revealing the impact of sleep on attention and cognitive processes. Despite its importance, sleep remains a largely overlooked factor in psychological studies. This research suggests that addressing sleep-related issues could enhance cognitive testing outcomes, especially in adolescents. The Stroop task is commonly used to assess cognitive function, but its reliability can be compromised by external factors such as sleep deprivation, which may lead to interference from automatic reading processes. This interference slows response times, particularly in tasks requiring identification of ink colors. The results of this study indicate the need for caution when interpreting Stroop test outcomes in clinical settings, as numerous variables—such as sleep quality—can influence performance. By understanding the relationship between sleep and cognitive function, interventions can be developed to improve attention span and cognitive control in adolescents. Future studies should consider individual sleep patterns, circadian rhythms, and environmental factors when examining selective attention and cognitive performance. Further neuroimaging research could provide deeper insights into the brain regions responsible for selective attention and how they are affected by sleep cycles.

Keywords: Sleep, selective attention, Stroop effect, cognitive function, sleep hygiene, vigilant attention.

THE ADOLSCENT VAPING CRISIS IN URBAN INDIA

Arushi S. Goyal, Jo Aggarwal, Dr. Ravi Jasuja

Department of Public Health, University of Delhi, India

Abstract:

Vaping has often been promoted as a safer alternative to traditional smoking; however, the debate over its perceived safety remains contentious. While the addictive properties of nicotine have attracted considerable attention, the potential harms of "inactive" ingredients in e-cigarettes are now beginning to receive scrutiny. Vaping is particularly prevalent among high school students in urban India, despite the comprehensive bans on e-cigarettes imposed by the government. This study aims to explore the factors influencing adolescent vaping behaviors and the gaps in parental awareness, given the lack of public data on teenage vaping patterns. Most existing research on vaping has focused on Western countries, leaving a gap in understanding its impact in the context of developing countries like India. In this study, we examine attitudes toward vaping among adolescents in urban India and the role of parental involvement in mitigating this growing concern. We also explore the extent to which adolescents are aware of the health risks associated with vaping. Two surveys were conducted to gather data: one targeted adolescents aged 14-18 years from eight private schools in Bangalore, and the other surveyed their parents. The results reveal a significant gap between adolescent self-reports of vaping and parents' awareness of their children's usage. Over 22% of adolescents admitted to using e-cigarettes, while only 5% of parents acknowledged their children's use. Contrary to earlier studies, girls were found to be more likely to initiate and continue vaping than boys. Despite over 70% of adolescents recognizing the addictive nature of vaping, only 22.8% were aware of its health impacts. Curiosity was identified as the primary driver of initiation, with peer pressure playing a secondary role. While adolescents preferred regulatory interventions to curb vaping, parents and teachers emphasized the role of schools in preventing its spread. This study highlights the substantial rise in vaping among adolescents in India and underscores the significant discrepancy between parental perceptions and adolescent behaviors.

Keywords: Adolescents, e-cigarettes, health consequences, India, parental awareness, vapes.

MODELING GENERALIZATION IN THE ACQUIRED EQUIVALENCE PARADIGM WITH THE SUCCESSOR REPRESENTATION

Assoc. Prof. Dr. Ahmed Al-Mahri, Layla Al-Mansoori, Dr. Fahad Al-Said, Nourah Al-Harthy

Department of Psychology, Sultan Qaboos University, Oman

Abstract:

The successor representation plays a pivotal role in reinforcement learning by providing a flexible and efficient way to predict future outcomes based on current stimuli. This approach represents stimuli in terms of the future states they lead to, which means that stimuli that are perceptually distinct but result in similar future states will become represented in a similar way. This concept aligns closely with the acquired equivalence paradigm, a well-established behavioral framework for studying how individuals generalize learned associations. In this study, we explore through computational modeling the hypothesis that the successor representation is the mechanism underlying generalization in the acquired equivalence paradigm. Our computational results support the plausibility of this mechanism, suggesting it could be key to understanding associative-based generalization and informing future empirical research on individual differences in learning.

Keywords: Acquired equivalence, successor representation, generalization, reinforcement learning, decision-making.

HARNESSING THE POWER OF LOSS: THE DISCRIMINATORY DYNAMICS OF NON-EMANCIPATORY ORGANIZATIONAL IDENTITY

Dr. Alexandru Popescu, Maria Ionescu, Ms .Andrei Vasilescu, Elena Radu

Department of Sociology, University of Bucharest, Bucharest, Romania

Abstract:

This paper explores the dynamic interaction between discourses and material realities, utilizing Lacanian theory to analyze how antagonisms within organizational settings shape the construction of identity. The concept of ‘sustaining the loss’ emerges as a pivotal structure within discourse, wherein ‘lack’ is reified into an ontological state that is perceived as a contingent absence (loss) the subject strives to overcome through desire. These fundamental human tendencies of identification are demonstrated through historical, cinematic, and literary examples. Furthermore, the paper integrates empirical evidence from a management consultancy firm to argue that this process of ‘sustaining the loss’ plays a crucial role in identity formation within organizational environments.

Keywords: Lacan, identification, discourse, desire, loss

SUCCESS FACTORS IN PLAY-BASED INTERVENTION PROGRAMS FOR CHILDREN WITH DIVERSE ABILITIES: A COMPARATIVE STUDY

Assis. Prof. Dr. Shuaa A. Mutawally, Budor H. Saigh, Dr. Ebtehal A. Mutawally
Department of Special Education, University of Cairo, Egypt

Abstract:

This research investigates and compares the success factors of play-based intervention programs designed for children with diverse abilities in Canada. Children with disabilities often experience limited opportunities for play and physical activities, which can result in various health complications. Identifying the elements of these intervention programs that lead to successful outcomes is essential for fostering comprehensive development in these children. A comparative case study methodology was employed, selecting three similarly successful programs through purposive sampling. Data were collected via interviews and program documents, involving 40 purposively selected participants. Thematic analysis was performed to highlight major themes such as Program Quality, Addressing Participants' Needs, and Insights from Experts and Practitioners. The findings emphasize the crucial role of these programs in bridging the gap in community-based services for children with different abilities. The outcomes of this study help generalize the success factors derived from best practices in play-based intervention programs for children with diverse abilities.

Keywords: Children with diverse abilities, physical activity, play, play-based intervention programs.

THE SOCIAL DYNAMICS OF PANDEMICS: A CLINICAL SOCIOLOGICAL ANALYSIS OF PRECAUTIONS AND RISKS

Dr. Minh Tu Nguyen, Thi Lan Tran, Dr. Bao Anh Pham, Duc Hoang Le

Department of Sociology, Hanoi University, Vietnam

Abstract:

The COVID-19 pandemic has unveiled the intricate and multifaceted relationship between societal structures and public health, underscoring the necessity for a comprehensive approach to pandemic responses. This study employs a clinical sociological lens to explore the social consequences of pandemics, specifically focusing on how factors such as socioeconomic status, education, ethnicity, and geographic location impact vulnerability and resilience. It investigates the critical role of risk perception, communication strategies, and community dynamics in shaping public compliance with preventive measures like mask-wearing, social distancing, and vaccination. The research examines how social norms, systemic inequalities, and trust in public institutions influence behavior during health crises. By analyzing comparative case studies and policy frameworks, the study highlights variations in pandemic responses across different nations and regions, emphasizing the importance of collaborative strategies and community-driven interventions. The findings suggest that an effective pandemic response must address root social inequities, promote community solidarity, and ensure equitable healthcare and information access. This research enhances our understanding of the wider societal effects of pandemics and offers strategic recommendations for creating more resilient and inclusive public health systems capable of mitigating the effects of future global health emergencies.

Keywords: Behavioral medicine, clinical sociology, community health, COVID-19, pandemic response

TEACHING STRATEGIES AND BIAS TOWARD IMMIGRANT AND DISABLED STUDENTS

M. Pellerone, S. G. Razza, L. Miano,
Department of Education, University of Palermo, Italy

Abstract:

Teachers' attitudes are pivotal in fostering the development of non-native and disabled students while combating potential biases and prejudice against those perceived as "different." This research aims to explore the correlation between educators' prejudices towards immigrant and/or disabled students and the strategies they employ in teaching. A cross-sectional study was conducted with 200 female teachers from Italy, who completed a detailed questionnaire, the Assessment Teaching Scale, the Italian Modern and Classical Prejudices Scale for intellectual disabilities, and the Blatant and Subtle Prejudice Scale by Pettigrew and Meertens. Consistent with the research hypotheses, the findings emphasize the predictive influence of prejudice on teaching strategies, particularly within the socio-emotional and communicative-relational aspects. The results highlight the necessity of comprehensive training, especially for younger educators, to address these biases effectively.

Keywords: Immigrant students, Disabled students, Teaching strategies, Prejudice, Educators.

STUDENTS' PERCEPTIONS OF SEEKING PSYCHOLOGICAL ASSISTANCE

Dr. Petra Gudelj, Eva Franić, Dr. Martina Kolega
University of Zagreb, Croatia

Abstract:

Mental health is a vital component of personal well-being, social integration, and economic development. The importance of this issue has grown significantly, particularly following the global pandemic. University students represent a demographic facing specific challenges, such as adapting to new learning environments, societal transitions, and increased stress. These stressors were exacerbated during the pandemic, with some students finding it particularly difficult to manage. This study aims to explore students' perceptions of seeking psychological assistance. Understanding how students view mental health support is essential to improving access and reducing stigma surrounding mental health services. A total of 210 students from different academic disciplines participated in a survey at the University of Zagreb. While most students expressed openness to seeking psychological help, only a small number had actually done so. Key barriers to seeking assistance included financial constraints, whereas positive experiences from others and affordable services were identified as primary motivators.

Keywords: Mental health, students, psychological assistance, perceptions, barriers.

CHILD ABUSE: EMOTIONAL, PHYSICAL, NEGLECT, SEXUAL AND THE PSYCHOLOGICAL EFFECTS: A CASE SCENARIO IN LAGOS STATE, NIGERIA

Ololade M. Aminu, Dr. Adebayo A. Olamide,

Department of Sociology, University of Lagos, Nigeria

Abstract:

Child abuse remains a pervasive issue globally, having profound effects on the emotional, physical, and psychological development of children. This study examines the prevalence and impacts of child abuse in Lagos State, Nigeria, with a focus on emotional, physical, neglect, and sexual abuse. The objective of this research is to explore how child abuse affects the mood, social interactions, self-esteem, concentration, and academic performance of children in various communities within Lagos. A qualitative research design was employed, utilizing forensic interviews as the primary data collection method. The interview consisted of two sections: one addressing the types and impacts of abuse experienced by the child, and the other investigating family dynamics and parenting styles. Results indicated that children who experienced abuse were reluctant to report their mistreatment due to fear of retaliation or harm. The children exhibited signs of depression, low self-worth, social withdrawal, and academic underachievement when compared to their non-abused peers. These findings support socio-learning theory and the intergenerational transmission of violence, suggesting that abusive behaviors often persist across generations as a learned behavior. The study highlights the urgent need for intervention strategies, including advocacy programs, educational campaigns on child rights, and the implementation of child abuse courses in school curricula to educate children on identifying and reporting abuse. Furthermore, the dissemination of the Child's Rights Act is recommended to enhance child protection efforts in the region.

Keywords: Child abuse, emotional impact, physical abuse, neglect, parental influence, psychological effects, sexual abuse, reporting.

THE QUALITY OF PRIMARY CAREGIVING RELATIONSHIPS BETWEEN ADOLESCENTS ORPHANED BY AIDS AND THEIR GRANDMOTHERS: INSIGHTS FROM STAKEHOLDER NARRATIVES

Assis. Prof. Dr. Mmapula Petunia Tsweleng

University of Botswana, Botswana

Abstract:

This qualitative study investigates the quality of primary caregiving relationships between adolescents orphaned due to Acquired Immune Deficiency Syndrome (AIDS) and their grandmothers. The study is based on the narratives of six stakeholders who offer community-based psychosocial support services to families and children affected by AIDS. The findings indicate that grandmothers play a crucial role in providing high-quality parental care, which contributes significantly to the emotional, social, and cognitive development of the orphans, as well as their academic success. However, the study also highlights that the caregiving provided by grandmothers sometimes involves overprotectiveness and a susceptibility to manipulation, which could pose challenges to the positive development of the children. Therefore, the study suggests the need for targeted interventions that focus on enhancing the caregiving capabilities of grandmothers, particularly by improving their understanding of adolescent behavior and strengthening their ability to provide appropriate supervision and guidance.

Keywords: Adolescent orphans, AIDS, caregiving relationships, grandmothers.

SOCIO-DEMOGRAPHIC FACTORS AND POST-TRAUMATIC STRESS DISORDER AMONG ADOLESCENTS EXPOSED TO DOMESTIC VIOLENCE IN KENYA

Josephine Muchiri, Dr. Agnes Qdero

Department of Psychology, University of Nairobi, Kenya

Abstract:

This study was conducted during the COVID-19 pandemic, shortly after the easing of lockdown restrictions and the reopening of schools. It aimed to explore the sociodemographic factors associated with Post-Traumatic Stress Disorder (PTSD) among adolescents aged 13-18 who had experienced domestic violence (DV) in Kajiado County, Kenya. Participants completed a sociodemographic questionnaire to identify the types of DV encountered, and those who met the inclusion criteria were assessed for PTSD using the Harvard Trauma Questionnaire (HTQ). Of the 103 adolescents, 93 (90.3%) had encountered DV, and 57 (61.3%) were diagnosed with PTSD. The study found that the severity of PTSD increased with age and was more prevalent among those in higher academic levels, suggesting that academic pressure exacerbated PTSD. Additionally, social support appeared to reduce PTSD symptoms, while those living with guardians displayed more severe PTSD symptoms. These findings highlight the significant role of sociodemographic factors in shaping the psychological outcomes of adolescents affected by domestic violence.

Keywords: Age, education level, gender, post-traumatic stress disorder, domestic violence

SOCIETAL INSIGHT INTO EMOTIONAL ABUSE: A RETROSPECTIVE STUDY IN A JAPANESE PRIMARY SCHOOL

Naoko Fujisaka, Dr. Tetsuya Tanaka, Haruto Yamamoto, Dr. Akiko Sato

Department of Sociology, University of Tokyo, Japan

Abstract:

This sociological study explores the issue of emotional abuse in a Japanese elementary school, utilizing retrospective accounts from former students. Emotional abuse, often overlooked compared to other forms of student maltreatment, has been difficult to define and measure, primarily due to its subtle nature, which is often perceived as a component of education. In order to better understand this phenomenon, it is crucial to consider the social and cultural contexts within which student maltreatment occurs. This research aims to investigate the process by which emotional abuse was normalized within a Japanese classroom, drawing from interviews and autoethnography as key data sources. The results suggest that emotional abuse in this setting was difficult to distinguish from educational practices, implying a normalization of harmful behavior. The findings are examined through the lens of the cycle of violence theory, which explains how abuse within specific relationships becomes tolerated, and deschooling theory, which sheds light on how societal structures can contribute to overlooking emotional abuse. By integrating these theoretical frameworks, the study highlights how teachers' actions may justify emotional maltreatment as part of the educational system, preventing students from escaping such negative experiences. This study contributes to a deeper understanding of student maltreatment causes and offers valuable insights for future research on emotional abuse in educational contexts.

Keywords: Emotional abuse, educational system, student maltreatment, Japan, sociological perspective.

EXPLORING THE ROLE OF EROTIC TRANSFERENCE IN THE DURATION OF PSYCHOANALYTIC TREATMENT: A CASE STUDY

M. Javid, R. Hassan, J. DeSilva

Department of Psychology, University of Tehran, Iran

Abstract:

This exploratory case study examines a 37-year-old male patient who experiences premature termination of psychoanalytic treatment after four months with a previous therapist. He then begins therapy with a 38-year-old female therapist, only to repeat the cycle of premature termination, further complicated by erotic transference. The patient's therapy records reveal that throughout the brief course of treatment, he engaged in exploring difficulties in personal relationships, both current and past, as well as challenges related to hypochondriasis. The therapist finds herself navigating not only the patient's internal conflicts but also the complexities of countertransference, especially in relation to maintaining professional boundaries in the face of erotic transference. She must balance empathizing with the patient while dealing with the discomfort caused by these feelings. When the patient once again terminates treatment, the therapist reflects on the potential reasons for the decision, including the patient's struggle with tolerating interpretations that made him blame himself for past events. The frequent nature of these interpretations contributed to the emotional strain the patient experienced. The therapist reflects on the choice between using interpretation and exploring the patient's feelings more deeply, especially his emotions towards her. This approach could have provided an opportunity to address the patient's underlying emotions, including anger and fear tied to unresolved childhood conflicts. Additionally, the erotic transference was seen as a manifestation of the patient's fear of losing what he loved, which led to premature termination rather than facing the loss of control in the relationship.

Keywords: Countertransference, erotic transference, premature termination, therapist-client boundaries, transference.

ENVIRONMENTAL PERCEPTIONS OF DEPRIVED CHILDREN LIVING IN URBAN SLUMS: A STUDY IN PUNE, INDIA

Hrishikesh Purandare, Ashwini Pethe

Department of Urban Studies, Pune University, India

Abstract:

The built environment plays a crucial role in shaping children's cognitive and socio-emotional development, particularly for those living in urban slums. Children residing in these disadvantaged settings in Pune, India, face numerous challenges such as poor housing, inadequate sanitation, overcrowding, and limited access to basic services. These conditions can significantly affect their physical, psychological, and social well-being. While the impact of these environments on children's development is well-documented, there is a lack of research focused on how the built environment influences children's perceptions, especially in the context of the global south. This study aimed to explore the perceptions of 120 children, aged 7 to 16, living in the slums of Pune. Using a mixed-method approach, quantitative data was gathered through questionnaires to assess factors like crowding, noise, privacy, territoriality, and housing quality. Additionally, qualitative data from children's sketches revealed how they relate to their built environment. This research highlights the significance of understanding how deprived children perceive the environments they inhabit and the implications for their overall well-being.

Keywords: Built environment, children's perception, urban slums, socio-emotional development, India.

ADDRESSING GLOBAL TRAUMA: SOMATIC INTERVENTIONS IN PTSD TREATMENT AND CLINICIAN BURNOUT PREVENTION

Dr. Elena Markov, Prof. Dr. Ivan Petrov,

Department of Psychology, Moscow State University, Russia

Abstract:

Traditional approaches to treating post-traumatic stress disorder (PTSD), which predominantly focus on verbal therapies, have proven to be insufficient in preventing the recurrence of symptoms. The global challenges posed by the COVID-19 pandemic, ongoing conflicts, and economic instability have led to a noticeable increase in somatic distress alongside pre-existing mental health issues among those seeking mental health services. The surge in demand for psychological care has also contributed to widespread burnout among clinicians, potentially undermining the quality of care provided and disrupting the work-life balance of mental health professionals. This article explores the current challenges faced by mental health services, emphasizing the growing demand for care and its effects on providers. It delves into the neurobiological foundations of trauma, highlights the significance of somatic, "bottom-up" therapeutic methods, and presents clinical recommendations for treating PTSD. Additionally, the article examines how somatic interventions can reduce clinician burnout, promote well-being, and enhance the effectiveness of therapeutic recovery, offering strategies for integrating these practices into routine care for both clients and practitioners.

Keywords: Somatic psychotherapy interventions, trauma counseling, preventing and treating burnout, clinician well-being, PTSD treatment

LINE MARKETS

Sofia Martins, Ricardo Costa, Marta Oliveira
Universidade do Porto, Porto, Portugal.

Abstract:

Online markets are still evolving, particularly in terms of offering complex goods that require careful consideration and selection. This paper introduces a novel method for the selection of multi-attribute goods in electronic marketplaces. Given that different consumers may have varying preferences, the proposed model incorporates a flexible weighting system to address these differences and ensure that the product selection process satisfies a diverse range of customer needs. The model is designed to handle products with variable attributes and aims to improve the decision-making process by enabling consumers to evaluate goods based on personalized criteria. Through an in-depth discussion of the methodology and its application, this research presents a significant advancement in enhancing the functionality of electronic markets for complex goods.

Keywords: E-commerce, Multi-Attribute Goods, Product Selection, Consumer Preferences.

ANALYZING MIS DEGENERATION UNDER DYNAMIC CONDITIONS: A MATHEMATICAL APPROACH

Fatima Al-Mahdawi, Karim Al-Mansouri
Sultan Qaboos University, Muscat, Oman.

Abstract:

Management Information Systems (MIS) are critical tools for supporting decision-making processes, but their effectiveness often diminishes over time due to various internal and external factors. This paper introduces a mathematical model to analyze the phenomenon of MIS degeneration, particularly under unstable conditions. It examines the reasons behind the gradual decline in the usefulness of MIS, such as irrelevance, lack of detail, and delayed responses. The study adopts a bathtub model to represent the lifecycle of an MIS, highlighting the initial effectiveness followed by a period of inefficiency. By developing a degeneracy index, the paper identifies the stages at which MIS systems lose their impact and suggests strategies to mitigate this degeneration, ensuring that the systems continue to provide valuable support for decision-making.

Keywords: MIS, Degeneration, Information Systems, Organizational Change, Mathematical Modeling.

LEARNING MANAGEMENT LESSONS FROM CONTROL SYSTEMS: A THEORETICAL APPROACH

Jamal Zidan, Rania Al-Salem
Sultan Qaboos University, Muscat, Oman.

Abstract:

This paper explores the lessons that can be drawn from control system phenomena and their application to management practices. Specifically, the study focuses on the relationship between control loops in systems theory and their relevance to management decision-making. It discusses how the dynamics of feedback loops and system stability in control systems can provide valuable insights into managing organizations effectively. By examining these concepts through a theoretical lens, the paper proposes a framework for applying control system principles to improve organizational performance and responsiveness. The research emphasizes the importance of timely feedback and adaptive decision-making in ensuring the long-term success of businesses and institutions.

Keywords: Management Theory, Control Systems, Organizational Performance, Feedback Loops, System Theory.

EXPLOITING SIP FOR ENHANCED MOBILITY IN MEDICAL COMMUNICATION SYSTEMS

Mansur Zayed, Fakhruddin Rashid, Jamil Al-Zahrani
Department of Computer Science, University of Dhaka, Bangladesh

Abstract:

With the rapid advancement of internet-based communication systems, the healthcare sector faces the challenge of ensuring secure and reliable mobile communication, particularly between hospitals and biomedical engineers. This study explores the potential of using the Session Initiation Protocol (SIP) for establishing a robust mobile communication network for biomedical engineers. SIP, known for its scalability and flexibility, is proposed as the backbone for an event notification system that can alert technical staff regarding the status of biomedical devices and patient treatments. One of the key advantages of SIP is its ability to facilitate personal mobility by decoupling user identification from device location, thus supporting efficient notifications on various devices. By leveraging SIP in telemedicine, the study aims to extend the mobility services for hospital technicians, ensuring they stay informed about critical medical events through timely alerts, improving the overall management of healthcare operations.

Keywords: SIP, Mobility Services, Biomedical Devices, Telemedicine, Event Notification, Healthcare

COGNITIVE REPRESENTATION OF VALUES IN ORGANIZATIONAL DECISION-MAKING

Kari Heikkinen, Dr. Markus Virtanen, Dr. Liisa Aalto
Department of Psychology, University of Helsinki, Finland

Abstract:

The role of values in organizational behavior has been a focal point in both psychological and managerial research, yet the nature of these values and their cognitive underpinnings remain unclear. This article proposes a content-based approach to understanding organizational values through the mental representations that shape decision-making processes. By examining how individuals mentally represent values, this research suggests that cognitive content, particularly the underlying structure and meanings of these representations, plays a pivotal role in guiding behavior. The study introduces a novel framework for assessing how organizational values influence managerial decision-making and employee actions within the workplace, offering insights into the cognitive processes that drive behavior in professional settings. This approach not only deepens our understanding of value-based behavior but also provides tools for better alignment of organizational goals with individual motivations.

Keywords: Cognitive Process, Mental Representations, Organizational Behavior, Decision-Making, Values

EXPLORING THE USE OF SERIOUS GAMES IN SUPPORTING AUTISTIC CHILDREN'S DEVELOPMENT

Afiqah Rani, Nor Azura Zainuddin, Farhan Salleh

Faculty of Information Technology, Universiti Teknologi Malaysia, Malaysia

Abstract:

Autism Spectrum Disorder (ASD) presents unique developmental challenges, and while serious games have been widely explored as therapeutic tools, their application for autism has specific nuances that require further exploration. This systematic review examines the role of serious games in supporting educational, therapeutic, and social development for children with ASD. The paper discusses advancements in serious game design that cater to the specific needs of autistic children, with a focus on communication skills, psychomotor training, and social behavior improvement. It explores trends and technological innovations in game development since 2007, providing insights into how these games can be used not just as tools for play, but as effective interventions that contribute to enhancing the quality of life for children with ASD.

Keywords: Autism Spectrum Disorder, Serious Games, Educational Games, Therapy, Social Behavior, Psychomotor Development

DEMYSTIFYING THE PROBLEM-SOLVING PROCESS: UNVEILING THE NATURAL MECHANICS OF THE MIND

Dr. Amina Farkhonde

Faculty of Education, Lebanese University, Beirut, Lebanon

Abstract

This study investigates the natural mechanics underlying human problem-solving, aiming to demystify the complex cognitive processes involved. Employing a combination of behavioral experiments, brain imaging, and computational modeling, we explore the neural underpinnings of various problem-solving strategies and identify key cognitive biases that influence decision-making. Our findings reveal a dynamic interplay between conscious and unconscious processes, highlighting the role of both analytical and intuitive thinking in problem-solving. Furthermore, we demonstrate the influence of neural network structure on individual differences in problem-solving performance. By shedding light on the natural mechanics of the mind, this research offers valuable insights into the development of effective interventions for improving cognitive function and enhancing problem-solving skills across diverse domains.

Keywords: Problem-solving, cognitive processes, neural networks, heuristic bias, decision-making

AUTOMATING SCREEN-RECORDED VIDEO PRODUCTION: AN ALGORITHMIC APPROACH TO E-CONTENT CREATION

Dr. Darsareh Nikafrooz

Achva Academic College, Shikmim Post, 9800 Israel

Abstract

The growing demand for e-learning and online content necessitates efficient and scalable methods for creating engaging video materials. This paper explores an algorithmic approach to automate the production of screen-recorded videos, significantly reducing production time and effort. We propose a framework that leverages computer vision and natural language processing techniques to: 1. Identify and segment screen elements, 2. Extract key information from slides and text, 3. Generate voiceover narration based on extracted content, and 4. Synchronize narration with screen actions. Initial results demonstrate the feasibility of the proposed approach, suggesting its potential to revolutionize e-content creation workflows.

Keywords: e-content creation, screen recording, video production, automation, algorithms

ONTOLOGICAL FOUNDATIONS FOR SMART LEARNING ENVIRONMENTS IN MUSIC EDUCATION: A COMPREHENSIVE FRAMEWORK FOR KNOWLEDGE REPRESENTATION AND APPLICATION

Prof. Dr. Konstantinos Stefanidakis, Dr. Michail Sofianos

Curtin University, Kent Street, Bentley, Perth, Western Australia, 6102, Australia

Abstract:

This paper proposes a comprehensive framework for developing smart learning environments (SLEs) in music education. We argue that ontologies, formal representations of knowledge, hold significant potential for enhancing the effectiveness and personalization of music learning. The framework encompasses three key components: (1) a core music ontology capturing fundamental musical concepts and relationships; (2) an adaptive learning layer utilizing the ontology to tailor instructional content and activities to individual student needs; and (3) a collaborative learning platform facilitating social interactions and knowledge sharing among students. The framework leverages ontological reasoning and machine learning techniques to personalize learning pathways, provide real-time feedback, and facilitate adaptive assessment. We demonstrate the application of the framework through a case study focusing on the development of an SLE for learning musical rhythm. The results highlight the potential of ontologies for advancing music education by enabling intelligent and adaptive learning experiences.

Keywords: Smart Learning Environments, Music Education, Ontology, Adaptive Learning, Collaborative Learning.

TRANSFORMING CIVIL ENGINEERING LABORATORY EDUCATION WITH FLIPPED LEARNING: A COMPREHENSIVE APPROACH TO DEVELOPING ESSENTIAL CAPABILITIES

Hector García- Georgia García-Rodríguez, Gerardo -Shashi Kant

University of the Cordilleras, Philippines and with LinYi University, China

Abstract

This study explores the implementation of flipped learning in civil engineering laboratory education, aiming to enhance student engagement, knowledge acquisition, and skill development. The approach involves pre-lab preparation through online modules and collaborative activities, followed by in-lab sessions focused on hands-on application and problem-solving. The effectiveness of the flipped model was assessed through a mixed-methods approach, including pre- and post-test assessments, student surveys, and instructor observations. Results indicate significant improvements in student performance, critical thinking skills, collaboration abilities, and self-directed learning. The flipped learning approach emerged as a promising strategy for enhancing civil engineering laboratory education and fostering essential capabilities in future engineers.

Keywords: flipped learning, civil engineering, laboratory education, essential capabilities, student engagement

AUTONOMOUS AGENT LEARNING THROUGH CONSTRUCTIVIST PRINCIPLES: A BOTTOM-UP SEQUENTIAL LEARNING APPROACH AND TOOL (BEL-CA)

Piña Barrios-, Salvador Arellano, Bocanegra García,

Mathematics Department of Southeast Missouri State University, Cape Girardeau, MO
63701 USA

Abstract:

This paper proposes a novel bottom-up sequential learning algorithm called BEL-CA, designed for autonomous agents to learn continuously through interaction with their environment. Inspired by constructivist learning principles, BEL-CA emphasizes self-discovery and active exploration without relying on pre-defined models or extrinsic rewards. The algorithm dynamically builds hierarchical representations of learned experiences, allowing the agent to extract and adapt to environmental regularities. Additionally, we introduce a tool called GAIT to analyze the learning process and provide insights into the agent's decision-making process. We demonstrate the effectiveness of BEL-CA through an experiment where an agent learns to interact successfully with its environment based on discovered regularities. This approach offers a promising direction for developing autonomous agents capable of flexible and continuous learning in complex and uncertain environments.

Keywords: Constructivism, Bottom-up Learning, Hierarchical Sequential Learning, Autonomous Agents, Self-Adaptation

EMPOWERING ASSEMBLY LINES WITH DEEP LEARNING: A PARADIGM SHIFT IN PRODUCT IDENTIFICATION

Assoc. Prof. Dr. Salima Hassas

Department of Mathematics, Foundation Programme, Qatar

ABSTRACT

Deep learning presents a transformative opportunity for industrial automation, particularly in the realm of product identification. This paper explores how deep learning models can be leveraged to empower assembly lines, addressing the limitations of traditional methods and unlocking new levels of efficiency, accuracy, and flexibility. We delve into the background and motivation, detailing the challenges and limitations of existing identification solutions. We then present a comprehensive overview of deep learning techniques specifically tailored for product identification, including convolutional neural networks, object detection algorithms, and pose estimation methods. The paper further showcases the significant benefits achieved by deploying deep learning on assembly lines, including improved accuracy, reduced errors, enhanced adaptability to product variations, and real-time decision-making capabilities. We discuss the practical implementation considerations, highlighting the importance of data acquisition, model training, and system integration. Finally, we explore the broader implications of this paradigm shift, emphasizing the potential for deep learning to revolutionize product identification across diverse industries, driving increased productivity, cost savings, and enhanced quality control.

Keywords: Deep Learning, Assembly Lines, Product Identification, Industrial Automation, Paradigm Shift

ASSESSING THE ECONOMIC RETURNS OF HUMANITIES AND EDUCATION PROGRAMS IN PUBLIC UNIVERSITIES OF OSUN STATE, NIGERIA: A HUMAN CAPITAL INVESTMENT PERSPECTIVE

Adelokun Gambo

Management at the Faculty of Economics and Management Sciences, International Islamic University Malaysia

Abstract

This study examines the economic returns of humanities and education programs in public universities of Osun State, Nigeria, from a human capital investment perspective. Employing cost-benefit analysis, the study evaluates the private and social rates of return (PRR and SRR) for graduates of various programs. Data on earnings, costs, and employment trends were collected from graduates, universities, and labor market surveys.

The findings reveal that both humanities and education programs offer positive PRRs and SRRs, indicating that they are economically viable investments for individuals and society. However, the returns vary across programs, with some humanities programs offering higher returns than some education programs. The study also identifies factors influencing the economic returns, including program specific characteristics, graduate skills, and labor market dynamics.

The results suggest that investing in humanities and education programs can contribute to economic growth and development in Osun State. However, policymakers need to consider program-specific differences in returns when allocating resources to ensure optimal human capital investment.

Keywords: Human capital investment, economic returns, humanities, education programs, public universities, Osun State, Nigeria

REVOLUTIONIZING SMART MANUFACTURING THROUGH NEURAL NETWORKS: A DATA-DRIVEN APPROACH TO PROCESS AUTOMATION

Rajesh Nair

Department of Industrial Engineering, Indian Institute of Technology, Mumbai, India

ABSTRACT

The advent of neural networks has revolutionized smart manufacturing by enabling highly efficient, data-driven process automation. This study explores how neural networks can be integrated into manufacturing systems to optimize workflows, improve product quality, and reduce operational costs. By analyzing large datasets collected from sensors and production lines, neural networks identify patterns and anomalies that traditional methods often miss. The research highlights the application of deep learning models in predictive maintenance, real-time quality control, and adaptive process management. Case studies from automotive and electronics manufacturing sectors demonstrate significant improvements in downtime reduction and throughput enhancement. The paper also discusses challenges such as data quality, model interpretability, and integration with legacy systems. Furthermore, it addresses the human factor, emphasizing the need for workforce upskilling to collaborate effectively with AI-driven technologies. The findings suggest that neural networks not only increase automation efficiency but also contribute to more flexible and resilient manufacturing environments. This transformation supports the Industry 4.0 paradigm, promoting sustainable and intelligent production systems. The study concludes with recommendations for future research directions and practical implementation strategies for manufacturers seeking to harness the power of neural networks.

Keywords: Smart manufacturing, neural networks, process automation, predictive maintenance, Industry 4.0

ASSESSING THE ECONOMIC RETURNS OF SOCIAL SCIENCES DEGREES IN LAGOS STATE TERTIARY INSTITUTIONS: A STUDY BY FIELD

Tunde Adebayo, Ngozi Umeh

Department of Economics, University of Lagos, Nigeria

ABSTRACT

This research investigates the economic returns of social sciences degrees obtained from tertiary institutions in Lagos State, Nigeria, with a focus on how these returns vary by academic field. Using a mixed-methods approach, the study collects quantitative data on graduate employment rates, income levels, and career progression, complemented by qualitative interviews with graduates and employers. The findings reveal considerable disparities in economic outcomes across different social science disciplines, with some fields demonstrating higher employability and income potential than others. Factors influencing these variations include labor market demand, relevance of acquired skills, and institutional reputation. The study also examines graduates' perceptions of their education's value and its alignment with job market requirements. Policy implications are discussed, emphasizing the need for curriculum reforms that enhance practical skills and employability. The paper advocates for stronger collaboration between academia and industry to ensure social sciences education meets evolving economic needs. Additionally, it highlights the importance of career guidance and support services to improve graduate outcomes. The research contributes to a better understanding of how social sciences degrees impact economic mobility in developing urban contexts and offers evidence-based recommendations for educational policymakers and institutions.

Keywords: Economic returns, social sciences, graduate employability, Lagos State, tertiary education

EXPLORING DIGITAL PEDAGOGY: STUDENTS' INTERACTIONS WITH MULTIMODAL EDUCATIONAL PLATFORMS

Assist. Prof. Dr. Sarah Thompson

Department of Educational Technology, University of Edinburgh, UK

ABSTRACT

This study examines how students interact with multimodal educational platforms that incorporate text, video, audio, and interactive elements to support learning. Through a combination of surveys, focus groups, and usage analytics involving undergraduate students, the research investigates engagement patterns, learning preferences, and perceived effectiveness of these digital tools. Results indicate that multimodal platforms enhance student motivation and comprehension by catering to diverse learning styles and fostering active participation. However, challenges such as digital literacy gaps, accessibility issues, and occasional cognitive overload are identified. The study also explores the role of instructors in facilitating effective use of multimodal resources and integrating them into course design. Findings suggest that successful digital pedagogy requires thoughtful alignment of content, technology, and pedagogical strategies to maximize learning outcomes. The paper concludes with recommendations for educators and institutions to optimize multimodal platform deployment, including training, technical support, and continuous feedback mechanisms. This research contributes to the growing field of digital education by highlighting the complexities and benefits of multimodal learning environments in higher education.

Keywords: Digital pedagogy, multimodal learning, student engagement, educational technology, e-learning

HIDDEN VOICES: A STATISTICAL INVESTIGATION INTO DEPRESSION LEVELS IN ADHD STUDENTS IN UNIVERSITIES

Lukas Meier, Eva Schneider

Department of Psychology, University of Zurich, Switzerland

ABSTRACT

This statistical study investigates the prevalence and severity of depression among university students diagnosed with Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD). Using standardized depression assessment tools and survey data collected from multiple European universities, the research compares depression levels between students with ADHD and their non-ADHD peers. The findings reveal a significantly higher incidence of depressive symptoms in the ADHD group, highlighting the compounded mental health challenges faced by these students. The study examines contributing factors such as academic stress, social isolation, and difficulties with executive functioning. It also explores the impact of comorbid conditions and the availability of mental health support services on student well-being. The research underscores the urgent need for targeted interventions and inclusive support frameworks within higher education institutions to address the unique needs of ADHD students. Recommendations include enhanced counseling services, awareness campaigns, and accommodations tailored to reduce academic and social pressures. This study contributes to the understanding of mental health disparities in university populations and calls for policies that promote equitable access to psychological care and academic success for students with neurodevelopmental disorders.

Keywords: ADHD, depression, university students, mental health, statistical analysis

CHARTING EDUCATIONAL POLICY PATHWAYS: INSIGHTS INTO CURRICULUM REFORMS IN ARGENTINE HIGHER EDUCATION

Camila Rodríguez, Assis. Prof. Dr. Mateo Herrera
Faculty of Education, University of Buenos Aires, Argentina

ABSTRACT

This paper analyzes recent curriculum reforms in Argentine higher education, focusing on policy development, implementation challenges, and stakeholder perspectives. Drawing on policy documents, interviews with educators, administrators, and students, the study maps the evolving educational landscape shaped by globalization, technological change, and social equity demands. The research highlights the objectives of curriculum reforms aimed at enhancing employability, critical thinking, and inclusiveness. It identifies barriers such as resource limitations, resistance to change, and uneven institutional capacities that affect reform outcomes. The study explores the role of government agencies, academic institutions, and civil society in shaping and responding to reform initiatives. It also examines the impact of reforms on teaching practices and student experiences. Findings suggest that successful curriculum change requires participatory approaches, ongoing evaluation, and alignment with labor market needs. The paper offers policy recommendations to strengthen reform processes and foster sustainable improvements in higher education quality and relevance. This research contributes valuable insights into the complex dynamics of educational policy reform in Latin America.

Keywords: Curriculum reform, higher education, educational policy, Argentina, stakeholder engagement

BUILDING PROFESSIONAL COMMUNITIES: LOWER SECONDARY TEACHERS' JOURNEYS INTO COLLABORATIVE PRACTICE

Eleni Papadopoulou, Stavros Dimitriadis, Nikos Alexandris, Maria Tzortzi
Department of Education, Aristotle University of Thessaloniki, Greece

ABSTRACT

This qualitative study explores how lower secondary school teachers develop and sustain professional communities through collaborative practices. Using interviews, focus groups, and classroom observations across several Greek schools, the research investigates the processes, motivations, and challenges involved in building teacher collaboration. The study identifies key factors that facilitate effective professional communities, including trust, shared goals, leadership support, and opportunities for reflective practice. It also discusses obstacles such as workload pressures, institutional constraints, and varying commitment levels. The findings reveal that collaborative practice enhances teaching quality, professional growth, and job satisfaction. The paper emphasizes the importance of school culture and policy frameworks in nurturing teacher communities. It offers recommendations for school leaders and policymakers to create supportive environments that encourage collaboration and continuous professional learning. This research contributes to understanding how professional communities can transform educational practices and improve student outcomes in secondary education settings.

Keywords: Professional communities, teacher collaboration, secondary education, professional development, school leadership

EXPLORING AI-ASSISTED STUDENT SUPPORT: THE ROLE OF CONVERSATIONAL AGENTS IN UNIVERSITY LEARNING ENVIRONMENTS

Andreas Christodoulou, Dr. Eleni Georgiadou

Department of Computer Science, University of Cyprus, Cyprus

ABSTRACT

This study examines the implementation and impact of conversational agents (chatbots) as AI-assisted support tools within university learning environments. Through analysis of user interaction data, student surveys, and interviews, the research evaluates how conversational agents facilitate academic assistance, administrative support, and learner engagement. The findings indicate that chatbots improve accessibility to information, reduce response times, and provide personalized support, contributing positively to student satisfaction and academic performance. Challenges identified include technical limitations, user trust, and ethical considerations related to data privacy. The study also explores design features that enhance chatbot effectiveness, such as natural language processing and adaptive responses. Furthermore, it discusses the role of conversational agents in complementing human support services rather than replacing them. The paper offers practical recommendations for higher education institutions aiming to integrate AI technologies to enhance student support systems. This research contributes to the growing field of educational technology by demonstrating the potential and limitations of AI-driven conversational agents in fostering inclusive and responsive learning environments.

Keywords: Artificial intelligence, conversational agents, student support, higher education, educational technology

LEGAL LIMITS OF DIGITAL SURVEILLANCE IN DEMOCRATIC SOCIETIES

Dr. Markus Schneider
Department of Law, University of Freiburg, Germany

ABSTRACT

Digital surveillance has become a pervasive tool for governments worldwide, especially in democratic societies where the tension between security and privacy is most pronounced. This paper critically examines the legal limits imposed on digital surveillance practices within democratic frameworks. It explores the balance that must be struck between protecting national security and upholding fundamental individual rights such as privacy and freedom of expression. The study analyzes key legislation, court rulings, and international human rights standards that shape the permissible scope of surveillance activities. Particular attention is given to the challenges posed by emerging technologies such as artificial intelligence, facial recognition, and mass data collection, which can easily overstep legal boundaries and threaten civil liberties. The paper also discusses mechanisms for oversight and accountability, including judicial review, parliamentary supervision, and independent watchdog bodies, which are essential to prevent abuse of surveillance powers. Furthermore, it highlights the role of transparency and public debate in legitimizing surveillance policies. The research draws on comparative examples from several democratic countries to illustrate how legal frameworks differ in their approach and effectiveness. Ultimately, the paper argues that clear, enforceable legal limits are crucial to maintaining public trust and safeguarding democratic values in the digital age. It calls for ongoing legal reform to keep pace with technological advances and evolving threats, ensuring that surveillance serves the public interest without compromising individual freedoms.

Keywords: digital surveillance, privacy rights, democratic governance, legal oversight

INSTITUTIONAL CHALLENGES IN POST-CONFLICT JUSTICE SYSTEMS

Mirela Jovanović

Faculty of Political Science, University of Belgrade, Serbia

ABSTRACT

Post-conflict societies face immense challenges in rebuilding justice systems that can effectively address past abuses, restore rule of law, and foster reconciliation. This paper explores the institutional hurdles encountered in establishing functional and legitimate justice mechanisms after conflict. It examines issues such as weakened judicial capacity, political interference, lack of resources, and the complexities of transitional justice processes including trials, truth commissions, and reparations. The study emphasizes the importance of local ownership and participation in designing justice initiatives to enhance their legitimacy and sustainability. It also discusses the tension between international involvement and domestic sovereignty, highlighting cases where international actors have played a critical role in supporting judicial reforms. The research draws on case studies from various post-conflict countries to illustrate common obstacles and innovative solutions. Additionally, it addresses the psychological and social dimensions of post-conflict justice, recognizing that legal processes alone are insufficient without addressing victims' needs and societal healing. The paper advocates for integrated approaches that combine legal, social, and political strategies to build resilient justice institutions. It concludes that overcoming institutional challenges requires long-term commitment, adequate funding, and inclusive policies that reflect the diverse needs of affected populations. Such efforts are essential for achieving lasting peace and preventing the recurrence of violence.

Keywords: post-conflict justice, institutional reform, transitional justice, peacebuilding

THE INTERSECTION OF RELIGIOUS LAW AND CONSTITUTIONAL PRINCIPLES

Assis. Prof. Dr. Fatemeh Alavi
School of Law, Tehran University, Iran

ABSTRACT

The coexistence of religious law and constitutional principles presents complex legal and social challenges in many countries. This paper investigates how legal systems navigate the intersection of religious norms and secular constitutional mandates. It explores the tensions that arise when religious laws influence legislation, judicial decisions, and governance, potentially conflicting with constitutional guarantees such as equality, freedom of religion, and human rights. The study analyzes comparative examples from countries with diverse legal traditions to understand how plural legal systems manage these conflicts. It highlights cases where religious law is constitutionally recognized and others where secularism is strictly enforced, examining the implications for minority rights and social cohesion. The paper also discusses the role of constitutional courts and legal reforms in mediating between religious authorities and state institutions. Furthermore, it considers the impact of globalization, human rights discourse, and social movements on evolving legal frameworks. The research underscores the importance of dialogue and legal pluralism in accommodating religious diversity while upholding constitutional values. It argues that balancing these often competing demands requires nuanced legal interpretation and inclusive policymaking to foster peaceful coexistence and protect fundamental freedoms.

Keywords: religious law, constitutional law, legal pluralism, human rights

EDUCATIONAL INEQUALITY AND POLICY RESPONSES IN SUB-SAHARAN AFRICA

Assoc. Prof. Samuel M. Obong

Department of Social Policy, University of Nairobi, Kenya

ABSTRACT

Educational inequality remains a critical barrier to social and economic development in Sub-Saharan Africa. This paper examines the multifaceted nature of educational disparities across the region, focusing on factors such as socioeconomic status, gender, geographic location, and access to resources. It analyzes how these inequalities affect enrollment, retention, learning outcomes, and future opportunities for children and youth. The study reviews a range of policy responses implemented by governments, international organizations, and civil society to address these challenges. These include free primary education initiatives, scholarship programs, gender-focused interventions, and infrastructure development. The paper also evaluates the effectiveness and limitations of such policies, highlighting gaps in implementation, funding constraints, and cultural barriers. Emphasis is placed on the need for holistic approaches that integrate education with broader social policies addressing poverty, health, and community engagement. The research draws on empirical data and case studies to illustrate successes and ongoing challenges. It advocates for increased investment in teacher training, curriculum reform, and inclusive education strategies to ensure equitable access and quality learning for all. The paper concludes that reducing educational inequality is essential for achieving sustainable development goals and empowering marginalized populations in Sub-Saharan Africa.

Keywords: educational inequality, policy interventions, Sub-Saharan Africa, inclusive education

THE ROLE OF YOUTH IN POLITICAL TRANSITIONS: A CASE STUDY OF CIVIL UPRISINGS

Assoc. Prof. Rania El-Sayed

Department of Political Science, Cairo University, Egypt

Dr. Tarek Mahmoud

Institute for Middle Eastern Studies, American University in Cairo, Egypt

ABSTRACT

Youth have increasingly become pivotal actors in political transitions worldwide, particularly through their involvement in civil uprisings and social movements. This paper explores the role of youth in shaping political change, focusing on their mobilization, strategies, and impact during periods of upheaval. Using a case study approach, it examines specific civil uprisings where youth activism was central to challenging authoritarian regimes and demanding democratic reforms. The research highlights the motivations, organizational methods, and challenges faced by young activists, including repression, co-optation, and intergenerational tensions. It also considers the broader political and social contexts that influence youth participation, such as economic conditions, education, and social media. The study argues that youth engagement is not only a catalyst for political transitions but also essential for sustaining democratic governance and social justice. It calls for policies that empower young people through education, political inclusion, and protection of their rights. The paper contributes to understanding the transformative potential of youth movements and the complexities involved in their role within political transitions.

Keywords: youth activism, political transitions, civil uprisings, democratization

LEGAL FRAMEWORK FOR CLIMATE MIGRATION IN SMALL ISLAND STATES

Ana Luisa Te'o

Environmental Law Center, University of the South Pacific, Fiji

ABSTRACT

Small island states face existential threats from climate change, particularly through rising sea levels and extreme weather events that force populations to migrate. This paper examines the current legal frameworks addressing climate-induced migration in these vulnerable states. It analyzes international law, regional agreements, and domestic policies to identify protections and gaps for climate migrants. The study discusses challenges such as lack of recognition of climate migrants under refugee law, limited resettlement options, and inadequate adaptation measures. It also explores innovative legal approaches being developed to address displacement, including planned relocation frameworks and rights-based protections. The paper emphasizes the importance of integrating climate migration into broader climate change policies and human rights frameworks to ensure effective protection and support for affected communities. It calls for enhanced international cooperation and legal reform to respond to the growing scale of climate migration in small island states. The research highlights the urgency of proactive legal strategies to safeguard human dignity and security in the face of climate crisis. Keywords: climate migration, small island states, environmental law, displacement

EFFECTS OF JUDICIAL CENTRALIZATION ON LOCAL AUTONOMY: A COMPARATIVE STUDY

Assis. Prof. Dr. Nguyen Minh Trang

Faculty of Law, Hanoi National University, Vietnam

ABSTRACT

Judicial centralization—the concentration of judicial authority at the national level—has profound implications for local autonomy and governance. This comparative study investigates how judicial centralization affects local decision-making, access to justice, and community participation across different countries. It examines the rationale behind centralization, including goals of legal uniformity and efficiency, alongside potential drawbacks such as reduced responsiveness to local needs and diminished local accountability. The research analyzes case studies from diverse legal systems to assess the impacts on local courts, administrative bodies, and citizen engagement. Findings reveal that while centralization can strengthen consistency in legal interpretation and reduce corruption, it may also erode the capacity of local institutions to address unique social and cultural contexts. The paper argues for balanced approaches that preserve local autonomy while ensuring judicial effectiveness and fairness. It highlights the importance of decentralization reforms, capacity building, and inclusive policymaking to optimize the relationship between central and local judicial authorities. The study contributes to the broader discourse on governance and legal pluralism in an increasingly interconnected world.

Keywords: judicial centralization, local autonomy, comparative law, governance

THE AESTHETICS OF LANTERN CRAFTS IN NORTHERN FESTIVALS: A DESIGN APPROACH

Dr. Kittinan Wongphet

Department of Fine Arts, Chiang Mai University, Thailand

ABSTRACT

This study explores the unique aesthetics of lantern crafts used in northern festivals, focusing on their design elements, cultural symbolism, and artisanal techniques. Lanterns play a vital role in celebrations such as Yi Peng and Loy Krathong, where they symbolize light, hope, and spiritual cleansing. The research aims to analyze how traditional craftsmanship merges with contemporary design principles to create lanterns that are both culturally meaningful and visually captivating. Using qualitative methods including field observations, interviews with artisans, and design analysis, the study documents the materials, shapes, colors, and motifs characteristic of northern lanterns. It highlights the intricate handcrafting processes that preserve heritage while allowing innovation. Findings reveal that lantern designs reflect local identity, religious beliefs, and environmental considerations, such as the use of sustainable materials. The paper discusses how these crafts contribute to community cohesion and cultural tourism, emphasizing the importance of design education in sustaining traditional arts. It also addresses challenges faced by artisans, including commercialization pressures and generational shifts. The study concludes that integrating design thinking with cultural preservation can enhance the aesthetic and economic value of lantern crafts, ensuring their relevance in modern festival contexts. This research contributes to the broader discourse on intangible cultural heritage and design innovation in Southeast Asia.

Keywords: lantern crafts, northern festivals, design approach, cultural heritage, artisanal techniques

TRADITIONAL MASKS AND THEIR CULTURAL SIGNIFICANCE IN SOUTHEAST ASIAN FESTIVALS

Pimchanok Surapinit

Department of Anthropology, Chulalongkorn University, Thailand

ABSTRACT

Traditional masks hold profound cultural significance in Southeast Asian festivals, serving as symbols of spiritual beliefs, social identity, and communal narratives. This paper investigates the diverse forms, materials, and functions of masks used in festivals across countries such as Thailand, Myanmar, and Cambodia. The research explores how masks embody mythological characters, ancestral spirits, and moral lessons, playing a central role in ritual performances and storytelling. Employing ethnographic fieldwork, including participant observation and interviews with mask makers and performers, the study examines the production techniques and symbolic meanings attributed to masks. It also analyzes the evolving role of masks amid modernization and globalization, noting both preservation efforts and adaptations to contemporary tastes. The findings highlight the masks' role in reinforcing cultural continuity, social cohesion, and identity among ethnic groups. Furthermore, the paper discusses challenges such as declining artisan numbers and commodification pressures, proposing strategies for safeguarding this intangible cultural heritage. By situating traditional masks within broader socio-cultural and economic contexts, the study contributes valuable insights into the dynamic interplay between tradition and change in Southeast Asian festival practices.

Keywords: traditional masks, cultural significance, Southeast Asia, festivals, intangible heritage

THE IMPACT OF MACROECONOMIC STABILITY ON FOREIGN DIRECT INVESTMENT INFLOW

Dr. Khalid Al-Salim

Department of Economics, King Fahd University of Petroleum and Minerals, Saudi Arabia

ABSTRACT

This study investigates the relationship between macroeconomic stability and the inflow of foreign direct investment (FDI) in emerging economies. Macroeconomic stability, characterized by low inflation, stable exchange rates, and sustainable fiscal policies, is widely considered a crucial factor in attracting FDI. The research aims to quantify the impact of various macroeconomic indicators on FDI inflows over the past two decades, focusing on countries with developing markets. Using panel data econometric models, the study analyzes data from 30 emerging economies between 2000 and 2020. The findings reveal that countries maintaining stable inflation rates and exchange rates tend to attract significantly higher levels of FDI. Conversely, macroeconomic volatility and fiscal deficits negatively affect investor confidence and reduce investment inflows. The study also highlights the role of political stability and institutional quality as complementary factors influencing FDI decisions. These results underscore the importance of sound macroeconomic management in fostering an attractive investment climate. Policymakers are encouraged to prioritize economic stability alongside structural reforms to enhance their countries' competitiveness in the global market. The paper contributes to the literature by providing updated empirical evidence and policy recommendations tailored to emerging economies.

Keywords: macroeconomic stability, foreign direct investment, emerging economies, inflation, exchange rates

EVALUATING WOMEN'S EMPOWERMENT THROUGH AGRICULTURAL COOPERATIVES IN RURAL BANGLADESH

Shamima Aktar

Department of Rural Development, University of Dhaka, Bangladesh

ABSTRACT

This research explores the role of agricultural cooperatives in empowering women in rural Bangladesh. Women's empowerment is critical for sustainable rural development and poverty alleviation, yet gender disparities persist in access to resources and decision-making. The study assesses how participation in agricultural cooperatives influences women's economic status, social agency, and leadership roles. Employing a mixed-methods approach, data were collected through surveys and focus group discussions with cooperative members across several districts. Results indicate that cooperative membership significantly enhances women's income, access to credit, and agricultural knowledge. Additionally, involvement in cooperatives fosters greater confidence and participation in community decision-making processes. However, challenges remain, including cultural barriers, limited mobility, and unequal power dynamics within cooperatives. The study recommends policy interventions to strengthen cooperative governance, provide targeted training, and promote gender-sensitive approaches to maximize women's empowerment. This research contributes to understanding how collective action in agriculture can serve as a vehicle for gender equality and rural development in South Asia.

Keywords: women's empowerment, agricultural cooperatives, rural development, Bangladesh, gender equality

THE DYNAMICS OF NON-STATE ACTORS IN POST-CONFLICT STATE-BUILDING: THE CASE OF LIBYA

Assist. Prof. Dr. Salma El-Gharyani

Department of Political Science, University of Tripoli, Libya

ABSTRACT

This paper examines the evolving role of non-state actors in the post-conflict state-building process in Libya. Following the 2011 civil war, Libya has experienced fragmented governance, with various militias, tribal groups, and civil society organizations influencing political and security dynamics. The study investigates how these actors interact with formal state institutions and international stakeholders in efforts to restore stability and governance. Using qualitative methods, including interviews and document analysis, the research highlights the dual role of non-state actors as both contributors to conflict and essential partners in peacebuilding. It explores the challenges of legitimacy, coordination, and accountability that arise from their involvement. The findings suggest that inclusive engagement with non-state actors is necessary to build durable institutions but requires careful management to prevent power abuses and fragmentation. The paper contributes to broader debates on hybrid governance and the complexities of state reconstruction in fragile contexts. It offers policy recommendations for international actors and Libyan authorities to foster cooperation and strengthen state capacity.

Keywords: non-state actors, post-conflict, state-building, Libya, governance

STRATEGIC LEADERSHIP APPROACHES IN RESOLVING INTERPERSONAL CONFLICTS IN PUBLIC SECTOR ORGANIZATIONS

Yasmin El-Naggar, Dr. Huda Mostafa

Department of Public Administration, Cairo University, Egypt

ABSTRACT

Interpersonal conflicts in public sector organizations can undermine productivity, morale, and service delivery. This study explores strategic leadership approaches employed to resolve such conflicts effectively. Drawing on case studies from Egyptian government agencies, the research identifies leadership styles and conflict management techniques that promote collaboration and trust among employees. The methodology includes surveys and in-depth interviews with managers and staff to assess conflict sources and resolution outcomes. Results indicate that transformational and participative leadership styles are particularly effective in fostering open communication and mutual understanding. The study also finds that conflict resolution training and clear organizational policies enhance leaders' capacity to manage disputes constructively. Challenges such as bureaucratic inertia and hierarchical structures are discussed. The paper concludes that strategic leadership is vital for creating a positive organizational climate and recommends integrating conflict management into leadership development programs. These findings have implications for improving governance and efficiency in public institutions.

Keywords: strategic leadership, conflict resolution, public sector, organizational behavior, Egypt

A CRITICAL REVIEW OF CORPORATE ACCOUNTING PRACTICES IN DETECTING FINANCIAL MALPRACTICES

Chinedu Okeke

Department of Accounting, University of Lagos, Nigeria

ABSTRACT

This paper critically reviews corporate accounting practices and their effectiveness in detecting financial malpractices such as fraud, embezzlement, and misreporting. Financial malpractices pose significant risks to corporate governance and investor confidence, making robust accounting controls essential. The study analyzes existing accounting standards, audit procedures, and internal control mechanisms used by corporations, particularly in emerging markets. It evaluates how these practices identify irregularities and the limitations that allow some malpractices to go undetected. The research includes case studies of corporate scandals and interviews with accounting professionals. Findings reveal gaps in regulatory enforcement, auditor independence, and ethical standards that undermine detection efforts. The paper advocates for enhanced transparency, stricter compliance, and adoption of advanced forensic accounting tools. It also highlights the need for continuous professional training and stronger legal frameworks to deter financial misconduct. This review contributes to improving corporate accountability and protecting stakeholders' interests.

Keywords: corporate accounting, financial malpractice, fraud detection, audit, governance

DETERMINANTS OF CUSTOMER SATISFACTION IN DIGITAL BANKING SERVICES IN NEPAL

Dr. Anusha Shrestha

Department of Business Administration, Tribhuvan University, Nepal

ABSTRACT

The rapid growth of digital banking services in Nepal has transformed how customers interact with financial institutions. This study investigates the key determinants of customer satisfaction in digital banking, focusing on usability, security, service quality, and technological factors. A quantitative survey was conducted among 400 digital banking users across major cities. Statistical analysis, including regression models, identifies that ease of use, transaction security, and prompt customer support significantly influence satisfaction levels. The research also explores demographic variables such as age and education, finding that younger, more educated customers exhibit higher satisfaction. Challenges such as digital literacy gaps and infrastructure limitations are discussed. The paper suggests that banks should prioritize user-friendly interfaces, robust cybersecurity measures, and responsive service channels to enhance customer experience. These findings provide valuable insights for financial institutions aiming to increase adoption and retention in Nepal's growing digital banking market.

Keywords: customer satisfaction, digital banking, Nepal, service quality, cybersecurity

PERFORMANCE EVALUATION OF MILITARY PERSONNEL IN THE SLOVAK REPUBLIC BASED ON MODERN HR FRAMEWORKS

Assoc. Prof. Dr. Katarína Nováková

Faculty of Military Leadership, University of Defence, Slovakia

ABSTRACT

This study evaluates the performance appraisal systems of military personnel in the Slovak Republic through the lens of contemporary human resource management frameworks. Effective performance evaluation is critical for maintaining operational readiness, motivation, and career development within the armed forces. The research assesses current appraisal methods, including competency-based evaluations and 360-degree feedback, through surveys and interviews with military officers and HR specialists. Results indicate strengths in structured assessment criteria but also reveal challenges such as subjectivity, lack of feedback culture, and insufficient training for evaluators. The study proposes integrating modern HR practices like continuous performance management and digital tools to enhance transparency and fairness. It further recommends tailored approaches that consider the unique demands of military service. The findings contribute to optimizing personnel management and improving organizational effectiveness in defense institutions.

Keywords: performance evaluation, military personnel, human resource management, Slovakia, competency-based appraisal

CHALLENGES IN BUILDING A NATIONAL BRAND IN POST-SOVIET ECONOMIES

Lali Beridze

Department of Marketing, Tbilisi State University, Georgia

ABSTRACT

Developing a strong national brand is a strategic priority for post-Soviet economies seeking to attract investment, tourism, and global recognition. This paper explores the challenges faced by these countries in constructing and promoting national brands. It analyzes political, economic, and cultural factors that influence brand identity and international perception. The study uses qualitative methods, including interviews with branding experts and policymakers in several post-Soviet states. Key challenges identified include legacy stereotypes, inconsistent messaging, limited resources, and geopolitical tensions. The research highlights the importance of coherent branding strategies that integrate cultural heritage with modern economic aspirations. It also discusses the role of government institutions, private sector partnerships, and diaspora engagement in brand building. The paper offers recommendations for overcoming obstacles through strategic communication, stakeholder collaboration, and investment in creative industries. These insights are valuable for policymakers aiming to enhance their countries' global competitiveness and soft power.

Keywords: national branding, post-Soviet economies, strategic communication, cultural identity, global image

MULTIDIMENSIONAL CUSTOMER PROFILING FOR INNOVATIVE SMARTPHONE DESIGN STRATEGIES

Dr. Omar Al-Mansoori, Leen Hasan

Department of Marketing, United Arab Emirates University, UAE

ABSTRACT

This research focuses on multidimensional customer profiling to inform innovative smartphone design strategies. Understanding diverse consumer preferences, behaviors, and needs is essential for technology companies to develop competitive products. The study employs a mixed-methods approach combining surveys, focus groups, and data analytics to segment smartphone users based on demographics, usage patterns, and psychological traits. Findings reveal distinct customer profiles that vary in priorities such as camera quality, battery life, user interface, and price sensitivity. The research emphasizes the value of integrating behavioral and attitudinal data to create comprehensive profiles that guide product features and marketing campaigns. Additionally, the study discusses the implications of rapid technological change and increasing consumer expectations. Recommendations include adopting agile design processes and personalized marketing to enhance customer satisfaction and loyalty. This work contributes to bridging marketing insights with product innovation in the fast-evolving smartphone industry.

Keywords: customer profiling, smartphone design, consumer behavior, product innovation, marketing strategy